

LETNO POROČILO

ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2020

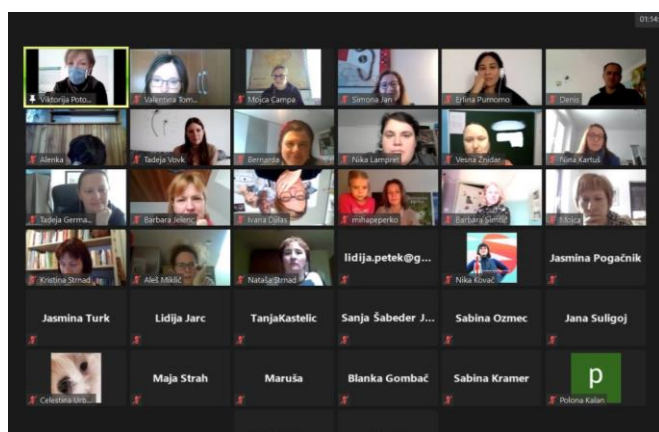
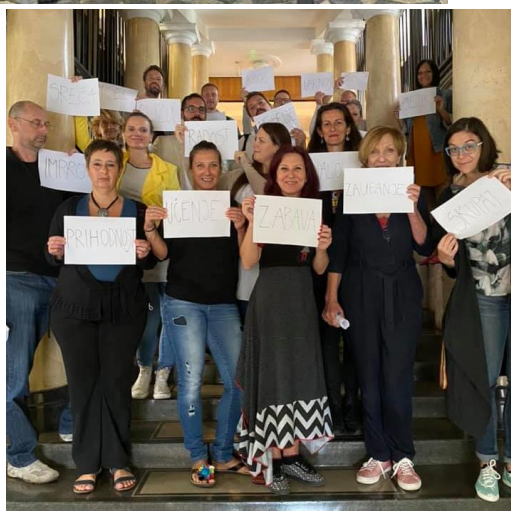

Foto: arhiv Pionirskega doma

Letno poročilo so pripravili:

Viktorija Potočnik, direktorica

Bjanka Kršmanc, pomočnica direktorice

Majda Mandelj in David Perovič, računovodja

Vesna Tripkovič, vodja oddelka za kulturo s sodelavkami in sodelavci

Tadeja Vovk, vodja oddelka za tuje jezike in kulture s sodelavkami in sodelavci

Karmen Ručigaj, strokovna sodelavka

Kazalo vsebine

A POSLOVNO POROČILO

UVOD.....	5
FINANČNI KAZALCI.....	7
I. FIZIČNI KAZALCI	7
II. FINANČNI KAZALCI	8
III. OPISNI KAZALCI.....	8
IV. ČLOVEŠKI VIRI	9

B VSEBINSKO POROČILO

UVOD.....	13
1. UPRIZORITVENA UMETNOST	14
1.1 GLEDALIŠČE.....	14
1.2 PLES.....	16
1.3 CIRKUS IN KLOVNADA	18
1.4 MUZIKAL 1 IN 2	20
1.5 GLEDALIŠKA PREDSTAVA STRAHOVI	21
1.6 S PRAVLJICO OKROG SVETA	23
2 LIKOVNA UMETNOST	25
2.1 KIPARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO	25
2.2 KIPARSTVO ZA MLADOSTNIKE IN ODRASLE	27
2.3 GRAFIKA ZA OTROKE.....	29
2.4 GRAFIKA ZA ODRASLE	30
2.5 SLIKARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO	31
2.6 SLIKARSTVO ZA ODRASLE.....	34
2.7 PRIPRAVA NA SPREJEMNE IZPITE ALI ŠTUDIJSKO RISANJE	36
2.8 MALA ŠOLA MODE	38
3 GLASBENA UMETNOST	41
3.1 UČENJE BAS KITARE	41
3.2 UČENJE BOBNOV.....	42
3.3 UČENJE KITARE.....	43
3.4 UČENJE KLAVIRJA	44
3.5 UČENJE PETJA	47
3.6 UČENJE SAKSOFONA IN KLJUNASTE FLAVTE	50
3.7 UČENJE VIOLINE.....	50
3.8 GLASBENE URICE, GLASBENA PRIPRAVLJALNICA 1, 2	51
3.9 FESTIVALNICE	52
3.10 KITARSKI ORKESTER	53
3.11 ROCK AKADEMIJA	54
4 DRUGI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA ZA KULTURO	57
4.1 MLADI RAZISKOVALCI	57
4.2 FILM	59
4.3 ČRKARIJA	60
4.4 SINHRONIZACIJA	61
4.5 SODELOVANJA PIONIRKEGA DOMA – CENTRA ZA KULTURO MLADIH IZVEN ZAVODA	62
4.6 IZOBRAŽEVANJA IN PREDAVANJA ZA PEDAGOGE.....	63
4.7 LIKOVNE DELAVNICE ZA MLADE S POSEBNIMI POTREBAMI	66

5	FESTIVALI.....	69
5.1	OTROŠKI FESTIVAL GLEDALIŠKIH SANJ.....	69
5.2	PIONIRSKI IMPRO FEST	70
5.3	LITERARNI NATEČAJ BODI PISATELJ/BODI PISATELJICA	72
5.4	FESTIVAL ZNANOSTI IN UMETNOSTI HOKUS POKUS	73
5.5	LIK FEST – LIKOVNI FESTIVAL	75
5.6	MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL ZOOM.14	77
5.7	KALEJDOSKOP – FESTIVAL SODOBNE ODRSKE UMETNOSTI (junij 2020)	78
6	POČITNIŠKE ŠOLE V PIONIRSKEM DOMU – CENTRU ZA KULTURO MLADIH.....	79
7	FESTIVAL KULTURNO-UMETNOSTNE VZGOJE BOBRI 2020 (sodelovanje na festivalu)	83
8	CELOLETNI PROGRAMI TUJIH JEZIKOV IN KULTUR	86
8.1	ANGLEŠKI JEZIK IN KULTURA.....	87
8.2	NEMŠKI JEZIK IN KULTURA	90
8.3	FRANCOSKI JEZIK IN KULTURA	93
8.4	ŠPANSKI JEZIK IN KULTURA	95
8.5	ITALIJANSKI JEZIK IN KULTURA.....	98
8.6	JAPONSKI JEZIK IN KULTURA	99
8.7	RUSKI JEZIK IN KULTURA	100
8.8	KITAJSKI JEZIK IN KULTURA	102
8.9	LATINSKI JEZIK IN KULTURA	104
8.10	TUJI JEZIKI V OŠ GROSUPLJE, OŠ ŠKOFLJICA IN OŠ RIHARD JAKOPIČ	105
8.11	MEDNARODNI IZPITI	107
9	MEDNARODNI PROJEKTI.....	112
	MLADO GLEDALIŠČE V GIBANJU	112
	SVOBODA.....	113
10	VSEBINSKE OPREDELITVE VEČ LOKACIJ ZAVODA.....	114
11	KOMUNIKACIJSKI NAČRT Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih	116
C	RAČUNOVODSKO POROČILO	120

A POSLOVNO POROČILO

UVOD

Poslovno poročilo temelji na sledečih zakonih in podzakonskih aktih:

- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – ZUJIK (Uradni list št. 96/02, 123/06, 7/07, 53/07, 65/07, 56/08)
- Zakon o zavodih (Uradni list št. 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94, 8/96, 31/00, 36/00, 127/06)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Pionirski dom – Center za kulturo mladih (Uradni list št. 100/07 in 105/08)
- Zakon o javnih financah (Uradni list št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 110/02, 127/06, 14/07, 64/08, 109/08, 49/09)
- Zakon o uravnoteženju javnih financ (Uradni list RS št. 40 in 105/12)
- Aneks h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS št. 80/2018)

Izhodišče za pripravo poslovnega poročila predstavljajo dolgoročni in srednjeročni cilji strategije razvoja kulture v Republiki Sloveniji, Mestni občini Ljubljana ter Strategija razvoja Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih.

Bistveni poudarki iz ciljev zavoda:

1. Cilji zavoda so ostali enaki, modrost je bila kako v izrednih razmerah v največji možni meri izvajati programe zavoda. Zavod je izvajal svoje programe tako z neposrednim delom na lokacijah zavoda, kot preko socialnih omrežij in spletnih platform (najpogostejše na Zoom povezavi).
2. Zavod je v javnem interesu, izvaja javno službo na področju izvajanja programov kulturne vzgoje kot vzgoje za ustvarjalnost otrok in mladine.
3. Opravlja naloge osrednje inštitucije na področju kulturne vzgoje v Mestni občini Ljubljana in sodeluje s številnimi kulturnimi inštitucijami in nevladnimi organizacijami.
4. Izvaja programe kulturne vzgoje in vzgoje za umetnost in spodbujanje izražanja ustvarjalnosti na kulturno-umetniškem in jezikovno-kulturnem področju otrok in mladih.
5. Organizira in izvaja srečanja otrok in mladih iz Mestne občine Ljubljana, Slovenije in tujine na različnih področjih kulturno-umetniškega delovanja otrok in mladih.
6. Organizira izobraževanja, svetovanja in posvetovanja za mentorje vzgoje za kulturo, druge strokovnjake in praktike, vzgojitelje in starše s področja svoje dejavnosti.
7. Razvija tudi druge dejavnosti, ki so namenjene ustvarjalnemu preživljanju prostega časa, večanju socialne kohezivnosti, vseživljenjskega učenja, večanju dostopnosti kulturnih dobrin in znanja ter spodbujanju medgeneracijskega dialoga, pri čemer sodeluje s sorodnimi institucijami doma in v tujini.
8. Sodeluje z mednarodnimi organizacijami doma in v tujini.
9. Oddaja prostore za izvedbo kulturnih programov in projektov drugih organizatorjev kulturnih dogodkov.
10. Povečuje programsko pestrost in ponudbo za otroke in mlade ter delež prihodkov iz strani ustanoviteljice in sredstev pridobljenih na trgu.

11. V letu 2018 je bil končan denacionalizacijski postopek Baragovega semenišča, ki daje možnosti in priložnosti za celovito ureditev območja od Navja do Gospodarskega razstavišča in celovite prenove edinstvenega Plečnikovega objekta. Skupaj s Slovenskim mladinskim gledališčem smo Mestni občini Ljubljana predali idejne zasnove vsebin, ki bodo dobila mesto v prenovljeni stavbi. Zavod aktivno sodeluje pri vseh postopkih potrebnih za pripravo dokumentacije v okviru MOL.

Skladno s sprejetim programom dela in usmeritvami Strokovnega sveta ter Sveta zavoda je zavod izvajal programe na oddelkih:

- oddelek za kulturno-umetniško vzgojo in ustvarjalnost,
- oddelek za učenje tujih jezikov in kultur,
- tehnična služba in
- uprava.

Zavod ima v upravljanju prostore na Vilharjevi cesti 11, Miklošičevi cesti 28 in Komenskega 9.

Vsebinske cilje je zavod uresničeval z organizacijo in izvedbo:

- celoletnih programov s kulturno-umetniškimi in jezikovno-kulturnimi vsebinami za otroke in mlade ter odrasle,
- časovno krajših programov za otroke in mlade ter odrasle,
- festivalov za otroke in mladino, ki so pretežno namenjeni otrokom in mladim iz osrednje slovenske regije,
- matinej za otroke, mladino in odrasle na glasbenem, gledališkem in plesnem področju,
- enkratnimi dogodki, kjer prevladujejo kulturno-umetniške vsebine,
- številnih brezplačnih delavnic v okviru zavoda in izven, namenjenim spodbujanju ustvarjalnosti otrok in mladih,
- s povezovanjem v skupne akcije namenjene kulturni vzgoji in kreativnemu preživljanju prostega časa otrok in mladih na nivoju Mestne občine Ljubljana ter drugih sorodnih organizacij doma in v tujini,
- številnih strokovnih, poslovnih in družabnih dogodkov ter prireditev namenjenim vsem generacijam,
- izobraževanja mentorjev za kulturo, ter druge strokovne delavce v Mestni občini Ljubljana, Sloveniji in tujini,
- rednih srečanj in izobraževanj ožje delovne ekipe in vseh zaposlenih ter zunanjih sodelavk in sodelavcev zavoda,
- uspešno kandidiral in izvajal projekt Mlado gledališče v gibanju, kjer je Pionirski dom nosilec projekta. Kot partner sodeluje v projektu Svoboda. Oba projekta sta financirana iz sredstev Evropske komisije – Ustvarjalna Evropa. Uspešni smo bili tudi pri prijavi projekta Erasmus+,
- sodeluje z drugimi zavodi in institucijami z namenom širitve kulturno-umetniških programov in vsebin v okviru Mestne občine Ljubljane in širše,
- v letu 2019 je Pionirski dom postal izpitni center za mednarodno preverjanje znanja iz angleškega in španskega jezika, izvedeni so bili izpiti za naše tečajnike in zunanje interesante,
- Strokovni svet in Svet zavoda se redno sestajata in dajeta strokovne in strateške usmeritve zavodu, sprejela sta tudi razvojne smernice od 2021 do 2025, katere je potrdil Mestni svet Mestne občine Ljubljana. Obema svetoma je potekel mandat, v decembru 2020 je bila potrjena nova sestava Sveta zavoda. Strokovni svet je svojo novo sestavo potrdil v januarju 2021.

Pri načrtovanju in izvajanju programov smo izhajali iz strokovnih izhodišč, ki pravijo, da ukvarjanje z umetnostjo predstavlja eno izmed najučinkovitejših sredstev osebnostnega razvoja

posameznika, prispeva k višji kakovostni ravni življenja ter da umetnost pozitivno vpliva na ustvarjalnost in samopodobo otrok ter spodbuja njihove socialne spretnosti.

Zaradi epidemije Co-vid in znanih ukrepov je moral prilagoditi izvajanje dejavnosti tako neposrednega dela, kot dela na daljavo, kjer je sodelovalo 80 % tečajnikov, ki obiskujejo celoletne dejavnosti. Izvedeni so bili festivali: festival Hokus Pokus, literarni natečaj z zaključnim dogodkom v Festivalni dvorani, filmski festival (preko video povezav), Impro fest, likovni festival ter plesni festival.

Zavod je v celoti izvedel celoletne programe za šolsko obdobje 2019/20 in z izvajanjem programov uspešno nadaljuje v letu 2020/21.

FINANČNI KAZALCI

I. FIZIČNI KAZALCI

Ocena uspeha zajema:

V letu 2020 smo kljub izrednim razmeram ohranili lepo število vpisanih v celoletne tečaje Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih. Še posebej pomembno je, da smo ohranili število vpisanih na področju programov s kulturno-umetniškimi vsebinami.

Tudi v letu 2020 smo velik poudarek namenili utrjevanju interdisciplinarnega povezovanja med obstoječimi dejavnostmi Pionirskega doma ter tako povečali kvalitetno pestrost programov in projektov (francoščina – moda, nemščina – glasba, mladi raziskovalci – angleščina, španščina – slikarstvo,...), ter nadgradnji likovnih programov v prostorih na Komenskega 9.

V šolsko leto 2020/21 je vpisanih 1297 otrok, izpisalo se je 71 otrok. Pri vzrokih za izpis med navedenimi razlogi ni bilo nezadovoljstvo otrok in staršev z izvajanjem programa, temveč je bil v večini razlog upoštevanje ukrepov in preventivno delovanje vezane na izredne razmere in nezmožnost izvajanja nekaterih programov, predvsem za najmlajše otroke.

Festivale Pionirskega doma, namenje mladim ustvarjalcem, smo vsebinsko dopolnili in razširili z dodatnimi programi. V okviru gledališkega, likovnega, filmskega, literarnega in znanstvenega festivala smo nadaljevali z uspešnim izobraževanjem mentorjev ter jim tako omogočili obogatitev znanj in izkušenj ter posledično dvignili kvaliteto izvedenih gledaliških produkcij ter likovnih, filmskih in literarnih izdelkov. Literarni natečaj smo izvedli v slovenskem, angleškem, francoskem, nemškem ter italijanskem jeziku. Filmski festival ZOOM je postal prepoznaven mednarodni filmski festival, namenjen mladim filmskim ustvarjalcem, katerega program smo letos izvedli preko video povezav.

Prav tako so bili v celoti izvedeni Hokus Pokus – festival znanosti in umetnosti, plesni festival, Impro fest ter delno likovni festival – Likfest.

Povečali smo število brezplačnih prireditev za otroke in mlade, saj smo poleg utečenega literarno-gledališkega projekta S pravljico okrog sveta, izvajali tudi številne vsebinsko pestre delavnice, tako z neposrednim delom v zavodu, kot preko spletnih povezav.

Glede na dane razmere je zavod sodeloval na številnih prireditvah, ki jih organizira MOL in drugih prireditvah.

Zavod je v letu 2020 obiskovalo 32 otrok, ki so plačali del šolnine ali bili popolnoma oproščeni plačila šolnine. Z delno oprostitvijo plačila smo omogočili obiskovanje dejavnosti otrokom iz doma Malči Belič.

Kazalci uporabe in najema Festivalne dvorane za neprofitne dejavnosti za otroke in mlade kažejo, da smo kljub zaostrenim razmeram v danih možnostih izvedli tako prireditve v lastni režiji kot tudi omogočili sodelovanje drugim javnim zavodom iz MOL. Tako smo odprli vrata vsem, ki so izkazali interes, da v danih razmerah izvedejo prireditve za širšo javnost.

II. FINANČNI KAZALCI

V letu 2020 je bilo skupnih prihodkov 1.223.854 EUR, od tega lastnih prihodkov v višini 424.354 EUR, delež Mestne občine v višini 799.500 EUR.

Gibanja razmerja med lastnimi viri in MOL je prikazan v spodnji razpredelnici:

leto	2014 (v EUR)	2015 (v EUR)	2016 (v EUR)	2017 V (EUR)	2018 (v EUR)	2019 (v EUR)	2020 (v EUR)
Skupaj	1.065.642	1.112.563	1.177.176	1.304.431	1.417.642	1.485.067	1.223.854
lastni vir	507.259	521.784	583.138	663.115	752.135	774.419	424.354
MOL	558.383	590.779	594.038	641.316	665.507	710.648	799.500

Zavod je s svojimi programi vezan na izvajanje le-teh po šolskem koledarju, ustanoviteljica pa potrjuje programe na osnovi koledarskega leta. Zaposleni, zunanji sodelavci in sodelavke zavoda so s svojim angažiranim delom izpeljali vse sprejete in načrtovane projekte in programe. Zaradi dotrajanosti stavbe na Vilharjevi cesti 11, ki jo ima zavod v upravljanju so potrebni številni dodatni napor, od skrbne rabe energije do zagotavljanja varnosti otrok in zaposlenih. Omenjene težave bo lažje odpravljati tudi ob dejstvu, da je prenova in dograditev stavbe v planih Mestne občine Ljubljana, kjer bi se gradnja pričela leta 2024.

Prenova stavbe na Komenskega 9, ki se je pričela v letu 2016 pomeni za zavod veliko pridobitev in programski izziv. Zahvala gre Mestni občini Ljubljana, ki je v proračunu zagotovila sredstva za prenovo stavbe. Zavod je tako prvič v vsej zgodovini delovanja v optimalnih prostorih.

V letu 2020 smo ugotovili presežek prihodkov nad odhodki v višini **1.642 EUR**, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal svet zavoda.

III. OPISNI KAZALCI

Iz vsebinskih poročil in strokovnih ocen naših izvajanih programov, so le-ti v porastu, tako po številu izvajanih programov, po številu pozitivnih kritik in strokovnih ocen zunanjih institucij.

Vsi izvedeni festivali presegajo meje ljubljanske regije in vse bolj postajajo ustvarjalna srečanja mladih iz Slovenije, zamejstva in tujine. Kritike in objave o izvedbi festivalov so pozitivne in pomenijo veliko spodbudo za zaposlene in mlade, ki se udeležujejo festivalov v vse večjem številu. Vsi programi za otroke in mlade imajo skupen cilj: pri mladih z različnimi oblikami strokovnega dela spodbuditi njihovo ustvarjalnost, inovativnost in kritičnost do sebe kot prostora kjer odraščajo.

Mladi, ki obiskujejo dejavnosti v Pionirskem domu uspešno sodelujejo na različnih prireditvah, festivalih in tekmovanjih tako v okviru Mestne občine Ljubljana, Slovenije in tujine. Sodelovali so na številnih domačih in mednarodnih prireditvah na likovnem, filmskem in video, gledališkem, glasbenem, jezikovnem ter na številnih drugih kulturno-umetniških in jezikovno-kulturnih področjih. Na mednarodnih tekmovanjih v znanju tujih jezikov so vsi udeleženci iz našega zavoda dosegli izjemne rezultate, kar so na podelitvi certifikatov potrdili predstavniki tujih kulturnih inštitucij pri nas.

Tudi v letu 2020 smo bili izjemno uspešni na področju pridobivanja evropskih sredstev s programa Ustvarjalna Evropa. Tako smo ponovno nosilci mednarodnega projekta sodelovanja Mlado gledališče v gibanju / Young Theatre on the Move ter partnerji v mednarodnem projektu sodelovanja velikega obsega pod imenom Liberty / Svoboda.

Mlado gledališče v gibanju je rezultat spoznanj pilotnega projekta, da je prav telesna izraznost tista, ki potrebuje več pozornosti in poudarka, saj je primanjkuje na vseh področjih življenja in izobraževanja mladih. V ta namen združujemo dve umetniški obliki, gledališko improvizacijo ter sodobni ples. Obe spodbujata ustvarjalnost, svobodo izražanja in aktivno sodelovanje vseh udeleženi. Umetniški obliki povezujemo skozi impro gib, ki predstavlja metodo izobraževanja mladih občinstev ter njihovih mentorjev – pedagogov ter gledaliških profesionalcev. Obe vrsti uprizoritvenih umetnosti že vrsto let gojimo tudi v Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih. Kot nosilci projekta smo odgovorni za njegovo uspešno implementacijo, za izmenjavo izkušenj in znanj ter uspešno sodelovanje celotnega konzorcija. Partnerjem iz prvega projekta, poleg Pionirskega doma so to še Dečki kulturni centar Beograd, Srbija, Elcky Centrum Kultury, Poljska ter Opera Comica pentru copii, Romunija, se je pridružil še partner iz Francije – CNC Dance iz mesta Lille.

Liberty / Svoboda združuje 12 kulturnih partnerjev iz desetih držav, partnerjev s skupnimi vrednotami, strastjo in predanostjo. Vzpostavljamo dinamično kuratorsko in razvojno ekipo, ki bo omogočala sodelovanje umetnikov in kulturnikov v obdobju treh let. Rezultat bo 75 novih povezav 750 mladih umetnikov, ki bodo predstavljeni na prosto dostopnih dogodkih po Evropi. Projekt sestavljajo programski sklopi Inside Out Performance, Processional Theatre, Liberty Wall-Art, Outdoor Digital Art ter izobraževalni seminarji in delavnice. Vsi smo raziskovali temo kulturne integracije in identitete skozi festivale, konference in interdisciplinarne povezave. V projektu se zavezujemo k razvoju, izobraževanju in usposabljanju občinstva. Kulturna različnost, ogrožene skupnosti, begunci, socialno depriviligirane in invalidne osebe so prioriteta tega projekta. Projekt Liberty / Svoboda se bo zaključil s petmesečnim vse evropskim programom, ki bo potekal od maja do septembra 2022. Rezultat bo hkrati tudi velika zapuščina projekta – digitalni portfolio 750 evropskih mladih umetnikov.

IV. ČLOVEŠKI VIRI

Zaposlovanje in kadrovska rast

Zaposleni – v zavodu je na dan 31. 12. 2020, 32 redno zaposlenih.

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2020 je bilo 26.

Kadrovska struktura se izboljšuje tako po starosti kot izobrazbi zaposlenih. Le z nadomestnim zaposlovanjem mlajših ter strokovno usposobljenih ter zunanjih sodelavcev smo tudi do sedaj izvajali številne programske in strokovne izzive.

10 zaposlenih je starih nad 50 let, od tega je 7 zaposlenih v varovani kategoriji (nad 58 let). V letu 2020 smo imeli 2 odpovedi iz delovnega razmerja (vodja trženja in str. sodelavec za pripravo kult. projektov). Za določen čas smo zaposlili 2 sodelavca, enega v računovodstvu in enega v trženju.

Odsotnosti zaradi bolniških niso pomembno vplivale in smo tako uspeli izpeljati vse programsko zastavljene cilje.

Zunanji oz. honorarni sodelavci – zavod sodeluje na področju kulturnih dejavnosti z 41 umetniki oz. drugimi zunanjimi izvajalci. Sredstva za plačila po opravljenih programih zagotavlja zavod v celoti iz lastnih sredstev delovanja.

Za kakovostno delo zavoda so bili izvedeni tedenski sestanki vodij oddelkov, namenjeni usklajevanju programov, načrtovanju dela in pregledu izvajanja predpisov ter obravnave aktualnih

dogodkov. Zaradi kakovostnega planiranja in izvajanja programov se vsake tri mesece sestanemo vsi zaposleni in honorarni sodelavci. Velik poudarek vseh srečanj je ustvarjanje pozitivne in ustvarjalne klime v zavodu. To dosegamo s stalnim izobraževanjem zaposlenih in skrb za zdravje posameznika in celotnega kolektiva.

Zdravstveni pregledi zaposlenih so bili opravljeni skladno z rednim letnim programom.

Financiranje kadra – že leta in tudi sedaj v poročilih opozarjamo na potrebo po dodatnem financiranju določenih kadrov iz strani ustanoviteljice. Ob stalnem večanju števila celoletnih in krajših programov ter številnih delavnic, dogodkov in prireditvev izven Pionirskega doma so nove zaposlitve nujno potrebne. Tako bi nujno potrebovali financiranje dodatnih strokovnih delavcev za lokacijo Komenskega 9, ter na Vilharjevi 11. Zakonodaja na področju financ in računovodstva je vsako leto zahtevnejša in poleg vsega še nedorečena, tako da z zaposlenim kadrom težko sledimo zakonitemu izvajanju vseh nalog. Zaradi upokojitve vodje finančne službe, smo v mesecu decembru zaposlili sodelavca. Mestna občina Ljubljana je glede na izpad dohodkov iz naslova tržne dejavnosti povečala sofinanciranje plač v višini 30.000 EUR.

Glede na izredne razmere je zavod sproti in skrbno racionaliziral delo in delavce usmerjal, skladno z delovnimi potrebami, na čakanje na domu in opravljanje dela od doma. V ta namen smo prejeli državna sredstva in s tem blažili primanjkljaj iz naslova plač zaposlenih.

Delo po programu javnih del in študentsko delo

Zaposlitev preko javnih del nismo imeli.

Študentsko delo smo uporabljali za občasna dela v garderobi, tehničnih delih, kot pomoč pedagogom in za občasno delno izvajanje določenih programov.

Izobraževanje zaposlenih in zunanjih sodelavcev

Izobraževanja izvajamo kot redna srečanja na pedagoških kolegijih in krajša izobraževanja za pridobitev dodatnih strokovnih znanj organiziranih v sklopu strokovnih združenj – jezikovnih, kadrovskih, računovodskih in drugih.

Številni mladi, ki dobijo priložnost v našem zavodu za občasna dela, pridobijo tudi veliko izkušenj ter dopolnijo svoja znanja. Veliko mladih je s tako pridobljenimi znanji in izkušnjami stopilo na samostojno pot. Ocenjujemo, da so tudi z našo pomočjo povečali samostojnost in povečali mobilnosti na področju zaposlitve. Pionirski dom se tako uvršča med tiste institucije, ki s svojo odprtostjo, strokovnostjo in pripravljenostjo zaposlenih, da omogočamo mladim, ki vse težje dobijo priložnosti za delo, da se zaposlijo ali dobijo praktične izkušnje. Tudi v zavodu njihov prispevek ocenjujemo zelo pozitivno, saj mladi vnesejo novosti tako na didaktičnem, strokovnem kot praktičnem področju dela.

Strokovne reference potrjujejo nekateri naši pedagogi s predavanji na strokovnih srečanjih ter objavami člankov v različnih strokovnih in drugih revijah. Iz oddelka za jezike in kulture smo imeli tri sodelavke, ki imajo mednarodne licence za izpraševalce za mednarodne preizkuse znanja tujega jezika. Na tem področju imamo v primerjavi z drugimi jezikovnimi šolami veliko prednost, saj se izvajajo programi z izključno diplomiranimi kadri. Velik strokovni izziv za vse sodelavke je izvajanje mednarodnega programa »Mlado gledališče v gibanju«, kjer smo nosilci projekta izobraževanja, kjer v okviru projekta potekajo usklajevanja, izobraževanja in izdaja strokovne literature.

V. OCENA VPLIVA POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

S ponudbo programov za otroke in mlade ter družine dobivajo le-ti kakovostne in pestre vsebine spoznavanja in ustvarjanja na različnih kulturno umetniških področjih ter možnosti za kakovostno preživljanje prostega časa. S povezovanjem s sorodnimi institucijami se v Ljubljani oblikuje kakovostna, pestra in prepoznavna ponudba s kulturnimi vsebinami. S številnimi festivali za mlade v Pionirskem domu in z njihovo širitvijo vsebin na druga kulturna področja se Ljubljana

zapisuje na zemljevid Evrope kot kulturna prestolnica s kvalitetno in pestro ponudbo za spodbujanje ustvarjalnosti otrok in mladih. Posledično imamo še večji obisk otrok in družin iz drugih krajev Slovenije, kar spodbuja in povečuje t.i. družinski kulturni turizem v Ljubljani. Koncept izvajanja vsebin ter strokovna rast programov in vseh, ki izvajajo le-te, je postala zanimiva za domače in tuje strokovnjake. V ta namen smo podpisali dogovor o sodelovanju ter tudi pričeli sodelovanje s Pedagoško fakulteto, Filozofsko fakulteto in pričeli postopek za vključitev našega zavoda v mednarodno mrežo ELK.

INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN POMEMBNEJŠE INVESTICIJE V LETU 2020

V letu 2020 smo na Komenskega 9 odpravljali manjše gradbene pomanjkljivosti in opravljali redna vzdrževalna dela. Po predložitvi idejne zasnove, prenove in dograditve Baragovega semenišča smo tudi v tem letu sodelovali z oddelkom za kulturo in urbanizmom Mestne občine Ljubljana za pričetek pridobivanja gradbenega dovoljenja.

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

PIONIRSKI DOM – CENTER ZA KULTURO MLADIH	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število zaposlenih	32	32	32	34	33	32
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	17	17	17	19	17	13
Število vpisanih v dejavnost	1418	1455	1460	1385	1401	1297
Število vpisanih v kulturno - vzgojne programe	947	952	975	832	820	790
Število prireditev (od tega v Festivalni dvorani)	305 (137)	325 (157)	347 (168)	362 (184)	394 (203)	103 (83)
Število obiskovalcev (od tega v Festivalni dvorani)	89.800 (28.184)	92.450 (39.769)	98.600 (45.239)	99.400 (46.354)	105.335 (52.455)	11.630 (11.330)
Sredstva sponzorjev /donatorjev	5.591 €	1.265 €	10.030 €	7.140 €	3.940 €	440 €
Prihodki	1.112.563 €	1.177.176 €	1.304.431 €	1.417.642 €	1.485.068 €	1.223.854 €
Odhodki	1.101.585 €	1.172.397 €	1.301.434 €	1.415.006 €	1.483.748 €	1.222.212 €
Delež lastnih prihodkov	46,90 %	49,54 %	50,84 %	53,06 %	52,15 %	34,67 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	-	-	-	1	2	1
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	3	3	1	5	7	3
Število tujih koprodukcij	-	-	-	1	2	0
Število kulturno - turističnih dogodkov	-	-	-	4	7	3

Tabela prikazuje število vpisanih tečajnikov v celoletne in krajše programe ter počitniško varstvo. Hkrati natančneje opredeljuje podatke za izvajanje programov iz naslova javne službe in tržne dejavnosti, skupaj s številom obiskovalcev.

Glede na nove pogoje v izrednih situacijah, kjer je naše delo potekalo preko socialnih omrežij (zoom) smo z nabavo računalniške opreme nadgradili sistem in tako omogočili, da je večji del programov bilo možno izvesti na daljavo. V ta namen smo nabavili računalnik in nekaj nujne dodatne opreme.

Dvorana bi bila lahko še bolj konkurenčna, če bi:

- nabavili dodatno računalniško opremo za delo na daljavo,
- uredili dostojen dostop za gibalno ovirane osebe (dvorana nima dvigala). V ta namen smo pričeli z izdelavo projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja. Projekte pripravlja Atelierarhitekti d.o.o. (prof. Kobe). Projekt je bil zaradi priprave dokumentacije za celotno prenovo stavbe, ustavljen.
- uredili zunanji izgled objekta (dotrajana fasada, neurejene ceste in dostop),
- uredili izolacijo med našo dvorano in SMG (zvok z naše dvorane prehaja v dvorano Slovenskega mladinskega gledališča)

Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja – normativi

Zaposleni so skoraj v celoti izpolnili normative in standarde – izstopajo le posamezni delavci, ki so odsotni iz delovnega procesa zaradi daljših bolniških. V letu 2020 smo dali poseben poudarek na izboljšanju strokovne rasti, pestrosti programov, lastni produkciji in večji dostopnosti vsebin in programov uporabnikom ter pridobili dodatna tehnična znanja za delo na daljavo. Ob upoštevanju finančnih standardov in normativov smo sprotno spremljali smotrnost in gospodarnost poslovanja zavoda in vzdržnost financ, kar se kaže na vseh nivojih poslovanja, ki se kažejo v pozitivnih rezultatih poslovanja zavoda, zadovoljstvu zaposlenih, večanju pripadnosti zavoda, pozitivni prepoznavnosti našega dela doma in v tujini.

B VSEBINSKO POROČILO

UVOD

Pionirski dom – Center za kulturo mladih je v letu 2020 svoje delo usmerjal predvsem v kakovostno in vsebinsko bogatitev izvajanja celoletnih in krajših programov na kulturno-umetniškem in jezikovno-kulturnem področju ter njihovem medsebojnem povezovanju. Pestro in kakovostno ponudbo smo izvajali na festivalih za otroke in mladostnike, počitniških šolah, kulturnih dnevih za vrtce in osnovne šole ter sodelovanju na številnih prireditvah v okviru Mestne občine Ljubljana in treh mednarodnih programih. Delovali smo kot profesionalna organizacija za vzpodbujanje in razvijanje programske raznolike ponudbe za vzpodbujanje ustvarjalnosti otrok, mladostnikov in odraslih. Z delovanjem smo spodbujali medsebojno sodelovanje različnih akterjev znotraj MOL, v Sloveniji in tujini, s poudarkom na strokovni rasti in prepoznavanju velikega pomena kulturno-umetnostne vzgoje na razvoj mladih.

Vse načrtovane aktivnosti vezane na izvajanje celoletnih programov smo morali zaradi znanih okoliščin začasno prekiniti (za dva meseca celoletne dejavnosti). Nekatere programe smo izvajali preko različnih socialnih omrežij in kmalu v začetku meseca maja pričeli izvajati vse individualne programe za otroke in odrasle ter z uradnih odprtjem javnih institucij nadaljevali izvajanje celoletnih programov, kamor se je vrnilo več kot 90 % naših tečajnikov. Po prekinitvi dela v živo, smo nadaljevali z delom preko Zoom povezave, kjer izvajamo preko 80 % dejavnosti.

Na žalost smo izvedli le nekaj prireditev, tako v lastni produkciji kot uporabi zunanjih organizatorjev dogodkov v Festivalni dvorani in iz tega naslova beležimo največji izpad dohodka v prvem polletju 2020. Izpad dohodka je v prvem polletju nastal tudi iz naslova tečajnin (dvomesečni izpad).

Foto: arhiv Pionirskega doma

KULTURNO – UMETNIŠKI PROGRAMI

---

1. UPRIZORITVENA UMETNOST

1.1 GLEDALIŠČE

PEDAGOGINJE: Bjanke Kršmanc, Urša Strehar Benčina, Vesna Anđelković, Teja Bitenc, Tia Okič

1. Vsebina

Januarja so v vseh skupinah potekale priprave na 5. Improfest, ki se je že tradicionalno odvil prvi teden v februarju in kjer se je predstavila večina gledaliških skupin pod vodstvom mentoric Vesne Anđelković, Bjanke Kršmanc in Urše Strehar Benčina. Program je povezoval Urh Mlakar, prireditelj pa smo končno uspešno strnili in prišli do zelenega trajanja dogodka, to je ura in pol. V februarju so se nato skupine odločile, na kakšen način se bodo lotile zaključne uprizoritve (npr. delo po izbranem besedilu, priredba, predstava po znanih motivih ali avtorska predstava) in začele delo na uprizoritvah. V drugem tednu marca smo se srečali zadnjič, nato pa zaradi razglašene epidemije in zaprtja Pionirskega doma, za dva meseca z dejavnostjo prekinili. V tem času smo mentorice na različne načine ohranjale stik z udeleženci dejavnosti, nekatere so udeležence kontaktirale preko elektronske pošte ali telefona, z nekaterimi skupinami pa smo se srečali tudi na Zoom-u, oziroma drugih aplikacij za delo na daljavo (po spletu). Pokazalo se je, da je sicer dejavnost lahko zabavna in za časa trajanja tudi sproščujoča, vendar pa smo po zaključku vsi, tako udeleženci kot mentorice, bolj utrujeni in izpraznjeni. Gledališče je medij, kjer je telesna prisotnost vseh udeležencev ključna za gledališki ritual, zato so vse to ostajali poskusi ohranjanja stika z umetnostjo in drugimi, ne pa nujno enako kvalitetne izvedbe umetniških programov. Z 18. majem pa smo se poskusno vrnili nazaj ter nadaljevali z dejavnostmi - v prvi vrsti smo želeli mladim omogočiti kvalitetno in ustvarjalno preživljanje prostega časa ter jim predvsem nuditi možnost izražanja, saj jim je, po pogovorih o izolaciji in času, ki so ga preživeli ločeno od vrstnikov, ravno tega najbolj primanjkovalo. Zadnji sklop vaj je bil tako namenjen gledališču v njegovem najbolj osnovnem, a tudi najbolj bistvenem smislu – skupinsko ustvarjanje in uprizorjanje različnih prizorov (ter raziskovanje zgodb, likov, čustev, gibalnega izraza, glasu, misli, ipd.) ter krepitev tistih veščin, za katere so mentorice ocenile, da jih mladi trenutno še posebno potrebujejo (predvsem je to razvijanje domišljije, razumevanje perspektiv in pozicij različnih likov, sproščen odski nastop, izmenjava mnenj z drugimi, ipd.)

Začetek novega šolskega leta se je začel v živo, česar smo bili zelo veseli. Skupine so sprejele izzive dela z omejitvami in mladi so začeli delo na likih, orientaciji v prostoru, glasu in govoru ter fizičnem izrazu. Nato pa smo po počitnicah konec oktobra dejavnost preselili na splet in se tako v novembru in decembru soočili z »gledališčem« na daljavo. Znotraj spletnega medija smo se tako poslužili nekaterih orodij, ki ponujajo nove priložnosti (čakalnica, sobe za delo v manjših skupinah, uporaba pogovornega okna, funkcija izpostavitve enega igralca, ugašanje/prižiganje kamere tistih, ki so v prizorih, ipd.), ki so spodbudile igrivost in zanimanje mladih. Kljub temu, da se nekatere veščine da krepiti tudi na ta način in da mladi igrajo tudi zanimive like in zgodbe, bi si neskončno želeli da bi se srečali v živo in se raje soočali z izzivom razdalje, kot pa da bi sedaj celotno dejavnost preselili na splet. Gledališče je živa umetnost, ki temelji na prisotnosti gledalcev in igralcev in kljub temu, da ga bomo ohranjali živega tudi na daljavo, je najpomembnejša stvar - da se vložena energija zaradi odzivov soigralcev in gledalcev večja in množi – po spletu žal nedosegljiva.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Na Improfestu smo lahko spet opazili lep napredek v odski sproščenosti, glasnosti govora in gibalni izraznosti udeležencev, tako da ima (sicer zahteven) nastop v Festivalni dvorani zagotovo svoj smisel, saj zaokroži in nadgradi gledališke izkušnje mladih. Kljub temu, da je bilo zaradi izrednih razmer naše skupno delo ustavljeno in zaključne produkcije onemogočene, se je

izkazalo, da je vztrajanje na procesu in poudarjanje pomembnosti umetniških in ustvarjalnih izkušenj za celostni razvoj posameznika, ključen. Mladi so namreč po vrnitvi iz izolacije potrebovali predvsem skupnost, možnost izražanja in telesno aktivnost. Kljub temu, da so nekateri zelo obžalovali, da zaključne produkcije niso bili izvedene, se proces dela zaradi tega ni zmanjšal ali okrnil, volja mladih pa je bila prav tako prisotna do konca. Res se je videlo, da so jim tovrstne aktivnosti primanjkovali, ter da so občutek svobode, razvijanje in izražanje lastnega avtentičnega izraza, sodelovanje z drugimi in ustvarjanje nečesa novega tisto, kar mlade oživi, vklopi in jih motivira za nadaljnje delo in akcijo.

Tudi v jesenskem nadaljevanju dejavnosti se je pokazalo, da ima gledališče izjemno moč pri komunikacijskih in socializacijskih veščinah, da so mladi potrebovali načine in "ventile" za sprostitve energije, a tudi njeno usmerjanje. Delo je tako septembra in oktobra potekalo z upoštevanjem omejitev in ukrepov v živo na lokacijah Pionirskega doma, nato pa smo se v novembru in decembru zaradi epidemiološke slike lotili dela na daljavo. Ocenjujemo, da je tudi delo po spletu ohranilo nekatere pomembne elemente dejavnosti - sodelovanje, glasovno, govorno in telesno izraznost, pripovedovanje zgodb, poslušanje, opazovanje in krepitev koncentracije in pozornosti in podobno. Našli smo nekaj novih možnosti in orodij za delo na daljavo, vendar pa si resnično želimo, da bi lahko vsaj občasno delali v živo, saj mladim primankuje živega stika, interakcije in gibanja - vse to pa jim dejavnost lahko ponudi, samo da se smemo srečevati v živo.

b) Učinkovitost

Skozi leto prihaja do manjših fluktuacij v skupinah, saj nekateri (večinoma zaradi drugih obveznosti) s skupino odnehajo, spet drugi pa se tudi sredi leta priključijo ustvarjalnemu procesu, tako da tudi letos ni prišlo do posebnih odstopanj glede udeležbe v skupinah. Zaradi epidemije in ustavljenega procesa, se je nekaj mladih iz skupin predčasno izpisalo, saj so skupaj s starši ocenili, da bodo šolske in druge obveznosti tudi po končani karanteni preveč obsegajoče in so tako predčasno zaključili proces. Z veseljem pa ugotavljamo, da se je velika večina vrnila in opravila tudi zadnji sklop dela, ko smo izvedli 4 ali 5 vaj (odvisno od skupine). Zelo smo bili hvaležni, da smo lahko gledališki proces zaključili v Festivalni dvorani, ki je bila zaradi odsotnosti dogodkov bolj pogosto na voljo, saj je prostor dovolj velik in prostoren, da so se udeleženci počutili varne, obenem pa so jih večje razdalje spodbujale tudi k glasnejšem govoru in bolj ekspresivni igri. Kot vedno pa se je izvrstno obnesel tudi podstrešni prostor na Komenskega, kjer ustvarjamo s skupino TEDR, v kateri sodelujemo s SNG Drama Ljubljana.

Enako se je izkazalo tudi v jesenskem delu – ker gre za živo dejavnost, opažamo upad udeležbe na daljavo z obljubo, da se udeleženci vrnejo, ko se spet srečamo na lokacijah Pionirskega doma.

c) Dostopnost

Od januarja do decembra je delovalo 13 rednih skupin pod vodstvom 5 različnih mentoric. Še vedno je v skupinah največ osnovnošolcev in deklet.

3. Smernice za vnaprej

Trenutno se glede na okoliščine predvsem ukvarjamo s tem, kako se bomo odzivali na nepredvidljive okoliščine ter najti najbolj optimalen način, kako prenesti naše delo tudi v virtualno okolje. Načeloma temu nismo preveč naklonjeni, saj sicer lahko izvajamo določene aktivnosti in raziskujemo nekatere aspekte gledališke vzgoje (monologi, prizori v parih, razvoj karakterjev, pripovedne aktivnosti, preseganje okvirov medija, ipd.), vendar pa je prav telesna soprisotnost (ali odsotnost) tista, ki spremeni končni "rezultat" izkušnje - po izvedenih "vajah" na spletu smo namreč vsi udeleženi poročali, da smo se sicer imeli fino, a smo bili občutno bolj utrujeni in izpraznjeni, kot smo po vajah "v živo". Ker pa se seveda moramo soočiti s tem, da živimo v (predvsem za gledališko in drugo uprizoritveno umetnost) zelo negotovih časih, se moramo ukvarjati s prevpraševanjem naših ciljev umetniške vzgoje ter kako naj bi le-ta izgledala tudi v izjemnih in izrednih okoliščinah. Še vedno bomo vztrajali pri gledališki vzgoji, ki ima glavne korenine v sproščeni komunikaciji, uporabljanju orodij gledališke improvizacije, razvoju raznolikih socialnih ter individualnih veščin, še posebno razvoj ustvarjalnega in kritičnega mišljenja, opazovanja, poslušanja, usmerjene pozornosti, čustvovanja in empatije ter drugih pomembnih

veščin, ki pomagajo mladim pri gledališkem opismenjevanju ter pri premagovanju ovir v vsakdanjem življenju. Prav tako ohranjamo in nadgrajujemo sodelovanje z različnimi profesionalnimi institucijami na področju gledališča in gledališke vzgoje.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Urše Strehar Benčina:

Po obdobju, ko nam je bilo delovanje zaradi ukrepov okrnjeno, je postalo še bolj jasno, kako zelo pomemben in ključen je gledališki umetniško-vzgojni proces. V času izolacije, ko se je življenjski prostor večini ljudem močno zmanjšal, ko so bili socialni stiki izjemno omejeni in ko so ekrani postali nuja, ne pa izbira, so bile določene potrebe mladih neobhodno zanemarjene. Čeprav je (predvsem) psihološke potrebe včasih težko ozavestiti, je bilo na vajah hitro jasno, česa je mladim primanjkovalo. To je bila v prvi vrsti soprisotnost ter komunikacija v najbolj osnovnem pomenu besede – torej nekdo reče/naredi nekaj, na kar se jaz lahko odzovem. Smeh je bil še glasnejši, reakcije pogosto skoraj pretirane. Naslednja pomembna ugotovitev je pomembnost svobodnega gibanja – telovadba in gibanje telesa sta nasploh izjemno pomembni za dobro počutje in pripravljenost telesa in duha, vendar pa ponuja ustvarjalno gibanje še nekaj več in to je neverjetni občutek svobode izraza, aktivira tudi tiste dele telesa, ki jih pogosto zanemarimo ter s pomočjo povezovanja domišljije in gibanja zbuja drugačno, bolj izostreno energijo ter pozornost. Posameznik je tako po (sploh skupinskih) gibalnih aktivnostih bolj prisoten, pristen, izrazen, suveren in sproščen - ne le, da je to nekaj, kar je potrebno za uspešen odrski nastop, temveč to pomaga tudi pri boljšem počutju nasploh. Samo umetniško udejstvovanje in ustvarjanje pa se je izkazalo kot neverjetno pomembno tudi zato, ker vključuje uporabo celega telesa – od možganov in glave (ki jih prepogosto smatramo za ločen del telesa, saj izjemno veliko razmišljamo, pozabimo pa na pomembnost uporabe telesa, ki je neobhodno tudi pri izboljšanju kognitivnih spretnosti) pa do govornega aparata in ostalih delov fizičnega telesa. Celostna vzgojno-izobraževalna umetniška izkušnja tako mlade aktivira, vključi, poveže s sabo, med seboj ter z neposrednim okoljem, jih (psihološko) okrepi in jim nasploh ponudi pomemben izrazni okvir, kjer lahko predelajo nejasnosti, ambivalentnosti in paradokse, ki spremljajo življenje, še bolj pa se pokažejo v izrednih razmerah.

Tudi v nadaljevanju bomo v Pionirskem domu tako skrbeli za razvoj umetniškega izraza mladih in ponujali varen fizični in psihološki prostor za ustvarjanje raznolikih (avtorskih) zgodb skozi različne gledališke pristope in tehnike. S tem bomo poskrbeli tako za razvoj posameznikovih veščin, ki se tičejo javnega nastopanja in gledališkega udejstvovanja kot tudi za razvoj veščin posameznika nasploh z glavnimi cilji samozavestnega premagovanja izzivov življenja, sprejemanja napak in zmot kot ključnih učnih izkušenj, izražanja in razumevanja čustev, sproščeno odzivanje na spremembe in impulze iz okolja ter celostnega ozaveščenega delovanja v svojem telesu in okolju. Kvalitetna gledališka vzgoja viša kvaliteto življenja, krepi posameznika in pogloblja zmožnost izkustva. Zato nam je v čast in veselje, da lahko nudimo mladim okolje, kjer lahko preizkušajo sebe, sledijo svojim željam, prevzemajo odgovornosti in krepijo občutek povezanosti s sabo in svetom. Gledališka vzgoja za vse in v vsako vas - v časih, kjer je telesna soprisotnost "nevarna" in negotovost povečana, pa še toliko bolj. Seveda pa bomo vztrajali in iskali načine delovanja tudi v času omejitev, vendar bi za podrobno in kvalitetno načrtovanje dela na daljavo nujno potrebovali tudi časovni okvir trajanja dejavnosti po spletu - s tem, ko ne vemo, kaj bo (skorajda) v prihodnjem tednu, je vsako načrtovanje sovisne in kontinuirane aktivnosti izjemno težko delo (v tej situaciji in na dolgi rok je enako težko ohranjati tako motivacijo mladih kot tudi mentorice).

1.2 PLES

PEDAGOGINJI: Saša Lončar, Ana Romih

1. Vsebina

Letošnja tema, ki smo jo raziskovali in razvijali je bila močno povezana s situacijo, ki se nam je pripetila in nas omejila v delovanju. Že od samega začetka smo se poglobljali v omejitve in ovire, ki se nam dogajajo v vsakdanjem življenju glede na različna starostna obdobja. Januarja smo se pripravljali za 28. državno tekmovanje mladih plesnih ustvarjalcev OPUS 1 – plesna miniatūra. Nuit Vale je uspešno opravila predselekcijo v kategoriji S in na tekmovanju dosegla srebrno priznanje. Lana Kariž Meško je prav tako uspešno opravila predselekcijo v kategoriji M in prejela srebrno priznanje. Glede na prijavljene vsebine smo program izvedli v zelo okrnjeni obliki, ker nam je onemogočena situacija zaprla delovne poligone in smo lahko šele 18. marca spet začeli z našim delom. V času zaprtja, nam je odpadlo precej nastopov in gostovanj. Na koncu plesne sezone smo v enem mesecu uspeli pripraviti gibalno manifestacijo z vsemi sodelujočimi plesalci vseh starostnih skupin in smo jo predstavili na Kalejdoskopu 13. junija v atriju Pionirskega doma. Glede na pogoje in čas ustvarjanja smo bili z izidom zadovoljni.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Zastavljeni cilji so spremenili smernice. V zelo kratkem času, trimesečnem delovanju, smo z vso vnemo in predrznostjo uporabili vsa znanja improvizacije in imeli izvrstno izkušnjo, kako s pomočjo hitrih odločitev in vero v lastno delovanje zmoremo ustvariti marsikaj s predhodnimi znanji in z močno željo po plesnem pripovedovanju. V septembru smo svoje plesne poligone omejili na 6 delujočih znotraj skupine. Ustvarjali smo na temo Variacije, v visoki pripravljenosti na vse projekte, ki bi jih morali izvesti, a nam je situacija COVID omogočila v tem letu naslednje:

Januar:

regijsko tekmovanje za izbor Opus 1 – SVŠGL Ljubljana

Februar:

območna revija plesnih skupin HOPLA 2020 – Prešernovo gledališče (Kranj)

regijsko tekmovanje za izbor Opus 1 – SVŠGL Ljubljana

Marec:

državno tekmovanje mladih plesnih ustvarjalcev OPUS 1 – plesna miniatūra – Španski borci (Ljubljana)

Junij: KALEJDOSKOP 2020 – gibalna manifestacij

GIBOGIB – gibalna inštalacija – park Pionirskega doma (Ljubljana)

Festival radikalnih teles SPIDER - park Tivoli – (Ljubljana)

GIBOTRON – solo miniatūra z gosti – Češnjev vrt (Hiša Layer) (Kranj)

Avgust:

15. Fronta sodobnega plesa – Odprti oder (Murska Sobota)

September:

Platforma sodobnega plesa – Razprava Kako izobraževati in vzgajati z umetnostjo – Lutkovno gledališče Maribor (Maribor)

Platforma sodobnega plesa - Platforma mladih – Lutkovno gledališče Maribor (Maribor)

Oktober:

mednarodni festival Radost Europe – prenos preko TV – (Beograd)

Na 28. državnem tekmovanju mladih plesnih ustvarjalcev OPUS 1 – plesna miniatūra 2019 smo dosegli dve SREBRNI priznanji:

- Lana Kariž Meško v koreografiji Zemljevid v M Kategoriji
- Nuit Vale v koreografiji GGR v S kategoriji

b) Učinkovitost

Glede na situacijo smo učinkovito ustvarili nepričakovano.

c) Dostopnost

Ponovni zagon, ki se je zgodil 18. marca je bil 80 %, kar je po mojem mnenju visok procent prisotnosti. Aktivirale so se vse obstoječe skupine: Đuske (od 28 do 40 let), QAxis (od 12 do

16 let), Nitke (od 11 do 13 let), Vrtavke (od 10 do 12 let), Drobižki (od 7 do 10 let), KIČE od 6 do 7 let), Kalčki (od 4 do 6 let).

Plesno sezono je zaključilo 36 plesalk in plesalcev.

V novo sezono so vstopile naslednje skupine: Kalčki, KIČE, Gible, Spiralis, Qaxis, Đuske.

Plesno sezono je začelo 40 plesalk in plesalcev.

3. Smernice za vnaprej

Naslednja plesna sezona nam bo prinesla še več zagona za nova ustvarjanja in nove priložnosti, da bomo lahko svoje stvaritve delili na različnih gostovanjih in tekmovanjih. Naše delo je usmerjeno že leta v izobraževanje in umetniško ustvarjanje. Glede na našo uspešnost imamo stkano mrežo delovanja v Slovenskem prostoru in tudi v tujini. Zato verjamem, da bomo še bolj uspešni in ustvarjalni, saj smo vsi dobro občutili omejenost in onemogočenost v letu 2020. V upanju na boljše možnosti, bomo svoja obstoječa znanja nadgradili še z novimi in poiskali možnosti za izvedbo programa, ki bo prav gotovo odraz posledic iz težkega obdobja.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Ta točka zahteva mnenje in izkušnjo posameznika, ki deluje v skupini ne glede na starostno obdobje in plesnim predznanjem.

Moje mnenje je, da v prvi vrsti gradimo zdravo socialno noto, uglašenost v skupino in zavedanje posameznika znotraj skupine, delovanje znotraj skupine, preko katere ozaveščamo vrednote, ki so nekako zavržene v tem površinskem delovanju v današnji družbi, ki ga narekuje neusmiljen tempo in se ne zaveda harmonije bivanja. Preko odprtih kanalov dopuščanja, raziskujemo telesno shemo in lastne sposobnosti gibanja, ki se v kasnejših letih (od 8 do 9 let) začnejo srečevati z različnimi plesnimi tehnikami, ki pripomorejo k boljšemu fizičnemu razvoju, ki vzporedno z mentalnim zaznavami ustvarja univerzalno osebnost. Zavedanje svojstvenosti je najvišji cilj, ki ga lahko dosežemo za lažje delovanje v vsakdanjiku. Naš namen je, da vsem omogočimo potovanje po svoji poti, kjer lahko spoznajo sebe skozi različne odtenke in to povezujejo z okoljem, ki jih definira. Plesne zgodbe so umetniška vrednost, ki zajema tudi terapevtski moment. Ples je jezik, preko katerega omogočamo sporazumevanje, za vse tiste, ki želijo ustvarjati in zdravo delovati tukaj in zdaj, za boljši jutri.

Ne glede na katastrofo ki nas je doletela, in je bila zahtevana nova realnost, sem še vedno mnenja, da je ples dotik, objem, zaznavanje na globljih nivojih katerih ni mogoče posredovati preko virtualnih orodij. Kljub situaciji verjamem, da bomo kmalu spet lahko plesali in ustvarjali v »resnični« obliki.

Za ples je pomembno da si delimo skupen prostor in čas, telesa se morajo srečati in komunicirati, se odzivati, prepoznavati. Dotik je nujno potreben za zdrav razvoj otroka. Je utelešena socializacija, podpora razvoju možganov, izražanju čustev. Ustvarjalni ples ima primaren izvor, je izvorno gibanje, ki zahteva osebni angažma.

Ne želimo pristati na izgubo živosti, neposredne prisotnosti, stika in srečanja, ki za sabo povleče izgubo skupnosti in rahlja moč pripadnosti. Zato je ustvarjalni ples pomemben za dobrobit cele družbe. Pustite nas plesati, da bomo lahko zdravi!!!!

1.3 CIRKUS IN KLOVNADA

PEDAGOGA: Natalija Sultanova, Ravil Sultanov

1. Vsebina

Program cirkuško klovnovskih delavnic izvajamo celo leto v skupini otrok, starih med 10 in 14 letom, v skupini je 7 udeležencev, 4 nadaljujejo iz prejšnjega leta, 3 pa so se pridružili v tem letu. Vsebino programa smo realizirali tako, da smo udeležence seznanili z različnimi vajami za koordinacijo, koncentracijo in z vajami za razvijanje motoričnih spretnosti. Prav tako izvajamo osnovne akrobatske vaje posamezno v paru in v skupini. Seznanili smo jih z različnimi cirkuškimi rekviziti, kot so: cirkuški krožniki, žonglerski robčki, žogice, keglji in obroči za žongliranje, rola-

bola (cilindri za izvajanje ravnotežja), mono cikel, velika ekvilibristična žoga. Izvajamo tudi osnovne igralske in pantomimske vaje.

V mesecu februarju so našo skupino povabili na RTV SLO, kjer smo predstavili in pokazali kaj znamo v okviru počitniškega programa v oddaji Počitniški krompir. Snemanja v živo smo se udeležili tudi 17. februarja. Za otroke in njihove starše, ki so jih spremljali, je to bila razburljiva in lepa izkušnja: <https://www.rtv slo.si/4d/arhiv/174672417?s=tv>

V tem polletju je bilo izvajanje programa prekinjeno od 15. marca do 18. maja zaradi izrednega stanja in razglašene epidemije COVID-19, zato se nismo mogli dobro pripraviti in izvesti naš, že tradicionalen zaključni nastop na Kongresnem trgu v sklopu Cirkuškega dne na festivalu Junij v Ljubljani. V času izolacije smo z udeleženci komunicirali preko video povezav, in tudi dajali mentorske nasvete, večini smo posodili cirkuške rekvizite in otroci so doma z veseljem vadili. Zato smo, kljub vsemu, zaključili leto z dobrimi rezultati.

Prav tako smo v času od 10. 11. do konca decembra izvajanje programa predstavili na splet. Za izvajanje delavnice preko aplikacije ZOOM se je odločilo 5 tečajnikov.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

V skupini dosegamo zastavljene cilje. Udeleženci so dosegli že kar dobre rezultate.

Maruša: žonglira s tremi rutami, štirimi žogami, tremi keglji, tremi obroči, žonglira tudi z različnimi predmeti (na primer dve žogi, en kegelj itd.) izvaja akrobatske vaje v paru, balansira na rola-boli. Obvlada podajanje šestih žogic v paru. Maruša si želi vpisati na gledališko gimnazijo v Ljubljani, zato meni, da ji obisk našega krožka zelo koristi. Na vajah je vedno prisotna in zbrana. V teh letih je razvila visoko stopnjo zavedanja telesa ter koordiniranega in premišljenega upravljanja le tega.

Brina: obvlada žongliranje s tremi in štirimi robčki, tremi žogami ter vrtenje krožnikov, obvlada koordinacijo istočasnega žongliranja in balansiranja na rola-boli in veliki krogli, izredno sposobna je za izvajanje akrobatskih vaj solo in v paru. Obvlada vožnjo z monociklom. Osebo veliko pridobi na potrpežljivosti in vztrajnosti pri doseganju zastavljenih ciljev. Zelo vesela in ponosna postaja, ko Nemogoče postaja Mogoče.

Bruno: najmanjši udeleženec. Obvlada žongliranje s tremi in štirimi robčki, vrtenje krožnikov, obvlada koordinacijo istočasnega žongliranja s tremi predmeti in balansiranja na veliki krogli, obvlada balansiranje na rola-boli. Že zelo dobro obvlada vožnjo z monociklom na kar je zelo ponosen. Izvaja osnovne akrobatske vaje in akrobatske vaje v paru. S premagovanjem zahtevanih spretnostnih stopenj težavnosti pri obvladovanju veččin veliko pridobiva na samozaupanju in aktivnejšem vključevanju v družbo.

Tisa: deklica slabše fizične kondicije, z nerazvitim mišičnim sistemom. Rabi dodatno spodbujanje. Rada nastopa. Obvlada žongliranje s tremi robčki, vrtenje rožnikov, balansiranje na rola-boli in veliki krogli. Izvaja akrobatske vaje v paru. V času epidemije, se ni odločila za udeležbo na tečaju preko spleta.

Matic: fant, ki se je skupini pridružil po novem letu. Izredno sposoben in v kratkem času se je naučil žongliranja s tremi žogami in balansiranja na veliki krogli. Zaradi spremenjenega urnika šolanja, kar je posledica epidemioloških ukrepov ne more nadaljevati tečaja.

Liza: se je pridružila skupini v septembru. Izredno zbrana, vaj se udeležuje redno, največ jo zanima žongliranje. Tečaju se bo z veseljem spet pridružila, ko bo dovoljeno izvajanje dejavnosti v živo.

Peter: skupini se je pridružil v septembru ko se je po poletnem cirkuškem počitniškem varstvu odločil, da bo nadaljeval z učenjem cirkuških veščin. Izredno dobro obvlada vožnjo z monociklom, navdušen je tudi nad žongliranjem.

Anej: fant, ki se je skupini pridružil novembra in k veščinam pristopil prvič prek vaj na ZOOMu. Koordiniran in zbran, kljub oteženemu poučevanju veščin prek video povezave (še posebej na začetni stopnji), je že osvojil nekaj osnovnih žonglerskih prijemov in rekvizitov (krožniki, robčki, žoge). Vsi dosežki pričajo o doseganju določene stopnje koordinacije, koncentracije ter fine motorike. Pri tem aktivno sodelujejo tudi otroški možgani, ki te procese upravljajo.

b) Učinkovitost

Projekt smo izpeljali ne glede na razglašeno epidemijo COVID-19, v skladu s finančnimi zmožnostmi in z veliko željo po realizaciji tudi v prihodnje.

c) Dostopnost

Program smo zasnovali tako, da je primeren in zanimiv za vse starostne skupine. Vedno vsakega udeleženca obravnavava zelo individualno, v skladu z njegovimi psiho- fizičnimi posebnostmi. Programu se je mogoče pridružiti tudi med letom. Program pa bo v skrajšani obliki vključen v projekt tedenskih počitniških šol. V času COVID omejitev, program za zainteresirane tečajnike izvajamo tudi preko spleta.

3. Smernice za vnaprej

V tem letu se je število tečajnikov povečalo za 80 %. Razmišljamo tudi o rednih (mogoče enkrat mesečnih nastopih), odprtih za javnost s ciljem popularizacije in promocije te zvrsti umetnosti in prostočasne dejavnosti, ki bi jih lahko izvajali v Pionirskem domu v sklopu projekta Festivalnice. V izvajanje dogodkov nameravamo aktivno vključiti tečajnike, ki bi za to pokazali zanimanje.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Cirkus nudi veliko paleto možnosti znotraj cirkusa. Posamezniki lahko prevzamejo veliko različnih vlog, ker cirkus spodbuja in razvija različne talente. Zato lahko rečemo, da je cirkus celostni projekt z veliko prostora za ustvarjalnost in samooblikovanje. Cirkus je lahko poklic, lahko pa je tudi le hobi.

Mladi z učenjem cirkuških veščin pridobijo:

- izboljšanje možnosti osredotočanja in koncentracije,
- izboljšanje fine motorike,
- povečanje samozavesti, saj delajo nekaj kar jim je bilo še pred kratkim ne dosegljivo,
- razvijanje ravnotežja, ritmov in refleksov,
- simuliranje domišljije,
- ustvarjanje nečesa iz nič in pri tem doživljanje veselja,
- obvladovanje veščin prek poskusov in napak, pri tem pa veliko vaje, kar razvija potrpežljivost in vztrajnost,
- sodelovalno učenje, skupno ustvarjanje, zavedanje da so izzivi lahko zabavni.

»Kot arhetip cirkus zahteva posameznikovo najboljše, posameznikovo koncentracijo in pripravljenost, v zameno pa obljublja pretvoriti običajno v neobičajno. Cirkus je prostor, kjer je vsakdo pomemben, kjer se začne iskanje ravnotežja in kjer lahko najdemo center med resnostjo in zabavo.« (J. Davis)

1.4 MUZIKAL 1 IN 2

PEDAGOG: Srđan Milovanović

1. Vsebina

Program Muzikal 1 in Muzikal 2 izvajamo za otroke, stare od 7 do 11 let (Muzikal 1) ter otroke od 12 do 15 let (Muzikal 2). Namenjen je otrokom, ki jih veseli igra, petje in ples ter bi se radi bolje spoznali s kompleksnim žanrom muzikala.

Vsebina je popolnoma prilagodljiva tečajnikom, po želji se sestavi lastna predstava ter uprizori v okviru lastnih zmožnosti, sposobnosti ter želja. Druga možnost so izseki iz znanih muzikalov, tudi slovenskih.

Tekom leta se tečajniki spoznajo s petjem, igro, plesom, scenarijem, delovanjem teatra, kostumografijo, dramatizacijo, scenografijo, ozvočenjem, tehniko in drugimi panogami v tem žanru.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Uspešnost je v prvem tromesečju zadovoljiva. Noben od udeležencev ne izstopa po nadarjenosti, obenem se je napredek ustavil zaradi karantene, saj je učenje muzikala po videokonferencah precej težko izvajati, še posebej, ker ima večina razmeroma slabo povezavo.

Poskušamo s predvajanjem pesmi in plesom na daljavo, toda prekinitve v povezavi so velikokrat moteče. Zato se poslužujemo bolj gledaliških iger, iger improvizacije in iger z glasovi. V starejši skupini se osredotočamo na tehniko petja.

b) Učinkovitost

Program je razmeroma učinkovit, saj ga izvajamo še naprej kljub omejitvam. Končna uprizoritev pa bo zaradi tega vprašljiva.

c) Dostopnost

Mlajšo skupino obiskuje šest otrok, v starejši je po nekaj odpovedih samo ena tečajnica, s katero delam še naprej, saj je zelo zagreta. Zaradi omejitev bi se lahko sredi leta pridružil še kakšen tečajnik, še posebej starejši »skupini«, saj pri Muzikalu 2 ne načrtujemo končnega nastopa.

3. Smernice za vnaprej

Upamo na zvišanje števila udeležencev tečaja, ki bi pomagalo pri ustalitvi tega programa in temu, da povabimo dodatne mentorje na področju muzikala, ki ustvarjajo v Sloveniji.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-le tega.

Tečajniki se preizkušajo in napredujejo na področju igre, petja, plesa, ritmike ter splošnega poznavanja delovanja gledališča in žanra muzikala. Obenem s tem gradijo svojo samozavest in se zabavajo.

1.5 GLEDALIŠKA PREDSTAVA STRAHOVI

1. Vsebina

Predstava je nastala v produkciji Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih, in je plod avtorskega dela mladih igralk in igralca, ki obiskujejo Gledališki studio v Pionirskem domu. Predstava Strahovi je predstava o najstniških strahovih. Vse se je začelo z gledališko vajo: notranji spopad. Mladi gledališki nadobudneži so se s predstavo Strahovi pogumno zazrli vase in se spopadli z najrazličnejšimi spomini/dogodki/občutji, ki so jih ali jih še strašijo. Na ta način so se odprli drug pred drugim, si pokazali in priznali, da so tudi sami 'le' ljudje in poleg gledališke izkušnje negovali tudi sočutje, ki ga v dandanašnjem globalizirano-kapitalističnem svetu kronično primanjkuje.

»Ker je predstava avtorska, smo se v procesu dela spraševali, kateri strahovi nas spremljajo že od otroštva in kateri nas čakajo v prihodnosti. Podoživeli smo nekatere prej trivialne strahove, na primer strah pred grmenjem, temo, nepriljubljenostjo, močnimi zvoki ipd. in tiste globlje kot so izguba družine, posilstvo, nasilje, neuspeh... Vsak človek nosi v sebi nekaj strahov, zavestno ali podzavestno. Današnji svet nam pogosto pravi, da se ne smemo motiti, da moramo biti popolni in vedno pozitivni. Tema iskrenih, globokih strahov je pogosto porinjena na stran, saj kaže na našo ranljivost. Strah pred neuspehom nas vedno znova odvrča od naših ciljev. Nasilne družine določene posameznike popolnoma paralizirajo in jim onemogočajo izpopolnitev njihovega pravega potenciala. Kam vodi vzpon tehnologije v naši družbi, bomo izgubili človeški stik? Včasih lahko sami sebe, na ravni podzavesti, uničujemo bolj, kakor bi nam škodovali drugi. Naš cilj predstave je bil normalizacija teh občutkov ter motivacija k razmisleku o lastnem doživljanju premagovanja strahov. Igralci skozi predstavo prevzamejo različne like, tako ženske kot moške, ki nas vodijo skozi različne zgodbe, ujete v različne strahove.«

Začetek predstave: Obsojeni mladi prebivalci polni strahu so na svojih položajih. Sedijo v vrsti v identičnih pozah, s črnimi dežniki nad glavo, z odprtimi očmi in s pogledom v daljavo. Sedijo in čakajo! Tišina. Nihče nič ne reče. Niti se ne zavedajo, kaj vse jih čaka na tej poti. Nekaterim bodo pot prekržili neuspeh, samomor, tehnologija, posilstvo, nasilje, smrt, poroka in prihodnost. Na

slepo se spustijo v boj z le-temi ter se z njimi soočijo. Med bojem spoznavajo same sebe in svoje prave želje. Predstava raziskuje dve plati strahu. Nekatere strah okrepi in jim da sredstva za nadaljevanje življenja, nekatere pa preprosto pokonča.

Predstava se zaključi optimistično, z mislijo, da kljub strahu živimo naprej. Skozi lastne zgodbe ponudimo občinstvu tako priložnost, da se z našimi strahovi poistovetijo in se posledično ne počutijo, kakor da so edine žrtve tega strahu, kakor tudi pokažemo pot do zmage nad strahom.

V pomoč za gib in glasbo jim je bila Ana Romih ter predvsem domiselna kostumografija Incognito design-a. Domišljeni in tehnično dovršeni detajli (bliskanje in grmenje, enostaven, a vizualno zelo prepričljiv prikaz deževanja) so prav tako pripomogli k prepričljivemu podajanju splošnega vzdušja predstave.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Vaje so potekale zelo intenzivno, poglobljeno. Veliko smo se pogovarjali o izbrani tematiki, pogovore pa vedno nadgrajevali s praktičnim delom na odru, na tekstu, na kostumu, na atmosferi, glasbi, sceni, rekvizitih. Veliko je bilo tudi raziskovalnega dela, iskanja asociativnega gradiva, življenjskih zgodb resničnih ljudi v različnih starostnih skupin. Iskali smo različne gledališke tehnike, jezike in orodja, ki bi igralcem omogočilo lažjo in kakovostnejšo izvedbo predstave. Predstava je bila uspešno izvedena 6 in 27. februarja 2020 v Festivalni dvorani Pionirskega doma. Predstava je prijavljena na Festival Vizije in Transgeneracije.

b) Učinkovitost

Sredstva so bila namenjena predvsem tehnični podpori predstave, gibu, dramaturški in režijski strokovni pomoči ter kostumom.

c) Dostopnost

Mladi igralci, ki so hkrati tudi avtorji predstave so najstniki, ki obiskujejo gledališki studio Pionirskega doma že nekaj let, enkrat tedensko, dve šolski uri. Vse izvedbe predstave so bile odprtega tipa, tako da je bil ogled omogočen vsakomur.

3. Smernice za vnaprej

V gledališkem studiu Pionirskega doma proces dela skozi leto čedalje bolj stremi k aktivnemu vključevanju otrok in mladih v ustvarjalni proces. To pomeni, da mladi soustvarjajo tudi besedila samih predstav. Tako se lahko popolnoma poistovetijo s samo temo predstave in liki v njej. Udeleženci so tako gotovo veliko bolj vpeti v vse dele gledališke predstave, a s tem je tudi njihov prispevek težji, večji in zahteva veliko poglobljenega dela in samoiskanja. Odstirati plasti lastne osebnosti in odnosov je gotovo zahtevno delo tako s strani mentorja kot tudi udeležencev, a je rezultat toliko bolj osvobajajoč in zmagovalen. Zato bomo tudi v prihodnje v gledališkem studiu Pionirskega doma stremeli k čim večji aktivni participaciji otrok in mladih pri ustvarjalnem procesu nastajanja predstave v vseh segmentih.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Otroci in mladostniki skozi ustvarjalni proces dela na avtorski predstavi odkrivajo ne le različne gledališke elemente in elemente pisanja dramskega besedila, ampak se hkrati srečujejo in premagujejo različne osebne in osebnostne ovire. Tekom oblikovanja avtorske predstave se tako udeleženci spoznavajo z različnimi gledališkimi veščinami, kot so odrska prezenca, uporaba telesa, občutek za odrski čas in prostor ter v proces uspešno vnašajo do sedaj pridobljena znanja in izkušnje improvizacijskega gledališča.

Predstava STRAHOVI je bila uspešno izvedena na Cankarjadi v Vrhniki (3. ponovitev) 2. 9. 2020. To je za udeležence pomenilo veliko izkušnjo nastopa na odprtem, na odru izven prostorov Pionirskega doma. Predstava je uspešno izvedena, odziv publike: pozitiven. Število gledalcev 50. TA VESELI DAN: 3. 12. se spominjamo in slavimo našega največjega slovenskega pesnika, dr. Franceta Prešerna, ki se je rodil 3. decembra, pred več kot 200 leti v Vrbi na Gorenjskem. V Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih smo se poklonili veličini njegovega ustvarjanja ter

naše gledalce popeljali na glasbeno-gledališko dogodivščino, ki so jo pripravili mladi pionirski ustvarjalci.

- Uprizoritev Prešernove poezije Zdravilo v ljubezni
Izvajalci: člani gledališke skupine Pionirskega doma
- Sporočila in misli na temo Svoboda (lastna ustvarjena sporočila mladih v obliki verzov)
Izvajalci: člani gledališke skupine Pionirskega doma

Nastopajoči: Miha Škrlep, Nika Juvan, Lina Leskovec, Petruša Urša Koželj.

Udeleženci so imeli priložnost preizkusiti delo pred kamero, igrati pred kamero, ki jih je osvobodila in jim dala prostor da zasijejo, imeli so možnost izpostaviti svoje uprizoritveno delo drugačnem mediju. Spoznali so koliko je moči v njih. V delu z menorigo so imeli 4 pedagoške ure: IGRA PRED KAMERO, njeno specifičnost in razliko v odnosu na gledališko igro.

ZOOM - Izvajanje pouka na daljavo v novembru in decembru 2020. Nova izkušnja z novo ustvarjenim načinom dela, preoblikovanje vaj za nov medij. Analiza vaj in nadogradnja v izvedbi tudi za pedagoga.

1.6 S PRAVLJICO OKROG SVETA

VODJA PROJEKTA: Teja Bitenc

1. Vsebina

Že kar nekaj let ustvarjamo dogodke S pravljico okrog sveta. Letos smo ohranili terminsko formo prejšnjih let. Dobivali smo se enkrat mesečno, ob petkih. V naši mali gledališki sobici in tudi v glasbeni ustvarjalnici.

Z letošnjim letom smo dali večji poudarek na glasbo, saj je na vsakem dogodku Anja Kocman izvajala glasbo v živo.

Podali smo se na pot pravljic, ki so bile navdahnjene z različnimi svetovnimi dnevi (svetovni dan miru ali mokrišč npr.). Fino je bilo, da smo tudi delavnice zastavili tako, da smo vedno naredili izdelek, ki je bil, ne le povezan s pravljico in dnevom, pač pa tudi uporaben (npr. labirint).

Kot vsaki dogodki do sedaj, so bili tudi v tem letu, dogodki interaktivni. Z izvajalkami smo pripravile okviren koncept, ki pa je bil okviren pravzaprav zaradi same narave dogodkov, ki so (bili) precej interaktivni. Obiskovalci so tako odločilno soustvarjali vsako srečanje.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Zastavljeni cilji so bili uspešno realizirani. Pomembno je bilo, da so dogodki platforma, ki vsakemu obiskovalcu omogoča sodelovanje pri samem poteku dogodka. Prav tako pa se nam je zdelo pomembno, da se naši obiskovalci radi vračajo.

b) Učinkovitost

Program je bil uspešen, predvsem z vidika, da smo pri načrtovanju vedno vzele v obzir, da uporabljamo materiale, rekvizite, ki jih imamo na voljo v Pionirskem domu. Tudi delavnice smo načrtovale tako, da smo uporabljali veliko naravnega in odpadnega materiala.

c) Dostopnost

Z letošnjim letom se je uvedla vstopnina, ki je bila za tečajnike Pionirskega doma brezplačna, plačljiva pa za njihove spremljevalce. Nekateri obiskovalci, ki so prihajali na dogodke tudi v preteklih letih, so izrazili razočaranje nad vstopnino in jih ni bilo več na dogodke, nekateri pa so vseeno še vedno hodili.

3. Smernice za vnaprej

V naslednjem šolskem letu bomo dogodke izvedli glede na letne čase. Tako bomo izvedli jesenski, zimski, pomladni in poletni dogodek. V same dogodke se bo vključila tudi tehnična

služba, ki bo pomagala pri pripravi prostora (npr. lučni park). Tako bodo dogodki le še bolj dovršeni. Glede na to, da bo dogodkov čez leto manj, pa bo to omogočalo več in boljše priprave.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Še vedno so naše smernice iste. Kot od prvega dogodka, ki je bil že kar nekaj let nazaj. Otrokom, a tudi ostalim obiskovalcem, približati druge kulture preko katerih se razvija zmožnost kritičnega presojanja svoje kulture. Prav tako so dogodki platforma za razvijanje občutka, da imamo s svojimi dejanji možnost spreminjati čas, ki ga preživljamo skupaj. V letih, ko projekt poteka, nas veseli, da se z nekaterimi družinami srečujemo že toliko časa, da smo postali prijatelji in nas spremljajo tudi na dogodkih izven Pionirskega doma.

Foto: Vesna Anđelković

2 LIKOVNA UMETNOST

2.1 KIPARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO

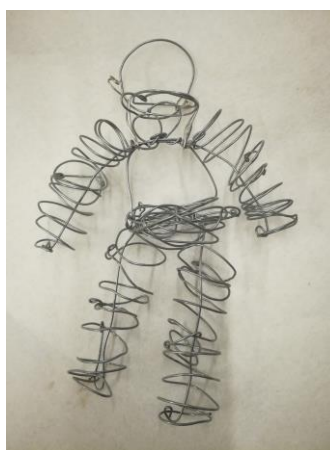
PEDAGOGINJE: Rosalia Maria Arnšek, Tjaša Travižan, Eva Jeraj

1. Vsebina

Tako kot v preteklih letih so udeleženci kiparskega tečaja tudi v prvi polovici leta 2020 ustvarjali likovna dela v različnih materialih in so pod vodstvom pedagoginj razvijali in izražali svoj likovni čut, in razvijali občutek za kvalitetno medsebojno komuniciranje. Kot vsa leta je bilo bistveno, da so udeleženci v sproščenem vzdušju delavnice razvijali ustvarjalni odnos do materialov, tehnik in predlagane ali avtonomno izbrane likovne naloge in da so delavnico obiskovali z veseljem. Kot posledica epidemije pa ni bilo zaključne razstave meseca maja in decembrske razstave.

Avtorica: A.K., foto: RMA

Avtor: B.A., foto: RMA

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Večji del prve polovice leta je delavnica potekala pod vodstvom pedagoginj Eve Jeraj in Tjaše Travižan. Iz njihovih poročil povzemam nekaj poudarkov.

Sredi zimskega januarja se je pedagoginja Eva Jeraj z otroki poleg drugih del lotila izdelave hišic, krmilnic za ptice.

Pedagoginja Tjaša Travižan je posvetila veliko časa in skrbi iskanju načina za čim boljše komuniciranje s posamezniki in skupinami- bolj ali manj discipliniranimi in koncentriranimi posamezniki, ki obiskujejo kiparsko delavnico, in je ugotovila pozitivne premike.

Vodila je posamezne udeležence, ki so morali zaključiti likovna dela, ki so jih začeli pod mojim vodstvom in začeli nove individualne originalne kipe in risbe in skupinske likovne projekte.

Eno izmed skupin je pridružila svoji grafični skupini, kjer so spoznavali različne grafične tehnike. Meseca februarja je vodila otroke pri projektu oblikovanja kipcev za Otroški festival gledaliških sanj. Srečanja meseca marca so bila obarvana s tematiko virusa.

Meseca marca, ko bi morala ponovno prevzeti vodstvo delavnice po daljši odsotnosti, je bila odrejena karentena. V tistem času sem vzpostavila komunikacijo s starši udeležencev. Po prenehanju posebnega stanja in najavi, da bomo pred koncem leta imeli še nekaj srečanj v delavnici sem doživela izredno pozitiven odziv staršev in otrok. Za udeležence, ki so to želeli sem vodila do 10 pedagoških ur v vsaki skupini. Bili so to zelo intenzivni tedni, kjer sem skušala nadoknaditi čim več zamujenega, da posamezniki dokončajo izdelke in naredijo še kakšno posebno plastiko in da čim bolj normalno zaključijo kiparsko leto.

Dober mesec ponovnih ustvarjalnih ur v kiparski delavnici po času karantene je bil nadvse cenjen. Meseca septembra in oktobra se je odvijalo novo šolsko leto. V dveh prvih mesecih si je več udeležencev, ki že leta obiskujejo delavnico, izbralo oblikovanje portretov v glini. Novi udeleženci so se urili pri osvajanju prvih korakov oblikovanja gline, drugi pri modeliranju uporabnih in okrasnih

predmetov in oblikovanju nakita. Nekatere udeležence so se nagnile k grafičnem in slikarskem ustvarjanju.

Avtorica: L.R., foto: RMA

Potek delavnice je konec oktobra ponovno prekinilo zaprtje dejavnosti zaradi korone. Kiparske delavnice za otroke in mladino ne bi mogla izvajati preko zooma.

b) Učinkovitost

Zaradi omejenega časa za ateljejsko delo (90 min. na teden), je stalna skrb pedagoga, da otrokom in mladostnikom poda kvalitetne vsebine in ustvarja pogoje, ki bodo omogočali kvalitetno in učinkovito izvajanje izbranih likovnih nalog. Povsem heterogene skupine zahtevajo individualno sledenje. Učinkovitost dela odražata veselje in zadovoljstvo udeležencev in njihovih staršev zaradi kvalitete preživetega časa, pridobljenih izkušenj in maksimalno kvalitetno izvedenega likovnega dela. Zaradi vsega naštetega kiparska delavnica lahko omogoča udeležencem, da dopolnjujejo in presegajo vsebine in izkušnje, ki jih pridobijo v šoli na osnovi institucionaliziranih programov.

c) Dostopnost

Delavnico je med letom obiskovalo 35 udeležencev v osmih skupinah.

3. Smernice za vnaprej

Tako kot v preteklih letih, je za kiparsko delavnico dobro, da se pusti med letom odprte vpisne termine in tako omogoči formiranje novih skupin.

Glede na to, da konec leta ni bilo razstave je smiselno, da se ob začetku novega šolskega leta udeležence in starše preseneti z razstavo fotografskih posnetkov izbranih likovnih del, ki so nastajala v tem posebnem šolskem letu.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec pridobi nova spoznanja in zaznavanje, nove spretnosti in izkušnje na likovnem področju.

V pri polovici leta so udeleženci kiparske delavnice doživeli dalj časa trajajoči pedagoški proces pod vodstvom pedagoginje, ki so jih nekateri že poznali od prehodnih praks. Za veliko večino udeležencev je bila ta izkušnja gotovo dobrodošla, spoznavali so nove pedagoške pristope, ki so jih vodili do novih izkušenj in poznavanja novih likovnih možnosti.

Sprememba pedagoga med letom pa predstavlja kar velik stres za otroke in ne glede na kvalitetno nadomeščanje, lahko vpliva na dolgoročni obisk delavnice.

V prvi polovici leta sem bila dalj časa odsotna zaradi bolniškega staleža, kar je bila novost za otroke in za starše, štirje meseci karantene pa ustvarjajo neko novo vrzel.

2.2 KIPARSTVO ZA MLADOSTNIKE IN ODRASLE

PEDAGOGA: Boris Beja, Nina Koželj

1. Vsebina

Kiparski atelje nam ponuja mnogo priložnosti. V njem se udeleženci srečujejo tako s snovanjem in gradnjo forme kot tudi z drugimi likovnimi postopki, predvsem v dodelavi kipa, ko se obdeluje površina same forme in je ta postopek tudi del slikarskega snovanja.

Osnovni gradnik in material je glina. Glina nam namreč s postopkom odzemanja in dodajanja ponuja nešteto priložnosti, da lahko kiparsko formo ves čas dodelujemo in jo z odzemanjem in dodajanjem materiala oblikujemo v željen rezultat.

V kiparskem ateljeju smo to leto začeli z modeliranjem portreta, ki sem ga iz lastne zbirke prinesel v atelje. Naša naloga je bila razdeljena v dva dela. Prvi del je sledil posnemanju in ponavljanju kiparske forme, ki smo jo opazovali, drugi del pa je bil svobodnejši, kjer so slušatelji z lastno kreativnostjo dokončali lasišče. Med boljšimi primeri izstopa lasišče v obliki kač, ki je referencialni okvir našla pri Berniniju in Carravaggu. Nadaljevali smo z abstrahiranim ležečim aktom, ki sem ga za potrebe modeliranja in risanja ustvaril v kiparskem ateljeju. Prelomi in ploskve smo v nadaljevanju reševali s spoznavanjem reliefa in nadaljevali s spoznavanjem anatomije. Naš model noge je tudi v tem primeru bil sestavljen iz modeliranja po modelu, kjer smo se približali mimezisu in naturalizmu, v vrhu golenice pa je vsak posameznik ustvaril svojo kiparsko formacijo, formo, kjer je iskal lastne forme, tiste, ki jih nosi v mislih in ga najbolj zanimajo. Pomagali smo si z anatomskim atlasom in v nadaljevanju še z drugimi primeri. Šolsko leto smo zaključili z modeliranjem figure po živem modelu. Slušatelji so se srečali s človeškim telesom, ki so ga morali v proporcu 1:10 pomanjšati. Detajli so se zanemarili in snovali smo predvsem večje mase in iskali proporcionalne skladnosti.

Novo šolsko leto smo začeli z modeliranjem stoječe stilizirane človeške figure. Stilizirana figura nam je ponudila v osnovi formalni razmislek o modeliranju proporcev in oblikovanju stoječega akta. Te izkušnje so osnova modeliranja, da prestopimo v likovni svet naturalističnega oblikovanja ženskega golega telesa. V skupini so štiri slušateljice, ki nadaljujejo program in so pred vnovičnimi zaustavitvami svoj kip tudi zaključile. Dve novi slušateljici pa sta se lotili modeliranja idealne forme – jajca. Ker sta se v skupino priključili z manjšo zamudo samega izdelka nista dokončali.

Kiparski atelje se je v času zaustavitve preselil na dom. Vsak udeleženec programa je prejel fizični odlitek iz mavca, ki nam je služil za modeliranje po opazovanju. Slušateljice so imele dve nalogi. Prvi kip so modelirale po principu dodajanja mas in modeliranja, kot portret. V drugem principu pa je bil pred njimi izziv, da formo poizkusijo modelirati kot vretenino, torej s »kačicami«
votlo. V tem postopku gre za večje deformacije, ki so ključne, da jih v procesu tridimenzionalnega ustvarjanja ponotranjijo in se soočijo tudi s tem dejstvom, da včasih material narekuje samo formo.

V nadaljevanju smo se razdelili v dve skupini. Slušateljici, ki z menoj ustvarjajo že četrto leto sta dobili večji kip in kiparsko stojalo, da lahko modelirata na daljavo preko Zooma bolj zahtevno formo. Manj izkušeni kiparki pa sta naredili vajo javnega spomenika na Trgu republike. Za njih sem natisnil še grafiki, ki bosta služili kot predlogi, da jih iz preostanka gline, ki jim je bil dan na začetku dela na daljavo ustvarijo reliefne kiparske izdelke.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega projekta

Uspešnost v kiparstvu se meri tudi z opazovanjem. Vemo, da se v prostorskem sistemu lahko dobro orientiramo z opazovanjem. Opazovanje, gledanje mora postati tudi uvid v nekatere stvari. Najprej se moramo naučiti gledati, opazovati, in premišljevati, si stvari razlagati. Moje pedagoško delo temelji na besedi in na razlagi opazovanega objekta, ki ga upodabljamo v drugem materialu. Torej ustvarjamo prevode, prenašamo mere v drugo materijo. Iz nežive se pretvarja v živo akcijo. Ta akcija je predmet razmisleka, pogleda in obvladovanje metjeja. V našem primeru kiparstvo

temelji na modeliranju gline, kjer je postopek dodajanja in odvzemanja predmet nenehnega preverjanja opazovanega in upodablajočega se ga predmeta.

Program je bil uspešno izveden. Vsak udeleženec izpelje dve zaključeni kiparski stvaritvi na semester. Oziroma v celem letu 4 izdelke. Prav tako se nam je zaustavitev programa dobro sešla s samim procesom dela, tako da smo čas, ko smo bili zaprti izkoristili za sušenje glinenih izdelkov in smo jih po vrnitvi še površinsko obdelali.

Jesenske izvedbe programa še ne morem oceniti ampak sem vesel, da se je od šestih slušateljev sprva za delo na daljavo odločilo pet udeleženk programa, pri čemer je ena sodelovanje žal prekinila. Vseeno se mi zdi pomembno, da slušatelje nagovarjamo z materialom in jih tudi na ta način fizično stimuliramo k ustvarjalnosti.

b) Učinkovitost

Učinkovitost bi lahko ocenjevali individualno za vsakega slušatelja. Nekateri več pridobijo na vsebinski ravni, drugi bolje napredujejo v formalnem smislu. Vsakemu posamezniku prilagajam sam način dela, nekateri so hitrejši, drugi za kakšno vajo potrebujejo več časa. Vsekakor pa se mi zdi pomembno, da delujemo kot skupina in da v ateljeju ni preveč različnih vsebin, saj to lahko moti drugega in se predvsem ne uči od drugih »sošolcev« v letniku. V ateljeju lahko delujemo v zastavljenih ciljih, ki jih tudi s koncem šolskega leta dosežemo.

c) Dostopnost

Program je na voljo za vse enakovredno. Program je dostopen in na voljo vsem, ki imajo željo po ustvarjanju. Program se prilagaja posameznikovim zmožnostim in potrebam. Ob tem je vredno omeniti, da je vselej nekdo malo bolj naprej in drugi malo nazaj z delom. To usklajevanje in zaključevanje izdelka je prava umetnost. Saj se mi zdi pomembno, da vsi vstopimo v novo nalogo skupaj, da so osnovna navodila vsem enako dostopna, da si lahko skupaj odgovorimo na vprašanja, ki se morda v štartu zastavljajo posamezniku.

Za kiparske slušatelje sem organiziral osebni prevzem gradiva za ustvarjanje. Torej vsako je v Pionirskem domu čakal paket z glino, modelirkami in kiparski objekt, ki so ga po opazovanju ustvarjali, sprva v obliki risbe in v nadaljevanju še v glini. Vsem slušateljem sem na voljo tudi izven naših ustvarjalnih ur, saj večina ustvarja tudi v prostem času in me nagovarja s fotografijami na katere se odzivam.

3. Smernice za naprej

Gre za slušatelje, ki se v naše ateljeje vračajo že več let. Vsebino, ki mora biti formalno prilagojena prostoru in materialnim zmožnostim je potrebno prilagajati. Kiparstvo ima svoje omejitve, predvsem pa gre za procesualno delo, ki ima več stopenj. Zasnova – izdelava – dodelava – ohranjanje – sušenje – žganje – patiniranje – glaziranje – umestitev na podstavek. Zato sem začel za potrebe nadaljevalnega programa sam pripravljati lastne kiparske forme, v katerih tudi sam postopam po vseh prej naštetih procesualnih točkah. Le tako lahko predvidim posebnosti in specifične dela in preprečim morebitne zaplete v nadaljevanju.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Žal je misel usmerjena predvsem v formalno pridobitev, ki se meri po številu izdelkov. V mojem procesu dela ne gre za to, da bi se misel zaključevala na lepem in končanem izdelku.

Smernice za v naprej so zastavljene predvsem tudi na refleksiji. V sodobni družbi se vse več govori tudi o avtorefleksiji. Likovno ustvarjanje je avtorefleksija, ki jo v Veliki Britaniji zdravniki že pišejo na recept. Priporočljivo se je umetniško udeleževati. Pogovor in govor ob umetnosti je ključnega pomena, če želimo ustvarjati in izobraževati strokovno publiko v našem kulturnem prostoru. Seveda, vsako izjavljanje je lahko problematično a pri odraslih se mi zdi pomembno, da vsak ustvarjalec razume, kako je umetnik, ki ga gledamo v galeriji prišel do določene likovne rešitve in da si poizkušamo odgovoriti, v kolikor je to dostopno in nam gledalcem na voljo, kaj nam je želel umetnik z likovnih delom, akcijo, kreacijo sporočiti. To bom v nadaljevanju dosegal tudi s teoretskimi vložki v kreativno prakso. Likovni atelje bo ustvarjalnica idej, ki bodo podkrepjene tudi z likovno teorijo. In z njeno pomočjo, si bomo kot ustvarjalci in slušatelji lahko

odgovorili na več vprašanj, predvsem bodo ta znanja dobrodošla v vseh drugih likovnih predlogah oziroma ustvarjalnih procesih.

Zavedati se je potrebno, da predavanje likovne umetnosti ni zgolj predavanje o formi, o likovnih problemih. Moja predavanja vključujejo tudi recitale, vključujejo branje poezije, poslušanje klasične glasbe. Želim si, da bi slušatelji poizkušali preko moderne in klasične umetnosti razumeti sodobno umetnost.

Delo na daljavo je sicer zelo drugačno od fizičnega dela v ateljeju. A kar se mi zdi najbolj pomembno je dejstvo, da ustvarjalnost posameznika ni več zgolj izključno omejena na delavnice Pionirskega doma ampak se je le ta naselila v aktivno življenje posameznika. S tem pridobivajo nove izkušnje in nove vpoglede v lastno delo. Prav tako pa tudi sam, saj vidim, kako previden in natančen je potreben biti z besedami, ko ni več mojega dotika, osebne korekture na njihovem kiparskem izdelku. Hkrati zato nastopajo tudi omejitve, ko ni vse mogoče, ko smo omejeni z materialom in prostorom v katerem ustvarjajo doma.

2.3 GRAFIKA ZA OTROKE

PEDAGOGINJA: Tjaša Travižan

1. Vsebina

Grafika namenjena otrokom, temelji na uporabi preprostih tehnik, sicer pa je cilj delavnic grafike za otroke, da tečajniki spoznajo klasične in alternativne grafične tehnike visokega, globokega in ploskega tiska. Program za letošnje šolsko leto je bil sestavljen iz treh vsebinsko zaokroženih sklopov tehnik – ploski tisk (monotipija, negativna monotipija, tisk s premično šablono, kuhinjska litografija), visoki tisk (kartonski tisk, kolažni tisk, kolagrafija, linorez) ter globoki tisk (suha igla). Tečajniki so se seznanili z principom grafike (zrcalnost), njenim osnovnim namenom in razlogi za nastanek.

Z vsako tehniko so tečajniki spoznavali nove materiale, orodja in stroje. Spoznali smo tudi slovenske in tuje grafike, v načrtu smo imeli tudi obisk grafične razstave, ki pa ga zaradi razglašene epidemije nismo uspeli realizirati. Prekinitev pedagoških dejavnosti v Pionirskem domu nas je stala tudi izvedbe dveh eksperimentalnih grafičnih tehnik, sicer pa program ni odstopal od prijavljene vsebine.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Vsebinsko je bil program uspešno izveden, saj so tečajniki spoznali različne grafične alternativne in klasične tehnike, njihove značilnosti, orodja in materiale. Tečajniki so tekom tečaja usvojili osnovna znanja in ob koncu šolskega leta so tisk izvajali samostojno, vendar pod mojim nadzorom. V končnih delih je bilo opazno poznavanje tehnike in ustrezne priprave matrice na tisk. Izvedbo projekta ocenjujemo kot uspešno, kar se kaže v odzivih tečajnic in njihovih delih. Pohvale sem prejela tudi s strani staršev tečajnic.

b) Učinkovitost

Razmerje med finančnim vložkom in rezultatom je enakopravno. Materiale uporabljamo premišljeno in z njimi varčujemo.

c) Dostopnost

Tečajnice in njihovi starši so dostopni preko elektronske pošte in telefona.

Tečaje grafike za otroke sta letos uradno obiskovali le dve tečajnici (4. in 7. razred OŠ), vendar smo imeli skozi celo leto obiskovalce. Pogosto je na tečaje prihajala starejša tečajnica (1. letnik SŠ), ki sicer na isti termin obiskuje slikarstvo pri Evi Jeraj, jo pa izredno zanima grafika. V času bolniške odsotnosti pedagoginje kiparstva za otroke, so tečaj grafike obiskovali tudi otroci, ki so obiskovali kiparstvo. Eden izmed njih naj bi se prepisal h grafiki, vendar ga po ponovnem zagonu dejavnost v Pionirskem domu nismo več videli, da bi preverili, ali to še vedno želi.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem šolskem letu si želim povečanja števila tečajnikov, ki bi redno obiskovali tečaje. Dinamika na tečajih se popolnoma spremeni, ko imamo občasne obiskovalce. Redni tečajnici dobijo malo več zagona, želijo se bolj izkazati in zato so končni izdelki bolj likovno in tehnično dovršeni. Čez poletje in šolsko leto nameravam še dodatno razširiti besedo o izvedbi tečajev grafike za otroke v PD.

V prihodnjem letu načrtujem nadaljnje spodbujanje tečajnic in tečajnikov v iskanju lastnih kreativnih rešitev. Skozi prihajajoče delavnice želim odkriti nove načine dela, nove eksperimentalne grafične tehnike, primerne za delo z otroki. Nameravam predstaviti tudi nekaj tehnik, kjer se uporablja zgolj naravne in netoksične materiale ter nekaj tehnik, ki ne zahtevajo grafične preše.

Načrtujem tudi nadgradnjo nalog iz tega leta, predvsem z namenom treninga spretnosti in preizkušanjem ter preseganjem meja zmožnosti naših tečajnic in tečajnikov.

Žal v šolskem letu 2020/21 ni bilo dovolj vpisanih tečajnikov, zato se program od septembra ne izvaja.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Tečajnik grafike za otroke pridobi znanje o klasičnih in alternativnih grafičnih tehnikah visokega, globokega in ploskega tiska. Seznan se z principom grafike (zrcalnost), njenim osnovnim namenom in razlogi za nastanek. Spozna tudi materiale, orodja in stroje, potrebne za tisk zelenega motiva. Tečajnik spozna tehnike, ki od njega zahtevajo določeno mero eksperimentiranja, s tem pa razvijanja lastne kreativnosti, iskanja unikatnih rešitev, poglobljanja v lastne zmožnosti. Tečajniki se skozi delo naučijo videti razlike v izraznosti ter tako razvijajo čut za likovno občutljivost in senzibilnost. Zaradi narave grafike – zrcalnosti in specifik materialov, razvijajo tudi sposobnost predvidevanja in motorične sposobnosti. Poleg likovnih pa tečajniki med delavnicami razširijo tudi socialne veščine. Narava tečajev grafike namreč zahteva skupinsko organizacijo in pomoč, zato so tečajniki primorani sodelovati in ustrezno komunicirati glede poteka tiska.

Ena od pomembnejših stvari pri grafičnih delavnicah so končni izdelki, ki dajo tečajnikom občutek samostojnosti, s tem pa vsekakor tudi dvig samozavesti. Letos se je to izrazilo predvsem na koncu, ko so tečajniki že upali eksperimentirati. Ugotovili so, da ena matrica ni namenjena zgolj eno "pravilni" uporabi, ampak jo lahko izkoristimo na več različnih načinov. Nalog so se proti koncu šolskega leta torej lotevali z večjo mero samozavesti in manj strahu pred neuspehom. Izpostavila bi tudi razvoj potrpežljivosti. V začetku tečajev so namreč pričakovali instanten rezultat, skozi leto pa so spoznali, da večina grafičnih tehnik poteka v več fazah in od umetnika zahteva določeno mero potrpežljivosti. Ugotovili so tudi, da so skice pomemben del procesa, niso pa nujne, saj se nam včasih prava likovna rešitev razkrije šele tekom postopka. Za razliko od začetka leta so tečajniki proti koncu začeli prihajati na ure z vnaprej pripravljenimi skicami.

Z rednimi tečajniki smo ustvarili osebni, prijateljski, a vseeno profesionalni odnos. Delavnice so zato potekale sproščeno. Dobila sem občutek, da tečajniki ta prostor razumejo kot varno okolje, kjer se lahko prosto izražajo, prejmejo nasvete, ki jih ne omejujejo, ampak jim pomagajo h kvalitetnejšemu končnemu delu. Grafična delavnica tečajnikom predstavlja prostor, kjer napake niso strogo prepovedane ali obsojane, ampak so izhodišče za izboljšave, včasih pa tudi izhodišče za iskanje kreativnih rešitev. Marsikatero delo v letošnjem letu je namreč nastalo tako, da smo skušali izkoristiti manj posrečena dela kot izhodišče/podlago za novo delo.

2.4 GRAFIKA ZA ODRASLE

PEDAGOGINJI: Nina Koželj, Zora Stančič

1. Vsebina

Drugo polletje smo začeli s spoznavanjem visokega tiska in izdelavo linorezne matrice – naloga je bila črna – beli raster. Udeležence so morale pripraviti osnutek z motivom, kjer so uporabile črno-bele ploskve tako, da so dobile različne raste. S tem smo se spoznali z likovno govorico

ploskve in linije. Nato smo linorez nadgradili z barvami, ob tem pa smo se spoznali tudi z barvnim krogom in mešanjem barv ter barvnimi družinami. Nadaljevali smo s tehniko lesoreza. S tem smo se spoznali z razliko med linorezom in lesorezom, ter drevesnimi vrstami, postopki obdelave in karakterjem tehnike. Motiv je bil akt, preko katerega so se udeležence spoznale z risanjem po modelu, ter krepile sposobnosti risanja, saj je risba prvi in najpomembnejši element pri grafiki, na kar se daje premalo poudarka. Izmed nastalih skic smo izbrali najboljšo in jo prenesli na lesorezno ploščo iz češnje. Za zaključek šolskega leta smo se naučili rezljanja v les in ročnega odtiskovanja lesene matrice. Od oktobra dalje grafičnih delavnic zaradi epidemije nismo izvajali.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil izveden v skladu z zastavljenimi cilji.

b) Učinkovitost

Razmerje med finančnim vložkom in rezultatom je enakopravno. Materiale uporabljamo premišljeno in z njimi varčujemo.

c) Dostopnost

Grafiko za odrasle je v letošnjem letu obiskovalo 5 tečajnic z različnimi predznanji in interesi.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem šolskem letu bomo nadaljevali z lesorezom, izdelali bomo lastno napravo za ročno tiskanje, nato pa prešli na globoki tisk.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Letošnje leto smo začeli s ploskim, nadaljevali pa z visokim tiskom. Grafika je kolobarjenje tehnik, ki v vsak krog prinaša izboljšane risbe, bolj dodelane motive primernejše tehniki in boljšo uporabo barv. Grafika je sodelovanje in spoštovanje, je kompleksen proces, ki ima rezultat le po temeljitih razmisleku o motivu, dobri risbi in obvladanju tehnike. Vse to pa lahko nastaja le v dobrem vzdušju in ubrani, poslušni skupini. Grafika v obliki, kot jo izvajava, ne more biti popoldanski sprostitveni hobi, za to obstajajo drugi tečaji in manj kvalificirani pedagogi.

2.5 SLIKARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO

PEDAGOG: Iztok Amon

1. Vsebina

Program je v skladu z zastavljenimi cilji in v skladu z napovedmi potekal do prekinitve v novembru. V skupinah do 10 otrok se je izvajal program risanja in slikanja za otroke s kvalitetno zasnovano v umetniško-pedagoškem delu. Glavna prednost in diferenciator takšnega programa je individualni pristop do otrok in spodbujanje avtentične ustvarjalnosti za skladen razvoj otroka.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Poleg rednega programa, ki se je izvajal v mesecu septembru in oktobru nemoteno, tokrat z novembrom udeležencev celoletnih tečajev nisem povabil na družabna omrežja z lastnim programom, kot je bilo to predvideno v prvem obdobju oblikovanja vsebin za družbena omrežja, kjer so lahko našli namige za ustvarjalno in kvalitetno preživljanje prostega časa, ustvarjalne izzive pa tudi zanimivosti in uganke. Cilji takšnega poučevanja je bilo spodbujanje ustvarjalnosti otrok. Po povratku k terminom dela v živo sem poudarjal doživljajsko, eksperimentalno komponento prostorskega likovnega izražanja. Tako so otroci lahko ponovno začutili svobodo, sproščenost, sprejetost in prestopili neko mero negotovosti vendarle po prvotni reakciji ob

ponovnem pričetku dejavnosti. Ugotavljam, da je v času epidemijske krize pomen kvalitetnih prostočasnih dejavnosti za otroke pridobil na vrednosti v smislu vrednot – takšne in podobne vsebine in programi so pomenili prvi stik otrok z vrstniki še pred ponovnim pričetkom šole. Predvsem starše sem opozoril na to, da je pomembno predvsem sproščeno vzdušje, manj pa njihova pričakovanja po kreativnih stvaritvah. Živahna dinamika v skupini je pomenila, da vsak otrok pridobiva tudi na ostalih socialnih veščinah, ne zgolj likovni, ki pa je, kot poudarjam, spretnost in odgovornost javnega govora in sporočanja.

V drugem roku zaprtja Art centra in risarsko-slikarskih tečajev za otroke (november in december 2020) sem sprejel pobudo, da se namesto tečaja risanja in slikanja, ki ima osnovo v rabi materialov in tehnik in osebem pristopu, tokrat uvedemo alternativni program računalniška likovna umetnost (grafika, oblikovanje). Menim, da klasični tečaj s klasičnimi tehnikami na daljavo preko videokonferenčnega podajanja mnenja ni izvedljiv primerljivo z ateljejskim delom, zato predlog alternativnega programa, ki se aktivira ob zaprtju zavoda. Mnenje sem podelil z večino staršev otrok, ki vsekakor cenijo ponudbo Pionirskega doma in je v tem trenutku v večini niso pripravljene zamenjati za digitalno posredovanje. Nekateri tečajniki so skupaj s starši in likovno-umetniško pedagoginjo Evo Jeraj poiskali rešitev za tiste, ki pa želijo vidokonferenčni prenos ustvarjanja ter zagotovili termin. Pripravila je kvaliteten program, kar sem sporočil tudi vsem staršem, da ta možnost obstaja.

b) Učinkovitost

Z začetkom dejavnosti v septembru in do konca oktobra so bile v večini zapolnjene (šest od osem skupin). Število vpisanih, ki obiskujejo celoletno dejavnost je okrog 50 otrok. Razmerje med številom otrok, ki so že obiskovali dejavnosti in tistimi, ki se vpisujejo prvič je v letu 2020 približno 60 % takšnih, ki so predhodno obiskovali tečaj, 40 % je vpisanih na novo.

Po preklicu epidemije v prvem valu in odločbi, da se lahko ponovno srečamo z otroki, se je vrnilo 95 % vseh vpisanih, izostali so predvsem tisti z zdravstvenimi težavami ali predhodnimi stanji. S septembrom je bil pričakovani večji upad vpisanih, kar se pa ni zgodilo, le zamik je bil pri vpisih za vsaj tri tedne, ker starši večinoma usklajujejo urnike vseh prostočasih dejavnosti še čez cel september, celo oktober.

c) Dostopnost

Tečaji so dostopni vsakomur po tržnih cenah, z izjemami, ki pa so v individualnem dogovoru z vodstvom zavoda, ki omogoča zniževanje cene plačila tečaja.

3. Smernice za vnaprej

Smernice iz prvega polletja: za ustvarjalni program likovne in zares vsakršne otroške ustvarjalnosti v zavodu je potrebno poudariti in raziskati pomen in učinek takšnih programov, ki ga lahko dosežemo pri razvijajočem se otroku, ter slediti trajnostnim rezultatom takšnega individualnega, interaktivnega modela spodbujanja ustvarjalnosti. Model lahko apliciramo na spremljanje nekaterih lastnosti osebnosti, ki so podvržene spremembam v najbolj intenzivnem obdobju razvoja otroka (od petega leta naprej). Odgovoren pristop k poučevanju vidim kot sistem izboljšanja za družbene spremembe: ustvarjalnost je individualna svoboda in odgovornost sporazumevanja, v izboljšani kreativnosti učiteljev, spremembe pri integracijskem in t.i. problemskem pouku idr. Program računalniška likovna umetnost je vključen v program dela za leto 2021. V ta namen je potrebno nabaviti ustrezno računalniško opremo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Risanje in slikanje je za mnoge otroke osnova izražanja zamisli – lahko grafomotoričnih, gibalnih, racionalnih, čustvenih, abstraktnih ali kot izraz sam po sebi. Skozi interakcijo in dialog ugotovim, kakšna je približno smer, v katero želi posamezni otrok ter kako se časovno razmejene razvojne faze razlikujejo od predhodno določenih in raziskanih vrednosti, pri čemer pazim, da tem vrednostim ne sledim, tak deterministični model poučevanja ne prispeva k osebemu zadovoljstvu otroka. V tem je enkratnost vsakega pedagoškega pristopa, saj ponuja enkratno spodbudo in odgovornost za preusmeritev vsakršnega avtentičnega otroškega izraza.

SLIKARSTVO OTROCI / NAJSTNIKI (10 – 15 LET)

PEDAGOGINJA: Eva Jeraj

1. Vsebina

Slikarske delavnice namenjene otrokom od 10. leta dalje so zastavljene kot dejavnost, ki ne vpliva le na otrokov razvoj kreativnega razmišljanja in likovnega izražanja, temveč spodbuja tudi njegovo samozavest ter socialno interakcijo preko likovnega ustvarjanja. Program je bil zastavljen, kot logično nadaljevanje programa slikarskih tečajev, ki jih izvaja Iztok Amon. Glavno vodilo je bil prehod od ploskovite risbe k prostorski. Program zavzema področje risanja in slikanja. Otroci so v tem letu spoznali raznovrstne risarske in slikarske tehnike ter motive. Delo je potekalo individualizirano v skupini, prilagojeno glede na otrokove interese, želje, ter risarsko oz. slikarsko predznanje. Vse zastavljene tematike smo v tem letu tudi obravnavali, nekatere vsebine bolj podrobno, spet druge manj.

Kljub temu, da je bil program zastavljen za otroke od starosti 10 let naprej, je skupine sestavljalo tudi kar nekaj mlajših otrok, saj smo prisluhnili željam otrok in staršev glede izbire pedagoga. V novem šolskem letu (2020/21) smo tečajnike prerazporedili glede na starost, kar se je, po mojem mnenju izkazalo za dobro prakso, saj so skupine bolj povezane, delo pa olajšano.

Zaradi situacije z epidemijo smo morali določene programe prirediti, sam proces dela pa preoblikovati. Tako je bil program med prvim zaprtjem zavoda (marec – maj) prekinjen, med drugim (oktober – december) pa je potekal preko spleta. Spletna različica programa je potekala preko aplikacije Zoom prilagojeno, glede na okoliščine. Otroci so na dom prejeli paketke s pripomočki za delo. Vsebina programa je ostala nespremenjena, izvedbe srečanj pa so bile raznovrstne in pestre.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil po mojem mnenju izveden kvalitetno in uspešno, ne glede na okoliščine. Kljub spletnim tečajem so bile seanse individualno naravnane, motivi in tehnike pa prilagojene željam in dostopnosti materialov posameznikov. Vsebina programa se ni spreminjala in je bila kljub prilagoditvi programa v celoti izvedena. Zastavljene vsebinske cilje smo dosegli in jih obravnavali.

b) Učinkovitost

V letošnjem letu ni bilo večjega finančnega vložka, smo pa zaradi lažjega dela in ohranjanja razdalje atelje uredili v drugem prostoru. Selitev ateljeja je pomenila, da smo nakupili materiale in potrebščine, (barve, čopiče, lepila, itd.) ki sva si jih s sodelavcem do sedaj sicer delila.

c) Dostopnost

Tečajniki so otroci in najstniki, stari med 10 in 15 let. V začetku leta 2020 je tečaje obiskovalo 32 otrok, po prvem zaprtju pa 27. V novem šolskem letu do drugega zaprtja (okt.) je tečaje obiskovalo 41 otrok, na spletni program pa je vpisanih 31 otrok (od tega 9 iz drugih skupin, starih med 6 in 10 let).

3. Smernice za vnaprej

Sama vsebina je dobro zastavljena in še ne kaže potrebe po osvežitvi. Vsekakor bi se v prihodnjem letu držala tako starostne omejitve otrok, kot tudi velikosti skupin (do 8 tečajnikov), saj se je izkazalo, da prevelika številka ali pretirano mešanje starosti otrok za seboj potegne ogromno prilagoditev, ki omejujejo določeno delo (specifične tehnike). Nov prostor je zelo pozitivna pridobitev, saj nam omogoča kvalitetnejše in bolj individualizirano delo, ob enem pa se tudi sama, kot pedagoginja bolje počutim, če v prostoru istočasno ni dodatne skupine.

Glede na okoliščine lahko predvidevamo, da se bodo tečaji preko spleta nadaljevali, zato bo potrebno prilagajanje tudi v naprej. Nadaljevali bomo s pošiljanjem potrebščin na dom, da otroci lahko nemoteno ustvarjajo. Prav tako se bom še naprej trudila najti načine, kako motivirati otroke preko spleta, da bodo tečaji zanimivi in privlačni za tečajnike, ob enem pa kvalitetno izvedeni.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Otroci so v letošnjem letu spoznali raznovrstne likovne tehnike, motive ter likovno-teoretske vsebine povezane s programom. Ob lastnem ustvarjanju so razvijali domišljijo, prostorsko predstavo, risarsko znanje in občutek za barve. Ob izbiri motivov in tehnik so spoznali vsebine, vezane na njihovo individualno delo. Risali smo v ateljeju, na prostem in preko spleta. Ustvarjali smo v risarskih, slikarskih, grafičnih in kiparskih tehnikah. Spoznali so zakonitosti prostorskega risanja, kompozicijska načela, razmerja in proporce ter tematike povezane z barvo in kontrasti. Kljub izvajanju tečajev preko spleta, smo situacijo preobrnilo v svojo korist in izkoristili digitalno tehnologijo. Otroci so se tako sprehodili po virtualnih muzejih in galerijah, risali ljubljanske ulice ob predlogi iz programa Google Street View itd. Vsebinsko se tako program ni razlikoval od zastavljenih ciljev, sama izvedba pa je potekala prilagojeno. Otroci radi obiskujejo tečaje, saj gre za več kot le tečaj risanja. Ob ustvarjanju se namreč veliko tudi pogovarjamo, družimo in nasmejimo ter nekaj novega naučimo.

2.6 SLIKARSTVO ZA ODRASLE

PEDAGOG: Boris Beja

1. Vsebina

Slikarski atelje je tudi v tem koledarskem letu ponudil drugačen vpogled v sposobnosti posameznikov, ki obiskujejo naše ateljeje. Kot do sedaj smo tudi v tem delu leta temeljili na opazovanju objektnega sveta, ki smo ga prevajali v svet likovne materije. Podobe smo si izposodili po večini v kiparskem ateljeju, saj je tudi ta izkušnja, da se likovni izdelki med seboj »gledajo« zanimiva zame kot mentorja. Ko na eni strani opozarjam kiparsko snovanje po modelu in kako je potrebno drugače prevajati vsebino in način posredovanja informaciji v slikarskem letniku.

Slikarji so vztrajali nadaljevali v tihožitju in v drugem letniku vstopili v svet potreta. Pred nami je bila abstrahirana kubična glava, ki smo jo najprej narisali in v nadaljevanju še poslikali. Tu smo utrjevali kompozicije, harmonije barve, se spraševali o ploskvi in o komplementarnem kontrastu. V naše likovno snovanje smo vpeljevali likovne prvine in se ob tem spoznavali še z materiali, ki so sicer dostopni slušateljem in jih lahko uporabljajo tudi doma.

Vsak posameznik je v nadaljevanju dobil eno kiparsko formo, repliko, ki sem jo pripravil v kiparskem ateljeju, s povabilom, da kiparsko formo poslikamo in spremenimo njene ostre robove in dodamo ploskovitim linijam novo vsebino. Predvsem pa se mi je zdelo pomembno, da imajo sedaj doma odlitek kipa, ki je v dveh izvedbah del njihovega slikarskega arhiva.

Zaključili smo s prestopom v figuraliko. Kar je bilo zelo zahtevno za vse nas. Pred njimi je bila kiparska forma v obliki ženskega telesa, kjer smo s posplošitvami začeli odkrivati človeško postavo, se srečali s kontrapostom, in drugimi anatomskimi specifikami človeškega telesa.

Novo šolsko leto smo zaradi koronskih izkušenj vsi začeli z isto nalogo. Tako začetniki v ustvarjalnem ateljeju slikarstva kot tudi tisti, ki naše ateljeje obiskujejo že več let. Za potrebe ustvarjanja še vedno izhajam iz opazovanega telesa oziroma objekta, z možnostjo individualizirane nadgradnje.

Pred nami je bil kip, ki v osnovi spominja na eni strani na zvezdnato telo, na drugi strani pa lahko sledimo obrisom človeške postave in obrazov v ozadju. Prav vsak je naprej s pomočjo viziranja in opazovanja upodobil glavne oblike in smeri kipa, v nadaljevanju pa smo te površine zapolnili s šrafurami. V tem delu smo krepili ravne linije in z rastrom ustvarjali različne gostote in tudi sence na upodablajočem se telesu. Ozadje je vsak posameznik upodobil in zapolnil po svoje. Naš cilje je bil jasen, da bi na dvodimenzionalnem nosilcu upodobili kar se da najbolj prepričljivo objektni svet, ki ga upodabljam.

Novi ukrepi v oktobru so prekinili proces ustvarjanja v ateljeju, in sicer smo se lotili risanja stola in s tem osvajanja perspektive in drugih načinov upodabljanja objektnega sveta.

Večina ustvarjalcev v slikarskem letniku se je odločila, da nadaljuje z delom na daljavo preko zooma. Za njih je bilo potrebno zastaviti nove cilje in smernice, seveda glede na material, ki ga posameznik lahko ima doma. Začeli smo z leseno podlago, lepljeno ploščo iz sekancev, ki nam je ponudila asociativne prilike iskanja novih oblik v strukturi. Vsak posameznik je prejel ploščo

dimenzij 45 x 45 centimetrov, kar je v osnovi tudi nova izkušnja v formatu in materialu, saj navadno ustvarjamo na papirju. Delo smo nadgrajevali in dopolnjevali dva termina.

V naslednji nalogi smo se srečali z abstraktnim povezovanjem glasbe in risbe. Glasbena podlaga nam je bila osnova, da smo ustvarjali nove sledi na papirju iz katerih smo povezali v celote dve amorfnimi oblikami in jih s postavitvijo vključili v format z nadgradnjo risbe.

V nadaljevanju je bila pred nami vaja s tipografskimi elementi. Vsak posameznik je po pošti prejel paket tipografskih objektov s katerimi je zgradil novo plakato podobo na belem ozadju. Gre za kompozicijsko premišljevanje in zapolnjevanje likovnega formata. Tega smo nadgradili še z risbo objekta, ki sem jim ga prav tako poslal po pošti.

V naslednji vaji smo premišljevali javno plastiko. Pomemben del umetnosti, ki je včasih spregledan je bila osnova, da smo se spoznali s Tršarjevim spomenikom Revolucije v centru Ljubljane. Za vse udeležence sem pripravil fotografijo iz katere sem izbrisal bronasto plastiko in jih povabil, da na podstavek umestijo svojo formo, ki bi lahko krasila in nadomestila podobo Ravnikarjeve ureditve tega dela Ljubljane. S prepletanjem in kolažiranjem ter izrezovanjem so nastale različne uspešne predloge.

V zadnjem sklopu dela na daljavo v decembru smo s slušatelji vstopili v likovno polje ponavljanja. Vsak posameznik je dobil an dom dve grafiki, na katerih je odtisnjen linorez. Ta podoba nam je služila, da smo v različnih ponovitvah in dopolnjevanju grafične podobe ustvarjali nove vzorce s flumastri.

V drugem delu pa smo ustvarili na podlagi izrisane in odtisa drevesa svoj čarobni gozd. In se lotili konstruiranja podobe drevesa in rastlinja. Vsak posameznik se je v tem delu soočil tudi s komplementarnim kontrastom in hkrati s količinskim kontrastom. Na voljo so nam bili oranžni in modri flumastri, ki so v obliki linije pisali in risale avtobiografske pripovedi in izpovedi.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Uspešnost programa je na zavidljivi ravni, saj slušatelji v programu izdelajo v povprečju 8 likovnih zaključenih enot. Ob tem je seveda odvisno od tega, kako redno obiskujejo naše programe. V programu slikarstvo začetniki je v ospredju risba in predvsem osvajanje likovnih zakonitosti »popačenja« prostora. Renesansa konstrukcijska risba se je v osnovi pri vseh slušateljih ponotranjila in udejanjila na likovnem prostoru. Ta se je v nadaljevanju krepila tudi v likovnem snovanju z barvami. Vsak posameznik je osvojil transformacijo objektnega sveta v dvodimenzionalni prostor in v tem se mi zdi velika uspešnost projekta.

b) Učinkovitost

V danih pogojih slikarskega ateljeja ustvarjamo zelo dobre rezultate. Ob delu imamo dovolj materiala in veliko likovnih rešitev ustvarimo z optimiziranimi sredstvi. Delo poteka kontinuirano in nemoteno, ob tem je ključna predpriprava, saj naši slušatelji včasih nimajo potrpljenja in je potrebno učinkovitost udejanjati predhodno. Nekako nanizati učinkovitost s predhodnim razmislekom. Predvsem je v moji želji, da se v prihodnje premisli o možnosti rabe strokovne literature, ki bi nam bila v pomoč pri reševanju likovnih zamisli.

Ustvarjalni proces teče prilagojeno in je seveda težko slediti delu slušatelja, saj nihče nima usmerjene kamere v njihovo ustvarjalno polje. Iz tega sledi, da so mi na telefon pošiljali svoje predloge in delo v procesu, sam pa sem v programu na ekranu pokazal, kje so mogoče izboljšave in kaj je morda vredno popraviti. Preposlanih je bilo kar nekaj datotek in vsaj s tem smo lahko nadomestili realni odziv na njihovo delo, ki ni bilo več v ateljeju, ampak v njihovih domačih okoljih.

c) Dostopnost

Program je dostopen in na voljo vsem, ki imajo željo po ustvarjanju. Zdi se mi pomembno, da slušatelji vztrajajo v našem programu vsaj tri leta. Le tako bodo osvojili dovolj večinskega znanja, da bodo lahko tudi sami ustvarjali v lastnih ateljejih bolj suvereno in precizno. Tri leta so potrebna, da osvojimo tehnično risanje oziroma osvojimo perspektivo, se nato v drugem letniku ukvarjamo z barvnimi kompozicijami in komponiranjem, ki temeljijo predvsem na tihožitjih in nato v nadaljevanju osvojimo zakonitosti človeške postave. Tri trije sklopi imajo nato možnosti, da se razvijajo tudi

naprej, in individualno formalno prilagajajo posamezniku. A v prvih treh letnikih je ključno, da kot skupina sledimo drug drugemu, saj se prav tako veliko tudi naučimo drug od drugega.

Vsakemu posamezniku smo v času dela na daljavo na dom pošiljali gradiva in fizični material, s katerim so ustvarjali. Ker je delo potekalo hitro in ker so bili večina ustvarjalni tudi v svojem prostem času smo z nalogami hitro napredovali. V pošiljanju paketov smo bili izvrstni in mislim, da prav s tem, tudi lahko obdržali na Zoom koordinatah naše slušateljce.

3. Smernice za naprej

Interesi in zmogljivosti slušateljcev se bodo zelo mešale in da ne bo več mogoče s skupino peljati nekega neformalnega izkustva v likovnosti. Nekomu, ki ne zna narisati kocke, ne moremo predstaviti podobe telesa in obratno, nekdo, ki je kocko osvojil, si želi ustvarjati kompleksnejše forme. Smernice za v naprej so zastavljene predvsem tudi na refleksiji. V sodobni družbi se vse več govori tudi o avtorefleksiji. Likovno ustvarjanje je avtorefleksija, ki jo v Veliki Britaniji zdravniki že pišejo na recept. Priporočljivo se je umetniško udeleževati. Ampak ni dovolj, da mahamo z barvo po praznem platnu. Pomembno je, da se na koncu zgodi tudi moment argumentacije. Pogovor in govor ob umetnosti je ključnega pomena, če želimo ustvarjati in izobraževati strokovno publiko v našem kulturnem prostoru. Seveda, vsako izjavljanje je lahko problematično, a pri odraslih se mi zdi pomembno, da vsak ustvarjalec razume, kako je umetnik, ki ga gledamo v galeriji prišel do določene likovne rešitve in da si poizkušamo odgovoriti, v kolikor je to dostopno in nam gledalcem na voljo, kaj nam je želel umetnik z likovnih delom, akcijo, kreacijo sporočiti.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Udeleženec programa je deležen neformalnega izobraževanja s področja likovne umetnosti. Ta pa vključuje tudi vpeljevanje drugih umetniških zvrsti v slikarski atelje. Kot ustvarjalci, ki v lastnem mediju dajemo likovne izjave ne moremo mimo vseh vizualnih šumov, ki nas vsakodnevno zadevajo in na nas vplivajo. Pomembno je zavedanje, da je umetnost preplet različnih subjektivnih želja, hotenj, da je umetnost morda že vse povedala in da se pred nas postavlja vprašanje, kako bi lahko to povedano mi v ateljeju prevedli v drugačen jezik, mogoče dodali temu novo besedno zvezo ali pa to odigrali na odru z drugo melodijo. Moj namen je, da smo pozorni in da predvsem postanemo dobri opazovalci sveta. V lastni umetniški praksi se zavzemam, da z zaznavanjem delujem, da je zaznavanje začetek delovanja. In z delovanjem lahko naposled sprožimo različne odzive.

Sam sem se veliko naučil. Predvsem novih načinov podajanja vsebine in prilagoditve ustvarjalnega procesa, na zmožnosti za delo od doma. Predvsem umanjka realni stik z materialom in umanjka neverbalna komunikacija, ki je sicer v ateljeju zelo pomembna in se mikroklima gradi preko digitalnih umesnikov zelo drugače. Vsak posameznik je pokazal svoje zadovoljstvo in potrdil naš vložen trud.

2.7 PRIPRAVA NA SPREJEMNE IZPITE ALI ŠTUDIJSKO RISANJE

PEDAGOG: Boris Beja

1. Vsebina

Program priprave na sprejemne izpite je odgovoren program, ki po vsebini sledi nalogam s katerimi se mladi srečujejo na sprejemnih izpitih umetniških šol. Predvsem se naši obiskovalci ateljeja vpisujejo in preverjajo svoje likovne sposobnosti na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo. Na srečanjih v ateljeju poizkušamo časovno usklajevati in preverjati okvirje zmožnosti s katerimi se bodo srečali mladi na srednji šoli.

Naloge v programu so usmerjene v opazovanje in risanje po modelu. Ob tem je nujno, da mladi osvojijo znanje perspektive, predvsem dvo-bežiščne in tudi druge. Perspektiva nam omogoča, da objektni svet pretvorimo v imaginarnega, slikovna površina je namreč ničelna točka, kjer se mora na ravnini, ploskvi udejanjiti predmetni svet takšen, da daje občutek predmetnosti. Naš namen je mladim predstaviti na kakšne načine lahko to udejanjimo in kako si pomagamo z viziranjem in prenašanjem proporcev v dvodimenzionalno slikovno površino. Risba je pomembna in vsak posameznik ima lastno. Risba kot rokopis se zatorej razvija v Pionirskem domu individualno, kjer tisti, ki predaja izkušnje o likovni umetnosti opozarja na duktus, na potek linije, na njeno napetost,

na njeno natančnost. Risba je v programu ključnega pomena in se jo ves čas neguje, tudi tedaj, ko se v slikovno polje vključuje barva.

Likovno snovanje v programu Priprave na sprejemne izpite temelji tudi na barvnem komponiranju. Na prvi stopnji se srečamo s tonskim slikanjem, kjer osnovno barvo s pomočjo bele svetlimo in na ta način udejanjimo eno od možnih nalog na sprejemnih izpitih – naslikati barvno skalo oziroma barvno lestvico od 1 do 10. Pomembno pri tem delu ustvarjanja je novo rokovanje z medijem, slikarstvom, ne nazadnje se čopič in barva obnašata na nosilcu popolnoma drugače, kot se obnaša risalo oziroma svinčnik.

Četrti sklop je imaginarni svet, ki ga mora otrok krepiti in razvijati, ter v tej nalogi ustvariti likovno predlogo »iz glave«. Bodisi nam je v pomoč literarni citat, kitica narodne pesmi ali pa zgolj fraza, ki jo skupaj potem prevajamo v likovno polje v obliki risbe in v sodelovanju z barvo.

Šolsko leto v programu Priprave na sprejemne izpite smo začeli z upodobitvijo kiparskega objekta, ki ga imamo v ateljeju in nadaljevali s spoznavanjem viziranja in dvobežiščne perspektive. V tem sklopu smo se seznanili z duktusom, pomenom kontroliranja risbe in predvsem čiščenja risbe. Ko nekaterih linij ne potrebujemo, jih je potrebno izbrisati iz našega risalnega objekta.

V času zapor smo za udeležence priprave na sprejemne izpite pripravili kiparske izdelke, da so lahko doma opazovali telo in ga prerisovali na papir. To so ponovili v treh različnih pogledih in upodobili objekte na kubusih.

Nadaljevali smo z likovnim komponiranjem, grafo motorično risbo smo nadgradili s škarjami. Kaj se torej zgodi, ko ne rišemo več zgolj samo s svinčnikom ampak začnemo v ta namen uporabljati škarje in rezilo. V tem delu so prišli do izkušnje posploševanja in artikuliranja forme na nove načine, včasih tudi z doseganjem drugačnih ciljev, kot so bili v osnovi zastavljeni.

Vaji likovnega komponiranja smo ustvarili s plakatom in uporabo tipografskih črk. Prepletanje »S« forme in »T« ali »L« forme nas je pripeljal do novih izkustev, kam na format umestiti predloge in kako jih dopolnjevati z drugimi in narediti iz tega celovito likovno izkustvo za gledalca.

V nadaljevanju smo imeli vajo z javnim spomenikom, kjer smo v obliki kolaža izdelali in izrezali novo predlogo. In jo v nadaljevanju še upodobili s svinčnikom. Gre torej za ponavljanje oblike v dveh različnih materialnih zmožnostih.

V zadnjem mesecu ustvarjalnega procesa so otroci na dom prejeli nove materialne pakete. V prvem delu so morali nadaljevati zastavljeno likovno polje, oziraje se na moje geste in moje štartne pozicije. Jabolko, ki je bilo na formatu je bilo potrebno umestiti v celovit likovni prostor in ga nadgraditi še z drugimi objekti iz realnega sveta v katerem živijo in trenutno ustvarjajo preko Zooma.

V zadnji nalogi pa smo se srečali s čarobnim gozdom in natančneje z ilustracijo. Na podlagi zgodbe so morali otroci narisati ilustracijo in se srečali z novim pripovednim načinom v likovni ustvarjalnosti.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Merilo uspeha je uspešno opravljen preizkus likovnih veščin na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo. Vsi udeleženci programa, ki so nadaljevali našo ateljejsko prakso na sprejemnih izpitih so bili uspešni. V dveh urah programa mladi osvojijo zelo veliko in predvsem se priučijo novih likovnih veščin, ki jim jih osnovno šolski kurikulum ne posreduje.

b) Učinkovitost

V danih pogojih dosegamo zelo dobre rezultate. Atelje je dobro opremljen z vsemi potrebščinami in nam omogoča raziskovanje slikarskega in hkrati tudi kiparskega medija. Pomembno je poudariti, da je skupina s petimi slušatelji optimalna in vedno ponuja tudi možnost razširitve. Ključno je tudi redno obiskovanje naših ur in ponujanje nadomeščanja terminov v drugih dnevih, saj je za pedagoga zelo pomembno, da smo vsi na približno enaki stopnji realizacije izdelka. Nenazadnje se udeleženci programa veliko učijo tudi od drugih kolegov v letniku in ni vse zgolj na prevajanju, podajanju znanja pedagoga.

Program na daljavo je potekal zelo učinkovito in z veliko vnemo in delovno disciplino. Tudi v tem programu sem se posluževal dela preko grafičnih programov, kjer sem otrokom popravljaj napake s prerinovanjem in vrisovanjem v fotografije, ki so mi jih pošiljali na telefon ali na računalnik. S tem smo lahko osvajali nove izkušnje, ki so priznam bile do sedaj tudi meni še ne dostopne.

c) Dostopnost

Program je zelo dostopen in je na voljo vsem, ki imajo željo po ustvarjanju, predvsem pa namen, da se utrdijo v likovnem snovanju, da bi le tega v najboljši luči lahko predstavili profesorjem na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo. Ponuja možnosti razširitve in v nekaterih primerih tudi prilagoditve, da se slušatelj vključuje v letnik slikarstva odrasli.

Program je bil dostopen in vsak slušatelj je na dom prejemal materiale za ustvarjalni proces, kot bi bil ustvarjal v ateljejih Pionirskega doma.

3. Smernice za naprej

V bodoče bomo prve ure namenili spoznavanju posameznika. Predvsem bom s prihodnjim šolskim letom želel, da se z menoj srečajo tudi starši. Ugotavljam, da ima vse več otrok specifične težave na katere predhodno nismo bili obveščeni in pripravljeni. Posameznikove specifičnosti so zelo pomembne, še posebno ko govorimo o likovnem ustvarjanju, ki nima formule, ki nima faktičnih rešitev, enačb ampak se v likovnem polju, v procesu ustvarjanja pojavljajo tudi različna občutenja. Ta so sicer meni osebno zelo pomembna, a jih je potrebno prepoznavati in na prav način negovati, v nekaterih primerih tudi reševati.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Udeleženci v našem ateljeju predvsem krepijo lastno samozavest. Udejanja in konstituira se zavest, česa vsega so sposobni. Delovne liste oziroma likovne izdelke hranimo v Pionirskem domu in ko se na koncu programa uzremo v prve likovne rešitve se nam zdi, kot da jih je ustvaril drug subjekt. Retrogradni pogled tako pokaže, česa vsega smo sposobni in predvsem na koncu utrjujemo tudi z besedami, kaj lahko in na kakšne vse načine se lahko lotimo likovnega reševanja, kot pravijo likovni pedagogi – likovnega problema. Sam pri mladih uporabljam druge besede, saj se mi zdi že ob omembi besede »problem« nekakšna ohromitev, pred nami ni bariera, ni prepreka, ni problem, pred nami je predvsem nešteto možnosti in priložnosti, kako bomo likovno najbolje ustvarili to, kar si želimo. Vsak posameznik od mene prejme veliko pozornosti, sam sem opazil, kako pomembno je to tudi zame, da sem v stiku z mladimi, da me zanima, kaj berejo, kakšno glasbo poslušajo. Svojega programa ne gradim na avtoriteti, ampak želim biti njihov likovni kolega, ki ima nekaj več izkušenj in preko kratkih pogovorov gradimo na zaupanju, ki se nato odslikuje v likovnem polju in predvsem likovnem razvoju otroka. Ne gre zgolj za likovno veščino, kako bomo najbolje upodobili stol, ob tem je tudi vprašanje o ideji stola. Zato smo si pred vsako nalogo zastavili vprašanja, kaj gledamo, kaj vidimo, kje so skladnja, kje so ponovitve in enakosti. Na ravni besednega izražanja smo nato vstopili v likovno polje in to kar se da najbolje tudi ustvarili.

Veseli me, da smo v mesecu decembru predstavili rezultate tistih, ki so se udeležili ustvarjanja na daljavo. Med udeleženci samo ena oseba ni obiskovala digitalno – realnega ustvarjalnega procesa. In v prestolnici smo ponudili priložnost vsem tem mladim, da uvidijo svoje delo na drugačnem nosilcu. Na plakatu in v obliki povečave. To je zagotovo enkratna priložnost za vsakega posameznika in tudi za starše, da smo jim pokazali, da tudi v časih, ko je kultura dostopna le na svetovnem spletu, Pionirski dom ponuja realne izkušnje v prostorskih koordinatah x, y in z.

2.8 MALA ŠOLA MODE

PEDAGOGINJA: Mojca Čampa

1. Vsebina

Udeleženke so že v začetku šolskega leta podale ideje za ustvarjanje. V mesecu januarju so tako izdelovale toaletne torbice in zimska pokrivala. Med izdelovanjem so tako izpopolnile ročno šivanje, vadile so izdelavo ravnega šiva ter všivanje zadrž. Sledilo je šivanje in izdelava usnjenih torb ter priprava za izdelavo pomladnih oblačil in modnih dodatkov. V mesecu marcu smo zaradi preventivnih ukrepov izvajanje pouka prekinili. Z dejavnostjo smo ponovno pričeli konec meseca maja, izvedli smo 4 srečanja. Udeleženke so si izdelale zaščitne maske, obroč za lase ter priročen žepek za shranjevanje slušalk. Dokončale smo že začete projekte – poletno krilo, blazino za spanje in pas.

V mesecu septembru smo ponovno pričeli z izvajanjem dejavnosti v prostorih zavoda na Komenskega 9. Oblikovala se je ena skupina starejših deklic, s katerimi smo v začetnih urah spoznavale ročno šivanje. Izdelale so si obeske za ključke, priponko za povodec nato pa smo se pričele seznanjati s strojnimi šivanjem. Spoznale smo kako napeljati sukanec, sestavne dele stroja, kako narediti raven šiv ter kako zamenjati iglo. Tečajnice so si izdelale zaščitne maske in trak za lase. V mesecu novembru smo s tečajem nadaljevali preko spleta. Dejavnosti se je takrat pridružil tudi fant. Delavnice na daljavo so potekale tako, da so tečajniki po pošti prejeli material za ustvarjanje in kroje, nato pa smo jih na urah preko ZOOMa prilagodili, in zašili doma. Izdelali smo igrače za hišne ljubljence, praznične pogrinjke, dežni plašč za kužka, kovančnico, copate ter prijemalko za vročo posodo.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Dekleta so uspešno izdelala vse zastavljene projekte. V novem šolskem letu izvajanje dejavnosti prilagajamo glede na možnost izvedbe. Ker ročno šivanje vzame več časa zahtevnost projektov prilagodimo ter izvedemo v večih urah.

b) Učinkovitost

Zdi se mi, da so dekleta precej učinkovita. Pazimo, da porabimo čim več kupljenega materiala in se sprti držimo ciljev. Ostanke materialov pogosto porabimo za manjše projekte. Nekaj materiala smo uspeli pridobiti tudi z donacijami (Filc Mengeš).

c) Dostopnost

Program obiskujejo otroci v starosti od 10 do 14 let. V prvi skupini so 3 dekleta, v drugi pa 4 dekleta. V šolskem letu 2020/21 imamo formirano eno skupino v kateri so 3 tečajniki.

3. Smernice za vnaprej

V šolskem letu 2020/21 več časa posvečamo ročnim spretnostim in šivanju na roke, sledilo pa bo natančnejše spoznavanje šivalnih strojev. Rdeča nit delavnic je predvsem uporabnost izdelkov.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Pri Mali šoli mode se udeleženci naučijo kreativnega razmišljanja, ki jih kasneje pripelje do končnih izdelkov. Spodbujamo jih naj razmišljajo izven okvirjev in poizkušajo izdelati nekaj česar ne morejo kupiti v trgovini, saj so le tako izdelki resnično njihovi in inovativni. Naučijo se kombiniranja barv in uporabe različnih materialov. Poudarek dajemo ročnemu in strojnemu šivanju. Udeleženci se naučijo uporabljati dva različna šivalna stroja, pri tem pa spoznajo razlike pri šivanju različnih materialov. Cilj delavnic je pridobivanje širšega spektra praktičnega znanja, ki ga bodo lahko uporabili pri samostojnem delu.

Foto: arhiv Pionirskega doma

3 GLASBENA UMETNOST

3.1 UČENJE BAS KITARE

PEDAGOG: Gregor Cvetko

1. Vsebina

Poučevanje bas kitare poteka s poudarkom na samostojnem raziskovanju in uvajanju konceptov skozi opazovanje in usmerjeno analizo od postavitve telesa do prstnih redov in dinamike ter nenazadnje aplikativno učenje posameznih pesmi ali delov skladb po izboru učenca z namenom amplifikacije usvajanja tehničnih vsebin. Cilji, predvsem kar se tiče začetnikov, so bili sinhronizacija menjalnega udarca in ustreznega gibanja roke na ubiralki. Razumevanje osnovnih glasbenih terminov in prve poddelitve v elementarnih metrumih. Poudarek na moči leve roke in pravilni postavitvi prstov pri mlajših začetnikih z majhnimi rokami.

2. Evalvacija programa

Vaje za sinhronizacijo rok, predvsem pri zelo mladih začetnikih, sem podaljšal in tako dal več poudarka na postavitev leve roke, predvsem pa usvojitve zaporedja prstov leve roke. Tudi kar se tiče fizične moči leve roke. Program je zastavljen primerno; prstni redi in princip menjave leg je primeren za najzahtevnejše solistične aplikacije in hitro igranje ali improvizacijo. Skozi program učenec že v prvem letu osvoji kar nekaj glasbenih terminov in glasbenih simbolov. Ko poslušamo (največkrat njim znane melodije, ki jih imajo radi) komade, iščemo ritmične prvine in vzorce in analiziramo harmonično sestavo ob uporabi klavirja, če je v učilnici (primerno učenčevi starosti in letniku basa) ter tako počasi prepuščamo orodje povsem v roke učenca, ki kmalu sam poišče tone v bas liniji, ki jih sliši, in jih tudi pravilno odigra. Intervalov enkrat zmanjka.

a) Uspešnost izvedenega programa

Program se je kljub korona krizi nekako iztekel po načrtih. Program se je sicer nekoliko zožil, ni bilo sodelovanja z bobnarji, kot predvideno, prav tako ni bilo nastopov, ki so vedno motivator za vaje in dragocena izkušnja za naprej. Pri začetnikih je bilo zaostanka videti več, tisti, ki so pa že malo napredovali, so sami igrali veliko doma, in je bil napredek viden na daleč.

b) Učinkovitost

Prav vsi so pridobili na samozavesti; pridobili so osnovo za nadaljevanje in delo doma, ki zahteva določeno količino znanja, ki ga je treba uporabiti pri igranju tujih znanih skladbic. Kaže se vedno bolj široko znanje terminov in glasbenih pojmov, ki jih res ni malo.

c) Dostopnost

Letos je bilo vpisanih sedem otrok, od tega štirje novi. Stari so od 10 do 16 let, osnovnošolci in srednješolci. Zaradi korona krize je ena učenka prenehala z obiskovanjem programa en učenec pa se je odločil, da bas ni zanj. Sodelovanja z bobnarji letos ni bilo.

3. Smernice za naprej

Po rezultatih sodeč bom nadaljeval s principom samostojnega vodenega učenja. Ob tem pa poslušati in analizirati (ter igrati seveda) čim več skladb različnih glasbenih stilov, ter spodbujati učence k iskanju novih avtorskih basovskih linij in samosvojih tehničnih prijemov in posledično nenavadnih zvokov. Želim si tesnejše povezave z bobnarji in spodbujanje skupnega glasbenega ustvarjanja v bendu s sovrstniki zunaj Pionirskega doma. Morebitno novo korona krizo bomo morali premostiti z učenjem na daljavo, kar bo morda predstavljalo nov komplet težav.

4. Kaj udeleženec pridobi od programa

Kot rečeno je poudarek na učenju samostojnega pristopa k bas kitari in nasploh glasbi in glasbenemu ustvarjanju z improvizacijo in bendovsko izkušnjo. Pridobivajo znanje o poslušanju

in slišanju basovskih linij in njihovih podrobnostih skozi nabor tehničnih prijemov in njihovo izvajanje z ustrežno dinamiko in tonom. Berejo različne zapise: note, tablature, sheme, ritma zapis višine (basovski ključ) in razumejo osnovne glasbene termine, igrajo lestvice, akorde, flagolete, ghost note. Usmerjam jih k samostojni analizi: iskanju tonike, metruma, slišanju detaljev, postavitvi linije, prstometu in dinamike.

3.2 UČENJE BOBNOV

PEDAGOG: Iztok Repovž

1. Vsebina

Učenje bobnov poteka po zastavljenem programu, pri kateremu vzamemo za osnovo knjige kot so:

- Stick Control for the Snare Drummer (G. L. Stone) – tehnika, hitrost, kombinacije udarcev, bobnarski rudimenti, ...
- Method for Snare drum book (Bomhof) – branje not
- Method for Drumset (Bomhof) – branje not po kompletu bobnov
- Progressive Steps To Syncopation (Ted Reed) – branje not z ostinatom z nogami ali rokami, koordinacija, ...
- Solfège Rhythmique Cahier No 1 (Dante Agostini) – branje not
- The Drummer's Complete Vocabulary (Alan Dawson) - rudimenti, koordinacija
- Contemporary Drumset Phrasing (Frank Katz) – ritmi, prehodi
- Studio & Big Band Drumming (Steve Houghton) – ritmi, ritmične fraze, prehodi,...

Od septembra dalje pri učenju bobnov uporabljamo novo izdano knjigo: Osnove bobnanja in še več / Iztok Repovž (Kranj, samozaložba, 2020).

Poleg knjig se učimo tudi pesmi različnih žanrov, kot so rock, pop, soul,... Te se naučimo bodisi s poslušanjem ali s pomočjo transkripcije.

2. Evalvacija programa

Uspešnost programa lahko merimo tudi z nadaljevanjem šolanja učencev. Po ponovnem odprtju šol maja, so razen dveh učencev vsi nadaljevali z učenjem bobnov. Nekateri so pridno vadili doma in začetek po dveh mesecih pavze ni bil težak.

V šolsko leto je bilo vpisanih 24 učencev, po ponovnem odprtju je nadaljevalo 22 učencev. Dva v tem letu nista nadaljevala šolanja – od tega bo en učenec nadaljeval učenje bobnov naslednje šolsko leto.

V drugem odloku za zaprtje šol novembra, smo nadaljevali pouk na daljavo. Za to se je odločilo 17 učencev od 24 vpisanih. Ostali učenci niso želeli igrati na daljavo zaradi tehničnih omejitev: akustični, električni bobni, izguba prostora za vajo, ... Z ostalimi učenci pouk poteka odlično. Sprva je bilo nekaj tehničnih težav, vendar smo jih odpravili. Pri večini učencev, ki imajo bobne doma, starši poslušajo in spremljajo naše skupne ure. Tako jih tudi lahko spodbujajo k vaji in vidijo kaj delamo na urah bobnov. Seveda pa učenje na daljavo ni enakovredno učenju v živo. Primanjkuje fizični dotik, popravljanje drže telesa, rok, drža palic. Zaradi zamika preko interneta ni mogoče šteti dobe. Pesmi ne moremo poslušati skupaj in igrati zraven.

3. Smernice za vnaprej

Učencem želimo približati skupno muziciranje, poiskati navdih v različnih glasbenih stilih. Jih spodbuditi, motivirati na večjo samoiniciativo pri igranju in povezovanju z drugimi glasbeniki. Bodisi v okviru Pionirskega doma, neodvisni samostojni skupin, ali pa glasbenih dejavnostih v okviru njihove osnovne ali srednje šole.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Z učenjem inštrumenta, bobno v razvijamo motorične sposobnosti, koncentracijo, vztrajnost, občutek za ritmiko. Pri pouku vzpodbujamo ustvarjalnost in svoj način razmišljanja. Seveda moramo poznati osnove bobnanja, kasneje pa lahko učenec razvije svoj slog igranja. V igranju v skupini pa razvija socialne veščine, nauči se upoštevati ali sprejemati želje in predloge drugih glasbenikov v skupini.

3.3 UČENJE KITARE

PEDAGOGI: Andrej Pekarovič, Boštjan Franetič, Luka Ropret, Hana Rozman

1. Vsebina

Za mlade je potekala šola igranja kitare skozi igro, za malo starejše pa zajemala učenje akordičnih spremljav, branje not, različne tehnike igranje, spoznavanje glasbenih obdobij (od klasike, svetovne glasbe, do popularne glasbe), razvijanje posluha, improvizacije in osnovne aranžiranja. Individualni pouk ponuja možnost prilagoditve programa, željam učencev. Poučevanje kitare je zajemalo učenje akordičnih spremljav, branje not, različne tehnike igranja, spoznavanje glasbenih obdobij, razvijanje posluha, improvizacija in osnove aranžiranja. Nadaljevalni tečaj je obsegal zahtevnejše tehnike in skladbe in pripravo na sprejemni izpit srednjih glasbenih šol. Prav tako se glede na želje učencev, učimo različnih načinov igranja kitare, kot tudi igranja na različne tipe kitar (klasična, akustična, električna...). Učence spodbujamo tudi k skupni igri, v duetu, triu ali manjših glasbenih skupinah.

Večina učencev iz prejšnjega semestra je nadaljevala s poukom kitare.

S tistimi iz prejšnjega leta smo nadaljevali zastavljene smernice ter začeli do sedaj pridobljeno znanje še poglobljati, z novimi učenci pa smo spoznali osnove glasbenih prvin in kitarskih tehnik. Predvsem smo postavili tonalno shemo odprte lege kitare in pričeli z izvajanjem nekaj tehničnih in akordičnih vaj ter z igranjem lažjih in učencem dobro poznanih pesmi. Učenci so v splošnem skozi celo leto pridno vadili in lepo napredovali, tako da bomo s poukom v prihodnjem šolskem letu nadaljevali na podoben način.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost zvedenega programa

Program se je izvajal uspešno saj so učenci napredovali v svojem znanju, kreativnosti in tehniki. Malo nas je zmotila epidemija, vendar smo z učenci nadaljevali z načrtanim delom. V mesecu januarju in februarju smo napredovali s spoznavanjem različnih ritmičnih, melodičnih in harmonskih struktur in pripravili precej novih pesmi za polletni nastop (februar 2020).

Večina učencev je na nastopu poleg skupne točke pripravila tudi eno pesem za samostojno izvedbo. Učenci so skozi celo leto pridno vadili in tudi med karanteno smo bili v stikih. S poukom smo pričeli 11. maja in se pripravljali tudi na koncert v okviru Junija v Ljubljani.

V projektu Rock Akademije (gre za interni projekt glasbene dejavnosti, kjer učenci vseh inštrumentov muzicirajo skupaj) smo pripravili širok repertoar skladb v dolžini 75 minut, s katerim smo nastopili Kongresnem trgu 11. junija.

Najbolj smo ponosni, da smo v zadnjem tednu pouka uspeli posneti 4 avtorske skladbe in 2 priredbi v profesionalnem glasbenem studiu. Od novembra poteka pouk preko spleta in vsi tečajniki nadaljujejo s poukom. Vsi si pa želimo čimprej zopet pouka v živo.

b) Učinkovitost

Glas o našem ustvarjanju se je razširil in imamo vse več talentiranih učencev. K temu pripomore tudi dostopna šolnina programov. Učenci pridobijo raznoliko znanje in možnost nastopanja, tako na manjših kot tudi velikih odrih.

c) Dostopnost

Vpis v glasbene programe se je letos zopet povečal in imamo v vseh programih cca. 200 učencev, od tega 70 učencev obiskuje pouk kitare, kar nas umešča v vedno bolj kompetentno ponudbo glasbenega učenja (izven državnih glasbenih šol) v Ljubljani.

3. Smernice za vnaprej

Zdi se mi nujno, da predelamo več glasbene teorije, predvsem branje notnega in ritmičnega zapisa. Z nekaterimi učenci, ki bodo nadaljevali pouk, bomo morali več časa nameniti izboljšanju tehnike igranja. Da bi povečali motivacijo za vajo pri učencih bom uvedel "nagradne" pesmi. Ko bodo zadovoljivo obvladali sprotno snov, bomo vzeli skladbe, ki jih poslušajo, jih prilagodili njihovemu znanju in se jih naučili. Tu mislim predvsem na spremljave popularnih pesmi. Posvetili se bomo tudi petju ob spremljavi kitare, kdor bo želel. Poskusil bom več poudarka dati na samostojnem delu učencev, seveda ko bodo zadovoljivo obvladali razumevanje skladb in tehnične prvine.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Verjamem, da kdorkoli sprejme glasbo za svojo popotnico v življenju, pridobi širino tako na kulturnem, kot tudi osebnostnem področju. Upam, da pridobi čim več veščin za svoje glasbeno izražanje preko inštrumenta in čim globlji vpogled znotraj sveta glasbe. Udeleženci programa se naučijo igranja inštrumenta, razumevanja glasbe (ritem, tonalitete, lestvice...) in izvajanja glasbe. Tudi pred publiko, na dveh nastopih v okviru programa. Pomemben poudarek dajemo na skupno igro, se pravi sposobnost poslušanja in igranja ter izvajanja glasbe v skupini. Udeleženci programa naj bi pridobili znanje do te stopnje, da se lahko sami naučijo skladbe, ki so jim všeč in da jim tehnično ne delajo večjih težav. Seveda z upoštevanjem svojih sposobnosti in znanja. Učenje igranja na kitaro naj bi pri udeležencih krepilo zavedanje o pomembnosti samoiniciative, rednega dela in tudi potrpljenja, saj vidijo da do željenih rezultatov najlažje pridemo z rednim delom, oziroma vadbo, s postopnim reševanjem problemov in z vztrajnostjo. Pa tudi na pomembnost razumevanja tega, kar delamo, saj nas le tako rezultati dela zadovoljijo.

V veselje mi je, da poleg velikega števila vpisanih otrok, k nam z veseljem hodijo tudi odrasli in si, kljub hitremu tempu življenja, vzamejo čas za glasbo. Pedagogi vedno bolj pogosto občutimo, koliko učencem pomeni druženje na skupnih vajah in koncertih. Osnova je spodbujanje veselja do glasbe in igranja inštrumenta. Hkrati pa je pomembno strokovno vodstvo, da dobi učenec primerne nasvete in učni material za učinkovito vadenje kitare.

3.4 UČENJE KLAVIRJA

PEDAGOGINJA: Brina Vogelcnik

1. Vsebina

V drugem polletju smo nadaljevali program, ki smo ga zastavili na začetku. Prvi razredi, ki so se do zdaj naučili prve note so začeli preigravat pesmi iz učbenik Moj prijatelj klavir. Višji razredi so nadaljevali program po učbeniku, hkrati sem jim pripravljala kompleksnejše pesmi iz not. Sredi meseca marca nas je žal presenetila karantena zaradi virusa Covid-19.

Med karanteno pouka nismo imeli, sem pa učenkam in učencem pripravila 2 videa, učnih uric na klavirju. Ta je bil predvajan tudi na Facebook strani Pionirskega doma.

Po koncu epidemije in karantene smo se z učenci še en mesec srečevali na urah. Do konca smo pripravili nekaj pesmi, ki so se jih naučili na pamet in mi jih na zadnji uri zaigrali.

Sicer je predmet večinoma sestavljen iz igranja klavirja po notah, nekaj je tudi teorije, ki jo s pripomočki čim bolj nazorno in razumljivo podajam učencem. Konec ure posvetimo igranju po svoje in učenju pesmic na pamet.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Učence skušam motivirati naj doma vadijo vsak dan vsaj malo, da se za začetek navadijo imeti stik s klavirjem vsak dan. Pri nekaterih to uspeva, vendar žal ne pri vseh. Občutno se vidi napredek pri nekaterih mlajših, ki imajo doma starše, ki opravijo svoj del spodbujanja in vadenja z otrokom doma. Se je pa poznalo, da so med karanteno skoraj vsi izgubili stik s klavirjem in so prišli na prvo uro zadnjega meseca slabše pripravljene. Uspeli smo zaokrožiti celoto in dokončati nekatere pesmi, ki smo jih začeli v začetku polletja.

Ure prilagodim na njihovo notranjo željo po igranju. Ne maram otrok siliti, vendar skušam z osebnim in prijateljskim pristopom, vendar v vlogi pedagoginje in pozitivnim motiviranjem spodbuditi otroke, naj imajo čim boljši stik s klavirjem.

b) Učinkovitost

Na splošno dobivam dober odziv in otroci so radi na urah. Nekateri sicer manj igrajo doma a vseeno radi prihajajo na ure. Skušam jih motivirati, da bi bil klavir njihov vsakdanji prijatelj, vendar pri klavirju, ko ga obiskujejo le 1x tedensko je to težko. Saj le redki zdržijo tudi s podporo staršev doma tako kontinuiteto.

Težava je tudi klavir. Starejša učenka, gospa, zaradi kvalitete klavirja ne želi več obiskovati klavirja v Pionirskem domu. Je pa vzpodbudno to, da se je v zadnjem letu, ko je igrala klavir pri meni tako navdušila nad klavirjem, da ga bo nadaljevala v drugačnem angažmaju.

Pri 2 učenkah in 1 učencu, sem bila presenečena, da ne želijo nadaljevati klavirja. Dobila sem pojasnilo, da jim je bilo všeč moj način učenja, le da si ne želijo več igrati klavirja. Ne vem, morda bi se morala predhodno pogovoriti tudi s starši, ker pomaga, če je podpora doma z njihove strani. Vendar je tudi v redu, saj so nekateri spoznali, da klavir ni zanje, so pa vseeno zdržali celo leto, kar štejem za uspeh.

c) Dostopnost

Dostopnost je po mojem mnenju dobra. Kadar nekdo zboli in pri pouku klavirja manjka, lahko to uredimo z nadomeščanjem v petkovem terminu, ki je na razpolago ravno za nadomeščanja. Isto velja tudi zame. Če v primeru bolezni pouk odpade, ga nadomestimo v petek. Ostali termini so zasedeni, večjih lukenj vmes ni. Je pa čakalna vrsta precej dolga, kar je dobro, saj je s tem interes za to področje velik.

3. Smernice za vnaprej

Dobro bi bilo, če bi počasi nadgradili igranje klavirja s skupinskim muziciranjem pa tudi igranjem v dvoje. Poučujem večino učenk in učencev 1. razreda, nekaj jih je tudi v višjih. Dobro bi bilo razmisliti o poučevanju učenk in učencev, ki imajo igranje klavirja za stranski predmet, ki se mu ne posvečajo povsem. Tu je cilj bolj igranje in vaja pri pouku ter zapolnitvi prostega časa kot igranje klavirja in kasneje postati pianist.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Učenec programa pridobi pozitiven odnos do igranja klavirja. S teoretskim znanjem, ki ni zastavljeno šolsko, vendar bolj skozi igro in ravno dovolj, da so jim stvari, ki jih igrajo bolj razumljive. Za razliko od glasbenih šol, učenci tu dobijo sproščeno uro klavirja. Glasba, kot čustveni jezik omogoča gradnjo samozavesti in v sproščnem duhu krepi občutek lastne vrednosti. Imajo tudi nekaj svojega, nekaj kamor se lahko zatečejo in se v tem pokažejo. Igranje pesmic učenca izpolnjuje, verjamem, da jim zbuja veselje in srečo. Mislim, da se učenci na samih urah počutijo sprejete, pomaga pa jim lahko tudi pri občutku sprejetosti v drugačnih okoliščinah, med prijatelji, kjer se z igranjem lahko pokažejo in izkažejo. Glede na odnos, ki ga pri mojem pouku doživlja učenec, mislim, da je igranje klavirja dobrodošla obogatitev osnovnošolske vsakdanjosti.

PEDAGOGINJA: Pia Skušek

1. Vsebina

Ker gre za individualni pouk, je vsebina prilagojena tečajnikom, njihovemu predznanju in sposobnostim. V začetku leta sem za vsakega od že obstoječih učencev opredelila cilje pouka v letošnjem letu in izbrala okvirni nabor skladb, z vadenjem katerih bodo usvojili te cilje. Za nove učence sem na podlagi *Učnega načrta za predmet Klavir*, ki velja za javne glasbene šole, in lastnega poznavanja klavirske literature za vsako število let predznanja določila nabor repertoarja. Ker *Učni načrt* predvideva 2× 30 min klavirja na teden in še dodatno pouk teorije, v Pionirskem domu pa imajo tečajniki le 30-45 min pouka na teden, sem upoštevala nekoliko nižje standarde, kot so navedeni v *Učnem načrtu*. Tečajniki so iz nabora sami izbrali skladbe, ki bi jih želeli igrati.

Opredelila sem tudi cilje za poznavanje glasbene teorije in zgodovine in pripravila nekaj delovnih listov. Dodatne izročke delam po potrebi sproti.

Snov je od predvidene vsebine odstopala, kadar se je pokazalo, da tečajnik nima predznanja, kakršnega smo predvidevali (npr. tečajnica Ana, se sicer letos prvo leto uči klavir, a odlično bere note, ker je končala glasbeno šolo iz flavte), kadar je imel tečajnik dodatne lastne cilje in zanimanja, kadar je imel tečajnik željo igrati specifične skladbe po lastnem izboru. Takrat sem snov prilagodila željam tečajnika in po potrebi našla ali izdelala novo gradivo.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Ker nimamo določenih objektivnih kriterijev uspešnosti, kot je npr. zaključni izpit, bom uspešnost ocenjevala glede na predelano snov in na začetku leta opredeljene cilje. Cilji pri tečajnikih, ki so pouk obiskovali že lani, so bili prilagojeni temu, koliko časa so lani namenili vadbi. Pri novih tečajniki opredeljujem cilje sproti.

Sergej je usvojil en cilj s področja klavirja in en cilj s področja teorije: igranje z različnimi prsti in notne vrednosti. Napreduje zelo počasi in še ni dovolj zrel za samostojno vadenje. O tem sem lani in letos večkrat govorila s starši, a jim je bolj pomembno kot Sergejev napredek, da se na urah zabava, zato ga poskušam naučiti snovi skozi razne igre.

Ruben hodi letos k nam prvič, pred tem je hodil na javno glasbeno šolo. Prišel je z odličnim tehničnim predznanjem klavirja, ni pa mu šla teorija in tudi interpretaciji na njegovi prejšnji glasbeni šoli kot kaže niso posvečali preveč pozornosti. Za prvi cilj sva si zadala, da usvoji 12-taktni blues v različnih tonalitetah. Cilj je usvojil. Za razvoj muzikalnih prvin, kot so dinamika, agogika, karakter skladbe bo potreboval več časa. Zaenkrat je stanje spodbudno.

Napredek tečajnice Ane je odličen. Cilje postavlja sproti, do sedaj je usvojila igranje s pedalom, odtegljaje, poudarke in precej teorije.

Helena je začetnica, tudi njen napredek ocenjujem kot odličen. Že dlje časa samostojno bere note, pozna nekaj osnovnih dinamičnih in agogičnih oznak in igra z obema rokama.

Liza je lani napredovala odlično, letos pa njen napredek ocenjujem s prav dobrim. Za to delno krivim tudi pouk na daljavo, saj je bolj vizualni in empirični učni tip. Sicer imam kamero tudi nad tipkovnico, a ima slabo internetno povezavo in včasih ne vidi, kaj ji kažem. Usvojila je enega od dveh ciljev na področju klavirja in delno usvojila enega od dveh ciljev na področju teorije.

Uma se je vpisala na klavir z velikimi ambicijami in končano javno glasbeno šolo iz klavirja, a ima ob kitari in petju manj časa za vadenje klavirja. Do sedaj sem jo preusmerila v bolj realistične cilje – učiva se poenostaviti skladbe, preprijemati osnovne akorde, uporabljati notografski program.

Brina je letos naredila velik napredek glede igranja v tempu.

b) Učinkovitost

Učinkovitost programa kljub pouku na daljavo ocenjujem kot dobro. Vsekakor je napredek učencev bistveno večji kot lani, ko je zaradi epidemije velik del pouk odpadel in so mnogi učenci v tem času pozabili vso prej že predelano snov. Učinkovitost je seveda odvisna tudi od truda posameznika doma, saj brez vadenja učenje inštrumenta ne more biti uspešno.

c) Dostopnost

Imam 7 tečajnikov (dva učenca in pet učenk). Zapolnjene imam vse termine, povpraševanja sem imela še več, kar kaže na dobro dostopnost programa.

3. Smernice za vnaprej

Smernice sproti določam za vsakega tečajnika individualno na podlagi že usvojene snovi in tečajnikovih zanimanj.

4. Kaj udeleženeec programa pridobi od le-lega

Na urah pridobiva znanje klavirske tehnike in interpretacije, občutek o zgodovinskem kontekstu glasbenih del, osnove glasbene teorije. S samostojnim vadenjem pa razvija fokus, učne sposobnosti, strategije za upravljanje s časom, koordinacijo in pridobiva učne navade.

PEDAGOG: Jaka Hawlina

1. Vsebina

Namesto zahtevnejšega dela z notnim gradivom, ki ga je težje obravnavati na daljavo, sem uvedel igranje ob glasbeni podlagi.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Učenje na daljavo je uspešno potekalo, le prvo uro je bilo nekaj uvodnih tehničnih težav. Učenci so takega dela vajeni in razen nastopa smo izvedli vse zastavljene cilje.

b) Učinkovitost

Delo na daljavo je lahko učinkovito, če je motiv učencev dovolj velik, oziroma imajo doma dovolj podpore. Na ta način se program izplača, saj prejmejo veliko koristnih napotkov in smernic.

c) Dostopnost

Pouka klavirja se lahko udeleži toliko učencev, kolikor jih omogočajo razmere (prostori/čas). Čeprav zdaj prostor ni več dejavnik, pa ostaja tako kot je bilo v začetku leta, pred COVID ukrepi.

3. Smernice za vnaprej

Najbrž ne bomo izumljali ničesar novega oziroma se bomo prilagajali razmeram. Prilagodljivost je trenutno ena od pomembnejših vrlin, saj se z novo situacijo učimo novih prijemov.

4. Kaj udeleženeec programa pridobi od le-lega

Poleg že v prejšnjih poročilih opisanih prednosti, se zdaj kaže pouk še kot podpora, druženje in osmislitev časa, katerega vse več preživijo v okvirih svojega doma/stanovanja ter vse manj izkušajo komunikacijo, ki je živa, pa čeprav je prek videokonferenc.

3.5 UČENJE PETJA

PEDAGOGINJA: Eva Moškon

1. Vsebina

Letošnje priprave na polletni interni pevski nastop, ki smo ga izpeljali v drugem tednu v februarju, so zaradi viroz in grip potekale moteno. Kljub odsotnosti tečajnikov nam je uspelo pripraviti za uro in pol programa, kar je sicer za uro manj kot običajno. Nastop je obsegal 18 pevskih točk (2 slovenski; en duet, pri 4 skladbah so se tečajniki spremljali sami tudi na inštrument). Eni tečajnici se je uspelo na nastop pripraviti s svojo prvo avtorsko pesmijo tako pevsko kot kitarsko, saj se je na nastopu spremljala sama in jo hkrati muzicirala skupaj s tečajniki drugih inštrumentov. Svojo prvo odrsko izkušnjo je dobilo 6 tečajnikov. 14 tečajnikov je bilo odsotnih zaradi bolezni, ki so bili na nastop sicer odlično pripravljene. V drugi polovici februarja smo nadaljevali z načrtovanimi vsebinami. Izstopale so priprave 4 tečajnic na sodelovanje na 13. glasbenem festivalu Pionirskega doma za osnovne in srednje šole v mesecu marcu. Z dvema smo šli sprva skozi proces nastajanja besedila in vokalne linije, drugi dve kandidatki sta že samostojnejši v procesu

ustvarjanja svoje avtorske pesmi. Z ostalimi tečajniki smo šli skozi pomemben proces povratnih informacij z internega nastopa in nadaljevali z učenjem nove pesmi, ki je primerna za njihov nadaljnji razvoj. S potencialnimi tečajniki za sodelovanje na glasbenem festivalu Pionirskega doma smo sestavili glasbene zasedbe za skupno muziciranje in izpeljali 2 skupni vaji. Zatem je bila uvedena karantena zaradi Covid razmer. V času karantene smo s tečajniki ohranjali stike preko socialnih omrežij in testirali možnosti dela na daljavo. Na daljavo smo se že tudi pripravljali na morebitno izpeljavo zaključnega koncerta Rock akademije na otvoritvi festivala Junij v Ljubljani. V maju smo začeli nazaj z individualnimi urami petja v Pionircu (3 tečajnice so se zaradi zdravstvenih razlogov izpisale, 4 tečajnice so pouk nadaljevale na daljavo, 21 tečajnikov je pouk petja obiskovalo v živo). Za varnost pri pouku v živo smo poskrbeli s pleksi steklom med nami, z neuporabo mikrofонов in z rednim razkuževanjem predmetov ter rednim umivanjem rok). Izpeljavo glasbenega festivala Pionirskega doma smo sprva premaknili na jesenski čas, kasneje smo se odločili, da ga glede na razmere zaradi Covida letos odpovemo. Namesto izpeljave festivala želimo ob prvi priložnosti, ko bodo to dopuščale zdravstvene razmere v državi, realizirati snemanje glasbenih videospotov za prijavljene avtorske pesmi na glasbeni festival Pionirskega doma, ki smo ga odpovedali.

Ponosni smo, da nam je v 6 tednih uspelo izpeljati individualne ure v živo/na daljavo kot tudi 2 intenzivni skupinski vaji v živo in tečajnike pripraviti na izpeljavo enournega koncerta na otvoritvi festivala Junij v Ljubljani na Kongresnem trgu. Koncertni program je obsegal 13 glasbenih točk, od tega so bile premierno izvajane 4 avtorske skladbe, ki naj bi svojo premiero sicer doživele na 13. glasbenem festivalu. Namesto izpeljave glasbenega festivala smo se odpravili v glasbeni studio posneti 6 skladb, od tega 4 avtorske, ki so že material za drugi album avtorskih skladb tečajnikov na glasbeni dejavnosti. Nadaljevali bomo v jesenskem času, ko je predvideno tudi snemanje 4 glasbenih spotov.

Prva studijska izkušnja je bila velika nagrada za naše marljive in nadarjene tečajnike. Druga posebna priložnost je bila ponovno srečanje nekaterih tečajnic z uveljavljenim glasbenim ustvarjalcem Tomažem Tropom za morebitno glasbeno sodelovanje v bližnji prihodnosti.

Začetni jesenski načrti so zaradi Covid razmer izvoedeneli, saj smo bili že v jesenskem času (z mesecem novembrom) primorani izvajati pouk na daljavo, kar je terjalo izpis 6 tečajnikov (bodisi zaradi tehničnih nezmožnosti ali šolske preobremenitve v novih pogojih). Pouk na daljavo trenutno temelji na pevskih tehničnih vajah in iskanju/ testiranju tehničnih načinov za čim boljše pogoje dela. Ta način dela terja več posameznikove samostojnosti in pogosto se znajdejo v zadregi, ki je tehnične narave. Pouk na daljavo zaradi tehničnih razlogov med drugim onemogoča skupno muziciranje tečajnikov, kar štejem za veliko škodo v posameznikovem glasbenem razvoju.

Vsi tečajniki, ki so se odločili za delo na daljavo, so vztrajali do konca tega koledarskega leta.

Z eno tečajnico sva se kljub delu na daljavo uspeli pripraviti in prijaviti skladbo na projekt Popevka 2021 RTV Slovenija. Rezultati do tega trenutka še niso znani. Na daljavo smo z okrnjenim številom tečajnikov uspeli pripraviti kulturni program ob obletnici Prešernovega rojstva, ki je obsegal 3 glasbene duete in posamezne gledališke točke. Slednji se je tudi posnel za javno predvajanje. Snemanje glasbenih spotov zaradi Covid razmer še ni bilo realizirano. Priprave so v teku na daljavo.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil glede na Covid razmere izpeljan bolj okrnjeno, a v skladu z zastavljenimi individualnimi cilji in cilji skupinskih projektov. Program se je udeleževal na individualnih urah v živo in na daljavo ter pri skupnem muziciranju na dveh skupnih vajah ter na enem nastopu in zaključnem koncertu, kjer so si tečajniki nove odrske izkušnje pridobivali kot glavni ali spremljevalni vokalisti, kot pevci in instrumentalisti hkrati. Proti pričakovanjem in planiranju smo uspešno izpeljali studijsko snemanje avtorskih skladb. Zaradi Covid razmer še nismo realizirali snemanja glasbenih spotov. Uspešno smo na daljavo uspeli pripraviti kulturni program ob obletnici rojstva dr. Franceta Prešerna.

b) Učinkovitost

Ocenjujem, da smo se odločili vložiti denarna sredstva v odličen projekt (avdio in video snemanja avtorskih skladb tečajnikov), ki bo doprinesel k novim referenčnim posnetkom in pokazal dodano vrednost glasbene dejavnosti v Pionirskem domu, ki vzpodbuja, da tečajniki niso le glasbeni imitatorji, temveč da so že ustvarjalci lastne glasbe in podobe.

Covid razmere so vzpodbudile k nakupu sodobnejših tehničnih naprav, ki bodo v prihodnje olajšale oz. omogočile nov pristop k delu in tehnično olajšale stari način.

c) Dostopnost

Program učenja petja ima pri vpisu starostno omejitev: 8+. Program je do konca koledarskega leta zaradi Covid razmer obiskovalo 22 učencev, starih nad 8 let. Prevladovala je starostna skupina mladostnikov starih med 10 in 18 let.

3. Smernice za vnaprej

Ohranjanje medsebojnega sodelovanja celotnega glasbenega oddelka (npr. ustanovitev novih glasbenih zasedb, nastajanje novih avtorskih pesmi ter novega koncertnega programa Rock Akademije); Uspešna realizacija novega programa Moja avtorska pesem, v katerem bodo tečajniki imeli še več priložnosti za usvajanje znanja, samozavesti in podpore pri avtorskem udejstvovanju; Vzpodbujanje sodelovanja z drugimi dejavnostmi Pionirskega doma; Ohranjanje odrskega življenja v sklopu dogodkov Pionirskega doma ter pridobivanje nastopov »izven« oz. prijave na druge glasbene festivale, tudi z novim konceptom glasbenega programa Rock Akademije; Izpeljava predavanj na temo »Anatomije glasu«, na temo »Glasbena zgodovina popa in rocka«, na temo »Kako prijaviti svojo avtorsko pesem?«.

Glede na Covid razmere in karantene upamo, da bo individualen pouk lahko potekal v živo, saj je pouk na daljavo vprašljiv zaradi ne/kvalitetne internetne povezave, zvočnega zamika in tehničnih izpadov, tehnične opreme tečajnika, ki jo ima na voljo doma ipd. Potrebne so daljše priprave na pouk na posameznika, urnik dela se zagotovo podaljša zaradi priprav in izpadov, učna izkušnja je bolj monotona. Odpade možnost skupinskega muziciranja in medsebojne rasti. Odpadejo javni nastopi, s katerimi se tečajniki krepijo in se razvijajo kot glasbeniki.

Za skrb za higieno v pevski učilnici v prihodnjem letu vključujem tečajnike, ki bodo uporabljene predmete razkuževali tudi sami za seboj. S tem bodo še naprej ozaveščali, da je to nujna in nadvse pomembna aktivnost sodobnega načina življenja.

Delo na daljavo v času t.i. kriznega izobraževanja še poteka. Generalno menimo, da izobraževanje na daljavo na umetniškem področju ne more zamenjati/nadomestiti dela v živo, je pa potrebna kratkotrajna alternativa, da s tečajniki lahko ostajamo v kontaktu in v učnem procesu.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

V programu učenja petja tečajniki gradijo na zdravni samopodobi skozi proces sprejemanja lastnega glasu in izgleda; se osvobajajo odvisnosti od najstniških ali drugih zunanjih potrditev; se učijo dati vrednost samemu sebi; razvijajo čustveno inteligenco in lasten interpret; se opogumljajo v iskanju lastne edinstvenosti in izražanju le-te; se učijo glasbenega sodelovanja in dobrih medosebnih odnosov. Mnenje tečajnice A: »Učenje petja v Pionirskem domu mi pomeni ogromno. Naučila sem se veliko različnih tehnik petja, ki jih ves čas izpopolnujem. Naučila sem se delati v skupini, poslušati, tako sebe kot druge ljudi in drugačna mnenja, iti iz svoje cone udobja in še marsikaj. Učenje petja v Pionirskem domu mi pomaga pri razvoju moje ustvarjalnosti. Začela sem ustvarjati svojo glasbo. Z vsakim nastopom sem bolj samozavestna in sproščena. A tega ne bi bilo brez učiteljice, ki me spodbuja, uči, navdihuje, nasmeji in osrečuje. Zame je najboljša mentorica na svetu«.

S poukom na daljavo še nismo večji na področju razvoja posameznikove umetniške vrednosti, razvoja čustev, izraznosti in interpretacije. Pouk na daljavo dobro prenašajo tehnično sposobnejši in bolj introvertirani otroci, vendar se bo čas pokazal, kaj to dejansko pomeni za posameznikov osebni, zdravstveni, socialni, psihološki, čustveni in glasbeni razvoj.

3.6 UČENJE SAKSOFONA IN KLJUNASTE FLAVTE

PEDAGOGINJA: Joanna Blejwas

1. Vsebina

Pouk saksofona in kljunaste flavte je v obdobju od 1. 1. do zaključka šolskega leta potekal po predvidenem učnem načrtu. V času korona virusa so učenci prejeli natančna navodila za delo doma. Večina jih je čas osamitve izkoristila ne le za počitek, temveč tudi za osebni razvoj in napredek pri hobijih, kot so igranje inštrumenta in podobno. Preko interneta sem bila na voljo za vsa vprašanja in morebitne težave, ki bi se pojavljale pri vadenju doma, tako da so se po prestani izolaciji vrnili k pouku kondicijsko pripravljeni.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Učni program je bil v celoti izpolnjen in v skladu z zadanimi cilji. Vsi učenci so predelali snov po metodah in učbenikih, napredovali v tehničnem in muzikalnem smislu, ter usvojili teoretično znanje potrebno za njihov nivo prepoznavanja in obvladovanja notnih vsebin.

b) Učinkovitost

Finančna učinkovitost je bila v celoti realizirana.

c) Dostopnost

Od vpisanih 8 učencev jih je šolsko leto končalo 6, od tega 2 na saksofonu in 4 na kljunasti flavti. Dva učenca se po korona virusu nista več udeležila pouka.

3. Smernice za vnaprej

V naslednje šolsko leto se je vpisalo 5 učencev, dopuščamo možnost za sprejetje še 4 na novo vpisanih, tako na saksofonu, kot tudi na kljunasti flavti. Od novembra zaradi epidemije nadaljujemo s poučevanjem na daljavo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec programa dobi strokovno vodstvo akademske glasbenice, po metodi dela, ki jo uporabljajo v javnih glasbenih šolah. Razlika je v prilagodljivosti programa posamezniku, tako glede na vsebino, kot tudi količino predelane snovi. Ker učenci ne obiskujejo teorije glasbe, jim vso potrebno znanje podam na uri individualnega pouka inštrumenta, kar je najbolj naraven in tematsko skladen pristop k razumevanju glasbenih zakonitosti, kot so prepoznavanje not, lestvic, akordov, osnov harmonije in solfeggia.

3.7 UČENJE VIOLINE

PEDAGOG: Dejan Gregorič

1. Vsebina

Učenje violine zajema pravilno držo instrumenta, tako violine kot loka. Z desno roko osvajamo nadzor nad lokom (uporaba celega loka, spodnje in zgornje polovice, razne tehnike kot sta "detache", "legato", kombiniranje vsega naučenega) s ciljem avtomatizacije motoričnih znanj. Pri levi roki je pozornost usmerjena predvsem na pravilno in sproščeno držo, fluidno postavljanje prstov na ubiralko s sprotnim intoniranjem. Veliko delamo na prstnih vajah in njihovo violinsko kombinatoriko.

Obenem se tudi ukvarjamo z usklajevanjem leve in desne roke, ter tudi na celostno telesno držo.

2. Evalvacija programa

Učenci vidno napredujejo v znanju, saj prej niso znali na violino odigrati ničesar, sedaj pa izvedejo kar nekaj lažjih skladb.

Tisti, ki so že imeli predznanje, pa napredujejo v tehniki in se ob igranju telesno sprostitjo.

Veliko skupaj vadimo, si prepevamo, ploskamo, improviziramo in diskutiramo. Preko spleta, je žal pouk malo manj interaktiven in efektiven. Tudi usposobljenost učitelja in njegova oprema za online pouk nista nujno najboljši (še posebej za glasbo včasih vprašljivi).

3. Smernice za vnaprej

Učenci v takem programu pridobijo zaupanje v svoje igranje, predstavo o tem, kaj pomeni igrati violino, nadzor nad gibanjem ter občutek za izvajanje glasbe. Naučijo se tudi novih tehnik vadenja, poslušanja, življenskega ritma.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

V prihodnjem letu načrtujem povečati repertoar učencev s težjim programom in izboljšati njihovo tehniko. Kupiti novo zvočno kartico in boljši mikrofona za glajši pouk na daljavo.

3.8 GLASBENE URICE, GLASBENA PRIPRAVLJALNICA 1, 2

PEDAGOGINJI: Mira Petek, Jasna Slaček

1. Vsebina

Tako v skupini Glasbenih uric kot v skupinah Glasbene pripravljavnice 1 in 2 (v nadaljevanju GU, GP1 in GP2) smo do januarja 2020 osvajali osnove ritmičnega posluha (ponavljanje ritmičnih vzorcev, korakanje, izštevanke ...) in melodičnega posluha (razločevanje med nizkimi/visokimi toni, dolgimi/kratkimi toni in tihimi/glasnimi toni ter prepoznavanje in uporaba Orffovih glasbil). V obdobju od 1. 1. do 30. 6. pa smo se še bolj posvetili glasbeni teoriji (v programu GU bolj preko igre in pesmic, v GP1 in GP2 pa s pomočjo nalog v delovnih zvezkih): spoznali smo kanon, zbor, orkester, vlogo dirigenta, družine glasbil in razliko med glasbilom ter instrumenti; razliko med ljudsko in avtorsko glasbo, kako se zapisuje ritmične vrednosti not v notnem črtovju (osminka, četrtninka, šestnajstinka, polovinka, celinka, pavza) ter lestvico (razen v GU) – v GP1 s solmizacijskimi zlogi (DO, RE, MI ...), v GP2 z imeni not C-dur lestvice (c, d, e, ...) in kako jih zapisujemo v notnem črtovju.

Med 16. 3. in 18. 5. se programov ni izvajalo zaradi karantene in drugih ukrepov ob krizi korona virusa, po premoru pa smo izvedli še 5 ur programa. Skupini GP1 in GP2 sta se po zadnji uri skupaj predstavili staršem s praktično uporabo osvojenega znanja preko 3 točk: najprej so izvajali oz. posneli različne ritmične vzorce s ploskanjem in s tem dokazali svoj ritmični posluh in skupinsko usklajenost; nato so ob 2 zapetih pesmicah zraven še igrali na ritmična Orffova glasbila (GP1) ter melodična (GP2, ki so se naučili tudi brati in izvajati notne zapise).

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost

Programne smo z udeleženci izvedli in dokončali uspešno; z GP1 in GP2 smo v 5 terminih po »koronski pavzi« uspeli spoznati še preostalo vsebino, ki je bila načrtovana, le da smo manj časa posvetili spoznavanju posameznih instrumentov v različnih družinah glasbil, kot je bilo sprva načrtano.

b) Učinkovitost

Uporabljali smo material, ki je že bil na voljo tudi v mesecih pred tem obdobjem in nismo potrebovali ničesar novega (krede, listi z notnimi zapisi, Orffova glasbila, ...), tako da so rezultati glede na vložek vsekakor nadvse zadovoljivi.

c) Dostopnost

Po »koronski pavzi« med 16. 3. in 18. 5. smo nadaljevali z nekaj manj udeleženci – za program GU, ki so ga prej redno oz. izmenjaje obiskovale 4 udeležence, ni bilo dovolj zainteresiranih, tako da se program po karanteni ni izvajal. Skupini GP1 (v skupino GP1a so pred karanteno hodili 3

udeleženci, v GP1b pa 7 udeležencev) sem po karanteni združila glede na število tistih, ki so želeli nadaljevati, skupaj je nova skupina GP1 znašala 7 udeležencev. Skupino GP2 so po karanteni še naprej obiskovali vsi 3 udeleženci, ki so obiskovali program že prej.

3. Smernice za vnaprej

V naslednjem šolskem letu, 2020/21 je programe izvajala Jasna Slaček, ki je sledila že obstoječemu kurikulumu, a z nekaj svojimi idejami za izvedbo v praksi. Žal je Corona konec oktobra zaustavila izvajanje glasbene pripravljavnice, saj se je večina staršev odločila, da na tak način ne bi sodelovali.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci programa GP2 so pridobili dovolj teoretičnega znanja, da bodo lahko s pričetkom učenja igranja na izbrane instrumente že znali brati notne zapise – torej kater ton zaigrati in kako dolgo mora zveneti, saj znajo prepoznati melodično in ritmično vrednost not. Vedo tudi, da obstajata dva »ključa« notnega zapisa, čeprav basovskega ključa nismo spoznali (nihče se ni zanimal za klavir). GP1 in GU so spoznali dovolj glasbene teorije, da lahko improvizirano in ob dirigiranju igrajo na ritmična Orffova glasbila (ne pa tudi melodična, kot sta metalofon in ksilofon, saj še ne znajo brati not), razumejo pomembne prvine glasbe, torej visoke/nizke, dolge/kratke tone in prepoznajo že kar nekaj instrumentov glede na zvok ter način igranja (pihala, godala, ...). S tem se je pri marsikaterem udeležencev pojavilo zanimanje za kakšnega od instrumentov in nadaljnje raziskovanje glasbe.

3.9 FESTIVALNICE

1. Vsebina

V letu 2020 je cikel dogodkov Festivalnice doživel slikovito prenovu. Če so do konca šolskega leta Festivalnice ponujale predvsem koncerte namenjene otrokom in družinam, se je z novim šolskim letom to spremenilo. Festivalnice so se predrugačile v tedenski cikel dogodkov, ki ga sestavljajo: gledališke predstave, improvizacijski nastopi, literarne delavnice in koncerti. Koncertni cikel je še vedno fokusiran na najbolj kakovostno glasbo iz različnih obdobj glasbene zgodovine, tudi jazza, v izvedbi domačih uveljavljenih glasbenikov in uspešnih mladih ustvarjalcev.

Gledališke predstave so namenjene vzdrževanju stalne publike Pionirskega doma, predstavam pa sledijo pogovori, ki tematizirajo ključna družbena vprašanja izpostavljen v samih uprizoritvah.

Improvizacijske predstave povezujejo več generacij naših tečajnikov in tečajnic. Namenjene so medgeneracijskemu sodelovanju in krepljenju skupnosti Pionirskega doma.

V okviru literarnih delavnic pa krepimo bralno pismenost in zavedanje o pomenu poznavanja raznolikih knjižnih del.

Festivalnice se dogajajo redno, vsak teden, ob stalni uri - veseli smo, da so postali sestavni del življenja prebivalcev in prebivalk Mestne občine Ljubljana in širše.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost

Celoten letošnji program je zaznamovala epidemija. Če smo v prvih mesecih leta 2020 praznovali dobro obiskane koncerte, ki na visokem umetniškem nivoju s poslušom za mlajše obiskovalce skrbijo za nasmeške in spoznavanje s celovito glasbeno kulturo. Se je 9. marca z nastopom Brencl bande končala sezona koncertov v živo. Z novim šolskim letom smo se ponovno vrnili v dvorane Pionirskega doma. Prisluhnili smo predstavitvi glasbenih žanrov Srđana Milovanovića,

spoznavali knjižno produkcijo, izdelali Ariola, vzpostavili sodelovanje z Mestom žensk in brali knjigo Nepozabne, improvizirali in si barvali naše nedelje.

Ponoven porast okužb nas ni odvrnil od našega dela. Nekaj Festivalnic smo posneli in jih ob nedeljah predvajali na našem Facebook profilu. To pa nam ni bilo dovolj: hoteli smo več! Ker smo pogrešali pristen stik, smo Festivalnice organizirali kar v živo - preko ZOOMa. Ob nedeljah smo skupaj brali, peli, gledali predstave in ustvarjali. Pridružili so se nam tudi slavni gostje: Boštjan Gorenc Pižama, Anja Golob, Srđan Milovanović. Zgodilo pa se je nekaj neverjetnega: pisali so nam starši in nas prosili, da se družimo tudi ob sobotah. Z našimi pedagogi in pedagoginjami smo zasnovali dodaten program. Obiskala pa sta nas tudi Božiček in dedek Mraz.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljevali bomo s programom in poskušali pridobiti zanimive in kvalitetne sestave za naš cikel. Ob tem se bomo osredotočili tudi na oblikovanje novih spletnih programov performativnih oblik, ki temeljijo na participaciji otrok.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Namen cikla je obogatiti glasbeni spekter poslušalcev koncertov in širiti dobro glasbo ne glede na žanr le-te. Spoznavanje različnih glasbil in glasbenih sestavov, ter žanre od etna, jazza, popa, rocka do klasične glasbe v sproščenem vzdušju. V razširjenem programu pa se obiskovalci podrobno seznanijo tudi z literarnimi in gledališkimi žanri in likovnimi tehnikami. Predvsem pa program omogoča, da tudi v teh izoliranih časih ostajamo skupnost.

3.10 KITARSKI ORKESTER

1. Vsebina

V drugem semestru smo se še bolj posvetili tehniki igranja in izpopolnitvi izvedbe izbranih skladb. Z učenci smo pripravili program za nastop, ki se je odvil 2. 2. v Festivalni dvorani. Večina jih je odigrala po eno solo točko, pripravili pa smo tudi dve orkestrski točki, in sicer za francosko ljudsko pesem Mojster Jaka ter skladbo Henrija Mancinija Pink Panther. Pri orkestru je sodelovalo 11 učenk in učencev. Pred nastopom smo imeli dve skupni vaji, na nastopu so učenke in učenci lepo odigrali svoje solo točke in obe orkestrski skladbi.

Po vrnitvi k pouku ob koncu šolskega leta zaradi izredne situacije nismo uspeli izpeljati še enega nastopa, smo bili pa veseli, da se pred šolskimi počitnicami vseeno še dobimo na parih urah kitare in preigramo skladbe ter se naučimo par novih, poleg tega smo se posvetili še določenim novim tehnikam.

Eden od učencev je tudi uspešno opravil sprejemni izpit in bil sprejet na srednjo glasbeno šolo KGBL v Ljubljani na smer jazz kitara.

Vsem učenkam in učencem čestitam za uspešno šolsko leto pri pouku kitare.

V tekočem šolskem letu na žalost še nismo pričeli z skupnim muziciranjem zaradi korona ukrepov.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Učenci so skozi šolsko leto lepo sodelovali in pri vseh se je pokazal napredek, tako v tehničnem smislu kot tudi pri sami izvedbi, kar se tiče dinamike igranja, za kar jim gre vsa pohvala.

Učenci so vadili in skozi leto vidno napredovali, tudi na obeh nastopih so se potrudili in lepo odigrali.

b) Učinkovitost

Z učenci si želim nadaljevati delo po zastavljeni poti, to pomeni predvsem posvečanje pozornosti tehnično in ritmično čim bolj natančni ter lepo zveneči izvedbi izbranih skladb.

Glede na napredek vseh učencev, ugotavljam, da smo dobro sodelovali. Učenci so napredovali pri igranju kitare, prav tako je pomembno, da glasbeni pouk obiskujejo z veseljem.

c) Dostopnost

Kitarski orkester je namenjen skupnemu muziciranju vseh učencev vpisanih na kitarski oddelek. Predvsem se ga udeležijo začetniki in mlajši učenci, saj je prvi stik s skupinsko igro, kjer morajo poslušati eden drugega.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje bomo nadaljevali načrtano pot, s poudarkom na vseh osnovnih glasbenih prvinah ter čim lepši izvedbi skladb.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Osnova je spodbujanje veselja do glasbe in igranja inštrumenta. Hkrati pa je pomembno strokovno vodstvo, da dobi učenec primerne nasvete in učni material za učinkovito vadbo kitare in udejstvovanje pri skupinski igri.

3.11 ROCK AKADEMIJA

VODJA PROJEKTA: Andrej Pekarovič

1. Vsebina

Program je namenjen skupnemu muziciranju tečajnikov, ki v Pionirskem domu že obiskujejo program inštrumenta/vokala. Slednji se je izkazal kot velika prednost ter dodana vrednost našim glasbenim programom. Učenci z veseljem muzicirajo skupaj in ustvarjajo tudi avtorsko glasbo. Kljub Covid razmeram nam je ob koncu šolskega leta 2019/20 v slabih dveh mesecih uspelo sestaviti 4 zasedbe, ki so skupaj ustvarjale avtorsko glasbo in 9 zasedb, ki so preigravale priredbe.

Ponosni smo, da nam je v 6 tednih uspelo izpeljati individualne ure v živo/ na daljavo kot tudi 2 intenzivni skupinski vaji v živo in tečajnike pripraviti na izpeljavo enournega koncerta na otvoritvi festivala Junij v Ljubljani na Kongresnem trgu. Koncertni program je obsegal 13 glasbenih točk, od tega so bile premierno izvajane 4 avtorske skladbe, ki naj bi svojo premiero sicer doživele na 13. glasbenem festivalu. Namesto izpeljave glasbenega festivala smo se odpravili v glasbeni studio posneti 6 skladb, od tega 4 avtorske, ki so že material za drugi album avtorskih skladb Rock akademije (tečajnikov na glasbeni dejavnosti, ki muzicirajo skupaj). Nadaljevali bomo v jesensko-zimskem času, ko je predvideno tudi snemanje 4 glasbenih spotov.

Prva studijska izkušnja je bila velika nagrada za notranje motivirane in ustvarjalne tečajnike, ki se veselijo nadaljnega snemalnega procesa.

Z novim šolskim letom smo bili kmalu primorani delati na daljavo. Z okrnjenim številom tečajnikov smo uspeli pripraviti kulturni program ob obletnici Prešernovega rojstva, ki je obsegal tri glasbene duete in posamezne gledališke točke. Slednji se je posnel tudi za javno predvajanje. Snemanje glasbenih spotov zaradi Covid razmer še ni bilo realizirano.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Program je bil glede na Covid razmere izpeljan bolj okrnjeno, saj smo bili omejeni tako pri možnosti za skupno muziciranje kot koncertnih priložnostih. Proti pričakovanjem in planiranju smo uspešno izpeljali studijsko snemanje avtorskih skladb, kar je za tečajnike neprecenljivo, saj je večina udeleženih prvič doživela studijsko izkušnjo.

b) Učinkovitost

Ocenjujemo, da smo se odločili vložiti denarna sredstva v odličen projekt (avdio in video snemanja avtorskih skladb tečajnikov), ki bo doprinesel k novim referenčnim posnetkom in k dodani

vrednost glasbene dejavnosti v Pionirskem domu. Slednja vzpodbuja, da tečajniki ne ostanejo le glasbeni imitatorji, temveč da se urijo v pisanju in ustvarjanju lastne glasbe in besedil.

c) Dostopnost

Program je brezplačno dostopen vsem našim učencem, ki so dovolj notranje motivirani in željni skupnega muziciranja, da prihajajo tudi na dodatne ure in vaje. Vsi sodelujoči so tudi željni koncertnega udejstvovanja.

3. Smernice za vnaprej

Še naprej se bomo trudili, da bo ta projekt uspešen v reprodukciji avtorstva in da ga podpremo z novim podpornim programom Moja avtorska pesem, kjer se bodo tečajniki še dodatno lahko urili v pisanju in ustvarjanju lastne glasbe in besedil. Želimo si, da nam uspe pripraviti in posneti drugi album avtorskih pesmi Rock akademije in za izbrane skladbe posneti tudi glasbene videospote. Če »ulica« postaja glavni in edini prostor živega muziciranja, moramo pri renoviranju stavbe Pionirskega doma misliti na odprte in zračne dvorane, ki bodo dovoljevale možnost koncertov tudi v sezoni prehladov. Obenem se moramo tehnično in kadrovsko opremiti, da bomo lahko izvajali live stream koncerte in nastope v Festivalni dvorani.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Verjamemo, da kdorkoli sprejme glasbo za svojo popotnico v življenju, pridobi širino tako na kulturnem kot tudi osebnostnem področju. Sodelujoči tečajniki v tem programu pridobivajo nova glasbena poznanstva, ki se prepletajo tudi v osebna prijateljstva. Udeleženci si lahko delijo glasbena znanja in izkušnje. Osrečuje jih možnost skupnega muziciranja. Večina njih prvo priložnost skupnega muziciranja doživi prav v tem projektu. Nekatere nastale zasedbe znotraj tega projekta nadaljujejo tudi kot samostojni bendi z avtorsko vsebino in se udeležujejo na kulturno-glasbeni sceni. Trenutne Covid razmere to preprečujejo oz. v okrnjeni obliki proces večinoma poteka na daljavo, kar posledično zmanjšuje realizacijo ciljev ter odnaša mnogo ustvarjalnih in sodelovalnih užitkov, napredkov, idej, stvaritev... Delo na daljavo v času t.i. kriznega izobraževanja še poteka. Generalno menimo, da izobraževanje na daljavo na umetniškem področju ne more zamenjati/ nadomestiti dela v živo, je pa potrebna kratkotrajna alternativa, da s tečajniki lahko ostajamo v kontaktu in v učnem procesu.

Foto: arhiv Pionirskega doma

4 DRUGI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA ZA KULTURO

4.1 MLADI RAZISKOVALCI

PEDAGOGINJI: Vesna Tripković, Mojca Čampa

1. Vsebina

Januar mesec se začne tradicionalno z znanstvenim festivalom Hokus pokus, ki ponudi množico delavnic, ki jih ponovimo tudi na urah Mladih raziskovalcev. Tokratna rdeča nit festivala PROSTORI/OKOLJA nam je omogočila, da smo lahko na urah poglobljeno raziskovali DIY prostorsko navigacijo - iz preprostih elektronskih komponent smo izdelali napravo, ki je človeška čutila nadgradila s sposobnostmi sonarja. Spoznavali smo Micro:bite - majhne programabilne mikrokrmilnike, ki jih lahko kodiramo preko grafičnega vmesnika in tako gradimo osnove programerskega mišljenja. Nismo potovali le s sodobno tehnologijo, tudi s prepogibanjem papirja smo odkrivali prostor v odvisnosti do telesa ter naše domišljije. Raziskovali smo kako iz prazne površine papirja ustvarimo obliko, to pa z rezanjem in prepogibanjem brez ostanka oblikujemo v pomenski prostor: okrasni ali uporabni predmet, prostor v prostoru, morda celo scenografijo. Tematike smo usmerili v arhitekturo. Skozi piktograme smo brali mesto in razpravljali, kaj vse mesto potrebuje in kaj morda manjka, kakšno je mesto in kakšna je njihova sosebska. Naredili smo skupinsko maketo namišljenega mesta, z maketami stavb kot so bolnišnica, šola, muzej, hiše, stolpnice,.. Ročne spretnosti in prostorsko predstavljalnost smo preizkušali na urah, kjer so na lesene deščice narisali hišo ali stanovanje, lahko domače, lahko pa čisto domišljjsko. Narisali so tloris, fasado, prerez cele hiše ali pa najljubše sobe. Risbo so okrasili s kolažem, potem pa kompozicijo dopolnili z žeblički in nitkami raznih barv. Obiskali smo Rambo Lab, kjer so otrokom predstavili njihov laboratorij in pripravili delavnico o DNK in kako ga izločimo.

Potem je naše delo ustavila epidemija, 18. maja pa smo se vrnili v učilnico. Velika večina otrok (90 %) se je z veseljem ponovno pridružila tečaju in ga tudi po 4 obiskih uspešno zaključila. »Pokoronski« čas pouka je osmislil marsikateri pogled na poučevanje in na prostočasno dejavnost, ki jo obiskujejo. Veliko časa smo namenili pogovoru, izražanju svojih občutkov, strahov, tesnob, veselja, sprememb, ki so se zgodile v tem obdobju. Otroci so pogrešali eksperimente, način dela, hišo kot prostor, kjer se počutijo varno, še najbolj pa medsebojno druženje. Zaradi varnostnih ukrepov smo večino pouka izvedli zunaj zato sem pripravila takšne eksperimente, ki »kličejo« po trati in zraku.

V novem šolskem letu so se formirale 3 starostne skupine Mladih raziskovalcev (predšolski, prvošolci in starejši: 10 – 12 let). V mesecu septembru je bila osrednja tema vesolje in astronomija. Zahtevnost projektov in delavnic je bila prilagojena starosti in motoričnim sposobnosti posamezne skupine. Izdelali smo solarni sistem, spoznavali sestavne dele raket in delovanje sile vzgona. V mesecu oktobru smo spoznavali planete solarnega sistema, kako je nastala Zemlja ter kakšen vpliv ima luna na naše življenje. Pogovarjali smo se o Luninih menah, s starejšo skupino pa s pomočjo električnega kroga prikazali faze. Izdelali smo elektromotor, ki je poganjal rotor. V mesecu novembru smo pričeli dejavnost izvajati preko spleta. Najmlajše skupine pri tem nismo vključili in smo z dejavnostjo začasno prekinili. Material za delavnice otroci predčasno prejmejo po klasični pošti, nato pa uro dejavnosti izvedemo preko spleta. V prvošolski skupini smo se spoznali s sestavo Zemlje, izdelali smo vodni krog, vodni filter ter se seznanili z zgradbo Zemlje. Ukvarjali smo se s sestavo zraka in premikanjem tektonskih plošč, ki povzročajo potrese ter vulkani.

S starejšimi tečajniki smo se spoznali z delovanjem hidravličnih sistemov (izdelali smo dvizni most), zobniških mehanizmov (vrteča balerina), vetrno energijo (izdelali smo namizno vetrnico), delovanjem avtomatskih sistemov (izdelali smo podajalnik bonbonov in avtomobil, ki ga poganja mišlovka). Izdelali smo tudi ptičjo hišico, možička kopitljačka in božični vlak.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil kljub nekaterim odstopanjem od načrtovanih vsebin, uspešno zaključen.

Otroci so med raziskovanjem uživali in se urili tudi v socialnih veščinah, kar je prednost majhnih skupin, saj lahko sproti urejamo medsebojne konflikte.

Raznolikost programa ter nekonvencionalen pristop omogočata možnost razvijanja različnih veščin, ne samo znanstvenega mišljenja. Več kot polovica otrok program obiskuje več let zapored, tako lahko spremljam razvoj naravoslovnih kompetenc od predšolskega obdobja pa vse do tretje triade.

V času epidemije sem otrokom pošiljala različne vsebine, za kar so bili zelo hvaležni. Tako smo ohranjali izmenjavo znanstvenih vsebin, eksperimentiranja le da tokrat na drugačen način.

Program uspešno izvajamo tudi preko spleta, saj so delavnice in način podajanja snovi prilagojene in manj teoretične.

b) Učinkovitost

Največji strošek programa so obiski različnih ustanov, vendar s tem otroci pridobijo vpogled v trenutno dogajanje in ponudbo na področju znanstvenih razstav, delavnic.

V šolskem letu 2020/2021 zaradi spremenjenega načina izvajanja dejavnosti največji strošek predstavlja material, ki ga tečajniki prejmejo po pošti.

c) Dostopnost

Dejavnost obiskuje 18 otrok, starih od 4 do 12 let. Program omogoča individualen pristop, obiskovanje različnih znanstvenih inštitucij in vpogled v znanstvena področja skozi eksperimentiranje in lastno aktivnost.

V šolskem letu 2020/21 dejavnost obiskuje 14 otrok.

3. Smernice za vnaprej

Tudi v prihodnje bomo program širili z različnimi izvajalci s področja znanosti in umetnosti. Kljub epidemiji lahko izvajam program v »živo«, saj imamo vse pogoje za to – majhne skupine otrok, velike učilnice in predvsem možnost aktivnosti na odprtem, v naravi. Novo nastala situacija je pokazala, da kljub najsodobnejši tehnologiji otroci potrebujejo bolj kot vse to odnos s sovrstniki in pedagogom v živo.

V šolskem letu 2020/21 smo z dejavnostjo pričeli v živo, nato pa smo izvajanje preselili na splet. V tem času je pomembno, da ohranjamo stike, saj priložnostna dejavnost Mladih raziskovalcev pogosto pomeni odmik od vsakdanje rutine in omogoča ohranjanje stikov z vrstniki.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Iz leta v leto opažam, da otroci ob obiskovanju programa dobijo več kot samo raziskovalne veščine. Razvijajo sposobnosti opazovanja, primerjanja, sklepanja, analiziranja, načrtovanja, potrpežljivosti in povzemanja.

Mislil da je najbolj zaželjena lastnost Mladega raziskovalca radovednost. V okviru programa se naučijo, da se ne ustrašijo napak, napačnih odgovorov. Pozorna sem na vsako idejo, četudi je slišati še tako drugačna, saj jim le s poslušanjem in možnostjo izražanja lastnih idej in dvomov, omogočam varno okolje, v katerem lahko sploh pride do radovednosti.

Kot je zapisal dr. Sašo Dolenc v poslanici festivala:

"Znanost je zelo učinkovit sistem za preverjanje resničnosti idej. V svoje delovanje ima namreč vgrajeno največjo možno mero dvoma. Vsaka ideja znotraj znanosti je načeloma podvržena maksimalni kritiki, saj jo lahko kdorkoli preveri in ovrže. Znanost zahteva torej veliko radovednosti, vztrajnosti, dvoma in predvsem domišljije."

4.2 FILM

PEDAGOG: Sandi Skok

1. Vsebina

Na prvem srečanju v januarju smo pregledali material, ki so ga udeleženci posneli decembra in začeli z montažo. Na drugem srečanju je mlajši del skupine snemal "eksperimentalni" film. Na tretjem srečanju smo gledali filme, ki so bili prijavljeni na festival ZOOM in jih skušali kritično ovrednotiti. Na zadnjem srečanju je mlajša skupina do konca zmotirala svoj "eksperimentalni" film. Marko pa je napisal okvirni scenarij za kratko oddajo.

Na prvem srečanju v februarju je mlajša ekipa Marku pomagala dokončati scenarij za kratko oddajo Zabavno z zastavami. Poiskati so morali nekaj dejstev o določenih zastavah. Starejša skupina se je začela s snemanjem filma za katerega je scenarij napisala Daša Vilar. Malo so se zataknili pri delitvi vlog zato so posneli bolj malo.

Na drugem srečanju so starejši montirali film, ki so ga snemali decembra. Mlajši so snemali kratko oddajo Zabavno z zastavami. Na tretjem srečanju so mlajši začeli z montažo. Starejši so snemali Dašin film.

Na prvem srečanju v marcu je mlajša skupina zaključila z montiranjem kratke oddaje Zabavno z zastavami. Starejša skupina je po nekaj neuspešnih poizkusih posnela večji del filma, ki ga režira Daša Vilar. Na drugem srečanju so udeleženci delavnic žirirali filme, ki so bili izbrani v tekmovalni program slovenskega otroškega filma na filmskem festivalu ZOOM.14. Filme so gledali pozorno. Živo in argumentirano so se o filmih pogovorili in izbrali dva zmagovalca.

Po tem je nastopila karantena. Med karanteno sem udeležencem delavnic poslal vajo, ki sem jo poimenoval "filmski izziv". Posneti so morali kratek film o tem kako preživljajo karanteno. Odzvali sta se dve učenki, ki sta posneli vsaka svoj film. Glavni izziv te vaje je bil upoštevanje vseh pravil socialnega distanciranja. Filma sta dosegljiva na te povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=aR5o7PEFaWQ>.

Na prvem srečanju meseca maja smo se zbrali prvič po dvomesečni karanteni. Začeli smo sproščeno z vajo v kateri smo se igrali z prisiljeno perspektivo. Na drugem srečanju smo pogledali material, ki smo ga posneli teden prej. Polovica skupine pa je montirala film, ki smo ga posneli pred meseci. Na tretjem srečanju sta dva učenca snemala prizor, ki sta ga napisala na podlagi prizora iz filma Neslavne barabe. Na zadnjem srečanju smo pogledali vse filme, ki smo jih v preteklem šolskem letu posneli.

V šolskem letu 2020/21 smo začeli »v živo« do novembra, potem pa smo nadaljevali z izvedbo programa preko ZOOM programa, na daljavo.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil, glede na zastavljene cilje, skoraj v celoti izpeljan. Do manjših sprememb je prišlo zaradi specifičnih potreb in dinamike v skupini. Program se je delno spremenil tudi zaradi nepričakovane karantene. Zaradi karantene nam enega filma ni uspelo dokončati, kljub vsemu pa sta dve učenki posneli filma, ki jih nismo načrtovali.

b) Učinkovitost

Lansko in letošnje šolsko leto delavnice izvajamo na novi lokaciji in z boljšo opremo za montažo in post produkcijo filma. Večji prostor, mirno okolje in sodobnejša oprema nam omogočata bolj kvalitetno delo.

c) Dostopnost

V šolskem letu 2019/20 se je vpisalo 12 udeleženk in udeležencev. 8 dečkov in 4 deklice. Osem udeleženk in udeležencev je delavnice že obiskovalo, štiri so to šolsko leto prvič.

3. Smernice za vnaprej

Menim, da velike spremembe niso potrebne. Delavnice bom še naprej izvajal tako, da bomo vsako temo najprej spoznali teoretično, si ogledali nekaj primerov nato pa jo praktično preizkusili in evalvirali.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec filmskih delavnic od programa dobi predvsem nov pogled na filmsko umetnost. Poleg tega pa se je v zadnjih treh šolskih letih razvilo nekaj prijateljstev.

4.3 ČRKARIJA

PEDAGOGINJA: Vesna Tripković

1. Vsebina

Program Črkarije je postavljen v širši okvir razvijanja sposobnosti komunikacijskih dejavnosti. Pri razvoju branja in pisanja gredo učenci skozi različne faze razvijanja predbralnih in predpisalnih spretnosti. Vsaka ura temelji na igri in različnih didaktičnih pripomočkih, ki zaposlijo vsa čutila otrok (pravljice, lutke, plastelin, pesek, voda, zvočni posnetki, različne didaktične igre, slikarski pribor, štipaljke,...). Tako se izognemo čustvenim motnjam in preutrujenosti.

Prvi del programa temelji na sistematičnem razvijanju predopismenjevalnih zmožnosti:

- jezikovni vzgoji (besedne igre, pripovedovanje pravljic, dramatizacija zgodb, sposobnost preoblikovanja nejezikovnih primerov v jezikovne podobe),
- razvijanje govornega sluha,
- slušno razčlenjevanje in razločevanje (ozaveščajo dolžino besed, razčlenjujejo besede na zloge in glasove, prepoznava glasove na določenem mestu v besedi),
- razvijanje vidnega razčlenjevanja in razločevanja (iskanje črk, primerjanje črk, pari črk, iskanje skupne črke v različnih besedah).

V drugem delu programa otroke pripravljam na pisanje in branje:

- grafomotorične vaje (vaje za fiksiranje predmetov, vaje koordinacije, grafične vaje),
- vaje za razločevanje prostorskih odnosov (vaje za orientacijo v prostoru, na telesu, na papirju, dopolnjujejo like),
- risanje in pisanje črk (preden črko spoznamo v njeni grafični podobi, jo poskušamo doživeti s pomočjo vseh čutil zato v tej fazi vključujem veliko senzoričnih pripomočkov – pisanje v pesku, oblikovanje iz plastelina, risanje s kredo, oblikovanje železnih opilkov s pomočjo magnetov, sestavljanje črk iz naelektrenih balonov, oblikovanje črk iz kapljic vode,...),
- branje (poteka po kompleksnem postopku, ko se analiza ne loči od sintetiziranja; otroci ločeno izgovarjajo glasove samo pri spoznavanju črk, pozneje pa ni več analize brez sinteze ; vidna in slušna analiza se povezuje od prvega dne saj otroci prve, igrivo pisane besede že pišejo, posnemajoč pedagoginjo, pri tem pa z njeno pomočjo glaskujejo čeprav še ne poznajo vseh črk).

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost

Cilji so bili deloma realizirani. Zaradi epidemije pouka nismo izvajali dva meseca. Vendar sem jim v tem času pošiljala učne liste, z navodili za starše. Večina se je lepo odzvala in ko so se vrnili v razred, smo lahko brez težav nadaljevali.

Cilji:

- omogočiti otrokom stimulatивно didaktično in literarnoestetsko okolje,
- razvijati bralne in pisalne spretnosti,
- razvijati sporazumevalne veščine,
- razvijati jezikovne zmožnosti in izkušnje s pripovedovanjem,
- razvijati slušne zaznave in izgovorjave,
- razvijati glasovno zavedanje,
- razvijati grafomotorične spretnosti.

b) Učinkovitost

V program so bila vložena predvidena sredstva za material (učni listi, knjige).

c) Dostopnost

V letošnjem letu je Črkarijo obiskovalo 5 otrok. Vsak otrok je imel svoj motiv – edini fant je bil tu zaradi socializacije (ne obiskuje vrtca), ena deklica zato ker ima motnjo pozornosti, druga zaradi slabo razvite grafomotorike. Tretja zaradi strahu staršev, ki so imeli s sorojenci težave v šoli. Četrta pa zato, ker je Črkarijo že obiskovala njena starejša sestra. Otroci so bili stari od 4 do 5 let. V novem šolskem letu program obiskujejo štirje otroci. Zaradi epidemije smo program zaustavili meseca novembra.

3. Smernice za vnaprej

Program Črkarije bomo nadaljevali tudi v naslednjem šolskem letu. Čeprav ga ne obiskuje več veliko otrok, sem ga ponovno obudila. Na eni strani se je ponovno pojavilo povpraševanje staršev (malo nostalgično, a vseeno – vpisujejo otroke mojih prvih učencev), predvsem pa zaradi lastne želje ostati v stiku z opismenjevanjem predšolskih otrok in bralno kulturo.

4. Kaj udeleženelec programa pridobi od le-lega

Program omogoča otrokom stimulatивно didaktično in literarnoestetsko okolje. Na sproščen in igriv način razvijajo grafomotoriko, sporazumevalne veščine, glasovno zavedanje in bralno/pisalne spretnosti.

4.4 SINHRONIZACIJA

1. Vsebina

Program sinhronizacije je namenjen otrokom, starim od 9 do 13 let. Z igro, ponavljanjem, glasovnim eksperimentiranjem in snemanjem na računalnik z opremo za sinhronizacijo risanih filmov spoznavajo, kako se snema sinhronizacija v slovenskih studiih. Vživijo se v like, odkrivajo nove glasove, ob tem pozabijo na strah pred nastopanjem v studiu in pred mikrofonom, se naučijo pravilno izgovorjavo besed.

Tečajniki spoznajo tehnično opremo (zvočna kartica, kondenzatorski mikrofoni, studijske slušalke, monitorji, pop filter, zvočna izolacija ipd.) ter programsko opremo za snemanje glasovne interpretacije. Gradivo za snemanje so izseki iz televizijskih in celovečernih animiranih filmov (Angry Birds, Talking Tom in prijatelji ipd.), ki so bili sinhronizirani v različnih studiih (Studio ritem, Vsi-net, Soundart, Miani, NVA idr.). Poskusili bomo tudi ustvariti lastno video gradivo z uporabo preprostih sredstev, kot so stop-motion in podobna.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

V prvem štirimesečju šolskega leta smo bili razmeroma uspešni, kljub karanteni. Tečajniki so napredovali na izgovorjavi, spretnosti sinhroniziranja ter spreminjanju glasov. V času karantene smo uspeli obiskati dva znana studia v Ljubljani, saj snemanja potekajo nemoteno v okviru smernic in priporočil NIJZ. Fantje so tako spoznali delo v pravem studiu in se tudi preizkusili ter opravili avdicijo za televizijsko risanko.

b) Učinkovitost

Program je razmeroma učinkovit, saj ga izvajamo še naprej kljub omejitvam. Vsi tečajniki obiskujejo videokonference kljub temu, da je pouk sinhronizacije risank po spletu izjemno zahteven.

c) Dostopnost

Trenutno so v skupini trije fantje. Ker je pristop individualen, se lahko sredi leta pridruži še kdo. Pridruži se lahko kdorkoli, vendar so tihe osebe v tem programu dokaj prikrajšane, saj je sinhronizacija izključno glasovna igra.

3. Smernice za vnaprej

Veliko večje število udeležencev tečaja ni zaželeno, saj narava dela zahteva precej individualen pristop. V Pionirskem domu je za uspešno izvajanje tega programa treba nabaviti studijsko opremo ter urediti prostor za izvajanje programa. Med letom bomo obiskali še katerega od studiev.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-le tega.

Tečaj je namenjen vsem, ki se želijo znebiti strahu pred nastopanjem pred mikrofonom, ki želijo odkrivati zmožnosti svojega glasu, izboljšati svojo izgovorjavo, pridobiti dodatno samozavest za nastopanje brez dejanskega nastopanja na odru ter želijo spoznati svet sinhronizacije ter slovenske studie za sinhronizacijo.

4.5 SODELOVANJA PIONIRKEGA DOMA – CENTRA ZA KULTURO MLADIH IZVEN ZAVODA

1. Vsebina

Januarja smo bili s Pionirskim domom – Centrom za kulturo mladih prisotni na 10. ljubljanskem festivalu kulturno-umetnostne vzgoje Bobri, v času podeljevanja brezplačnih vstopnic. Izvedli smo ustvarjalno delavnico na kateri so si otroci izdelali svoj periskop. V okviru festivala smo izvedli 3 delavnice: Čar zlatega reza in zlate spirale, Ideja zasije in Elektronske slike. Sočasno z delavnico Elektronske slike je potekala tudi razstava Nine Koželj Ostani tako dolgo, kot želiš.

V obdobju karantene smo postali eden izmed podpornikov projekta Slovenski dnevi knjige. V sklopu 25. edicije knjižnega festivala smo pripravili 4 spletne dogodke: pogovor o knjigi Gledališke sanje, branje zmagovalnih odlomkov literarnega natečaja Pionirskega doma Bodi pisatelj 2020, spletno edicijo gledališkega dogodka S pravljico okrog sveta in pripravili smo pogovor o Spominski knjigi Pionirskega doma.

Povezali smo se z Ljubljana, Unescovo mesto literature in sodelovali na Sejmu na zraku.

Prav tako pa smo začeli tudi sodelovanje s projektom Knjižnica pod krošnjami. Knjige po novem beremo pod krošnjami dreves okoli Pionirskega doma.

Sodelovali smo na festivalu Junij v Ljubljani – nastop Rock Akademije in s projektom S pravljico okrog sveta.

V mesecu novembru smo pripravili delavnice animiranega filma, kot spremljevalni program Ljubljanskega filmskega festivala LIFF. Zaradi situacije je bil program v Cankarjevem domu odpovedan. Aktivnosti smo zato preselili na spletno platformo ZOOM in na ta način izvedli 2 delavnice. Zaradi zdravstvene situacije v državi v letošnjem letu nismo izvedli decembrskega projekta Čarobni gozd. Ob počastitvi rojstva Franceta Prešerna smo za YouTube kanal Mestne občine Ljubljana s tečajniki gledališča in glasbe pripravili video projekt recitala Prešernovih pesmi. V prostore varuha človekovih pravic (pisarne, hodnike) smo namestili slike in kipe naših tečajnikov in slike iz našega arhiva in tako ustvarili njihove pisarniške prostore in hodnike v zanimiv razstavnih prostor.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

V Pionirskem domu se povezujemo z zavodi, šolami in ustanovami, ki delujejo v neposredni okolici ter širimo prepoznavnost naših dejavnosti. Glede na obiskanost dogodkov in doseganje ciljnih skupin ocenjujemo, da delo opravljamo dobro in zastavljene cilje dosegamo.

b) Učinkovitost

Število obiskovalcev na dogodkih se povečuje, kar pripisujemo uspešnejšemu sodelovanju s partnerji. Pripravljenost partnerjev na večji finančni vložek za kvalitetnejšo izvedbo se izkazuje tudi z zadovoljstvom obiskovalcev. Pionirski dom prav z namenom učinkovitosti namenja dodatna sredstva za izvedbo.

Prilagodili smo se trenutni situaciji in preko spleta dosegamo raznoliko publiko, ki se naših delavnic zaradi oddaljenosti ne more udeležiti.

c) Dostopnost

Obiskanost dogodkov, ki so organizirani v sodelovanju z drugimi ustanovami v večji meri pogojena s promocijo, ki jo pripravi organizator dogodka. Med bolj obiskane sodi Junij v Ljubljani, ki je bil po kriznem obdobju prvi dogodek, ki je potekal v živo na prostem. Zadovoljni smo tudi s sodelovanjem na Sejmu na zraku. Veseli smo, da se publikacije Pionirskega doma dobro prodajajo.

Dostopnost naših programov in aktivnosti se je s selitvijo le-te na splet povečala, saj zainteresiranim omogočamo, da se delavnic udeleži kar iz domače dnevne sobe in uporabi material, ki ga najde doma.

3. Smernice za vnaprej

Aktivno povezovanje z ustanovami, s katerimi smo sodelovali do sedaj, nameravamo ohranjati in širiti. Z zavodi in društvi, ki določena področja kulturne vzgoje pokrivajo in poznajo bolje, pa nameravamo skozi lastne projekte vzpostaviti intenzivnejša sodelovanja. Tudi v prihodnje bomo sodelovanja z institucijami širili izven Ljubljane.

V prihodnje bomo pri snovanju dogodkov v obzir vzeli zdravstvene razmere in pripravili alternativne oblike izvajanja dejavnosti (selitev na splet, uporaba plakatnih mest,...).

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Delavnice Pionirskega doma so tematsko naravnane in so osredotočene na ciljno publiko dogodka. Pri izvedbi uporabljamo metodiko dela, ki je skladna s posamezno dejavnostjo. Cilj je, da preko delavnic ljudje prepoznajo in spoznajo dejavnosti Pionirskega doma ter postanejo naš stalni obiskovalec.

4.6 IZOBRAŽEVANJA IN PREDAVANJA ZA PEDAGOGE

1. Vsebina

Izobraževanja za učitelje/mentorje na znanstvenem festivalu HOKUS POKUS

Tokratno izobraževanje so izvedli sodelavci iz Centra za arhitekturo, ki so pripravili dve delavnici. V treh dneh se je izobraževanj udeležilo 18 učiteljev.

ARHITEKTURNA JOGA (trajanje: 30 minut)

Svoje telo smo uporabili za različne ponazoritve arhitekturnih elementov: skupaj smo postali most in steber, kolonada stebrov, pa tudi obok in hiša ter morda tudi trg. Ponazorili smo tudi nekatere elemente, ki oživljajo arhitekturo - morda bo nekdo postal avto ali pa drevo. Ob zabavnih izzivih smo se pogovarjali o posameznih elementih in si ogledali primere pomembnih stavb, ki jih takšni elementi sestavljajo. Na koncu smo elemente, ki smo jih ponazarjali na začetku, sestavili iz lesenih kock.

TAKTILNO MESTO IZ TKANIN (trajanje: 60 minut)

Tkanine so zelo različne. Tako glede sestave – lahko so naravne rastlinskega izvora (na primer bombaž, juta, lan), ali živalskega izvora (kot sta svila in volna), ali iz umetnih in sintetičnih vlaken. Tkanine se med seboj razlikujejo tudi po načinu tkanja, a v osnovi so to vertikalno napete niti, med katerimi se prepletajo horizontalne. Tkanine ločimo tudi po debelini in barvi. Vse te lastnosti smo v delavnici uporabili za sestavljanje slike mesta, po kateri smo se sprehajali z zaprtimi očmi. V skupinah smo ustvarili čutno umetnino, ki smo jo poimenovali Taktilno mesto iz tkanin.

Izobraževanja za mentorje literarnega natečaja Bodi pisatelj/pisateljica

V letošnjem letu smo v okviru natečaja v mesecu novembru pripravili izobraževalno delavnico namenjeno mentorjem slovenščine in tujih jezikov. Izvedli smo delavnico s praktičnimi napotki in aktivnostmi, namenjeno spodbujanju ustvarjalnega procesa pisanja pri učencih oziroma dijakih. Delavnico je vodila Cvetka Sokolov, slovenska mladinska pisateljica, pesnica in visokošolska učiteljica. Delavnica je potekala v dveh delih, v novembru ter v mesecu februarju, ko so bili znani rezultati natečaja. Delavnice se je udeležilo 23 mentorjev in mentoric.

Izobraževanje za mentorje filmske vzgoje

Izobraževanje je bilo namenjeno pedagoškim delavcem v šolah, ki bi se želeli spoznati z osnovnimi filmskimi koncepti in jih nadgraditi v praktične smeri za pouk in mentorstvo pri nastajanju filma. Seminar je bil tudi odlična in vredna priložnost, da mentorji delijo svoje izkušnje z dosedanjim delom izvajanja svojih predmetov *Filmska vzgoja* in *Film*. Seminar smo izvedli v sodelovanju z društvom VIZO, udeležilo se ga je 24 filmskih pedagogov.

Vsebinske iztočnice izobraževanja:

Predavanje: Filmska izrazna sredstva (Rok Govednik)

Predstavitel: Filmska vzgoja za otroke in mladostnike (Rok Govednik)

Izmenjava izkušenj - pozitivni vidiki, problemi – diskusija (Nina Ostan)

Predstavitel rabe snemalne opreme (Sandi Skok)

Analiza prakse dela otrok in mladostnikov (Rok Govednik in Sandi Skok)

Filmski program izbranih tujih in slovenskih filmov s festivala ZOOM

Izobraževanja za gledališke pedagoge in pedagoginje

Izobraževanja za gledališke pedagoge in pedagoginje so se izvajala skozi delavnice v okviru mednarodnega projekta sodelovanja, Mlado gledališče v gibanju. Le-ta je rezultat spoznanj pilotnega projekta, da je prav telesna izraznost tista, ki potrebuje več pozornosti in poudarka, saj je primanjkuje na vseh področjih življenja in izobraževanja mladih. V ta namen smo združili dve umetniški obliki, gledališko improvizacijo ter sodobni ples. Obe spodbujata ustvarjalnost, svobodo izražanja in aktivno sodelovanje vseh udeleženi. Umetniški obliki smo povezali in ustvarili izkustveno metodo, ki jo poimenujemo ustvarjalni gib, in ki predstavlja novo smer ustvarjalnega izobraževanja mladih občinstev ter njihovih mentorjev – pedagogov.

Aktivne delavnice so potekale 8. in 9. februarja 2020, v času od 9.00 do 18.30 v Pionirskem domu. Delavnice so primerne tako za tiste, ki se z gledališko improvizacijo niso še nikoli srečali ter tudi tiste, ki sta jim improvizacija in ustvarjalni gib že dobro poznana. Naš skupni cilj je, da najdemo in preizkusimo najbolj uporabna orodja za aktivno udeležbo in motivacijo naših učencev, ki bodo v pomoč pri boljši koncentraciji, lažjemu in hitrejšemu pomnjenju ter nenazadnje zabavnejšemu podajanju in usvajanju novega znanja ter preprosto zabavi in ustvarjanju skupinske dinamike.

Delavnice so vodile:

Katja Kušar – koreografinja, pedagoginja in plesalka

Staša Prah – dramaturginja, improvizatorica in dolgoletna predsednica strokovne žirije OFGS

Ana Romih – koreografinja, pedagoginja in plesalka

Urša Strehar Benčina – antropologinja, gledališka pedagoginja in ošiljena mojstrica improvizacijskega gledališča.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost

Vsa izobraževanja so bila izvedena izjemno kakovostno, kar se je odražalo tudi pri evalvacijskih anketah, ki so pokazale zelo visoko stopnjo zadovoljstva udeležencev.

Vsebinsko in časovno smo obogatili vsa izobraževanja – poskušali smo izvesti vsaj 8 urna, na ta način tudi pedagogi lažje pridobijo vrednostne točke za napredovanja.

b) Učinkovitost

V tem letu smo zaračunali kotizacijo za izobraževanje mentorjev literarnega natečaja (20 €), ostala izobraževanja so bila brezplačna.

c) Dostopnost

Izobraževanja smo poskušali terminsko prilagoditi udeležencem, zato smo jih kar nekaj (znanstveno, kreativno pisanje) umestili v čas festivala, ko so mentorji tako ali drugače že prisotni v Pionirskem domu. Prav tako smo se letos odločili, da jih ponudimo ob sobotah (likovno, filmsko) kar se je izkazalo za učinkovito potezo, saj mentorji vedno težje dobijo dovoljenja za izobraževanja v času pouka.

3. Smernice za vnaprej

Letos smo izobraževanja časovno podaljšali in jih ponudili tudi dvakrat na leto – ob začetku šolskega leta in ob festivalu. Na ta način so mentorji, ki sodelujejo na naših festivalih, že na začetku leta dobili vpogled in smernice za ustvarjalne procese, ki ob koncu rezultirajo izdelek, s katerim se predstavijo na festivalih (slike, risbe, filmi, literarni prispevki, gledališke predstave, znanstveni poskusi). To prakso bomo zadržali tudi v prihodnje, saj dobri rezultati kažejo na to, da se mentorji bolj poglobljeno lotevajo mentorstva na različnih umetniških področjih, če jih podpremo s strokovnimi iztočnicami in praktičnimi znanji.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci izobraževanj pridobijo predvsem drugačno izkušnjo – nova znanja, tehnike, metode, ki jim lahko pomagajo pri lastnem pedagoškem delu. Dodatna motivacija mentorjev je vsekakor sodelovanje na naših festivalih, zanima jih kako razviti kreativen proces z učenci, obenem pa poskrbeti za dober končni izdelek. Zato izobraževanja vsako leto ponujajo nove tehnike, metode in izkušnje predavateljev.

Udeleženci gledaliških delavnic ustvarjalnega giba so zapisali:

- Ustvarjalni gib spodbuja samozavest, sproščenost, odprtost za nove stvari, izgubo strahu, vodenje skupine na drugačen način, spoznavanje lastnega telesa, zavedanje sebe v prostoru, grajenje lastne vrednosti, iznajdljivost, ustvarjalnost, domišljijo, čuječnost, celostno dojetje pojmov pri pouku, pogum
- Izobraževanje je bilo vrhunsko. Punce, voditeljice, so zelo organizirane, delo povezano. Vsaka da svoj maksimum, ki okuži tistega, ki je na izobraževanju.
- Na izobraževanju bi pohvalila odprto komunikacijo, spodbujanje k aktivni participaciji, vzpostavitev varnega okolja, strokovnost in hkrati empatičnost.
- Pridobljeno znanje bom uporabila v razredu, na gledališkem krožku, na krožku plesa, doma, s prijatelji, v življenju nasploh

X. Y. Z(OOM): SPOMENIK REAKCIJE

Likfest Izobraževanje za mentorje, 27. 11. 2020

1. Vsebina

Likovna ustvarjalnost se je v času, ko tudi pouk teče na daljavo v veliki meri okrnila. Po poročanju likovnih pedagogov, jih je večina pred izzivi, s katerimi materiali lahko otroci ustvarjajo v domačem okolju in na katere vse načine bi lahko sledili šolskemu učnemu načrtu, predvsem pa krepili ustvarjalnost in motoriko pri posamezniku.

Z izkušnjami, ki sem jih v mesecu novembru nabral v Pionirskem domu sem zato zasnoval digitalno delavnico in izobraževanje za likovne pedagoge, kjer smo v ospredje postavili javno spomeniško plastiko.

Likovnim pedagogom, ki so se udeležili dvournega brezplačnega izobraževanja sem poslal fotografsko gradivo, ki je bilo osnova za naš ustvarjalni proces in jim je le ta tudi sedaj na voljo, da jih delijo s svojimi učenci. Na črno beli predlogi ni več Tršarjevega spomenika Revolucije in je sedaj na voljo zgolj podstavek na katerega lahko umestijo svojo formo.

Likovnim pedagogom sem najprej predvajal video iz sklopa Zgodbe časa in okrasa Tršarjeve kreacije in Rotarjeve plastike iz Tabora. V pogled smo dobili dve različni likovni formi, z vsebinsko in formalno analizo.

Sledilo je ustvarjanje v dveh nivojih. Prvi nivo je temeljil na kolažiranju in sopostavljanju različnih trakov v raster, katerega smo prekrili z drugo fotografijo v katero smo fizično vrezali in orisali abstraktno formo Reakcije. Na drugi ravni pa smo se lotili likovnega ustvarjanja v računalniških programih in na telefonih. Ob ustvarjanju sem jih opozoril v katere sklope se lahko delo vključuje, v raziskovanje linije, točke, oblike, barvnih kontrastov, svetlo-temno, likovni problem gostote, rastra in položaja, likovne teže... torej ima delavnica mnogo priložnosti za osvajanje tudi likovno teoretskih pojmov.

Delavnica in izobraževanje je spodbudilo misel tudi v med razrednem in vsebinskem povezovanju likovne ustvarjalnosti z literaturo, zgodovino in s poukom tehnike. To se mi zdi namreč nujno, da se likovni pedagogi povezujejo z drugimi in otroku omogočajo svojo kreativnost v polju, kjer se sam počuti dobro. V primeru, da risarsko ni spreten, je morda prav v slovenskem jeziku in v pripovedovanju zgodb dober. In ta del ustvarjalnosti se mi zdi nujno razvijati in širiti lastno osebnost preko področji, kjer otrok lahko samozavestno zablesti.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Na naše povabilo se je odzvalo 18 likovnih pedagogov iz osnovnih šol in vrtcev. Naslovi in povabljeni so sodelujoči na likovnem festivalu Pionirskega doma. Vsak posameznik je poleg gradiva, ki smo ga poslali v naprej prejel tudi potrdilo o opravljenem izobraževanju. Z zanimanjem so sledile mojim predlogom in sugestijam, se odzivale z navdušenjem in predvsem se je v njih vzpodbudil razmislek, da lahko tudi s primarnimi računalniškimi programi, ki jih ima vsak prenosnik pripovedujemo likovne zgodbe in pripovedi.

b) Učinkovitost

Izobraževanje se mi zdi učinkovito. Prejeli smo nekaj primerov, ki so jih pedagoginje ustvarile na računalnikih same. In nekaj komentarjev, da bodo vsebino izobraževanja lahko izvajale tudi v svojem novem pedagoškem okolju.

c) Dostopnost

Izobraževanje je bilo dostopno vsem, ki so se odzvali na naše povabilo. Potekalo je v petek popoldan, preko zoom-a. Za dodatna vprašanja sem bil udeležencem na voljo tudi v nadaljevanju. Predvsem pa je delavnica v nadaljevanju lahko uporabljena tudi v učilnici računalniškega pouka, kjer lahko otroci rokujejo z grafičnimi materiali in predlogami, ki so sedaj v naboru učnih pripomočkov za mentorje osnovnih šol.

3. Smernice za vnaprej

Časi so nepredvidljivi in razmišljam o tem, kako bi se lahko lotevali likovnih delavnic in izobraževanj na nivoju, ko se lahko zgodi fizični manko in kako bi lahko modificirali vsebine na takšne kot je opisana zgoraj, ko jo lahko ustvarimo bodisi z natisnjenimi predlogami ali pa digitalno, načeloma lahko tudi na telefonu.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Izobraževanje je potrdilo, da v ospredju niso zgolj formalni preizkusi in poizkusi ampak da je pomembno, da spodbujamo naše sodelavce likovnega festivala tudi z vsebino. Vsekakor jih na prvi ravni z razpisano vsakoletno tematiko ampak sedaj sem opazil, da so tudi sami likovni pedagogi postavljeni pred velike izzive in da jim je ta digitalna verzija ustvarjanja prišla zelo prav. In v okoljih, kjer se otroci večkrat rokujejo s tipkovnico na računalniku in telefonu ali tablici, je tudi ta odziv lahko prijeten in stimulativen za njih. Nenazadnje je bel list papirja zamenjalo belo okno v »word« programu ali »gmail« pogovornem oknu.

Predvsem pa je to bila izkušnja tudi zame, da sem lahko delil primere dobrih praks s svojimi sodelavci in tistimi, ki soustvarjajo trenutno kulturno krajino v nastali situaciji v državi.

4.7 LIKOVNE DELAVNICE ZA MLADE S POSEBNIMI POTREBAMI

PEDAGOGINJA: Tjaša Travižan

1. Vsebina

Delavnice za osebe s posebnimi potrebami smo z letošnjim letom pričeli že tretje leto zaporedoma. Že od snovanja delavnic je naš cilj, da tečajniki spoznajo različne risarske, slikarske, grafične in kiparske tehnike, skozi omenjena področja in tehnike pa spodbujamo kognitivni razvoj posameznega udeleženca. Program je bil zasnovan kot nadgradnja tečajev iz preteklih let, del vsebine pa je bil zastavljen za popolne začetnike. Program ni odstopal od zastavljene in prijavljene vsebine, smo pa morali nekaj nalog opustiti oziroma prilagoditi zaradi epidemije in začasne selitve pedagoških dejavnosti na splet.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Poleg raziskovanja, ustvarjanja in kreativnega razmišljanja ter spoznavanja različnih slikarskih, risarskih, grafičnih in kiparskih tehnik, je cilj naših delavnic tudi trening motoričnih sposobnosti. Da smo cilje dosegli, dokazujejo dela naših tečajnikov. Izvedbo projekta ocenjujemo kot izredno uspešno, saj smo prejeli več pohval s strani staršev tečajnic in nekaterih njihovih mentorjev v VDC-jih, omenjeni pa smo bili tudi v nekaj tiskanih in spletnih medijih.

b) Učinkovitost

Razmerje med finančnim vložkom in rezultatom je enakopravno. Materiale uporabljamo premišljeno in z njimi varčujemo.

c) Dostopnost

Likovne tečaje za osebe s PP obiskujejo tri tečajnice. Tečajnice in njihovi starši so dostopni prek elektronske pošte in telefona.

Tečajnice so stare od 20 do 40 let in imajo lažjo motnjo v duševnem razvoju. Poznajo se že iz nekaterih drugih projektov in izobraževanj ter obiskovanja lanskoletnih tečajev. Skupaj s starši so v letošnjem letu v VDC-jih in drugod delile glas o naših tečajih v Pionirskem domu. Med letom smo prejeli eno povpraševanje, a se niso odločili za prijavo.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem letu načrtujemo nadaljnje spodbujanje tečajnic v iskanju lastnih kreativnih rešitev. Skozi prihajajoče delavnice želimo odkriti nove načine dela, prilagojene omejenim motoričnim zmožnostim. Ob tem bi opozorila le, da kljub nekaterim omejitvam tečajnice izredno dobro delajo. Načrtujemo tudi nadgradnjo nalog iz prejšnjih let, predvsem z namenom treninga motoričnih spretnosti in preizkušanjem ter preseganjem meja zmožnosti naših tečajnic.

V letošnjem letu smo uvedli socialne in likovno-terapevtske naloge ob pričetku ure. Tovrstna uvodna motivacija se je izkazala kot izredno uspešno pri vzpostavljanju pozitivne klime v skupini in jo nameravamo izvajati tudi v prihodnje.

V bodoče načrtujemo tudi več obiskov galerij in muzejev, ki doprinesejo k splošni razgledanosti, hkrati pa nam nudijo veliko možnosti za likovne naloge vezane na vsebine, videne ob obiskih omenjenih institucij. To bomo seveda storili le, če nam bo situacija to dopuščala.

Zaradi prekinitve dela na lokaciji in selitve dejavnosti na splet, načrtujemo tudi nove dejavnosti oziroma aktivnosti, ki jih lahko izvajamo na daljavo. Te poleg frontalnega dela oziroma razlage in realizacije likovne naloge ter nudenju individualne obravnave vključujejo tudi virtualne sprehode po muzejih, ustvarjanje spletnih vsebin, ipd.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Tečajnik, ki se udeležuje likovnih delavnic za osebe s posebnimi potrebami, lahko razširi tako likovne kot tudi socialne veščine ter spozna nove likovne tehnike, ki od njega zahtevajo določeno mero eksperimentiranja, s tem pa razvijanja lastne kreativnosti, iskanje unikatnih rešitev ter poglobljanje v lastne zmožnosti. Tečajniki so z zastavljenimi nalogami lahko hkrati preizkušali ali premikali meje njihovih motoričnih sposobnosti.

Ena od pomembnejših stvari pri likovnih delavnicah so končni izdelki, ki dajo tečajnicam občutek, da so nekaj ustvarile, občutek samostojnosti, s tem pa vsekakor tudi dvig samozavesti. To bi

izpostavila kot eno izmed ključnih pridobitev posameznega tečajnika v letošnjem letu. Samozavest, ki so jo tečajnice gradile že v prejšnjem letu in je v letošnjem letu le še rasla, je ključno pripomogla k temu, da so se nalog lotevale z manj strahu in negotovosti.

Delavnice poleg likovno-teoretskih vsebin in individualnega pristopa, tečajniku nudijo tudi možnost za razvoj oziroma izboljšavo dela in komunikacije v skupini. Veliko nalog je namreč zastavljenih tako, da od udeležencev zahtevajo dobro medsebojno komunikacijo in skupinsko organizacijo dela, kar pa ne pripomore le k osebni rasti posameznika, ampak tudi k vzpostavljanju bolj pozitivnih in trdnih odnosov v skupini. Poleg navedenega načina dela smo v letošnjem letu za potrebe vzpostavitve bolj pozitivne klime pričeli z izvajanjem vaj ob začetku vsake delavnice in na ta način v tečaje za osebe s posebnimi potrebami uvedli tudi elemente likovne terapije, ki so se izkazali kot izredno koristni. Z omenjenimi vajami se tečajniki ob pričetku ure znebijo negativnih čustev, skrbi in dobijo kreativni navdih za nalogo, ki sledi uvodni motivaciji.

Delavnice so bile večinoma prijetne in sproščene. V letošnjem šolskem letu smo vzpostavile lep in osebni odnos ter varno okolje, v katerem se je vsaka tečajnica lahko svobodno (osebno in kreativno) izražala na način, ki ji je najbolj ustrezal.

Foto: arhiv Pionirskega doma

5 FESTIVALI

5.1 OTROŠKI FESTIVAL GLEDALIŠKIH SANJ

VODJA PROJEKTA: Bjanka Kršmanc

1. Vsebina

Otroški festival gledaliških sanj sestavljajo štiri večje vsebinske in izvedbene enote, ki jih povezuje gledališka umetnost:

1. Predstavitve osnovnošolskih gledaliških skupin s svojimi gledališkimi predstavami
2. Predstavitve osnovnošolskih gledaliških skupin s svojimi improvizacijskimi uprizoritvami
3. Dramski natečaj 'Dramo zganjat'
4. Izobraževanja gledaliških mentoric in mentorjev

Ker je bil 18. Otroški festival gledaliških sanj načrtovan tradicionalno v terminu od 30. 3. do 11. 4. 2020, je bila sama izvedba festivala zaradi izrednih razmer onemogočena, a vse priprave na festival izvedene.

Tako je bila pokrita vsa logistika in priprave na izvedbo, kamor sodijo številni dogovori, priprave, načrtovanje in prav tako začetna izvedba. Izvedeno je bilo zbiranje prijav za vsa omenjena področja festivala ter komunikacija z vsemi prijavljenimi šolami ter posamezniki. Izbrane in določene so bile vse tri strokovne žirije, izvedbene in tehnične ekipe z vsemi že opravljenimi sestanki, v tisku je brošura razporeda nastopajočih gledaliških predstav z vsemi opisi, pripravljene so kipi za nagrajene skupine, Na festival se je tako prijavilo 49 osnovnošolskih gledaliških predstav, 14 improvizacijskih osnovnošolskih skupin ter 19 mladih dramskih ustvarjalcev in ustvarjalk.

V celoti je bilo izvedeno izobraževanje za mentorje in mentorice gledaliških skupin, ki je potekalo 8. in 9. februarja 2020 in je vključevalo 20 izvedenih ur aktivnih delavnic s področja improvizacije in ustvarjalnega giba.

Prav tako je bil v celoti izveden dramski natečaj 'Dramo zganjat', kjer je strokovna žirija (dramatičarka in gledališka pedagoginja Maja Gal Štomar, dramaturginja Staša Prah, gledališka pedagoginja Urša Strehar Benčina ter kritičarka Maša Pfeifer) pregledala vsa prispela dramska besedila, in skupaj izbrala najboljšega v celoti. Izbrano besedilo bo del knjižne izdaje 'Gledališke sanje', ki bo poleg nagrajenega obsegala še štiri že zbrana, urejena in lektorirana dramska besedila mentoric gledaliških skupin Otroškega festivala gledaliških sanj. Gledališke sanje bodo letos posvečene raznolikim pedagoškim pristopom k gledališkim uprizoritvam, zato je izjemno pomemben del letošnje izdaje tudi pedagoški dodatek 'Pionirskega doma', ki je nastal ob sodelovanju s dramaturginjo, predsednico žirije Otroškega festivala gledaliških sanj ter strokovno sodelavko na področju gledališkega izobraževanja mentorjev in mentoric, Stašo Prah. Vsa besedila so zbrana, urejena in lektorirana. Izid in predstavitve knjige je predstavljena na mesec november, ko predvidevamo tudi izvedbo dela prestavljenega gledališkega festivala.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Zaradi izrednih razmer in prepovedi vseh dogodkov izvedba gledaliških festivalskih dni v predvidenem terminu ni bila mogoča. Izvedeno je bilo izobraževanje za osnovnošolske mentorice in mentorje ter v celoti izpeljan dramski natečaj v okviru gledališkega festivala, pod naslovom 'Dramo zganjat'. Tudi ob koncu izrednih razmer izvedba uprizoritev gledaliških predstav ni bila mogoča, saj so se otroci, ki sodelujejo v gledaliških skupinah in so prijavljeni na festival, v šole vračali postopoma, nekateri tik pred koncem šolskega leta, dejavnosti po pouku so bile izključene iz redne pedagoške obveznosti, tako da mentorice in mentorji niso mogli izvesti z nastopajočimi nobenih gledaliških vaj. Kar nekaj prijavljenih skupin je devetošolcev, ki so pouk zaključili pred drugimi in v kopici zaključnih obveznosti, gotovo tudi ob drugačnih pogojih, ob zaključku šolskega leta ne bi uspeli sodelovati na gledališkem festivalu. Če vsem okoliščinam dodamo še omejitve števila ljudi v določenem prostoru, razdalje med ljudmi in ostale omejitve, je jasno da do zaključka meseca junija festivala v celoti žal nismo uspeli izvesti. V tem času smo ohranjali stik z

mentorici prijavljenih skupin in skupaj z njimi načrtovali možnosti nadaljnjih terminov izvedbe festivala. Mentorice so v večini poudarile, da bi v primeru sodelovanja skupine na gledališkem festivalu v prestavljenem terminu, v mesecu novembru, ne mogle sodelovati na naslednjem festivalu, ki je predviden v rednem terminu festivala, od 29. marca do 11. aprila 2021.

b) Učinkovitost

Letošnji gledališki festival bo zaradi okrnjenega programa izveden brez kotizacije gledaliških skupin. Prav tako so bila vsa izobraževanja ustvarjalnega giba gledaliških mentoric in mentorjev brezplačna, tako da je za izvedbo izjemno pomembna MOL-ova finančna podpora.

c) Dostopnost

Brezplačnih izobraževanj mentorjev in mentoric gledaliških skupin, ki so vključevale 20-urne aktivne delavnice ustvarjalnega giba, se je udeležilo polno število udeležencev. Prav tako smo prejeli 19 prijav dramskih prvencev mladih dramskih avtorjev, 49 prijav gledaliških skupin ter 14 prijav improvizacijskih nastopov osnovnošolskih skupin. Vse aktivnosti v okviru Otroškega festivala gledaliških sanj so brez selekcije, na njih se lahko prijavijo vse osnovnošolske skupine in posamezniki s svojimi gledališkimi in literarnimi stvaritvami.

3. Smernice za vnaprej

V času Covida-19 in raznoraznega omejevanja, se je znanje in izkušnje improvizacijskega gledališča izkazalo za izjemno dragoceno in uporabno tudi v takšnih situacijah. Ohranjati in vzdrževati podporo mentorjem/icom tudi med samim šolskim letom, jim ponuditi orodja za lažji doseg ciljev ter nenazadnje, omogočiti prostor povezovanja ljudem, ki imajo podobne pogoje in težave ter s tem spodbuditi tudi medsebojno pomoč, so glavni cilji, ki jim želimo slediti za še bolj kontinuirano in reflektirano delo z osnovnošolskimi gledališkimi skupinami. Obenem pa bomo še naprej spodbujali in z različnimi orodji, pripomočki in oporami krepili vse mentorje in mentorice, saj je vedno bolj jasno, da mora biti najprej odprt, pogumen, sproščen, samosvoj ter navdušen mentor, da lahko to prenese naprej na mlade.

4. Kaj udeleženelec programa pridobi od le-lega

Dejavnosti Pionirskega doma in s tem tudi Otroški festival gledaliških sanj je prostor, ki omogoča otroški ustvarjalnosti prosto pot, ki spodbuja domišljijo in slavi avtorske stvaritve mladih in njihovih mentorjev.

Mila, 13 let: Igranje v gledališču je vedno nekaj posebnega. Ko vadimo v šoli in nastopamo je ful zabavno, vsako leto se ful »zaštekamo« med sabo, a pol ko stojimo na pravem odru, je pa čist nekaj drugega. The best občutek, poln adrenalina, noro, super!

Dmitri, 15 let: Festival nam omogoča, da gremo na čist pravi oder. Men je itak dramska prinesla to, da se sprostim in premikam meje nemogočega. Naučil sem se izražanja lastnih misli in občutkov na drugačen način. Hvaležen sem še, ker mislim, da sem spoznal, kaj bi rad v življenju počel.

Arja, 13 let: Ko stopim na oder, sem nekdo drug. Pozabim na probleme, ki jih imam in imam svoje mesto v družbi.

Ela, 13 let: Oder, aplavz, vaje ... Noro! Zaradi tega raje hodim v šolo in itak, da vsi komaj čakamo pomlad, ko pride festival. Super nam je, ko nastopamo, še bolj pa, ko gremo gledat druge skupine.

Luka, 14 let: Nastopanje mi požene kri po žilah! Včasih si nisem upal oglasit v razredi, zdaj po 2 letih gledaliških vaj, pa samozavestno stopim na katerikoli oder.

Nik, 14 let: Jaz pa ne morem pozabit tistega adrenalina, ko čakaš na razglasitev najboljših. Ja, itak nam skoz govorijo, da to ni tekmovanje, sam je fajn vedeti, da si dober in opažen.

5.2 PIONIRSKI IMPRO FEST

VODJA PROJEKTA: Urša Strehar Benčina

1. Vsebina

Improfest je potekal 4. in 5. februarja v Festivalni Pionirskega doma in na polletnem improviziranem nastopu že tradicionalno združil različne gledališke skupine pod vodstvom mentorice Vesne Andjelković, Bjanke Kršmanc, Tie Okič in Urše Strehar Benčina. Letošnjo izvedbo Improfesta je povezoval Urh Mlakar, dolgoletni udeleženec gledališke dejavnosti, kar se je izkazalo za odlično rešitev, saj smo lahko tako mentorice v celoti opravljale mentorsko delo, moderiranje in vodenje prireditve pa prepustile zunanjemu sodelavcu. Ker je zato vse potekalo še malo bolj gladko, sta bili obe prireditvi tudi krajši, kar je izjemnega pomena za ohranjanje koncentracije vseh navzočih. V torek se je s kratkimi improviziranimi prizori predstavilo 6 skupin, v sredo pa 7. Večina skupin je igralo po dva prizora, oziroma disciplini, na začetku pa so se predstavili s kratko predstavitevno točko skupine, oziroma posebnim priklonom. Prizori so bili kot vsako leto improvizirani, torej v veliki večini spontano izvedeni brez vnaprejšnje priprave, vsaj eno od ključnih informacij, ki opredeli kontekst prizora (kje se prizor dogaja/kakšen je odnos med liki/kaj se dogaja/kaj je problem v prizoru, ipd.), pa določi občinstvo. Tudi letos smo sledili razporeditvi od manj k bolj izkušenim, saj se je to izkazalo za najbolj primerno in uspešno razporeditev, tako iz vidika koncentracije nastopajočih, kot dramaturgije prireditve. Improfest je bil kot vsako leto poln domislic, premagovanja treme, zanimivih likov, posrečenih prizorov, soočanj z odrskimi izzivi in predvsem sproščenega in svobodnega duha.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Letošnja izvedba Improfesta je bila zelo kvalitetna, saj se pozna, da so udeleženci počasi vedno bolj suvereni tudi pri nastopanju v veliki Festivalni dvorani, glasnost se izboljšuje, prav tako gibalna izraznost, ki mora biti v večji dvorani še malo večja. Predvsem pa spodbujamo mlade, da se s tremo spoprijemajo tudi tako, da se zanašajo drug na drugega ter na moč skupine, kar se prav tako vedno bolj pozna pri tem, da so nastopajoči med seboj povezani, da si vzamejo več časa in da zaupajo sebi in drugim do te mere, da uspešno izvedejo prizor v celoti. Krajše trajanje prireditve je pomagalo pri energiji celotne predstave in vseh skupin, saj so lahko ohranili zbranost, začetna predstavitevna točka pa vsaki posamezni skupini pomaga pri postavitvi na oder in razbremenitvi nastopajočih. Pred in po nastopi smo v zaodrju pripravili plakat, kamor so udeleženci zapisali, kaj jim pomeni improvizacija in kako jim pomaga v življenju - zapisi so bili izjemno lepi in so variirali od tega, da so zaradi improvizacije lažje oni sami, da je zabavno, da lahko norijo, da so lahko razigrani, ustvarjalni, samosvoji, da je to prijetno spontan kaos in da si lahko malo zmešan. Vse to nam pove, da je glavni namen - opolnomočen in sproščen odrski nastop, ki v sebi združuje svoboden lasten izraz, sodelovanje z drugimi in sprostitvev ustvarjalne energije - dosežen.

b) Učinkovitost

Dodatnih nastalih stroškov za materiale, razen uporabnine in priprave Festivalne dvorane, honorarja za moderatorja, delo tehnika ter skromnejše pogostitve za nastopajoče, ni bilo, saj gre za dejavnost, ki ne potrebuje posebnih dodatnih pripomočkov.

c) Dostopnost

Prireditve v dveh dneh se je izkazala kot zelo dobra rešitev, saj so dogodki tako krajši, mladi igralci in gledalci pa veliko bolj zbrani. V dveh dneh pa se je v Festivalni dvorani zbralo okrog 220 gledalcev in nastopajočih.

3. Smernice za vnaprej

Improfest bomo tudi v nadaljevanju ohranjali kot obliko polletnih gledaliških improviziranih nastopov, saj je njegova največja vrednost v tem, da skupine dobijo vpogled v delo drugih skupin in vrstnikov ter hitro ugotovijo, kaj je tisto, kar jim je skupno in v čem naše delo variira. Lep uspeh je že to, da se mladi na naslednjih vajah nato vedno želijo preizkusiti tudi v improviziranih oblikah, ki so jih spoznali na prireditvi, oziroma so jih odigrali drugi. Veseli smo, da mladi (sploh tisti, ki gledališke izkušnje pridobivajo že več let) napredujejo ter s svojim glasom in telesom osvajajo Festivalno dvorano - njihovi nastopi so tako vedno bolj prodorni, samozavestni in odločni. Prav izkušnja nastopa v dvorani, ki sicer ni najbolj prijazna (akustično in atmosfersko) za tovrstne

nastope, doda oteževalno okoliščino, ki pa jo mladi presegajo in s tem širijo svoje meje in sposobnosti. Tudi vnaprej bomo za povezovanje povabili kakšnega od starejših/bivših gledališnikov, saj je tako predstava bolj skoordiniрана in jasno zastavljena. Še naprej bo to ostal praznik improvizacije, kjer slavimo tudi morebitne spodrsaljaje in napake (ki nas lahko spodbujajo tudi k nečemu novemu ter iskanju drugačnih rešitev), saj je prav soočanje z njimi eden od ključnih delov ustvarjanja ter seveda tudi življenja.

4. Kaj udeleženeec programa pridobi od le-lega

Improfest predstavlja prvo priložnost v šolskem letu, da se mladi s svojimi kreacijami preizkusijo na odru pred občinstvom. Čeprav so na vajah mladi občinstvo drug drugemu, se znotraj skupin tako povežejo, da tega skoraj ne občutijo več kot občinstvo, zato Improfest doda pomemben element treme in obvladovanja le-te. Obenem pomemben del ostaja skupno ogrevanje skupin, saj so reakcije otrok na to, da prav vsi poznajo nekatere ogrevalne in improvizacijske vaje (na primer samuraji ali mehiški val) doda pomemben povezovalni element, mladi pa čutijo, da so del nečesa večjega in »pomembnega«. Še naprej bomo slavili gledališko improvizacijo in trenirali sposobnosti spontanega ustvarjanja ter odzivanja, se trudili k čim bolj kvalitetnim umetniškim izdelkom, vendar predvsem ohranjali glavni poudarek na procesu in pridobivanju pomembnih individualnih ter skupinskih življenjskih izkušenj.

5.3 LITERARNI NATEČAJ BODI PISATELJ/BODI PISATELJICA

1. Vsebina

Z izvedbo Literarnega natečaja Bodi pisatelj/pisateljica 2020 smo pričeli v začetku šolskega leta, ko smo preko elektronske in klasične pošte ter objavo na spletu pričeli z obveščanjem o natečaju. V letošnjem šolskem letu smo združili natečaj v slovenskem jeziku s tistim v tujih in pripravili skupen razpis. Literarni natečaj smo razpisali v 5 jezikih: slovenščini, angleščini, nemščini, italijanščini in francoščini. Naloga mladih literatov je bila, da podane iztočnice dopolnijo oziroma nadaljujejo, ter zapišejo svojo zgodbo. Iztočnice so bile vzete iz znanih del mladinske literature, kot so Carlo Collodi: Pinocchio, Janja Vidmar: Pink, John Green: An Abundance of Katherines, Patrick Süskind: Die Taube, Antoine de Saint-Exupery: Le Petit Prince in drugi.

V letošnjem letu smo v okviru natečaja v mesecu novembru pripravili izobraževalno delavnico namenjeno mentorjem slovenščine in tujih jezikov. Izvedli smo delavnico s praktičnimi napotki in aktivnostmi, namenjeno spodbujanju ustvarjalnega procesa pisanja pri učencih oziroma dijakih. Delavnico je vodila Cvetka Sokolov, slovenska mladinska pisateljica, pesnica in visokošolska učiteljica. Delavnica je potekala v dveh delih, v novembru ter v mesecu februarju, ko so bili znani rezultati natečaja. Delavnice se je udeležilo 23 mentorjev in mentoric.

Na letošnji natečaj se je odzvalo 109 mentorjev, ki so nam posredovali 241 literarnih del svojih učencev in dijakov. Prejeli smo 122 del v slovenskem jeziku (29 del iz druge triade in 93 iz tretje). Dela je ocenjevala komisija, ki so jo sestavljale prof. Marjetka Krapež, slovenistka na Gimnaziji Vič, Jana Kolarič, pesnica, pisateljica in članica DSP ter dr. Aksinja Kermanuner, pisateljica, pesnica in članica DSP.

Prejeli smo 101 delo v angleškem jeziku – 69 del je prispelo iz osnovnih šol iz celotne Slovenije, 32 pa so jih napisali srednješolci. Besedila v angleškem jeziku so ocenjevale: dr. Cvetka Sokolov, slovenska mladinska pisateljica, pesnica in visokošolska učiteljica, Jasna Šebez, profesorica angleškega in nemškega jezika v Pionirskem domu ter prevajalka ter dr. Tamara Fabjančič, profesorica angleškega jezika v Pionirskem domu ter doktorica znanosti s področja angleškega jezika.

Mladi literati so pisali dela tudi v nemškem jeziku. Njihova dela so ocenjevale Vera Forsthuber, profesorica nemškega jezika v Pionirskem domu ter uradna izpraševalka za izpite Goethe Instituta, Jasna Šebez, profesorica angleškega in nemškega jezika v Pionirskem domu ter prevajalka in Katarina Andraschke, lektorica za nemški jezik v Pionirskem domu in prevajalka. Prejeli smo 9 del, od tega je bilo sta bili 2 besedili iz osnovnih šol.

V letošnjem letu se je 9 dijakov odzvalo tudi na natečaj v italijanskem jeziku. Njihova dela so ocenjevali: Janez Malačič Pflaiderer, profesor italijanskega jezika, Sergio Sozi, prevajalec, pisatelj, recenzist, literarni kritik ter lektor za italijanski jezik v Pionirskem domu ter Jasna Miriam Batagelj, mag. prof. italijanščine in mag. prof. španščine.

13. februarja 2020 smo v Festivalni dvorani izvedli zaključno prireditev Literarnega natečaja Bodi pisatelj/pisateljica 2020. Glasbeno noto je prireditvi zopet dodal glasbenik, skladatelj, umetniški fotograf in multi-instrumentalist Lado Jakša, ki je za dogodek pripravil avtorski projekt z naslovom Vsem naj bom neznan, ki je bil posvečen do sedaj še nepoznani poeziji Srečka Kosovela.

Žirija je podelila mladim literatom priznanja za posebno omembo, nagrajenci za najboljša besedila pa so prejeli tudi knjižne nagrade. Odlomke nagrajenih besedil so na zaključni prireditvi prebrali dramski igralci: Maša Derganc Veselko, Boris Cavazza, Klemen Janežič, besedila v angleškem jeziku pa je prebral Srdjan Milovanović. Nagrajena besedila bodo objavljena v publikaciji, ki bo predvidoma izšla v začetku meseca junija.

Tudi letos smo vsem sodelujočim kot tudi njihovim mentorjem ponudili možnost udeležbe na delavnicah, ki so potekale po zaključni prireditvi. Izobraževalno delavnico za mentorje je vodila dr. Cvetka Sokolov. Preko 40 sodelujočih osnovno- in srednješolcev, ki so se odzvali na natečaj so se lahko udeležili delavnice gledališke improvizacije, scenaristične delavnice ter delavnice animiranega filma.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Literarni natečaj v tujem jeziku je zelo pomemben korak v smer razvijanja in negovanja ustvarjalnih in literarnih kompetenc mladih, kar se je znova pokazalo v odzivu na sam natečaj. Veseli nas, da so natečaj prepoznali tudi srednješolci, ki so bili nad delavnicami navdušeni. Pozitivne odzive pa smo prejeli tudi od mentorjev, ki so se udeležili izobraževalne delavnice.

b) Učinkovitost

Udeležba na Literarnem natečaju je brezplačna. Podelili smo simbolične nagrade – knjiga ter vrečko in zvezek, mentorji pa so prejeli rokovnike Pionirskega doma. V mesecu juniju načrtujemo izdajo zbornika del z nagrajenimi prispevki. V okviru festivala pa smo organizirali plačljivo izobraževalno delavnico za mentorje, ki jo je vodila Cvetka Sokolov. Kotizacijo, ki je znašala 20 EUR so v večini primerov pokrile izobraževalne institucije, v katerih so mentorji zaposleni.

c) Dostopnost

Na natečaju že vrsto let sodelujejo šole iz celotne Slovenije, širimo pa tudi mrežo srednjih šol.

3. Smernice za vnaprej

Zastavljen cilj je bil dosežen, natečaj smo nadgradili z daljšo in intenzivnejšo izobraževalno delavnico. Prihodnji natečaj bomo razširili tako, da bomo v razpis vključili tudi srednješolce, ki se bodo preizkusili v pisanju v slovenskem jeziku. Izvedli bomo tudi literarne večere, na katerih bomo predstavili avtorje mladinske literature, ki bo uporabljena za podane iztočnice.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Natečaj omogoča mladim, da se izrazijo preko pisane besede, nagrajenci pa lahko svoja dela slišijo tudi iz ust dramskih igralcev. Morebitne dosežke uveljavljajo pri pridobitvah točk v vlogah za štipendije in razpise. Udeleženci delavnic za mentorje pridobijo napotke za delo z mladimi in širijo svoje znanje, udeležbo na izobraževalnih delavnicah pa uveljavljajo pri pridobitvi točk kariernega razvoja.

5.4 FESTIVAL ZNANOSTI IN UMETNOSTI HOKUS POKUS

VODJA PROJEKTA: Vesna Tripković

1. Vsebina

Osnovni namen festivala je približati znanost mladim na zabaven in dostopen način, zato festival povezuje znanstvenike, umetnike, mentorje, učence in učenke. Tradicionalno povezujemo

znanost in umetnost, zato festivalski program sestavljajo različne aktivnosti – delavnice za osnovnošolce, likovna razstava, predstavitev knjige in izobraževanje za pedagoge.

Pri pripravi programa festivala smo se povezali s številnimi institucijami: Centrom arhitekture Slovenije, Društvom Slon, Cankarjevo založbo, Zavodom 404, RAMPA Labom in Muzejem za arhitekturo in oblikovanje. Delavnic se je udeležilo več kot 800 otrok iz različnih osnovnih šol, povečini iz Mestne občine Ljubljana.

Letošnja rdeča nit festivala se je dotikala prostorov in okolij. V znanosti je prostor tema različnih naravoslovnih disciplin, doživljanje umetnosti pa nas vedno znova postavlja v prostor in čas. Prostor nas določa, oblikuje in umešča. V znanosti je prostor tema različnih naravoslovnih disciplin - kvantne fizike, ki proučuje možnosti hkratnih sobivanj različnih okolij ter biologije in kemije, ki analizirata vplive okolij na živa bitja in življenjske prostore. Umetnost in njeno doživljanje pa nas postavlja vedno znova v drugačen prostor in čas. Postavlja nas tudi v okolja, v katera drugače ne bi nikoli stopili.

Vsaka šola se na festivalu predstavi tako, da posname kratek film, ki se nanaša na rdečo nit festivala. Ob koncu s knjižnimi nagradami nagradimo ustvarjalce najboljšega filma.

Festival vsako leto ponudi na ogled delo umetnika/ice, ki ga umestimo v razstavni prostor in si mladi lahko ogledajo, kako se umetnik odzove na problematiko osrednje teme festivala. Letos je bila izbrana vizualna umetnica Nina Koželj. V sklopu razstave, ki spremlja festivalsko dogajanje je predstavila delo iz cikla OSTANI TAKO DOLGO KOT ŽELIŠ /STAY AS LONG AS YOU WANT, v katerem obiskovalci lahko posegajo v osebni prostor skulptur in s tem sprožajo nehoten neprijeten fizičen odziv lastnega telesa. V petek, 10. januarja 2020, ob 18. uri, pa smo v prostorih zavoda na Komenskega 9 organizirali prvo predstavitev knjige dr. Saše Dolenca: Od genov do zvezd in naprej. Ta prinaša nove zanimive resnične zgodbe iz sveta znanosti, ki bralcem pojasnjujejo odkritje ali izum in svet, ki nas obkroža.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost

Festival je bil izpeljan v celoti, v skladu z zastavljenimi cilji. Prepletanje znanosti in umetnosti se je tudi tokrat izkazalo za dober izziv, tako za izvajalce delavnic, kot obiskovalce. Velika večina obiskovalcev so otroci iz OŠ, ki že vrsto let prihajajo na festival in s tem potrjujejo, da je tovrsten naravoslovni dan dragocenost, ki jo umestijo vsako leto v svoj delovni načrt.

b) Učinkovitost

Stroški festivala so bili nižji kot prejšnja leta. Udeleženci dopoldanskega programa (učitelji, šolski otroci) so bili izjemno zadovoljni, prav tako pedagogji-mentorji, ki so se udeležili izobraževanja za mentorje. Izvajalci delavnic so pohvalili brezhibno organizacijo.

c) Dostopnost

Festival je obiskalo skoraj 800 osnovnošolskih otrok. Bil je popolnoma brezplačen, v dopoldanskem času ga je lahko obiskala katerakoli skupina otrok iz vrtcev in OŠ iz Slovenije. Vsi ostali dogodki – interdisciplinarna razstava in petkova predstavitev knjige Od genov do zvezd, so bili tudi brezplačni.

3. Smernice za vnaprej

Sodelovanje na festivalu bo tudi v prihodnje ostalo brezplačno. Učitelji ta dan beležijo kot naravoslovni dan in na tak način omogočijo otrokom brezplačen obisk delavnic in se predstavijo z lastnim filmom, povezanim z eksperimentom na določeno temo. Prav tako bomo tudi v prihodnje izvedli izobraževanje za mentorje, ki poteka vse dni festivala. Letos se je nanj odzvalo 17 pedagogov. Izobraževanje je izvedel Center za arhitekturo.

Rdeča nit festivala ostaja povezovanje znanosti in umetnosti – tudi v prihodnje bomo povabili mednarodno priznanega umetnika/ico, da predstavi otrokom svoj način povezovanja znanosti in umetnosti. Prav tako bo petek popoldan namenjen kulturnemu dogodku s priznanim, uveljavljenim izvajalcem, ki v svojih produkcijah povezuje znanost in umetnost.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci – otroci OŠ šol in njihovi mentorji – spoznajo skozi določeno temo različne pristope h eksperimentiranju. Učitelji spoznajo nova društva, zavode, samostojne izvajalce, ki jih po navadi kasneje povabijo tudi na svojo šolo. Širša javnost spozna delo konceptualnega umetnika, ki pa je umeščeno v prostore Pionirskega doma in tako dobi drugačno dimenzijo. Umetnik v času razstavljanja predstavi svoje delo tako dopoldanskim organiziranim skupinam kot tudi popoldanskim obiskovalcem.

Učitelji kot glavni razlog za obisk festivala navajajo program festivala, ki ponuja zanimive in raznolike aktivnosti, ki so zabavne saj otroci bolj uživajo v situacijah, ki niso tipično šolske. Prav tako jim je zelo všeč praktična naravnost delavnic, saj lahko učitelji sami preizkusijo idejo v razredu.

Mnenje učiteljice Eme Hribovšek, OŠ Maksa Pečarja:

»S festivalom smo nadvse zadovoljni. Pozdravljam vse novosti v letošnjem letu. Organizacija je bila brezhibna. Otroci so nadvse uživali. Sam koncept je odličen in podkovan z dolgoletnimi izkušnjami. Vidi se, da je bilo vloženega veliko truda in požrtvovalnosti. Delo, ki ga opravlja organizator je delo s srcem. Vsa pohvala.

Otroci so na delavnicah preprosto uživali in se neverjetno veliko naučili. V šoli smo imeli evalvacijo in pokazalo se je, da so dobili veliko znanja, do katerega so prišli po izkustveni poti in jim bo gotovo to znanje služilo v prihodnje. Tudi učitelji smo na sami delavci uživali, dobili veliko informacij in novih smernic, ki jih bomo s pridom uporabili.«

5.5 LIKFEST – LIKOVNI FESTIVAL

VODJA PROJEKTA: Boris Beja

1. Vsebina

Likovni festival Pionirskega doma z naslovom LIKfest je v letošnjem šolskem letu obeležil svojo peto obletnico. Festival je v osnovi namenjen otrokom, ki obiskujejo vrtce in osnovne šole Mestne občine Ljubljana. Vsako leto komisija izbere temo in vsebino predstavi mentorjem, ki soustvarjajo naš festival. V povprečju sodeluje 30 šol oziroma vrtcev in v prostorih javnega zavoda razstavimo v povprečju 1500 likovnih del.

Pionirski dom je edina javna institucija v Sloveniji, ki se sistematično in študijsko ter raziskovalno ukvarja z razstavnim programom mladih in otrok. Gre za izjemno priložnost na eni strani tako snovalcem festivala kot na drugi tudi vsem tistih, ki na festivalu sodelujejo. Zavedamo se namreč, da je vsako likovno delo v procesu razvoja otroka pomemben del njegovega izraza oziroma izjavljanja. Likovni izdelki so torej izjave s katerimi otroci javno nastopajo in se tako srečujejo z lastnim delom izven okvirov izobraževalnih in varstvenih institucij. Te izjave krepimo z vodstvi po razstavah oziroma otvoritvenimi dogodki, kjer vsak otrok lahko ob svojem delu deli s skupino svoje zamisli, delo argumentira in utemeljuje tudi z besedami. V splošnem pogledu pa je dovolj že delo samo, ki govori in nagovarja obiskovalce naše galerije in jim tako ponuja vpogled tudi v šolski kurikulum in način dela likovnega pedagoga v šolskem sistemu.

V mesecu oktobru smo realizirali prostorsko instalacijo, pri čemer gre v večini primerov za slikarski izraz avtorjev, podobe in intervencije na dvodimenzionalni podlagi. Instalacijo smo vključili v prostorsko razgiban LIBERTY WALL. Gre za sklop, v katerega se vključuje naš doprinos k projektu in v nadaljevanju krasi eno od podzemnih garaž v prestolnici države in tako ostaja opomnik na 5. LIKfest, Likovni festival Pionirskega doma. K sodelovanju pri zaključnem projektu smo želeli povabiti še vse sodelujoče otroke iz zaključne prireditve, kjer bi povabljeni sami dodali svoj likovni pečat v instalacijo, ki bi bil mesec dni na ogled javnosti pred poslopjem Pionirskega doma.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Program je bil glede na situacijo v državi delno realiziran. Ob tem je pomembno, da so se vsi prijavljeni pedagogi lahko javno predstavili s svojimi deli v naši galeriji. Prav tako smo izpeljali

izobraževanje za mentorje. Prestavili smo zgolj zaključno prireditev. Izdan je bil katalog z izbranimi najboljšimi likovnimi deli. V novem šolskem letu smo začeli s festivalom zelo ambiciozno in z velikim zanosom. Prve razstave in predstavitve likovne ustvarjalnosti je žal prekinila situacija v državi. Z zaprtjem naših prostorov so se začasno prekinile tudi razstavne dejavnosti.

Smo pa uspešno v začetku septembra predstavili likovno produkcijo likovne pedagoginje Osnovne šole Vodice, Darinke Klopčič. In tako ponudili vpogled v grafično produkcijo, ki jo na tej šoli ustvarjajo otroci.

b) Učinkovitost

Projekt je dragocen, saj se generacije ponavljajo v naših prostorih in nekateri učenci se vračajo s svojimi deli v prostore Pionirskega doma, kjer pripravljamo javne dogodke in razstave. Prav tako je ključno, da med natečajnimi deli vidimo tudi izdelke, kjer mentorji uporabljajo naše vsebine, ki jih pridobijo na delavnicah in izobraževanjih. Ta aplikacija v realnost se mi zdi sila pomembna in bi jo bilo vredno v prihodnje nadgraditi še z refleksijo, da bi kakšno tehniko tudi s pomočjo mentorjev, ki v realnosti z otroki preizkusijo naše zamisli, nadgradili ali posodobili.

c) Dostopnost

Program je na voljo za vse enakovredno, povabljeni so pedagogi tako iz naše baze, kot tudi s strani MOLa, ki vsako leto deli naš razpis med šole in vrtce Mestne občine Ljubljana.

Likovni festival je zelo dostopen in je prav v svoji šesti ediciji pokazal, da se je njegovo število dvignilo nad 30 prijavljenih enot. K soustvarjanju festivala so se priključile nove osnovne šole in tudi nekaj vrtcev. Opažam, da med njimi tudi zasebne varstvene ustanove.

3. Smernice za vnaprej

LIKfest bo tudi v nadaljevanju skrbel predvsem za to, da mladim ponudi vpogled v lastno kreativnost, da se soočijo z lastnim delom v galerijskem prostoru, da se zavedajo vrednosti lastnega dela in da predvsem tudi preko lastnega dela krepijo svojo samozavest in javno nastopanje. LIKfest bo še naprej izobraževal mentorje in z njimi krojil trdno vez, saj se zavedamo, kako pomembno je sodelovanje z institucijami in kako pomemben je angažma likovnih pedagogov v vrtcih in šolah. V naslednjem šolskem letu bomo vnovič z zaključno prireditvijo sodelovali na Mednarodnem festivalu Svetlobna gverila. To prakso bi kot vodja festivala poizkusil obdržati bienalno in tako povezati javni zavod z nevladnim sektorjem in tako nagovoriti z našim delom še večjo množico.

LIKfest bo v svoji šesti ponovitvi ponovno sodeloval s Forum Ljubljana in sicer smo del našega razstavnega programa prijavi na Festival Svetlobna gverila. Ta mednarodni predznak in javna predstavitev festivala je za naš zavod zelo pomembna.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Likovni festival je javnosti na voljo na več nivojih. Prvi je zagotovo naš, ko se lotevamo vsako leto nove vsebine festivala in tudi novih delavnic za pedagoge. Drugi je delo na terenu, ko našo temo prevajajo pedagogi otrokom in se v šolskem sistemu soočajo z našimi izzivi. Tretji del je javna predstavitev in obisk razstav. Ob tem pa je ključen še nagovor širši javnosti, ki lahko likovni festival skozi vse leto obiskuje v prostorih na Komenskega 9..

Likovna umetnost je vedno zaustavitev. Neke vrste prekinitev, ki nas gledalce povabi, da premišljujemo o podobi, gesti, kipu, tudi sebe. Zaustavitev je lahko tudi dramski tekst, poezija, glasba v trajanju. Te zaustavitve so v hitri rutini zelo dragocene, ponujajo nam odmik v nove realnosti, spodbujajo domišljijo, nas vabijo da preko del iščemo reference v zgodovini ali pa v lastni vsakdanjosti. Prav vsako delo, ki so ga otroci ustvarili za letošnji festival je dragocena zaustavitev. Gre za dokument nekega časa, šolskega leta 2019/2020, ki je zagotovo v karieri pedagogov še posebno dopolnilo izkušnje.

5. LIKfest smo poleg pedagogov ustvarjali tudi s pomočjo žirantov. Zahvala gre torej Nini Koželj, Barbari Tacar, Katarini Turk in Zori Stančič. Torkovi izbori natečajnih del so bili vselej svobodni in včasih tudi rebusi, kjer smo preko likovne izjave iskali Svobodo. 6 LIKfest pa v vlogi komisije zastopajo Tadeja Dolenc, Iztok Amon in Nina Koželj, dolgoletna soustvarjalka likovnega festivala Pionirskega doma.

In če se vrnem nazaj v začetek šolskega leta, ko smo ob vsebini letošnjega festivala razmišljali tudi o naslovu razstave v MGLCju, Želimo biti svobodni, kot so bili naši očetje. Tokratna »svoboda«, ki se vključuje tudi v mednarodni projekt, katerega je podprla Evropska komisija, je še posebno dragocena. In citat iz Konvencije o otrokovih pravicah Združenih narodov, na katerega me je v začetku opomnila direktorica zavoda Viktorija Potočnik, je odzvanjal tekom vseh razstav, še posebno tistih, ki so bile na čakanju in realizirane po »osvoboditvi«.

Seznam prijavljenih na 6. LIKfest:

OŠ Trnovo, OŠ Ledina, OŠ Dr. Vita Kraigherja, OŠ Jožeta Moškriča, OŠ Vodice, OŠ Bežigrad, Danile Kumar international school ib, OŠ Danile Kumar Ljubljana, OŠ Vižmarje Brod, OŠ Dravlje, OŠ Levstikov trg CJL Ljubljana, Vrtec Črnuče, OŠ Šmartno pod Šmarno Goro, OŠ Livada, CJL Ljubljana, OE OŠPP, Vrtec Kolezija, OŠ Koseze, OŠ Poljane, OŠ Hinka Smrekarja, Vrtec Ciciban, Vrtec Jelka, OŠ Pirniče, Vrtec Hansa Cristiana Andersena, OŠ Milana Šuštaršiča, OŠ Vide Pregarc, EU šola Ljubljana, Vrtec Mladi rod, OŠ Oskarja Kovačiča Ljubljana, Mini vrtec, OŠ Franca Rozmana Staneta, OŠ Sostro, OŠ Šentvid, OŠ Nove Jarše, OŠ Savsko naselje, OŠ Zadobrova, Vrtec Kolezija enota Murgle, OŠ Riharda Jakopiča

5.6 MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL ZOOM.14

VODJA PROJEKTA: Vesna Tripković

1. Vsebina

Zaradi novo nastale situacije je marca 2020 festival ZOOM potekal v prilagojenih razmerah. Ker smo v Pionirskem domu prepričani, da krepitev otroške in mladinske ustvarjalnosti pozitivno vpliva na družbo kot celoto, smo se odločili, da festival predrugajčimo in ga prilagodimo preventivnim ukrepom. Žiriranje je potekalo prek konferenčnih klicev, zmagovalce smo razglasili na spletni strani Pionirskega doma in na družabnem omrežju Facebook, na enak način smo predstavili zmagovalne filme.

Festival je, kot vsako leto, imel v načrtu izpeljavo delavnic za otroke, okroglo mizo z žiranti, popoldanske projekcije tekmovalnega programa in pogovore z žiranti, selektorjema in ustvarjalci filmov. Letos smo načrtovali tudi projekcijo filma Zgodbe iz kostanjevih gozdov in pogovor z režiserjem, namenjeno skoraj 200 učencem in dijakom. In seveda zaključno prireditev s podelitvami nagrad. Vse to žal nismo izpeljali zaradi preventivnih ukrepov ob izbruhu Corona virusa.

Tekmovalci so lahko nastopali samo v eni kategoriji, z enim filmom. Izmed vseh prispelih filmov sta selektorja Rok Govednik in Sandi Skok izbrala filme, ki so se uvrstili v tekmovalni program. Glavno žirijo festivala so sestavljali – režiser Gregor Božič, filmska in gledališka igralka Nina Ivanišin Janežič in animatorka Milanka Fabjančič - pa je podelila Klapo za najboljši slovenski otroški film ZOOM.14 in Klapo za najboljši slovenski mladinski film ZOOM.14.

V zadnjih štirih letih se je filmski festival Zoom širil tudi preko meja Slovenije in postal mednarodni festival. Letos se je v tekmovalni del prijavilo kar 283 filmov iz najrazličnejših držav. Med drugim iz Združenih držav Amerike, Brazilije, Indije, Irana, Italije itd. Glavna žirija festivala je v kategoriji mednarodnega filma podelila Klapo za najboljši mednarodni otroški film ZOOM.14 in Klapo za najboljši mednarodni mladinski film ZOOM.14, v kategoriji slovenskih filmov Klapo za najboljši slovenski otroški film ZOOM.14 in Klapo za najboljši slovenski mladinski film ZOOM.14.

Ker v Pionirskem domu verjamemo v pomen kritičnega razmišljanja mladih, smo glavni žiriji festivala ZOOM.14 dodali še novoustanovljeno otroško žirijo festivala ZOOM.14. Ekipa otroških filmskih ustvarjalcev je tako podelila Nagrado otroške žirije ZOOM.14. Prejel jo je film "Elizabeta" avtorice Lori Voglar.

Na festivalu je bila letos prvič podeljena tudi Nagrada Akademije umetnosti Univerze v Novi Gorici za najboljši avtorski slovenski mladinski film, v denarni vrednosti 200 evrov. Žirijo Akademije umetnosti Univerze v Novi Gorici so sestavljali: Maja Stegovec, Anja Paternoster in Rok Urbanček. Nagrado so podelili filmu "An Apple A Day" Aleksandra Cavazze.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Festival je bil izpeljan v celoti, le dogodki, ki naj bi potekali v živo so bili odpovedani. Opažamo pozitivne učinke vpeljave predmetov Filmska vzgoja v osnovni šoli in Film v srednji šoli. Dobili smo kar 59 otroških filmov in 42 mladinskih filmov, največ do sedaj.

Prav tako je festival obogatilo tudi žiriranje mladih filmskih ustvarjalcev (do 15 let) in žiriranje študentov iz Akademije umetnosti Univerze v Novi Gorici.

b) Učinkovitost

Festival je zaradi odpadlih dogodkov imel manj stroškov, a ob tehnično drugačni izpeljavi je bil izveden finančno racionalno.

c) Dostopnost

Na festival lahko pošljejo svoj film mladi ustvarjalci od 6 do 19 let. Izdelek je lahko produkt samostojnega dela ali mentorsko vodenega dela. Zaradi velike količine prispelih filmov, smo uvedli selekcijo tekmovalnih filmov. Na ta način si lahko mlado občinstvo ogleda filme, ki jih selektorja prepoznata kot najbolj obetavne.

3. Smernice za vnaprej

Prihodnje leto je festival ZOOM vključen v projekt Liberty (evropski projekt Ustvarjalne Evrope), ki bo posvečen begunski tematiki. Gostili bomo filmske delavce, ki imajo izkušnjo begunstva, organizirali filmske delavnice za mlade iz ranljivih skupin.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

V prvi vrsti gre za festival, kjer mladi odkrivajo in razširjajo lastne ustvarjalne zmožnosti – ali kot je po koncu lanske izvedbe zapisal eden od udeležencev, »*prek vašega festivala sem začel verjeti v svoje filme.*«

5.7 KALEJDOSKOP – FESTIVAL SODOBNE ODRSKE UMETNOSTI (junij 2020)

VODJA PROJEKTA: Saša Lončar

1. Vsebina

Zaradi trimesečnega izpada dela, smo projekt izvedli situaciji primerno.

Produkcijo z naslovom GIBOGIB smo izpeljali 13. 6., ob 18. uri v atriju Pionirskega doma.

Sodelovalo je 25 plesalk in plesalcev.

15. 6. smo v prostoru na Miklošičevi izpeljali plesno pravljico z naslovom Metuljevanje, v kateri je sodelovalo 7 plesalk od 4. do 6. leta starosti.

V sodelovanju z mednarodnim festivalom radikalnih teles Spider 2020, ki se je zgodil v Tivoliju smo sodelovali 18. 6. s plesno predstavo Iz mene poje veter, v kateri je svoje čudovitosti prepletalo 6 plesalcev in plesalk.

19. 6. sta Beno Novak in Ana Romih odplesala prestavo z naslovom Koncert telesa.

Od prijavitelne vsebine smo odstopali, ker nam je Covid obdobje onemogočil realizacijo prvotne ideje. Z realizacijo smo izjemno zadovoljni.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Tokrat smo se izkazali o hitrih reakcijah in improvizaciji, verjetju, da zmoremo in ustvarimo nekaj izjemnega, kljub oviram, preprekam in omejitvam. V nekaterih segmentih smo presegli zastavljene cilje.

b) Učinkovitost

Zaradi partnerstva s Spiderjem smo finačno in izvedbeno ustvarili ravnovesje.

Naš finančni doprinos nam je omogočil dostop do prizorišč, ki nam finančni niso dosegljiva. Naš program, je doprinesel festivalu pestrejšo ponudbo.

c) Dostopnost

Program je bil zelo dostopen, saj bila produkcija dostopna za vsa starostna obdobja in za vse, ki spremljajo sodobno odrsko umetnost. Poleg otroškega programa smo predstavili tudi zelo visoko profesionalno delo Bena Novaka in Ane Romih.

Na produkciji je bilo okrog 100 gledalcev, na festivalu pa so program spremljali tudi tuji ustvarjalci festivala in je bila zelo dobra odzivnost. V dogovoru smo za nova gostovanja, če nam bo situacija KOVID to dopustila.

3. Smernice za vnaprej

Vedno gremo samo naprej. Inspiracija obstaja tudi pri omejitvah. Hitro iščemo prilagoditve v okolju, ki tako zelo močno vpliva na nas. Ena izmed tipičnih umestitev v situacijo, so bila vsekakor zunanja prizorišča, ki so prinesla nove kvalitete in drugačen način dela, torej tovrstna odstopanja, nas izzivajo in nam omogočajo nova spoznanja. Motivirani želimo še vedno kvalitetno delovati z izborom in realizacijo projekta, ki v slovenskem prostoru obstaja že od leta 2008.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec = publika

Udeleženec dobi marsikaj, za začetek predstavo, ki jo lahko vidi tako kot jo sam želi, in jo zaznava na svoj način. Je pa res, da tovrstne predstave niso za vsakogar, pred vsem ne za tiste, ki radi gledajo predstavo s podnapisi in si ne želijo ustvariti svojega mnenja. Zato mi že leta počasi izobrazujemo publiko. Ob gledanju otroških predstav, si gledalci počasi dovolijo biti bolj odprti in počasi zaznavajo na večih nivojih. Tako smo skozi vsa ta leta pridobili publiko, ki nas spremlja tudi na drugih festivalih in tekmovanjih. Zanimivo je to, da si počasi dovoljujejo tudi ubesediti nekatere zaznave, ki so se zgodile preko vidnega.

Glede na odzivnost se mi zdi, da smo na čisto pravi senzoričen način počasi začeli približevati to »čudaško« umetnost, ki nosi ogromen potencial tako pri izvajalcu, kot gledalcu.

Foto: arhiv Pionirskega doma

6 POČITNIŠKE ŠOLE V PIONIRSKEM DOMU – CENTRU ZA KULTURO MLADIH

1. Vsebina

V letu 2020 smo v času zimskih počitnic (od 17. 2. do 21. 2.) izvedli 2 šoli, in sicer, Radijska z društvom Bivak ter Špansko umetniška šola. Počitniške šole so potekale med 7.30 in 16.30. V okviru tedenskega plana smo izvedli 30 pedagoških ur, preostali čas pa smo namenili prehrani, druženju otrok, prosti igri ter ustvarjanju. Šoli smo izvedli na lokaciji Vilharjeva 11.

Zaradi epidemioloških razmer, ki so izbruhnile marca in se počasi začele umirjati maja, smo se odločili, da ponudimo več tednov poletnih počitniških šol in tako omogočimo otrokom ustvarjanje v pestrih počitniških šolah. Seveda smo upoštevali vse varnostne ukrepe. Tokrat so sodelovali na pedagoškem delu izključno pedagogi Pionirskega doma in honorarni sodelavci. V času varstva

otrok pa smo vključili študente socialne pedagogike, AGRFTja, Pedagoške fakultete, Fakultete za socialno delo.

Šole so potekale na obeh lokacijah, štiri tedne v juliju (od 29. 6. do 24. 7.) in tri tedne v avgustu (od 10. 8. do 28. 8.). Šole so bile izjemno dobro obiskane (284 otrok), zasedenost šol je bila 97 %.

OD TRAVNIKA DO HERBARIJA V NEMŠČINI (spoznavanje nemščine v družbi dišečih rož)

Starost otrok: 6 – 8 let; pedagoga: Vera Forsthuber, Črt Zdešar

Na poletni šoli »Od travnika do herbarija v nemščini« smo se družili z naravo, nabirali travniške cvetlice, jih poimenovali po nemško in izdelali čisto svoj herbarij. Nabrane rože smo tudi prešteli in se ob tem naučili še nemških števil, barv, izštevank ter zapeli kakšno nemško pesmico.

POLETNA ŠOLA ZNANSTVENE FANTASTIKE (znanstveno-fantastična laserska dogodivščina v angleščini)

Starost otrok: 9 – 12 let; pedagogi: Mojca Čampa, Mark Kovačič, Simon Atkins

Na počitniški šoli smo testirali delovanje laserjev, spoznavali svetlobo in svetlobne efekte, si ogledali, kakšne trike so uporabili pri snemanju filmov, ter tudi izdelali svojega robota in čarobno palico. Del ur je potekal tudi v angleškem jeziku, kjer smo se naučili znamenitih filmskih izjav, poimenovanja uporabljenih tehnologij in še veliko drugih zabavnih reči.

BALET: S ČOPIČEM IN PO FRANCOSKO (poletna šola za vse ljubitelje baleta, slikanja in Francije)

Starost otrok: 7 – 11 let; pedagoga: Boris Beja, Jerneja Avsec

V šoli smo spoznali slikarje, ki so balerine radi upodabljali na svojih umetninah, in se učili o delih telesa, ki jih pri plesu najpogosteje uporabljamo. Ker je balet zelo domač v Franciji, smo spoznali francosko besedišče za barve ter dele telesa in se naučili francoskega poimenovanja nekaterih pozicij in skokov.

LIKOVNA ČUDESA

Starost otrok: 9 – 12 let; pedagoga: Iztok Amon, Rosalia Arnšek

Igra svetlobnih žarkov se je ujela na papir, iz gline so pokukali portreti izbranih portretirancev, rimski tlaki in antični mozaiki so odmevali v kamnitem mozaiku, in likovna ideja so postala matrica.

ZNANSTVENO POPOTOVANJE OD ZEMLJE DO VESOLJA (znanstvena šola)

Starost otrok: 6 – 8 let; pedagoginji: Vesna Tripković, Jasna Šebez

Na njej smo potovali po različnih znanstvenih področjih in izvedli številne poskuse. Izdelali smo fosil, vulkan, model mišice, čisto pravo zobno pasto in čistilno napravo za vodo.

POLETNA ROCK AKADEMIJA (poletna šola za kitariste in pevce)

Starost otrok: 9 – 12 let; pedagoga: Andrej Pekarovič, Eva Moškon

V šoli smo spoznavali skrivnosti pop rock glasbe. Urili smo se v preigravanju akordov, harmonizaciji, pevski tehniki in tehniki dihanja. Skupaj smo se pripravili na zaključni koncert.

BARVITI SVETOV (likovna poletna šola)

Starost otrok: 7 – 11 let; pedagoga: Iztok Amon, Rosalia Arnšek

Udeleženci likovne šole so risali po prostoru s svetlobnimi žarki, modelirali figure v gibanju, sestavljali mozaik po rimskih vzorih, ustvarili matrice in raziskovali 1001 možnosti odtisov.

ZGODBE NA TISOČ IN EN NAČIN (poletna počitniška šola angleškega jezika in gledališča)

Starost otrok: 9 – 12 let; Pedagogi: Urša Strehar Benčina, Simon Atkins

V tej šoli smo ljudske zgodbe, mite in legende povedali na drugačen, svoj način. Dopoldneve smo namreč preživljali ob gledaliških vajah v angleškem jeziku, različnih igrah in vajah.

POLETNO DRUŽENJE S PASJIM MOŽEM, ASTERIXOM, ARIOLOM IN ZVERJASCEM (poletna šola za knjižne molje in vse, ki bodo to še postali)

Starost otrok: 6 – 8 let; pedagoginji: Mojca Čampa, Jerneja Avsec
Knjige so naše zaveznice. V njih lahko spoznamo najrazličnejše prijatelje: Pasjega moža, Asterixa, Ariola, Zverjasca in Zverjaščka. Na poletni počitniški šoli smo jih spoznali še bolje. Zmešali in spili smo napoj, v katerega je padel Obelix, pripravili lutkovno predstavo z Ariolom, Ramonom in Petunjo ter se igrali s sencami in reševali kvize.

READY, STEADY, GO: TELOVADIMO PO ANGLEŠKO! (poletna šola športa po angleško)

Starost otrok: 9 – 12 let; pedagoga: Tamara Fabjančič, Dejan Bratina
Na poletni šoli smo migali s telesom in možgani! Sestavili smo poligon za Igre brez meja, preizkusili smo se kot ustvarjalci lastnih športnih pripomočkov, prelevili pa smo se tudi v športne novinarje. Vsak dan smo naše izkušnje prelili v kratke angleške članke.

ŠOLA ANIMIRANEGA FILMA (poletna šola filmske animacije za najmlajše)

Starost otrok: 7 – 11 let; pedagogi društva SLON
Na poletni šoli animiranega filma smo ustvarili čisto svoj animirani film. Kako? Izmislili smo si zgodbo, pripravili skice likov in scenografije, izdelali zgodboris, osvojili tehnike animacije in posneli zvok. Ob vsem tem pa smo se zelo zabavali in razvijali svojo domišljijo.

POLETNA ŠOLA SINHRONIZACIJE

Starostna omejitev: 9 – 12 let; mentorja: Srđan Milovanović in Teja Bitenc
Program je bil namenjen vsem, ki jih zanima sinhronizacija animiranih filmov in odkrivanje zmogljivosti lastnega glasu. Na delavnici smo udeleženci na začetku odkrivali, kaj vse zmore človeški govorni aparat in se spoznali s tehnologijo snemanja glasu ter montiranja posnetkov na video gradivo. Nato smo sestavili svojo zgodbo in jo izdelali v želeni preprosti vizualni tehniki (ilustracija, lutke, figurice iz plastelina ipd.). Vizualno gradivo smo posneli, zatem pa smo v računalniškem programu posneli sinhronizacijo lastne zgodbe. Končne izdelke smo predvajali na zaključni prireditvi in si pravično razdelili oskarje.

ŽIVALSKI POTEPI (poletna šola gledališča in angleškega jezika za najmlajše)

Starost otrok: 6 – 8 let; pedagoginji: Urša Strehar Benčina in Tamara Fabjančič
Na poletni počitniški šoli smo se vsak dan podali v nov mali »svet«, ki pa smo ga spoznavali predvsem iz živalske perspektive. Udeleženci so pridobivali angleško besedišče, se urili v sproščeni komunikaciji – tako v angleškem kot slovenskem jeziku, se vživljali v različne vloge ter usvojili tudi osnovne veščine odrskega nastopanja. Mladi ustvarjalci so se namreč preizkušali v različnih živalskih vlogah, poustvarjali živalske vsakdane, razmišljali o potrebah in perspektivah drugih in skupaj gradili nove zgodbe, ki so vključevale tudi razmislek o vseh drugih živih bitjih, s katerimi si delimo ta svet. ROAR!

ZAPOJ IN ZAPLEŠI PO ŠPANSKO

Starost otrok: 9 – 12 let; pedagoginji: Eva Moškon, Tadeja Vovk
V šoli smo se zazibali v ritmih salse, bachate in reggaetona. Pevsko smo se ogreli in se sprehodili po španski frigijski lestvici. Prevedli smo nekaj besedil španske moderne glasbe in kakšno popevko tudi zapeli.

LONČARSTVO IN DRUGE ROČNE OBRTI

Starost otrok: 7 – 11 let; pedagoginji: Eva Jeraj, Tjaša Travižan
V tednu počitniške šole lončarstva in domačih obrti smo spoznali delček bogate slovenske tradicije ročnih obrti. Ustvarjali smo s tradicionalnimi materiali ter tkali, slikali in oblikovali glino na lončarskem vretenu. Izdelke so si lahko udeležence in udeleženci poletne šole odnesli domov.

ŠOLA EKSPERIMENTIRANJA

Starost otrok: 9 - 12 let; pedagoginji: Vesna Tripković, Mojca Čampa
Šola eksperimentiranja je namenjena predvsem tistim, ki jim klasična razlaga pojavov in delovanja iz knjig ni dovolj, ampak želijo stvari preizkusiti tudi sami! Spoznavali so se z različnimi električnimi napravami, preizkušali delovanje magnetizma, izločali DNK, hkrati pa se seznanjali z

okoljem in njegovo onesnaženostjo. Izdelali smo svojo vremensko postajo in LED lučko, reciklirali različne materiale ter tudi mikroskopirali in klonirali!

USTVARJAJMO S TEKSTILOM (poletna šola kreativnega tekstila)

Starost otrok: 7 - 11 let; pedagoginji: Eva Jeraj, Živa Čuk

Poletna šola kreativnega tekstila je ponujala pester izbor delavnic in kreativnih izzivov, ki se na takšen ali drugačen način povezujejo s tekstilom. Teden smo pričeli v znamenju barv in vzorcev. Iz raznovrstnih pripomočkov in materialov smo ustvarili štampljke in šablone, ki so jih otroci z barvami za tekstil potiskali po kosih blaga. Pisane kose tekstila, smo v naslednjih dneh nato uporabili za ustvarjanje uporabnih in dekorativnih izdelkov. Spoznali smo tehnike prostoročnega šivanja, tkanja in vezenja, ter makrame tehniko vozlanja vrvi. Za delo smo uporabljali raznolike materiale, med drugim tudi tiste, ki jih najdemo v gozdu. Teden je bil pisan in ustvarjalno naravn.

OD PANTOMIME IN VOŽNJE Z MONOCIKLOM DO OSNOV KLOVNSKEGA GLEDALIŠČA IN IGRE (cirkuška poletna šola)

Starost otrok: 6 - 9 let; pedagoga: Ravil in Natalija Sultanov

V cirkuško – gledališki šoli smo se najprej naučili osnov žongliranja, akrobatike, pantomime, vožnje z monociklom, hoje po žogi, hoduljah, vrvi, osnov klovnskega gledališča in igre. Ko smo vse to osvojili, pa smo skupaj raziskovali nove, drugačne možnosti in iskali nove gledališke forme, ki odpirajo pot domišljiji in spodbujajo vašo ustvarjalnost.

PLESATI PRAVLJICO (poletna plesna šola)

Starost otrok: 6 - 9 let; pedagoginja: Saša Lončar

Poletna plesna šola je povezala tri dejavnosti, ki krepijo našo domišljijo: pripovedovanje, gledališko igro in ples.

Na poletni šoli smo se podali v čudovit svet pravljic, obstoječih in izmišljenih, ki smo jih preko različnih procesov raziskali, oblikovali in na svojstven način pripovedovali.

Naša pravljica je rodila nove junake, s katerimi smo se podali na čudežne poti, s čarobnimi izzivi v danem trenutku.

V 5 dnevem procesu smo se srečali s svojimi gibalnimi sposobnostmi, ne glede na plesna predznanja, saj je naše izhodišče primaren gib. Poleg ozaveščenosti lastnih gibalnih sposobnosti, smo se srečali z oglaševanjem v skupino, ki je bistvenega pomena za kvalitetno razvijanje ustvarjalnosti. V pomoč za nastanek čudovitega bomo uporabili tudi likovne, govorne, pevske in marsikatero spretnosti, ki jih imamo v sebi.

ROBOTIKA S TEHNOVEDOM (poletna šola robotike)

Starost otrok: 7 – 11 let; pedagogi: ekipa malega TehnoVeda

V poletni šoli smo skozi otroška čutila približali svet naravoslovja in tehnike ter predstavili robotiko na zanimiv in otrokom primeren način. Preizkusili smo se na področju elektrike in se igrali z igrami programiranja. Vstopili smo v svet robotike in z uporabnim znanjem preizkusili vrhunske igrače ter spoznali poklice, ki tovrstna znanja potrebujejo. Ob koncu tedna nas je čakalo mini tekmovanje, kjer smo preizkusili pridobljena znanja.

SKRIVNOSTNA UMETNOST MAJEV, AZTEKOV IN INKOV (poletna šola likovne umetnosti)

Starost: 6 – 9 let; pedagoginji: Eva Jeraj, Mojca Čampa

Tisočere skrivnosti in zgodbe ameriških staroselcev so nas osupnile!

Njihove običaje in simbole smo poustvarili in skupaj raziskali likovne umetnosti starih Indijancev. Stopili smo v majevske templje, ustvarjali prelep azteški nakit in spoznali ulice inkovskega mesta Machu Picchu. V tednu počitniške šole smo poslušali zgodbe in legende, ter na podlagi njih risali, slikali, ustvarjali mozaike in tkali kot staroselci!

NAJDI SVOJ GLAS (poletna šola sinhronizacije)

Starost otrok: 7 – 11 let; pedagog: Srđan Milovanović

Program je bil namenjen vsem, ki jih zanima sinhronizacija animiranih filmov in odkrivanje zmogljivosti lastnega glasu. Na delavnici smo na začetku odkrivali, kaj vse zmore človeški govorni aparat in se spoznali s tehnologijo snemanja glasu ter montiranja posnetkov na video gradivo. Nato smo sestavili svojo zgodbo in jo izdelali v zeleni preprosti vizualni tehniki (ilustracija, lutke, figurice iz plastelina ipd.). Vizualno gradivo smo posneli, zatem pa je v računalniškem programu vsak udeleženec posnel sinhronizacijo lastne zgodbe.

Končne izdelke smo predvajali na zaključni prireditvi in si pravično razdelili oskarje.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Počitniške šole so bile izredno dobro obiskane, tako starši kot otroci so bili zelo zadovoljni. Cilj, da čim več otrok spozna naše dejavnosti, dosegamo, saj se na naše celoletne dejavnosti vpiše kar nekaj otrok, ki so PD spoznali najprej na počitniških šolah.

b) Učinkovitost

Cena enotedenske počitniške šole znaša 90 €, kar za starše predstavlja sprejemljiv strošek. V ceno je všteto pedagoško vodenje, izvedba programa in trije obroki hrane (zajtrk, kosilo, malica). S sofinanciranjem programov nam ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana omogoča, da otrokom ponudimo kvalitetne vsebine, ki jih vodi usposobljen kader.

c) Dostopnost

Trudimo se, da sprejmemo vsakega otroka, v primeru, da je šola že zasedena a je interes velik, razpišemo dodaten termin s podobno tematiko. V letošnjem letu je bila najbolj zaželjena znanstvena šola, ki smo jo izvedli v treh različicah.

3. Smernice za vnaprej

Koncept počitniških šol bomo obdržali tudi v prihodnje, šole pa bodo izvedene na obeh lokacijah. V prihodnjem letu bomo programe širili s sodelovanjem z različnimi društvi, zavodi in institucijami, jih povezovali in vsebinsko strokovno dopolnjevali počitniške šole.

Obenem pa so počitniške šole tudi prostor, kjer se pedagogi preizkušajo v drugačni časovni in vsebinski obliki. Prav tako delajo v paru, kar prinese dodatne izkušnje in dinamiko.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Počitniške šole v Pionirskem domu otrokom omogočajo sproščeno spoznavanje kulturno-umetniških in jezikovnih vsebin. Nudimo jim varno okolje, v katerem se naučijo novih stvari, se družijo s sovrstniki, ustvarjajo in kvalitetno preživijo prosti čas. Starši za relativno nizko ceno dobijo vpogled v delo in posamezno dejavnost ter varno in ustvarjalno okolje za njihovega otroka.

7 FESTIVAL KULTURNO-UMETNOSTNE VZGOJE BOBRI 2020 (sodelovanje na festivalu)

1. Vsebina

Na letošnjem festivalu kulturno umetnostne vzgoje Bobri smo se predstavili z različnimi dogodki:

Kiparska delavnica: Čar zlatega reza in zlate spirale (Rosalia Maria Arnšek).

V kiparski delavnici so se otroci urili v risanju zlatih pravokotnikov in spiral, na koncu so izvedli likovno plastiko, ki se naslanja na to čarobno sorazmerje.

Spoznawali so skrivnosti zlatega reza, iskali zlate pravokotnike in spirale v naravi in v umetniških delih (školjke, rastline, drevesa, človeško telo, pisava, Leonardo da Vinci ...). Spoznawali so posebnost zlato merskega razmerja, saj so ga mnogi arhitekti zavestno uporabljali pri svojih delih in pri urejanju prostora (opazovanje skritega zlatega reza v piramidah, grški arhitekturi in v sodobni arhitekturi).

Slikarska delavnica: Ideja zasije/delavnica prostorskega risanja s svetlobo / Iztok Amon

V delavnici risanja s svetlobo so se otroci prepustili za mnoge presenetljivim učinkom prostega risanja po prostoru. Risali so z različnimi viri svetlobe, z gibanjem celega telesa in tako doživeli njihovo avtentično občutenje in zavedanje risbe - v času in prostoru. Nastale so kontrastne fotografije, ki jih lahko zložimo v animirano zaporedje. Pri takšnem ustvarjanju otroke spodbujamo k avtentični interakciji, kjer so razbremenjeni likovnih pravil, napak, vrednotenja, poudarek je predvsem na doživetju okoliškega prostora. Pedagog poskuša otroke povezati s tem, da ideje nadgrajujejo med seboj - medtem ko rezultati ustvarjanja postajajo vse bolj produkt skupnih idej, z izdelki ne tekmujejo, ampak spremljajo razvoj ideje, kjer je v vsaki novi zamisli vsebovana prejšnja. Končni izdelek je bil skupna fotografija širokega kota in zadovoljstva za vsakogar v skupini.

Razstava vizualne umetnice Nine Koželj:

Na festivalu je predstavila delo iz cikla OSTANI TAKO DOLGO KOT ŽELIŠ/STAY AS LONG AS YOU WANT, v katerem obiskovalci lahko posegajo v osebni prostor skulptur a s tem sprožajo nehoten neprijeten fizičen odziv lastnega telesa. Gre za elektrificirano prostorsko postavitev, narejeno iz trakov pašne ograje in električnega pastirja, ki ponazarjajo koruzno polje, v naravni velikosti. Koruzno polje sega v višino skoraj 2 metra, natančno izvezene rastline koruze pa se bohotijo pod koruznimi storži. Ob nizkonapetostnih električnih pulzih koruzno polje prasketa.

Delavnica ELEKTRONSKE SLIKE in vodstvo ob razstavi:

Elektrika je ena od štirih osnovnih sil v naravi. Delce, iz katerih je sestavljena, pa imenujemo električni tok. Ti delci se gibajo po električnih prevodnikih – daljnovodi, žice, včasih celo po praznem prostoru. Da električni tok doseže naše domove, so po celem svetu postavljeni električni drogovi, ki so že tako vključeni v naše okolje, da jih ne opazimo več.

Kaj pa, če obstaja takšna barva, ki tako, kot daljnovodi, prevaja elektriko? Bi z njo lahko narisali risbo, vključili majhne žarnice in baterijo, sklenili električni krog ter tako dobili elektronsko sliko? Na delavnici smo spoznali osnove električnega kroga, nato pa sami zmešali barvo, ki prevaja elektriko, narisali risbo, vanjo vstavili elektronsko vezje in baterijo ter jo tako oživel.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Letošnji program, ki smo ga ponudili na festivalu Bobri, je bil izjemno dobro obiskan. Prvič smo poleg delavnic ponudili razstavo vizualne umetnice z vodstvom in delavnico. Prav tako smo premierno razstavo postavili v obnovljenih prostorih na Komenskega 9, ki so tudi drugače namenjeni razstavam našega likovnega festivala.

b) Učinkovitost

Največji finančni vložek je bilo sofinanciranje razstave Nine Koželj.

c) Dostopnost

Program je bil dostopen tako osnovnošolcem v dopoldanskem času (prvi dve delavnici, takoj zasedeni, dva razreda OŠ Ledina), kot širši javnosti v popoldanskem času (razstava, vodenje in delavnica Nine Koželj) kjer smo gostili 30 obiskovalcev.

3. Smernice za vnaprej

Seveda bomo sodelovali tudi drugo leto, ne nazadnje vsako leto pomagamo tudi ob prodaji kart tako, da ponudimo delavnico za čakajoče otroke staršev, ki pridejo po vstopnice.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci se spoznajo s prostori in vsebinami, ki jih izvaja Pionirski dom.

Foto: arhiv Pionirskega doma

PROGRAMI UČENJA TUJIH JEZIKOV IN KULTUR

---

8 CELOLETNI PROGRAMI TUJIH JEZIKOV IN KULTUR

Leto 2020 je bilo vsekakor prelomno leto, saj se je zaradi epidemije pričelo strokovno izpopolnjevanje programov in inovativnih pristopov ter usposabljanje in priprava materialov za digitalno poučevanje. Čeprav smo med prvo epidemijo spomladi zaprli svoja vrata, smo med drugo epidemijo v jeseni prešli na učenje na daljavo prek platforme Zoom (ter nekaterih drugih aplikacij). Za online učenje se je odločila velika večina naših tečajnikov. Na 31. 12. 2020 je obiskovalo pouk na daljavo na jezikih kar 83 % udeležencev. Tako od vpisanih 450 otrok na tujih jezikih obiskuje kar 373 udeležencev tečaje na daljavo (podatek na 31. 12. 2020). Učenje na daljavo se je tako izkazalo kot optimalna rešitev v obstoječi situaciji. Za tovrstno učenje tujih jezikov na daljavo se nismo odločili le pri najmlajših, 4 – 7 let starih otrocih (igralne urice ter prvi razred), ki nimajo takšne koncentracije, da bi lahko kvalitetno sledili pouku preko ekrana. Prav tako se niso za pouk na daljavo odločili določeni posamezniki ter dva angleška razreda na zunanji lokaciji OŠ Škofljica. Ocenjujemo, da smo programe v online obliki izpeljali 80% do 90 % uspešno, saj so večkrat prisotne tehnične težave ter slabša motivacija otrok, ki ne more biti enaka kot v razredu.

Vsebinsko in ciljno je na tujih jezikih zadnja leta vse več povezovanja z oddelkom za kulturo, kar se je pokazalo kot zelo učinkovito (npr. vključevanje v pouk v začetnem obdobju poučevanja glasbo, sodobni ples, impro tehnike, likovno umetnost, film...), prav tako se je povečalo sodelovanje in povezovanje v počitniških šolah in tako so zadnja leta nastali nekateri za otroke čudoviti programi (Francosko slikarstvo, Japonska animacija, Francoska moda, Nemška glasba, Španski film, Angleški teater...)

Drugi večji cilj so vsekakor mednarodni izpiti, saj smo pooblaščen izvajalci dveh izpitnih centrov (angleškega: Cambridge ter španskega: Instituto Cervantes). Predšolski programi so predvsem usmerjeni v omogočanje kakovostnega in ustreznega prvega stika z jezikom znotraj razreda in so predvsem namenjeni razvijanju pozitivnega odnosa ter motivacije za učenje tujih jezikov. Glavni cilji so razvijanje prve zelo bazične komunikacije, pogosto neverbalne komunikacije ter pravih odzivov otrok znotraj osnovne tujejezične komunikacije. Hkrati osvajajo osnove glasovnih zakonitosti specifičnih za posamezen jezik ter njegove melodike. Cilji osnovnošolskih programov je krepitev motivacije ter razvijanje vseh komunikacijskih in jezikovnih spretnosti: poslušanje, govorjenje, pisanje, branje, mediacija. Hkrati pa je cilj vključevanje raznolikih metod poučevanja vsakega pedagoga posebej. Vsak prispeva svojo metodo dela. Tečaji vsebujejo kulturne vsebine, zgodovinsko ozadje, seznanitev o podobnostih in drugačnostih življenja, delovanja ter povezovanja slovenske in tuje kulture. Tečajniki se seznanijo tudi z umetnostno zgodovinskimi značilnostmi dežele, npr. slikarstvom, glasbo, gledališčem, kulinariko ipd. Prav tako vključujemo tudi tuje govoreče učitelje, ki omogočajo najbolj naravno jezikovno situacijo in predstavijo deželo in kulturo svojega maternega jezika. Cilj je usvojitev znanja znotraj določenih kriterijev evropskega jezikovnega okvira od stopnje od A1 do C2. Naši izbrani programi omogočajo doseganje nekaterih ravni znanj že v zgodnjem otroštvu. Udeleženci lahko preverijo ali so dosegli končni cilj na mednarodnih testiranjih za pridobitev mednarodnega certifikata. Pouk za odrasle poteka na drugačen način, bolj strukturirano in so praviloma zelo storilnostno naravnani ter ciljno usmerjeni na doseganje znanja za opravljanje mednarodnih izpitov ter pridobitev certifikatov.

8.1 ANGLEŠKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGI: Tamara Fabjančič, Karmen Feher Malačič, Simon Atkins, Monika Mihelič, Tina Marjanovič, Nuša Stamejčič, Lana Jurman, Klara Rus, Srđan Milovanović

1. Vsebina

Tako kot pri ostalih jezikih, je bilo tudi na angleščini leto 2020 prelomno leto. Ustaljen način pouka je bil prekinjen 13. marca in 2. novembra zaradi razglasitve epidemije s Covid 19. V marcu se za online učenje na oddelku za tuje jezike nismo odločili (z redkimi izjemami), tako da dobra dva meseca ni bilo pouka, medtem ko smo jeseni, prvi teden novembra, ves pouk prestavili na daljavo. Tako je pouk angleškega jezika v šolskem letu 2019/20 pri 33-ih skupinah ter 10-ih individualnih urah do 13.3.2020 potekal, kot je bilo predvideno ob začetku šolskega leta. V skupine so bili vpisani tako učenci iz preteklih let kot novi učenci. Učenci so se pripravljali na mednarodne izpite Cambridge Assessment English, opravljali bralno značko, se udeležili potrditve certifikatov (26. 2. 2020) za opravljene izpite in pripravili razstavo ob kulturnem dnevu 8. februarja (na temo Pike Nogavičke). Z uvedbo karantene je bil pouk prekinjen za dva meseca. 18. 5. 2020 se je večina otrok vrnila v učilnice, nekaj učencev pa je s tečaji zaključilo predčasno. Prav tako so nekateri, zlasti starejši – najstniki ter odrasli, imeli pouk preko interneta (preko Zoom aplikacije). Programe se je izvajalo naprej tako, kot je bilo predvideno pred tem ostrim rezom v šolsko leto, vendar z določenimi ukrepi (razmak med mizami, prezračevanje, razkuževanje učilnic, umivanje rok itd.). Zlasti na začetku je bilo več poudarka na ponovnem povezovanju znotraj skupin ter vzpostavljanju pozitivne in učenju vzpodbudne klime.

V novem šolskem letu 2020/21 se je pouk pričel 7. septembra pri 22-ih skupinah, 11-ih individualnih urah, treh dvojicah ter dveh trojicah v razredu s podobnimi ukrepi kot v maju, nato pa se je z jesenskimi šolskimi počitnicami začelo obdobje pouka na daljavo (2.11.2020). Pouk je večinoma potekal prek aplikacije Zoom, nekateri pedagogi pa so uporabili tudi druge možnosti. Največja primanjkljaja leta 2020, ki jih je povzročila epidemija, so odpadli mednarodni izpiti spomladi, ki pa so bili uspešno izpeljani kasneje v decembru ter odpadla zaključna prireditev učencev Oddelka za tuje jezike in kulture. Le-te so se predvsem mlajši učenci veselili, a je zaradi dvomesečnega izpada pouka žal ni bilo možno ustvariti in izpeljati. Prav tako ni bil izpeljan določen del pouka v vseh skupinah, saj se je pouk nadaljeval šele po vrnitvi v učilnice. Program je bil tako do konca junija izveden v rahlo okrnjenem obsegu.

Popolnoma drugačna situacija pa se je pokazala v jeseni, ko smo se pripravili na online učenje in za pouk na daljavo se je odločilo kar 82 % otrok na angleščini. Pedagoginja Tamara Fabjančič je povzela takole: »Menim, da je kratko obdobje, ko smo učence še imeli v razredu, pozitivno vplivalo na prehod na pouk na daljavo. Učenci so se po poletju že navadili ritma tečaja, oskrbeli so se s potrebnim gradivom in s sošolci že uspeli ponovno ali na novo vzpostaviti vezi. Do novega vala pouka na daljavo so bili učenci tudi že večji uporabe spletnih učilnic, zato tu ni bilo večjih ovir pri prehodu. Večjih vsebinskih prilagoditev prehod na spletni pouk ni terjalo, do določene mere pa je bilo seveda potrebno prilagoditi metode poučevanja.« Digitalizacija na tujih jezikih se je tako izkazala za uspešno, vsekakor pa obstoječa metoda ni nadomestilo za klasični pouk v razredu, je le alternativa.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Leto 2020 je bilo zaradi zunanje pogojenih okoliščin manj uspešno od planiranega in pričakovanega. Kot omenjeno so odpadli izpiti ter zaključna prireditev. Prav tako v tem šolskem letu razen z redkimi izjemami ni bilo možno izpeljati projekta Bralne značke. Z vsemi skupinami so se tečaji na koncu vseeno uspešno zaključili, kljub temu, da je bilo število ur okrnjeno. Kot že omenjeno, se je večina učencev na pouk po preklicu karantene meseca maja vrnila, nekateri starejši učenci pa so celo imeli pouk preko interneta. Glede na zastavljene cilje program ni bil v celoti izpeljan v prvi polovici leta 2020, saj so ostale določene enote nepredelane, to pa je bila posledica dvomesečne prekinitve pouka v Pionirskem domu. Vrnitev v učilnice sredi maja se je tako izkazala za zelo pozitivno potezo, saj so učenci na ta način lahko dokončali nekatere načete snovi in predvsem dobili občutek povratka v običajen potek pouka.

Pedagogi na angleščini na splošno ocenjujejo, da se na online obliko pouka v jeseni ni bilo prezahtevno navaditi, vsekakor pa to ni oblika, ki bi povsem enakovredno nadomestila klasičen pouk v učilnicah. Na primer, delo v parih in skupinah je sicer možno, a ne poteka tako tekoče kot v razredu, kjer lahko učitelj istočasno spremlja vse skupine. Drugo slabo plat spletnega pouka opažajo pri starejših učencih, ki jih pri pouku pogosto zamika še kakšna druga aktivnost na računalniku, ki ni povezana s poukom. Tu je še tako dobro pripravljena in izpeljana ura pouka v 'boju' z raznimi prostočasnimi možnostmi, ki občasno žal tudi prevladajo. Hkrati pa številni poročajo o tehničnih težavah otrok, ki občasno motijo potek pouka. Pedagogi si večinoma želijo čimprejšnjega povratka otrok v razred, da bodo skupne ure doživete in izkoriščene v polnosti. Pedagoginja Tamara Fabjančič ocenjuje online učenje takole: »Tekoče šolsko leto je zaenkrat relativno uspešno, kar lahko sodim tudi po tem, da se je za spletno obliko pouka odločila velika večina mojih učencev in da pri njej vztrajajo. Učencem, ki se za spletni pouk niso odločili, pošiljam obvestilo o predelani snovi, da bodo vsaj na ta način v stiku z dogajanjem na tečaju.« Pedagog Simon Atkins razloži, da so otroci srednjih šol zelo utrujeni od celodnevnega online učenja ter uporabi nov termin »Zoomed out« in razloži, da izraz pomeni biti izčrpan od preveč Zooma. Pedagoginja Klara Rus tako ocenjuje svoje online delo: »Stremela sem k temu, da bi tudi v novih okoliščinah učinkovitost tečajev bila primerljiva z učinkovitostjo v normalnih okoliščinah. Pri pripravi dejavnosti za vsako Zoom uro sem morala upoštevati zakonitosti novega učnega medija (platforme Zoom). Vse strani v učbeniku in delovnem zvezku sem, na primer, pred uro »poskenirala« in jih med uro učencem kazala na svojem ekranu (delila sem svoj zaslon). Kar se tiče zvočnih posnetkov, jih nisem predvajala (da jih ne bi prekinjalo), namesto tega sem učencem pri nalogah, kjer je bilo vključeno slušno razumevanje, brala sama. Pri naših urah prek Zooma je bil poudarek predvsem na frontalnem in individualnem delu.«

b) Učinkovitost

Za izvajanje pouka v tem šolskem letu niso bile potrebne večje nove investicije. Pouk smo kvalitetno izvajali z uporabo ustaljenih gradiv iz prejšnjih šolskih let. Tehnična oprema (TV, radio, DVD predvajalnik) zadoščajo namenu. Za zagotavljanje in ohranjanje kakovosti dela bi bil potreben finančni vložek predvsem pri vlaganju denarnih sredstev v izboljšanje pogojev dela (predvsem je poudarek na zvočni izolaciji med učilnicami, novih oknih). V drugi polovici leta je bilo potrebno za online učenje opremiti nekatere računalnike z boljšo kamero ter opraviti nakup licence Zoom, ki se mesečno plačuje. Dve redno zaposleni pedagoginji imata zelo dobra prenosnika, ostali so uporabljali svoje računalnike od doma.

c) Dostopnost

Angleški pouk je začetek leta 2020 obiskovalo 263 udeležencev (podatek na dan 22. 1. 2020), trenutno jih obiskuje pouk na daljavo nekoliko manj, in sicer le 178 udeležencev (podatek na 31. 12. 2020), kar je 82 % od 182 trenutno vpisanih na angleščino. Nekaj manj otrok je bilo že zaradi trenutne situacije vpisanih septembra, prav tako pa 40 tečajnikov čaka na povratek v učilnice in smo njihove šolnine zamrznili (zlasti najmlajši katerih programi niso prešli na splet). Število vpisanih se je po uvedbi ukrepov zaradi epidemije in zamrznitve pouka seveda občutno zmanjšalo. Kljub temu se je velika večina otrok, tudi tistih, ki se maja niso uspeli vrniti v šolske klopi, vrnila v septembru.

3. Smernice za vnaprej

Pedagogi navajajo več smernic, ključni cilj za nekatere je doseganje ravni znanja v skladu s SEJO/CEFR, t.j. evropsko lestvico ravni znanja tujega jezika ter tako opravljanje mednarodnih izpitov. Naši tečaji so storilnostno naravnani, saj večina tečajnikov želi doseči določeno raven znanja, ki jim bo pomagala v šoli, na študiju, v poklicu. Rezultate si lahko merijo tudi s pridobitvijo mednarodnega certifikata. Hkrati je pomembno že prej omenjeno vključevanje gibalnih aktivnosti, impro tehnik ter drugih kulturnih vsebin v obstoječe programe angleškega jezika. Cilj je vsekakor celostno znanje jezika in kultur. Ostali pedagogi poudarijo, da gre do smernice v smer digitalizacije in da je neobhodno potrebno, da se učitelj angažira in poleg razvijanja metod poučevanja, ki jih lahko uporabi v 'živo' v razredu, išče tudi metode poučevanja, ki so specifične predvsem za spletni pouk. Uporaba kvalitetnih didaktičnih spletnih strani in aplikacij (npr. spletni strani

Learnenglishkids in Learnenglishteens, pod okriljem British Council, ter spletna aplikacija Kahoot), ki pri klasičnem pouku v razredu predstavlja bolj popestritev pouka, sedaj stopa v ospredje. Pedagogi prav tako ugotavljajo, da so otroci prehod na pouk na daljavo dobro sprejeli in se nanj dobro prilagodili. H karseda gladkemu poteku ur je seveda pripomogla tudi pomoč staršev, ki so učencem po potrebi priskočili na pomoč. Ocenjujejo, da je možno nadaljevanje z obstoječo obliko online poučevanja tudi v letu 2021 v kolikor bo potrebno.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Tamare Fabjančič:

Pri utrjevanju znanja želim vzpostaviti čimbolj življenjske situacije, da učenci začutijo, da svoje znanje lahko s pridom uporabijo tudi izven šolskega konteksta. Ker učenje jezika v Pionirskem domu ni omejeno s potrebo po kvantitativnem izkazovanju in ocenjevanju, je celoten proces bolj sproščen. Učenci začnejo razumeti, da se jezika ne učijo za ocene, temveč zase in za svoj razvoj. Prav iz tega razloga, ker k učenju pristopajo sproščeno, tudi opravljanje mednarodnih izpitov (sploh mlajši) sprejemajo kot pozitiven izziv. Potrditev znanja s strani prestižne univerze pa je dobrodošla motivacija za nadaljnje učenje. Napredovanje v znanju in razgledanosti posameznikov je podprto z načinom poučevanja, saj jezikovne aspekte podkrepimo s kulturnimi vsebinami in spoznavanjem navad in običajev dežel, kjer je angleščina materni, uradni ali večinski jezik.

Iz pogovorov z učenci ugotavljam, predvsem zdaj, ko so in smo vrženi v svet spletnega pouka, da jim tečajji v Pionirskem domu poleg pridobivanja znanja omogočajo tudi relaksacijo in prevetritev vsakdanjega dogajanja. Ker se zavedam, da otrokom spletni pouk sam po sebi sedaj več ne predstavlja nekaj novega in zanimivega, kot je to morebiti bilo spomladi, se trudim ure narediti še bolj zanimive in povezane z njihovimi lastnimi interesi. Opažam, da se učenci dobro odzivajo na aktivnosti, ki v pouk vpletejo njihovo domače okolje. Ne glede na to, da si želim, da bi se z otroki lahko čimprej spet videla v razredu, pa ima spletni pouk eno veliko prednost pred klasičnim poukom, saj ne pozna prostorskih meja. Tako mi je omogočeno, da imam individualni pouk z mojim nekdanjim učencem, ki se je z družino dobra tri leta nazaj preselil v Švico. Jeseni me je njegova mama kontaktirala in ker ima fant na naše ure pouka v Pionirskem domu tako dobre spomine, so želeli, da bi se z mano angleščine učil še naprej. In preko spleta se tudi lahko!

Mnenje pedagoginje Monike Mihelič:

Celoten program se je z novembrom preselil na Zoom zaradi učenja na daljavo v obdobju razglašene epidemije. S tem je bilo treba prilagoditi samo izvajanje programov, sploh kar se tiče bolj ustvarjalnih dejavnosti. Večji poudarek je tako na učbenikih, na pisanju in govoru. V prvem sklopu je bil odličen pozitiven odziv tako staršev kot otrok na pripravljenost dela na daljavo tudi v tistem tednu, ko so imele osnovne šole podaljšane jesenske počitnice. Večina učencev, ki so se pridružili pri delu na daljavo preko Zooma je odlično sodelovalo. Sploh v prvih urah so imeli priložnost virtualno vstopiti v dom učitelja in svojih sošolcev, kar je vzbudilo kar veliko zanimanja in povečalo voljo do dela. Kot je za Pionirski dom značilno, smo pedagogi še bolj stopili izven svojih okvirjev načrtanega programa in lahko povem, da so bolj aktualne in življenjske teme pri učencih spodbudile še večjo željo po uporabi tujega jezika. Učenci so na splošno imeli težave s tem, da so želeli preglasiti en drugega, kar pa na Zoomu ne deluje tako učinkovito kot v razredu. Kmalu so se začeli poslušati oziroma počakali, da pridejo na vrsto. Večje težave pri delu na daljavo imajo otroci z motnjo pozornosti, saj je njihovo domače okolje še vedno bolj zapolnjeno z distraktorji kot v učilnici. Taka oblika strukture jim opazno manjka – kar se opazi tudi pri zamujanju na uro ali pa pri potrebi po večji spodbudi za podajanje odgovorov. Včasih imajo težave z navodili, npr. na kateri strani v učbeniku smo ali katero nalogo delamo, kljub večkratnim navodilom. Predvsem mlajši občasno potrebujejo zraven sebe odraslo osebo, kar večinoma pomeni, da so pri določenih starši prisotni pri pouku. V pouk sem začela takoj vključevati več gibalnih aktivnosti, kar se je izkazalo za dobro, predvsem zaradi tega, ker večina učencev cele dopoldneve preživi za računalniki. Domače naloge so pri delu na daljavo odpadle – večina učencev je nanje pozabila pri obilici domačih nalog iz šole. Več pogovorov se usmerja v kulturne teme poučevanega jezika, slabša je pozornost za slovnične teme, čeprav učenci nimajo težav s tem, da bi postavljali dodatna vprašanja ali povedali, če česa ne razumejo. Da povzamem, odzivi otrok in staršev so pozitivni,

pedagoške ure pa produktivne. Učitelji smo se še bolj povezali s starši, kar pozitivno deluje na učence in spodbuja boljše medsebojno sodelovanje. Kljub vsemu, pa bi si vsi želeli čimprej vrniti v šolske klopi.

Mnenje pedagoginje Tine Marjanović:

Letošnje šolsko leto 2020/21 je bil velik izziv za učitelje tujega jezika, saj smo v Pionirskem domu lahko osebno poučevali zgolj 2 meseca, nato pa je bilo naše delo postavljeno pod vprašaj. Vseeno smo se odločili nadaljevati z delom ter se opogumili in preizkusili poučevanje preko platforme Zoom. Pred začetkom smo bili vsi negotovi in neprepičani v uspešno delo, vendar je bil odziv staršev in tečajnikov zelo spodbuden. Starejši učenci so navajeni na uporabo platforme Zoom, zato pri individualnih urah nisem imela nobenih težav. Z učenko sva v učne ure na daljavo vpeljali tudi bralni klub in uro po izbiri. Oboje bi izpostavila kot nekaj pomembnega in pozitivnega, saj je to za njo nekaj novega. Učenka lahko najde teme, ki jo zanimajo in bi se o njih rada učila v tujem jeziku, hkrati pa učitelja postavi pred zanimiv osebnostni izziv, in sicer učenje različnih tematik v angleškem jeziku, brez učbenikov in delovnih zvezkov. Učitelj ima popolnoma odprte roke glede tega, kako bo učencem predstavil določeno tematiko, kakšne metode in pripomočke bo uporabil ter kaj želi učitelj doseči glede ciljev pri teh urah. Ravno to je največji plus dela v Pionirskem domu, saj nam učiteljem dovoljuje spremembe, odprte roke in preizkušanje novih smernic pri poučevanju tujega jezika.

8.2 NEMŠKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJE: Nives Rac, Vera Forsthuber, Anja Štefanič, Klementina Ulaga, Katharina Andraschke, Irena Švagelj, Anja Bonča, Tea Korenčan

1. Vsebina

Pomen znanja tujih jezikov ima v današnji družbi pomembno vlogo. Je postopek v katerem govorec spozna uporabo jezika, kulturo ciljnega jezika in je ključ do številnih izkušenj. Učenje nemščine predstavlja za nekatere izziv, zato je pomembno, da pedagogi najdejo najbolj učinkovite učne metode, pristope in so pripravljene prilagajanja. Pri tem ima pomembno vlogo tudi zgodnje učenje tujega jezika, kjer učenje poteka v veliki meri nezavedno. S tem otrok pridobi temeljna znanja, na katerih se znanje čudovito gradi. Vse prej našteto ima v Pionirskem domu pri poučevanju nemščine velik pomen. V Pionirskem domu je ključ do uspešnega znanja, ne samo učenje slovničnih struktur in dejstev. Učenje jezika predstavlja zabavno, igrivo in sijajno izkušnjo v življenju.

Klasičen način pouka nemščine je bil prekinjen 13. marca in 2. novembra 2020 zaradi razglašene epidemije. V marcu se za online učenje na oddelku za tuje jezike nismo odločili (z redkimi izjemami), na jesen, prvi teden novembra pa smo pouk prestavili na daljavo. Pouk nemškega jezika je pri 19-ih skupinah ter nekaj individualnih urah do 13. 3. 2020 potekal nemoteno in po programu. Večina skupin je poleg dela po obstoječem programu prebiral knjige za bralno značko ter sodelovala pri projektu za kulturni dan: Pika Nogavička (Pippi Langstrumpf). Starejši učenci so se pripravljali na mednarodne izpite, ki pa so zaradi situacije s Covid 19 odpadli ter bili prestavljeni na jesenski rok. 18. 5. 2020 so se otroci vrnili v šolske klopi. Mlajši so skoraj vsi nadaljevali s poukom nemščine, medtem ko so se nekateri starejši po dvomesečni prekinitvi ter zaradi obsežnejših šolskih obveznosti (priprava na maturo, popoldanski pouk) vrnili v okrnjenem številu. Pri nekaterih najstarejših in pri odraslih se je pouk tudi med epidemijo nadaljeval preko interneta in so programe lahko izpeljali v celoti. Najmlajšim se je bilo prijetno vrniti nazaj, čeprav je bilo potrebno pouk prilagoditi varnostnim zahtevam. Upoštevati je bilo treba varnostno razdaljo, se izogibati nepotrebni kopijam ter izogibati telesnemu stiku. Pedagoginja Anja Štefanič je v zvezi s tem povedala: »Težavo s kopijami sem rešila tako, da sem učencem preko računalnika in televizije projicirala besedilo oz. naloge, oni pa so jih rešili ustno oz. si jih zapisali v zvezek. Če smo uporabljali kakšno igračo, sem jo prej razkužila, po končani aktivnosti smo si ponovno vsi razkužili roke. Tudi sami učenci so bili glede tega zelo vestni in pozorni.«

V septembru, ko smo ponovno pričeli s tečaji, se je pouk pri 10-ih skupinah, treh individualnih urah, dveh dvojicah in štirih trojicah nadaljeval v razredu z obstoječimi ukrepi (razkuževanje, nošenje mask...) vse do 2. 11., ko so se tečaji prestavili na spletno platformo Zoom in za pouk na daljavo se je odločilo kar 73 % otrok na nemščini. Pedagoginja Nives Rac je vsebinsko tako opisala njeno delo: »Poučujem skupine in individualne ure, kjer so učenci stari med 7 in 23 let. Med učenjem uporabljamo še naprej gradivo, delovni zvezek in učbenik. Deljenje zaslona omogoča, da učenci lahko nemoteno sledijo snovi. Medtem ko manjši otroci zaradi tehnologije zagotovo potrebujejo pomoč od staršev (prijava v spletno učilnico, odjava), delo preko spleta zelo uspešno deluje pri starejših otrocih, ki so običajno zelo dobro podkovani z elektronskimi mediji. Vsekakor se je pri vseh motivacija za učenje obdržala. Vendar pogrešam osebni stik z učenci, njihovo veselje, energičnost v učilnici, igranje in gibanje.«

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

V prvi polovici leta 2020 razen pri skupinah starejših učencev ter odraslih, ki so nadaljevali preko interneta ter tako dosegli zastavljene cilje, ostali programi zaradi izpada ur niso bili zaključeni v celoti. Pedagoginja Vera Forsthuber je povedala: »S programom smo po vrnitvi sicer nadaljevali, a da bi bil pouk otrokom prijeten in manj stresen, nismo pisali testov ter opustili pripravo na izpit. Prav tako nismo zaključili projekta bralne značke, pri katerem so nekateri otroci zelo radi sodelovali. Otroci so zelo radi obiskovali tečaj in hitro obnovili med epidemijo nekoliko pozabljeno snov.«

Septembra se je tečaj nemščine začel kot načrtovano v prostorih Pionirskega doma, kjer so pedagogi z udeleženci uspešno nadaljevali s programom z obstoječimi ukrepi. Po jesenskih počitnicah se je 2. 11. učenje uspešno nadaljevalo preko aplikacije Zoom, kjer so redno sodelovali skoraj vsi otroci, ki so se odločili za online obliko pouka. Učenje je bilo z uporabo različnih digitalnih učnih pripomočkov res drugačno, zelo razgibano, a vsekakor nič manj uspešno kot v razredu. Razen določenih tehničnih težav, pedagogi ocenjujejo online učenje za uspešno, vendar ne v celoti, saj so pedagogi namenili več časa motivaciji in pogovoru z otroki ter prepoznavanju njihovih čustev. Pedagoginja Nives Rac ocenjuje: »Razen igralnih uric in učenje jezika pri najmlajših (5-7 let), katerih zaradi drugačnega pedagoškega dela, ki vključuje predvsem igranje, gibanje, risanje in poslušanje trenutno ne izvajamo, smo zastavljene cilje uspešno dosegli. Poučevanje na daljavo predstavlja za pedagoge, kot tudi za starše in učence nov izziv, katerega smo glede na trenutne razmere krasno obvladovali in izpeljali«. Pedagoginja Irena Švagelj dopolni: »Zastavljeni cilji niso bili v celoti doseženi, saj smo za učenju preko aplikacije Zoom prednostno uporabljali digitalne učne pripomočke, ki otrokom omogočijo večjo odzivnost in popestrijo proces učenja.«

b) Učinkovitost

Po vrnitvi v učilnice v maju, so se pedagogi veliko bolj posluževali tehnike: LCD ekranov, računalnikov ter projektorja. Prenosni računalnik v učilnicah je sicer počasen, a delujoč. Nekateri računalniki so programske tudi že malo zastareli, saj niso želeli prebrati USB-ključkov, ki niso bili slabe kakovosti. Ko se je pouk novembra prestavil na daljavo, so vsi pedagogi nemščine uporabljali svoje lastne računalnike od doma. Pedagoginja Irena Švagelj meni: »Letošnje šolsko leto 2020/21 je bilo ponovno zaznamovano z učenjem na daljavo, kjer se kaže nepogrešljivost tehnologije v učnem procesu in pomanjkljivo predznanje uporabe le-te. Otroci izredno hitro usvajajo nove veščine in jih z veseljem uporabljajo.« Pedagoginja Katharina Andraschke opazi prednosti ter slabosti pri pouku na daljavo: »Finančno se na ta način prihranijo kopije, vožnja in čas vožnje, kar je kar precej. A s pripravami imam vsaj pol ure več dela, ko sem iskala zanimive dodatke, saj je treba hitro odreagirati, ko čutiš, da koncentracija pade. Snov za naslednjo uro sem vedno vnaprej poslala, tako da so imeli ali skopirano ali na ekranu«. Anja Bonča povzame: »Glede finančnega vložka nimam konkretnih informacij, saj večino materiala dobim v Pionirskem domu, sedaj pa, ko smo preko Zoom-a nekega konkretnega finančnega vložka ni, saj snov predavam s pomočjo interneta in Power pointa ter Word-a.«

c) Dostopnost

Nemški pouk je obiskovalo na začetku leta 2020 skupaj 92 otrok (podatek na dan 22. 1. 2020). Število se je po uvedbi ukrepov zaradi Covid 19 in zamrznitve pouka nekoliko zmanjšalo. Tečaje je po 18. 5. obiskovalo še vedno veliko število učencev, ki so povedali, da so pogrešali jezikovni pouk in da so radi prišli nazaj. Mlajši so prišli skoraj polnoštevilno in so tudi bili prisotni brez odsotnosti. Starejših je bilo manj, ker so imeli več obveznosti v šoli. Trenutno obiskuje pouk na daljavo nekoliko manj udeležencev, in sicer le 59 udeležencev (podatek na 31. 12. 2020), kar je 73 % od 81 trenutno vpisanih na nemščino. 22 tečajnikov čaka na povratak v učilnice in smo njihove šolnine zamrznili (zlasti najmlajši katerih programi niso prešli na splet).

3. Smernice za vnaprej

Smernice za naprej se kažejo preko digitalizacije skozi glavno nalogo pedagoga, da učencu pokaže samostojno pot, da ga spodbudi, navdihne ter opolnomoči na njegovi poti k samostojnosti. Pedagoginja Nives Rac vidi skozi trenutno situacijo prihodnost tako: »Ker je trenutna situacija nekaj posebnega in smo poučevanje premaknili v celoti na splet, se je delo pedagogov spremenilo. Učiteljeva naloga je, da učencem pokaže najboljšo pot do uspešnega znanja, in to trenutno ni enostavno. Ker poteka učenje tujega jezika tudi preko gibanja, dotikov, pomembna sta mimika in gestika, je učenje postalo bolj monotono. Pedagogi smo našli in iščemo za vsako uro nove rešitve, kako najbolj natančno in skrbno učencem omogočiti učenje na zabaven in učinkovit način. Problematično se zdi, da ne moremo vedno preverjati ali učenci besede pravilno zapišejo, sploh če gre za večje skupine. Učenje na daljavo nikakor ne more nadomestiti učitelja in njegovo delo v učilnici, je pa približek. Izkušnje katere pedagogi trenutno pridobivamo, niso brez pomena. Situacija nas je opremila z novimi izkušnjami in tako smo v prihodnje pripravljeni poučevati na daljavo. Verjamem, da smo preko takega poučevanja spoznali, odkrili veliko koristih spletnih strani, katere bomo tudi v prihodnje, ko se vrnemo v šolske klopi, uporabljali. Preko spleta učencem lahko pokažemo zanimive, avtentične spletne povezave, kjer si znanje tujega jezika lahko tudi sami pridobijo in dopolnjujejo. Tako učencem omogočimo samostojno učenje, učencu pokažemo pot do znanja, kar predstavlja tehten pomen za obe strani, kot za učitelja in učenca. Zato je ena izmed nalog učitelja, da učencu pokaže pot do samostojnega učenja.«

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Irene Švagelj:

V dolgotrajnem procesu usvajanja tujega jezika je motivacija ključna, zato je pomembno, da pouk poteka čim bolj razgibano in da učitelj prepozna zmožnosti in interese učencev ter potek pouka in izbiro aktivnosti prilagodi njim. Na ta način so učenci v proces učenja aktivno vključeni in niso zgolj opazovalci oz. poslušalci, kar je pomembno za njihov učni napredek ter pozitiven odnos do jezika in njih samih.

Mnenje pedagoginje Vere Forsthuber:

Otroci, ki se začnejo učiti nemščino v najzgodnejši starosti so praviloma naši najbolj zvesti dolgoletni tečajniki. Učenje poteka v prijetnih okoliščinah, ko se učijo, brez da bi sploh zavedali, da se učijo. S kontinuiranim dolgoletnim učenjem se besedišče in jezikovne strukture širijo, znanje se stopnjuje, večina otrok nadaljuje učenje do konca srednje šole ali še dlje. Do zaključka učenja se večina odloči za opravljanje najzahtevnejših mednarodnih izpitov. Učenci se pohvalijo s tem, koliko jim pridobljeno znanje pomaga pri učenju jezika v šoli ter koliko je učenje jezika pri nas bolj prijetno, pestro in neobremenjujoče. Nenazadnje je spodbuda za učence in pedagoge dejstvo, da naši tečajniki na izpitih Goethe Instituta dosegajo odlične rezultate.

Mnenje pedagoginje Katharine Andraschke:

Udeleženci – to velja za vse skupine – se naučijo, brez strahu in spontano brez prevelikega razmišljanja uporabljati nemščino v vsakdanu. Vedno se usmerim še na aktualne teme (politiko, službene teme, interese), ki so trenutno pomembne oz. po želji posameznega udeleženca. Pri tem pa vsakič na koncu povem, kjer je bilo največ napak narejenih, ki jih – po potrebi naslednjo uro skupaj pogledamo slovnico. Želim, da začutijo jezik, da imajo veselje in da se tudi lotijo kdaj brati kakšen članek oz. gledati kakšno oddajo, brez strahu, da česa ne razumejo. Ni bistvo v tem, ali se dela napake, bistvo je v tem, da si upaš, in da počasi in sčasoma odpraviš napake. Iščem

znanje in ne znanje. Učim jih pa tudi predstaviti pred skupino kakšno temo in o njej razpravljati ter kritično razmišljati, kar je predvsem za študente dokaj pomembno. Moja želja je, da imajo udeleženci radi jezik, saj radi prihajajo in vidijo uspeh.

8.3 FRANCOSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJE: Jerneja Avsec, Tadeja Vovk, Katarina Paternost, Katarina Novak

1. Vsebina

Pouk francoskega jezika 10-ih skupin ter dveh individualnih ur je do izbruha epidemije Covid-19 potekal kot je bilo predvideno v začetku šolskega leta 2020/21. Skupine so bile relativno homogene ter potreb po kakšnih posebnih prilagoditvah ni bilo. Skupina za maturo se je pripravljala na mednarodno pesniško tekmovanje pod okriljem UNESCO centra Troyes v Franciji. Ta ista skupina se je prijavila na tekmovanje Narek po francosko. Z nekaterimi učenci so potekale priprave na mednarodne izpite Delf. Hkrati so učenci prebirali knjige za interno bralno značko. Večina od tega je zaradi prekinitve odpadla, prav tako obisk filmskega festivala V kino po francosko, hkrati pa nismo uspeli izpeljati vsakoletne zaključne prireditve. Smo pa 8. februarja pripravili razstavno gradivo ob kulturnem dnevu, ki je bila v letu 2020 v znamenju Pike Nogavičke (Fifi Brin d'Acier).

Z uvedbo karantene je bil od 13. 3. pouk v klasični obliki tudi pri nas prekinjen. Ko so se korona ukrepi začeli rahljati, se je k pouku vrnila večina učencev. Nekateri učenci so po ponovnem srečanju lahko izpeljali bralno značko Društva učiteljev francoščine SDUF – sodelovalo je 5 skupin. Učenka pedagoginje Jerneje Avsec je sodelovala na francosko-slašičarskem tekmovanju Macaron d'Or ter zmagala. Prav tako pa je njena učenka osvojila 4. mesto v mednarodnem pesniškem tekmovanju UNESCO centra Troyes – v kategoriji 18 – 25 let.

Septembra je bil vpis nekoliko manjši kot prejšnje šolsko leto, nadaljevalo je 5 skupin, 2 individualni uri ter tri dvojice, novembra pa se je za online učenje odločilo kar 90 % otrok na francoščini. Odločili smo se za pouk preko platforme Zoom, ki omogoča zelo kvaliteten pouk jezika na daljavo. Pri pouku uporabljamo virtualno tablo, lahko predvajamo različne video in glasbene posnetke, učence lahko razdelimo v manjše skupine, kjer imajo možnost poglobljenega dela. Pedagoginja Jerneja Avsec je na koncu leta 2020 povzela: »Letošnje šolsko leto 2020/21 smo na francoščini začeli kar se da entuziastično. Glede na to, da smo v lanskem šolskem letu (po ponovni vrnitvi v šolske klopi) pouk zaključili z lepim številom učencev povratnikov, smo s to mislijo zakorakali tudi v nov september. Sama sem kar zadovoljna s številom nadaljevalcev – nadejali smo se, da bi uspele tudi začetne skupine na različnih nivojih, vendar je bilo le teh izredno malo. Od začetnikov na vseh stopnjah imamo le tri kandidatke pri mlajših začetnikih. Dve skupini sta se v letošnjem letu skrčili na dva tečaja z individualnim poukom. V šolsko leto smo zakorakali polni elana in sveže energije dokler nas ni kaj hitro ujel drugi val epidemije Covid-19. Pred začetkom jesenskih počitnic smo pri starših tečajnikov naredili kratko anketo kako bi se odločili glede nadaljevanja pouka v primeru epidemije – ali bi podprli pouk na daljavo ali bi se odločili za začasno prekinitvev pouka. Pri mojih učencih so se za nadaljevanje tečaja na daljavo odločili prav vsi, z izjemo enega. S tem podatkom smo se lahko že med počitnicami malo orientirali kako načrtati pouk na daljavo in pospešeno smo začeli pripravo za digitalizacijo prvih učnih ur«.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Letošnje leto 2020 je bilo zaradi epidemije manj uspešno kot smo pričakovali, saj je odpadlo kar nekaj tekmovanj in prireditev na katerih sedaj sodelujemo že kar tradicionalno. V danih možnostih nismo dosegli vseh rezultatov, saj je bil dvomesečen izpad pouka. Kar nekaj snovi je ostalo nepredelane. Pozitivno pa je bilo zagotovo to, da smo konec maja in junija kljub vsemu izvedli nekaj srečanj, se zopet srečali s tečajniki in nekako sklenili šolsko leto.

Pedagoginja Jerneja Avsec ocenjuje drugo polovico leta 2020: »Začetek šolskega leta 2020/21 je izgledal obetavno, ki ga je drugi val epidemije kaj hitro povozil. Za pozitivno bi lahko izpostavila korak oziroma odločitev za pouk na daljavo. Glede na to, da so starši podprli naš predlog je bila

to priložnost, ki smo jo zgrabili z odprtimi rokami in je ni bilo za izpustiti. Žal pa je že takoj odpadlo kar nekaj dogodkov v organizaciji francoskega inštituta, ki smo se jih običajno z učenci udeležili v prvi polovici šolskega leta«. Pedagoginja Katarina Paternost meni, da je bil program uspešen: »Kljub korona situaciji in učenju na daljavo, sem mnenja, da je program uspešno izveden. Morda vsebuje več interaktivnih iger, video vsebin, manj dialogov, več materiala, ki ga ponujajo internetne aplikacije, ki pa je prav tako didaktično ustrezen. Ker je skupina majhna in so dekleta zelo pridna in delovna, dosegamo vse standarde. Počasi zaključujemo z Adosphère 1 ter bomo konec januarja začele Adosphère 2. Slovnica in besedišče je predelano po planu. Trenutno zaključujemo s Frankofonijo.«

b) Učinkovitost

Tehnika ter materiali, ki smo jih imeli na voljo v prvi polovici leta, so zadostovali izvajanju pouka. Nove investicije niso bile potrebne. V pouk v razredu bi lahko v prihodnje vnesli tudi več prvin, ki so bile uspešno uporabljene in preizkušene v virtualnem razredu in pri delu na daljavo ter ga na ta način posodobili (na primer z uporabo interaktivne table) in tako naredili še zanimivejšega in privlačnejšega za učence. Klasični pouk bi lahko na ta način občasno kombinirali z modernejšimi metodami v obliki kvalitetnih aplikacij in interaktivnih iger na spletu, učenci, ki bi bili odsotni, pa bi si lahko predelano snov ogledali doma v obliki shranjenih posnetkov z interaktivne table in tako na naslednjo uro prišli že povsem pripravljene.

Medtem ko se v drugi polovici leta, zlasti z vpeljavo pouka na daljavo, pokažejo druge pomanjkljivosti, in sicer, kot meni pedagoginja Jerneja Avsec: »Ob začetku jesenskih počitnic smo morali kar hitro razmišljati o prilagoditvah ter začetku digitalizacije gradiva za naše učence. Največji problem se je pojavil pri mlajših skupinah, kjer nimamo povsod dostopa do učbenika oziroma delovnega zvezka v pdf obliki. Tukaj porabimo kar veliko časa s koordinacijo, da se znajdemo v pravi knjigi ter pri pravi vaji. Klasičen pouk s pomočjo učbenika ter delovnega zvezka sedaj kombiniram z dodatnim gradivom, ki ga najdem na spletu ter ga ustrezno prilagodim – seveda glede na stopnjo na kateri so določeni učenci.« Pedagoginje zatrdijo, da so v danih možnostih učinkovite, prav tako tečajniki. Pedagoginja Katarina Paternost doda: »Priprav in dela je vsekakor več kot, če bi imeli pouk v razredu, saj je potrebno pripraviti veliko dodatnega materiala in gradiva kot na spletu. Dekleta sigurno odigrajo kakšen dialog manj kot v razredu, saj je preko Zooma težje, čeprav so se sedaj že navadile Breakout Rooms-ov«. (o.p. posebne sobe, kjer učenci ustvarjajo brez učitelja)

c) Dostopnost

Naštete skupine je obiskovalo 43 otrok (podatek na dan 22. 1. 2020). Po karanteni se je 18. 5. vrnilo kar 80 % učencev. Nadaljevali niso starejši učenci, maturitetna skupina ter nekateri zaradi prevoza. Septembra se je zaradi trenutne situacije vpisalo nekaj manj otrok, in sicer, 29. Z novembrom se je udeležilo online učenja kar 90 % vseh vpisanih na francoščini (na dan 31. 12. 2020), to je 26 otrok.

3. Smernice za vnaprej

Zaenkrat še ne vemo ali se bomo vrnili nazaj v šolske klopi ali ne. Vsekakor je bil naš začetni trud ter vložek v usvajanje kompetenc za uporabo programa za pouk na daljavo že nekako poplačan. Dejstvo je, da se vsak dan (na)učimo nekaj novega ter da pouk na daljavo vzame mnogo več priprave kot pa klasičen pouk v učilnici. Pri starejših skupinah se je pouk dobro obnesel – tudi odzivi staršev in učencev so bili pozitivni. Zagotovo je oblika pouka preko platforme Zoom zahtevna predvsem za naše najmlajše učence. Pedagoginja Jerneja Avsec nadaljuje: »Sama se spopadam s takšnim poukom v eni skupini, ki je tudi starostno najbolj heterogena. Največji problem je seveda pozornost, ki jo je na daljavo zelo težko vzdrževati. V skupini imam starostni razpon tečajnikov od 5 do 8 let. In ravno tukaj bi bilo učno gradivo v pdf obliki najbolj potrebno. Velikokrat imajo težavo že samo s tem ali držijo v rokah pravi zvezek. Sama vidim velik manjko tudi na področju »pogleda v njihovo delovno okolje«. Ne morem jim več preprosto poškiliti čez ramo ter jih opozoriti, če so izpustili kašno črko v besedi oziroma naglas zapisali v napačno smer. Poslužujem se veliko pesmi in rim, da nekako »razbijem« monotonost dela po učbeniku in delovnem zvezku. Najrazličnejše igre za utrjevanje sem bila primorana tudi prilagoditi na pouk na

daljavo. Večkrat jih pozovem naj vstanejo, se malo razmigajo, poleg tudi zaplešejo. Na vsake toliko časa uporabim tudi krajše risanke, ki jih ustrezno pedagoško priredim.«

Vse pedagoginje upajo na čim prejšnjo vrnitev v učilnice, pedagoginja Katarina Paternost izpostavi težave: »Iskreno upam, da se bomo po novem letu, lahko ponovno vrnili nazaj v razrede, saj situacija postaja rahlo kaotična in težka. Dekleta so cel dan pred računalnikom in so temu primerno popoldne že precej utrujena. Če primerjam situacijo z delom v razredu, je potrebno več vzpodbude in več razgibanih vsebin. Stvar sem si poenostavila tudi tako, da sem si kupila grafično tablico, kjer pridobim kar nekaj časa pri pisanju, saj mi ni treba vstavljati simbol po simbol (ostrivec, krativec, strešica ter ostala naglasna znamenja v francoščini). Ker poučujem tudi v gimnaziji, sem se tekom poučevanja na daljavo naučila kar precej različnih aplikacij in zadev, s katerimi popestrim pouk preko Zooma.«

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Jerneje Avsec:

Učence želim motivirati tudi na drugačen način – z vključevanjem kulturnih posebnosti jezika – saj v okviru pouka sodelujemo na različnih tekmovanjih ter prireditvah. Tako lahko vidijo v kakšnem širokem spektru se da njihovo znanje jezika uporabiti. Predvsem pa jim želim na sproščen način pokazati koliko se dejansko lahko naučijo. In koliko so se sposobni naučiti predvsem brez stresov ter pritiskov, ki jih vedno več čutijo v okviru šole. Želimo doseči, da bi se izražali brez strahu – četudi s kakšno napako več – in bolj samozavestno. Kljub temu, da smo se z učenci zopet znašli znotraj naših domov – na razdalji, želim kot učiteljica dati kar največ od sebe. Trudim se, da bi se kljub razdalji počutili povezani in imeli kvaliteten pouk. Moj skelet pouka predstavljata učbenik in delovni zvezek, vse ostalo kar pa sedaj vključujem v naše ure na daljavo pa predstavlja mišice. Odločila sem se, da delamo na mišični masi. Da še bolj posežem v aktualne teme in civilizacijske bonbončke, ki jih vključujem v naša tedenska srečanja. Pozorna sem na aktualno dogajanje ter ga poskušam vpeljati na naše ure. Slovnico sedaj velikokrat ponavljamo tudi s pomočjo pesmi – pesmi, ki vsebuje besedilo v določenem času, ki se ga učimo pri pouku. Poslužujem se tudi video posnetkov na temo, ki jo obravnavamo pri snovi v učbeniku. Torej elementov s katerimi razbijemo »monotonost« dela po papirnatem gradivu. Rada bi dodala tudi to, da se čutim odgovorno za kvaliteten pouk, ki ga izvajam. Učenci v tem času veliko časa preživijo pred ekrani že zavoľjo šolskega pouka. Tako, da mora biti naša dodatna ura popoldanskega srečanja z monitorji še toliko bolj organizirana, konstruktivna, inovativna in zanimiva.«

8.4 ŠPANSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGI: Tadeja Vovk, Maya Choghari, Klara Rus, Santiago Martín, Katja Petrovec, Lara Lipnik

1. Vsebina

Pouk španskega jezika 15-ih skupin ter treh individualnih ur je do 13. 3. potekal po začrtanem programu. Učenci so se poleg obstoječega programa pripravljali na mednarodne izpite, prebirali gradivo za bralno značko, sodelovali na projektu ob kulturnem dnevu: Pika Nogavička (Pippi Calzaslargas), se udeležili februarske podelitve certifikatov ter pripravljali na zaključni nastop. Žal so bili zaradi situacije s Covid 19 šolski mednarodni izpiti prestavljeni na november, prav tako je odpadla tradicionalna zaključna prireditev. V ostalih skupinah je pouk z 18. 5. 2020 ponovno stekel, saj se je večina učencev vrnila nazaj. Ob ustreznih ukrepih, kot so nošenje mask pedagogov, prezračevanje učilnic, razkuževanje rok, razkuževanje miz ter razdalja med mizami najmanj 1,5 m, je pouk potekal uspešno še dodatnih 5 tednov vse do 18. junija.

Septembra se je vpisalo nekoliko manj učencev, ki pa so se kar številno odločili za pouk na daljavo. Od 9-ih skupin, dveh individualnih ur ter ene trojice, obiskuje kar 84 % udeležencev pouk španščine preko platforme Zoom. Pedagoginja Tadeja Vovk je tako povzela online učenje: »V novembru smo z vsemi skupinami imeli pouk na daljavo. Večinoma so otroci spretni z delom preko aplikacije Zoom in včasih srednješolci še mene kaj naučijo. Lahko bi rekla, da so učenci že

marca in aprila v šolah zelo dobro usvojili večšine online učenja. Kar se tiče dela na daljavo, je bilo kak teden, dva še zelo majavo, kasneje pa sem si začela zaupati, prav tako je pozitiven odnos otrok in staršev pripomogel k temu, da je lahko delo na daljavo steklo brez večjih težav. Še najbolj moteče so razne tehnične težave, kjer prekinja povezavo kateremu izmed otrok, drugače pa je s starejšimi otroki pouk na daljavo zelo podoben kot v živo. Vsekakor je več dela s pripravami, pa tudi uporaba Zoom table je zanimiva in uporaba vseh funkcij, ki spadajo zraven table pri razlagi pouka na drugačen način. Prilagodili smo se. Vsi. Seveda ne preferiram takšne vrste pouka, saj energija ne more biti enaka energiji v razredu, tudi koncentracija in motivacija ob raznih motečih dejavnikih nista ravno idealni, je pa vsekakor tak pouk dobra alternativa. V teh časih nam ni preostalo drugega. In če pomislim na marec, ko bi se morali otroci najbolj pripravljati na mednarodne izpite, smo se popolnoma ustavili. Tokrat sta dva učenca le opravljala izpit v novembrskem roku, pouk pa je nemoteno potekal zadnja dva meseca na daljavo. Najbolj zanimiva funkcija aplikacije Zoom so razne sobe, kjer dam otroke v pare in sami pridejo do rešitev. Zanimivo kako imajo radi te sobe. Namreč v teh sobah jih pridem pogledat in vsakič mi rečejo, da vse razumejo, da bodo sami rešili nalogo. Te sobe so postale kot nekakšni virtualni kotički, kjer učenci sproščeno utrjujejo svoje znanje ter se med seboj povezujejo».

2. Evalvacija programa:

a) Uspešnost izvedenega programa

Konec unija so se uspešno zaključile nekatere individualne ure ter delo z mladostniki in odraslimi, saj so bili dovolj pripravljani za učenje na daljavo. Opravili so program v celoti, kot je bil predviden na začetku šolskega leta. Pri večini skupin pa je bil žal izpad pouka precejšen, zlasti težko je bilo učencem, ki so se od septembra do sredine marca pripravljali na mednarodne izpite za šolarje in je bil izpit prestavljen na november 2020. Izpit za šolarje Dele A1 escolar namreč poteka po vsem svetu le 2x letno, in sicer, maja ter novembra. Izpitni centri Instituta Cervantes niso nikjer obratovali v času karantene, zato je bil tudi naš pooblaščen izpitni center Instituta Cervantes ustavljen. Na novembrskem roku pa sta kot rečeno dva učenca opravljala izpit. Ker del ur zaradi karantene ni bil izveden, ocenjujemo, da smo program do konca izvedli v nekoliko okrnjenem obsegu. Zaradi manjšega števila ur od načrtovanih, so določena poglavja v prvi polovici leta ostala neobdelana, v drugi polovici, ko delo pretežno poteka v online obliki, pa uspešno dosegamo zastavljene cilje. Pedagoginja Klara Rus povzema uspešnost izvedenega programa z najmlajšimi po karanteni ter oceni pouk na daljavo: »Menim, da so otroci precej odporna, prožna bitja, in da so tudi v nastali situaciji po vrnitvi v učilnico iz naših ur potegnili kar največ. Brez njihove pripravljenosti na delo v spremenjenih okoliščinah bi bila izvedba tečajev do konca tega šolskega leta težja. Kljub okrnjenemu številu ur ocenjujem, da so učenci na urah, ki smo jih izvedli po vrnitvi v učilnico, večinoma osvojili zastavljene cilje in da ostajajo motivirani za učenje španskega jezika. Menim, da je vsem prilagoditvam navkljub, pouk potekal v skladu z zastavljenimi cilji tudi ob prehodu pouka na platformo Zoom.«

b) Učinkovitost

Menimo, da je bil program v prvi polovici učinkovit glede na dano situacijo. Večje nove investicije niso bile potrebne. Pouk smo kvalitetno izvajali z uporabo ustaljenih gradiv iz prejšnjih šolskih let. Tehnična oprema – LCD, radio, DVD predvajalnik – zadoščajo namenu. Pri prehodu na online učenje je bilo potrebno investirati v kamero, prav tako pa bo potreben nakup novega računalnika, saj dolgoročno ne ustreza kriterijem za online učenje. Zunanji sodelavci so izvedli pouk na svojih lastnih računalnikih. Pedagoginja Katja Petrovec povzema: »Izvedeni del programa je bil uspešen, je pa res, da delo od doma zahteva določene prilagoditve; ustrezna oprema, prilagoditev aktivnosti, prenos materialov v digitalno obliko, predhodno posredovanje gradiva udeležencem ipd.« Pedagoginja Maya Choghari, ki je izpeljala pouk pri starejših med in po karanteni na daljavo, vidi takšen način celo kot prednost: »Menim, da je bila učinkovitost tečaja enaka oz. celo bolj učinkovita, saj smo vsi imeli ves čas dostop do interneta, kar nam je omogočilo ogled dodatnih filmčkov in drugih didaktičnih vsebin. S strani tečajnikov sem dobila večkrat pozitiven odziv, saj so se zavedali prednosti, ki jih ima tečaj na daljavo. Določeni tečajniki so se povezali od doma, drugi iz parka in tretji iz pisarne. Omenili so prednost, da prihranijo veliko časa in energije, saj se

jim ni treba premikati na lokacijo tečaja in zelo jim je bila vseč možnost dostopa do dodatnih interaktivnih vaj, filmčkov in slikovnega gradiva ter zapiskov, ki so jih dobili«.

c) Dostopnost

Naštete skupine je obiskovalo 67 otrok (podatek na dan 22. 1. 2020). Po karanteni se je 18. 5. 2020 vrnilo skoraj 80 % učencev. Nadaljevali niso starejši učenci, rizični učenci ter učenci katerih družine so v rizičnih skupinah. Septembra se je vrnilo nekoliko manj otrok, se je pa za učenje na daljavo odločilo kar 84 % udeležencev, in sicer, kar 41 od 49 vpisanih (31. 12. 2020). Novo vpisanih v septembru skoraj ni bilo. Potrebno bo vložiti tudi v večjo spletno prepoznavnost tujih jezikov ter v promocijo.

3. Smernice za vnaprej

V kolikor se bo nadaljevalo učenje na daljavo, bodo najbolj potrebne prilagoditve zlasti mlajšim učencem od 11 let, katerim predstavljajo raznorazne aplikacije težavo. Otrokom se namreč med 10. in 11. letom naredi preskok iz konkretnega v abstraktno razmišljanje. Tukaj moramo biti pedagogi zelo ustvarjalni, da pridobimo otrokovo pozornost na daljavo. Pri starejših tečajnikih je pouk na daljavo sicer lažje izvedljiv, a si nekateri udeleženci v teh časih, ko praktično ves dan preživimo za računalnikom (pouk/delo od doma), enostavno ne želijo dodatne online aktivnosti. Pedagoginja Katja Petrovec povzame: »Delo na daljavo ima sicer določene prednosti in je sprejemljiva začasna alternativa, a menim, da sta tako učenje kot poučevanje bolj prijetna v živo, sploh pri poučevanju skupine. Pri individualnem tečaju razlike niso tako opazne, skupina pa vendarle ustvari svojo dinamiko, učitelj v razredu lažje razbere nebesedne signale, spremlja napredek, preverja razumevanje učencev ipd.« Pedagogi menimo, da je pouk na daljavo lahko alternativa pouku v učilnici le za mladostnike in odrasle v malih skupinah ali individualno. Ključnega pomena je, da se prilagodimo in ustvarimo najboljše delovne pogoje, da se življenje v celoti ne zaustavi, ko pride do česa takega.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Tadeje Vovk:

Večinoma so se učenci odlično ujeli po skupinah in pokazali izreden interes in veselje do španskega jezika, čeprav so največkrat različnih starosti (od 10 do 15 ali pa od 7 do 11), vendar manjše skupine otrok omogočajo ravno to, da se lahko pedagogi posvetimo vsakemu posamezniku. Vsekakor je moj namen vsem enako približati španščino, tako da se pri urah prilagam tudi glede zrelosti in različnih starosti glede zmožnosti dojemanja snovi. Kot večkratna udeleženka delavnic projekta Young theatre in pa Young Theatre on the Move, sem prejela ogromno dodatnega znanja, ki ga skušam že tretje leto vključiti v obstoječi pouk tujih jezikov in kultur. Prav tako imam kot tečajnica sodobnega plesa dodatno znanje s področja gibalnih veščin, kar prav tako spretno vključujem v pouk španščine. Zlasti starejši učenci so se preizkusili v tehnikah impro veščin in šlo jim je več kot odlično. Naučili so se npr. »džibriš« v oddaji, ko strokovnjak nečesa iz špansko govoreče države predstavi svoje znanje in izkušnje. Učenci bi želeli v prihodnosti nastopati z impro točko na zaključni prireditvi in celo na Impro dnevu, saj je leta 2020 oboje odpadlo. Mlajši učenci radi zapešejo ob klasičnih in tradicionalnih španskih pesmicah, kjer spodbujam njihovo pristno gibalno izražanje. Kar začutijo, tako jih spodbudim, da gib ustvarijo in v pesem vključijo svoj lasten izrazen gib. Prav tako vključujemo ogrevalne impro vaje, kjer se otroci po pouku sprostitjo in zadihajo ob popoldanskem učenju. Večkrat tudi zamenjam vloge, in sicer, učenec, ki se javi, izpelje pouk, jaz pa sedim v šolski klopi kot učenka. Takrat se tudi veliko nasmejimo, učenci pa ob tem gradijo samozavest ter se zavedo kako je biti učitelj. Pri pouku na daljavo sem opazila, da skoraj nihče ne mara kamere in učence vsakič lepo prosim, da jo prižgejo ter tako pripomorejo k boljši energiji in mi tako radi ustrezajo. Problem kamere je, ker sebe gledamo, od tu ta stiska nekaterih otrok. V razredu se nikoli ne gledamo v ogledalo medtem ko govorimo. To je tisto kar bi izpostavila. Sicer kamero lahko zase ugasnemo, vendar tega nihče ne želi storiti. Skratka, naučili smo se 90% tega kar bi se drugače v razredu. Prednost je tudi ta, da otroci ne rabijo iti na avtobus v dežju in snegu ter da tako vsakič vsi zagotovo pridejo. Manjkajočih učencev na Zoomu skoraj ni. Je pa res, da se pouk na daljavo ne

more primerjati s poukom v živo in sedaj vsaj vemo, da pouk v živo ni nadomestljiv. Je še vedno najbolj pristen, enkraten ter ima svojo intimo, ki jo marsikdo na internetu ne občuti.

8.5 ITALIJANSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOG: Janez Malačič Pfeleiderer

1. Vsebina

Pouk italijanskega jezika 7-ih skupin je do izbruha epidemije potekal kot je bilo predvideno v začetku šolskega leta 2019/20. Skupine so bile starostno raznovrstne, in sicer, od starosti 8 let dalje, v odraslih skupinah so bile starejše osebe v starosti med 35 in 50 let. Poleg učbenikov je pedagog uporabljal dodatni didaktični material ter vključeval dramatizacijo obdelanih besedil, glasbo, ogled video muzikalov v delih (Ostržek, Peter Pan, Cantiamo l'Europa itd.), didaktične igre, ki so popestrile pouk in tečajnike seznanile s kulturnimi vsebinami o Italiji (kviz, sestavljanke, karte, pesmi ipd.). Bralno spretnost so učenci utrjevali z branjem različnih zgodbic ter opravili bralno značko. Odrasli so krepili vsakdanjo komunikacijo ter s tem utrjevali pozitivno odnos do italijanskega jezika in kulture

Z uvedbo karantene je bil od 13. 3. pouk v klasični obliki prekinjen. Pedagog Janez Malačič Pfeleiderer se je odločil za izvajanje pouka preko interneta in povzel svoje delo v času karantene: »Po potrditvi staršev, da se strinjajo, da bi njihovi otroci nadaljevali s tečajem italijanskega jezika na daljavo, sem se tega dela lotil z vso resnostjo. Žal se nisem mogel odločiti za delo preko video povezave, ker nisem imel vseh tehničnih zmožnosti. Tudi učenci niso imeli vsi možnosti uporabe video srečanj. Na koncu pa se je izkazalo, da je imelo takšno delo (dopisno preko elektronske pošte) kot sem ga opravil, tudi veliko pozitivnih lastnosti. Pa še težav z mikrofoni, sliko, odsotnostjo nekaterih učencev itd. nismo imeli. S starši in učenci sem bil stalno v kontaktu in v treh mesecih ni bilo nobene pripombe. Seveda me je zanimalo kako se bo tak način dela odrazil pri učencih. Lahko rečem, da sem bil junija, ko sem se vrnil v razred, prav pri vseh skupinah prijetno presenečen, saj so vsi učenci naredili prav vse naloge, še več, pri pouku sem opazil kar viden napredek pri njihovem znanju. Očitno je bila pozitivna stran takega dela v tem, da so se morali tudi sami malce potruditi pri pisanju nalog in razumevanja nove snovi. Ure v tem tednu so tekle neverjetno lepo gladko, ker je bila snov pri pouku na daljavo že razložena, tako da smo pregledali naloge in utrjevali v živo predelano snov«.

V začetku novega šolskega leta 2020/21 je bilo vpisanih 25 učencev in je pouk potekal po ustaljenem urniku dokler nismo po drugem valu ponovno prešli z učenci na delo na daljavo. Tokrat je pouk italijanščine potekal preko aplikacije Zoom, pri čemer je delo potekalo zelo tekoče in ni bilo nobenih težav. Za online učenje se je odločilo kar 84 % udeležencev od 5-ih skupin, ene individualne ure in ene trojice.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Vsi cilji so bili doseženi kljub delu na daljavo.

b) Učinkovitost

Pedagog se je pri vsaki skupini potrudil, da so bili učenci in tudi njihovi starši zadovoljni za plačilo, ki so ga vložili za tečaj. Ves čas se je trudil, da je posodabljal način dela pri pouku, sledil strokovni literaturi in občasno tudi nabavljal.

c) Dostopnost

Naštete skupine je obiskovalo 24 otrok (podatek na dan 22. 1. 2020). Med karanteno in po karanteni je tečaje italijanskega jezika obiskovalo več kot 80 % učencev. Tečaji so raznoliki in omogočajo vpis otrok, najstnikov in odraslih. Čeprav je italijanščina regionalni jezik, je trenutno manjša udeležba tečajev. Predvsem je manjše število pri mlajših učencih, medtem ko se število odraslih ohranja in delno povečuje. V novem šolskem letu 2020/21 pouk obiskuje 25 učencev pri čemer smo prekinili samo pouk igralnih uric, ki zaradi narave svojega dela zahtevajo prisotnost

učitelja v živo. Kot rečeno se je za online učenje je odločilo kar 84 % udeležencev na italijanščini, to je 21 od 25 vpisanih.

3. Smernice za vnaprej

Pedagog Janez Malačič Pflaiderer poudari: »V prihodnjem šolskem letu se bom še naprej trudil, da bi tako lep jezik kot je italijanski, pridobil večjo veljavo glede na to, da je Italija naša sosednja dežela in da so stiki s to nam tako blizu in pomembno deželo vedno tesnejši v vseh pogledih. Sama dežela kot taka pa nudi neizčrpen vir kulturnega bogastva in še kakšnega drugega bogastva, ki je bil vzor številnim znanim slovenskim umetnikom in znanstvenikom. V šolskem letu 2020/21 sem zaradi znane situacije pouk po drugem valu, prilagodil, a mislim da je kljub temu ostal zanimiv in privlačen tako za stare kot nove učence.«

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoga Janeza Malačiča Pflaiderer:

Tečaji italijanskega jezika so programsko tako dodelani, da vključujejo dolgoročno učenje, ki omogoča najboljše rezultate in doseganje tekoče uporabe tujega jezika. Vsi učenci, ki vztrajajo na dolgoletnem učenju italijanščine v naših tečajih pridobijo znanja, ki so trajna in omogočajo uspešno in samostojno uporabo vseh pridobljenih jezikovnih spretnosti (pisanje, branje, poslušanje, govorjenje) pri komunikaciji v tujem jeziku ter udi pri svojem nadaljnjem študiju ali delu. Po dolgoletnih izkušnjah sem zelo vesel, da k pouku prihajajo že otroci staršev, ki so pri meni obiskovali tečaj italijanskega jezika že od leta 1985. Pri pouku pa ne pridobijo samo znanja jezika, ampak tudi vpogled v bogato italijansko kulturo in umetnost in znanost.

8.6 JAPONSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJA: Nataša Zamida

1. Vsebina

Pouk japonskega jezika treh skupin in ene individualne ure je od 1. 1. vse do izbruha pandemije Covid-19 potekal v prostorih Pionirskega doma, potem pa je po enomesečnem premoru pouk potekal po aplikaciji Discord (na daljavo). Na daljavo je pouk potekal od aprila do sredine maja, nato v živo do 19. 6. 2020. Pouk treh skupin je kljub pandemiji potekal nemoteno. Pri pouku se je obravnaval jezik in slovnica iz učbenika Marugoto 1 in 2 ter sprotne diskusije in predstavitev japonske kulture. Pri pouku kot tudi na daljavo smo pri pouku izdelovali origami, se učili kaligrafije, pisanja haiku-jev, izdelavo ikeban, gledali japonske filme in animeje ter obravnavali izseke iz japonske zgodovine. 2 x letno sledi tudi mini preverjanje znanja ter pregled zvezkov, saj so tako udeleženci dobili nazaj odziv za svoj trud in delo. Na daljavo testiranje ni potekalo so pa udeleženci sprotno pošiljali slike domačih nalog, kjer so vadili pisavo. Zaradi trenutne situacije se pedagoginja ne zanaša na predelovanje čim večjega obsega učne snovi temveč poteka pouk na utrjevanju, vajah ter napredovanje postopoma tako, da vsak udeleženec razume. Septembra se je vpisalo 18 udeležencev treh skupin in dveh dvojic. Japonščino obiskujejo online od 2. novembra vsi tečajniki, torej 100 %.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pedagoginja Nataša Zamida je tako povzela uspešnost programa leta 2020: »Menim, da je bil letošnji program uspešno izveden kljub situaciji s Covid-19, saj smo z določenimi učenci uspeli narediti napredek in obravnavali veliko snovi. Pri drugih je zaradi poteka pouka na daljavo bilo učenje in napredovanje oteženo, zato je pouk in obravnava snovi potekala počasneje kot normalno. Kljub vsemu učenci izredno potrpežljivo in vztrajno sodelujejo, postavljajo vprašanja in snov dobro razumejo, se pa obremenitev šolskih dejavnosti kaže predvsem na pomnenju besedišča. Septembra se je pouk zopet vrnil v učilnice vse do konca oktobra, ko je zaradi pandemije zopet prišlo do ukrepov poučevanja na daljavo. Učenci oz. njihovi starši so morali

podpisati izjave, da se strinjajo z poukom na daljavo in kljub temu, da so vsi podpisali, so mlajši tečajniki (mlajši od 13 let) izrazili, da v kolikor bi bilo mogoče, bi raje imeli pouk v živo. Starejšim od 13 let pouk na daljavo ne predstavlja večjih ovir. Vsakoletne delavnice z japonskimi študenti na izmenjavi preko Filozofske fakultete, ki prihajajo iz Tsukube na Japonskem, so letos zaradi Covid 19 žal odpadle. Predvidene so za naslednje šolsko leto.«

b) Učinkovitost

Finančni vložek: Učbenik Marugoto 1 ali 2 ter delovni zvezek. Učenci brez učbenikov so izredno počasi napredovali in s tem zavirali napredek skupine. Pedagoginja predlaga, da se priskrbi gradivo že v samem Pionirskem domu (nabava učbenikov) in bi bila možna izposoja ali nabava. Delovne zvezke si morajo priskrbeti sami, brez delovnega zvezka ni učinkovitosti. Učencem je pedagoginja dajala vaje iz delovnega zvezka ter s pomočjo aplikacij, ki so na spletni strani dotičnega učbenika (marugoto.org) so učenci imeli dostop do slušnega gradiva. Kljub spodbujanju uporabe le-tega, so učenci gradivo le malokdaj uporabili predvsem zaradi prevelike obremenitve šolskih obveznosti.

c) Dostopnost

Naštete skupine je obiskovalo 14 otrok (podatek na dan 22. 1. 2020). Za japonski jezik se v večini primerov najraje odločajo najstniki. Trenutno japonščino obiskuje več otrok kot na začetku, to je 18 otrok in vsi imajo tečaj na daljavo. Imeli smo povečan vpis novincev, saj ni bilo drugih ustreznih ponudnikov začetne japonščine.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem letu, v kolikor se situacija pandemije izboljša in se pouk vrne v učilnice, bo večji poudarek na delavnicah in animiranju učencev, da iz področja japonske kulture sami kaj raziščejo (pri pouku kot doma), udeležba in sodelovanje v »cosplay« skupinah ter obisk japonskih dogodkov (kot na primer Dan Japonske, ipd). V primeru nadaljevanja pouka na daljavo, bo pouk potekal tako, da se 2 tedna v mesecu obravnava snov, večji poudarek na razumevanju in učenju besedišča dva tedna pa posvečena japonski kulturi in animaciji, igran, katere učenci izredno radi sami predlagajo. Vse je vezano le na tematiko japonskega jezika ali kulture.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Nataše Zamida:

Osnove japonskega jezika, sposobnost branja in pisanja hiragane, katakane in pismenk, razumevanje japonske kulture v primerjavi z svojo. Udeleženec dobi nove prijatelje oziroma poznanstva preko katerih se lahko še bolj poglobi v učenje japonskega jezika ter kulture. Tempo pouka in obravnavane snovi se spreminja glede na obremenjenost udeležencev, zato je vzdušje vedno sproščeno. Udeleženec dobi pozitivne spodbude za učenje, kako pristopiti k učenju novega in povsem drugačnega jezika in kulture ter kako svoje znanje ceniti in ga deliti dalje.

8.7 RUSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJE: Daša Cerar, Anja Banko, Manca Mikelj

1. Vsebina

Pouk ruskega jezika štirih manjših skupin in dveh individualnih ur je do izbruha epidemije Covid-19 potekal kot je bilo predvideno v začetku šolskega leta. Nato pa je bil 13. 3. 2020 pouk prekinjen in kljub povratku starejših skupin v maju, je ostalo kar nekaj programa nepredelanega.

Septembra se je na ruščino vpisalo manj otrok. Določene skupine niso nadaljevale. Novincev ni bilo. Tako je ostala skupina najmlajših ter dvojica starejših otrok. Z novim šolskim letom smo se prilagodili in učenje ruščine z 2. 11. 2020 nadaljevali po spletu, za pouk na daljavo so se odločili vsi otroci. Pedagoginja Manca Mikelj opiše vsebino programa: »Ruščino sem v Pionirskem domu pričela poučevati oktobra. Vse učenke so že imele predznanje, zato smo na prvem srečanju (to je bilo tudi edino srečanje v živo v tem letu) ponovile nekaj osnovnih fraz ter se spomnile osnovnih

značilnosti in simbolov ruske kulture. Novembra in decembra smo s poukom nadaljevale prek spleta. Usvojile smo: barve, člane družine, živali, spoznavamo abecedo (pasivno, ker dekleta še usvajajo latinično pisavo), ustvarjamo slovarček novih besed (vsako uro opisujemo, kaj se nam je zgodilo – vreme, aktivnosti na snegu, prosti čas ...) ter ob branju ruskih ljudskih pravljic krepimo besedni zaklad in se učimo razumevanja znotraj konteksta.«

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Do epidemije je bil izveden program zelo uspešno, potem pa je bil pouk v skladu s situacijo prekinjen. Povratek starejših otrok je sledil v maju, kjer se je uspešno izvedlo še določen del programa. Žal so se igralne urice ruščine končale v sredini marca, saj se ena pedagoginja ni vrnila nazaj, tako je bil izveden le del programa, zastavljenega do tega datuma, učenci so osvojili le osnovno besedišče. Pedagoginja Daša Cerar ocenjuje uspešnost spletnega poučevanja: »Ker smo malo prilagodili format učenja, smo dodali še druge vsebine, ki niso nujno slabše, tako so učenci bolj vključeni v interaktivne igre in druge možnosti, ki jih ponujajo spletne platforme.« Tudi pri mlajših otrocih ne glede na to, da se je pouk nadaljeval prek spleta, učenje poteka gladko, dekleta aktivno sodelujejo, napredujejo in ob pomoči dodatnih didaktičnih materialov jezik tudi samostojno obnavljajo in nadgrajujejo.

b) Učinkovitost

Skupina mlajših otrok je do nepredvidenega zaključka v sredini marca z veseljem sodelovala na tečaju, v skupini je bila tudi izredno pozitivna atmosfera. Pri starejših otrocih, ki so nadaljevali tudi konec maja in nekako zaključili program, pa so bili tečaji dokaj učinkoviti, še posebej glede na skrajšan program.

Od novembra dalje, ko je šel pouk na splet, se je za najmlajše vsekakor poučevanje spremenilo, tudi pedagoginja Manca Mikelj je prilagodila svoje poučevanje: »Učne metode in oblike so se s prehodom na spletno poučevanje spremenile. S tem razlogom pripravljam dodatne materiale, ki učenkam olajšajo razumevanje, sledenje ter popestrijo pouk. Ker snov rade ponavljajo tudi samostojno, sem se osredotočila na pesmice, s pomočjo katerih usvajajo novo znanje (pridobljeno pri pouku).« Medtem ko pedagoginja starejših otrok prek svojih izkušenj meni, da je spletno učenje tečaja v dvojicah in za tečajnike zadnje triade ter srednjih šol povsem enakovredno učenju v učilnici.

c) Dostopnost

Naštete skupine je obiskovalo 12 otrok (podatek na dan 22. 1. 2020). Zaradi virusa Covid 19 se pri povratku v Pionirski dom zaradi varnostnih razlogov pri tako majhnih otrocih pedagoginja ni odločila nadaljevati v mesecu maju. Pri starejših pa so nadaljevali skoraj vsi učenci. V septembru je bil vpis precej manjši, saj se kar nekaj starejših otrok ni odločilo za nadaljevanje. Vpisalo se je 5 otrok in vsi nadaljujejo prek spleta, spletna udeležba je tako 100 %.

3. Smernice za vnaprej

Pedagoginja Manca Mikelj meni: »Spletno učenje je dostopno vsem udeleženkam in v večini primerov poteka normalno. Težave opažam pri koncentraciji in pomanjkanju osebnega stika. Več časa porabimo za urejanje nastavitve kamer in zvoka kot za aktivno učenje (razlogi: slabe povezave, udeleženke včasih nenamerno pritisnejo ukaze, ki zmotijo učni proces, zaostajanje zvoka ...), v učilnici bi bilo učenje bolj učinkovito, na razpolago bi bilo več različnih aktivnosti (ples, iskanje predmetov, skupno petje ...). Nadaljevale bomo z začrtanim programom, učne metode bom prilagodila situaciji. Z dodatnim didaktičnim materialom (vir so spletne platforme) ter ob prostovoljni pomoči staršev bomo zastavljene cilje uspešno dosegle«. Prav tako bodo pri starejših otrocih v naslednjem letu sledili začrtanemu programu, pri tem pa skušali čim bolj vključevati nove možnosti, ki jih ponuja splet. Hkrati bo potrebno več vložiti v promocijo pridobivanja novih tečajnikov.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Anje Banko:

Udeleženec pridobi osnovno besedišče v ruščini (predstavitev sebe, številke, živali, hrana, predmeti v šoli, barve, ipd.) na govorni ravni. Poleg razvije tudi slušno pozornost – razume osnovno besedišče, se spoznava z intonacijo jezika ter krepi ustvarjalnost. Otrok razvija občutek za jezik, igro, prostor ter delo v skupini. Hkrati je pomemben element tudi spoznavanje kulturnega ozadja Rusije pri pouku.

Mnenje pedagoginje Mance Mikelj:

Učenkam želim ruski jezik približati z igro. Želim, da so na urah ruščine sproščene in ne čutijo "šolskega" pritiska. Osredotočam se na pomnjenje (to dosegamo s sprotnim ponavljanjem), grajenje miselnih povezav in spontano usvajanje znanja (s pomočjo pesmic in zgodb). Ker so udeleženke učenke prve triade, tuje jezike usvajajo s posnemanjem ter pomnjenjem, zato se slovničnim prvinam in pisavi ne posvečamo. Menim, da je pomemben del učenja tujega jezika kultura, v kateri se oblikuje, zato spoznavanje slednje aktivno vključujem v pouk, s čimer v učenkah vzpodbujam zanimanje za navade in običaje nam nepoznanih kultur.

Mnenje pedagoginje Daše Cerar:

Tečaji v dvojicah so dinamični, bolj se lahko posvetimo posameznikovim željam, pri tem pa ne zanemarimo osnovnega kurikulumu; se pravi spoznavanje s slovnico, frazelogizmi in čim prejšnjim komuniciranjem v ruskem jeziku.

8.8 KITAJSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJA: Anja Ahčin

1. Vsebina

Pouk kitajskega jezika ene skupine in treh dvojic je do izbruha epidemije Covid-19 potekal po programu. 13. 3. 2020 je bil pouk prekinjen, nato je sledila vrnitev skupine ter ene dvojice v mesecu maju. Pedagoginja Anja Ahčin je tako povzela vsebino programa v prvi polovici leta 2020: »V tem šolskem letu je bilo potrebnih več inovativnih pristopov zaradi pestrosti udeležencev. Poučevala sem tudi popotniško kitajščino, za katero je potreben drugačen pristop. Osredotočila sem se le na vsebine, povezane s potovanjem (prevozna sredstva, namestitve, nakupi, vljudnostne fraze...). Bolj sem se osredotočila na govorni jezik in na le nujne pismenke, ki jih je potrebno prepoznati na javnih mestih, saj zahteva učenje pismenk veliko dodatnega časa. Po prvi karanteni smo bili več zunaj, v parku, kar so otroci z navdušenjem sprejeli. Učenje je bilo bolj učinkovito kot v razredu in več so si zapomnili«. V drugi polovici leta, ko je prešlo učenje na splet, pa dodaja: »Učili smo se po učbeniku (Chinese made easy), namenjenemu za osnovnošolce poleg tega sem tudi sama pripravila igrice in pesmice s katerimi so še hitreje osvojili jezik. Kitajski jezik je zahteven in kljub temu, da je bil učbenik prilagojen otrokom, so bile vsebine dokaj težke za razumevanje. Učili smo se manj pismenk in tiste, ki so bolj uporabne in lažje. Tonom sem posvečala več pozornosti in otroci so jih dokaj z lahkoto osvojili. V začetni skupini smo se učili šteti, pozdravljati, vljudnostne fraze, kako se pozdravi v razredu in kako se predstaviti, koliko družinskih članov je v družini... V nadaljevalni smo že sestavljali bolj kompleksne stavke (npr. kako se naroči hrana v restavraciji in tvorili dialoge ali kako se baranta na tržnici). Med letom smo prav tako posvečali ure spoznavanju kitajske kulture. Spoznali smo kitajsko novo leto in izdelali okrasje, razložili simboliko živali, ki predstavlja novo leto. Učbenik je namenjen otrokom, ki ne poznajo kitajskega jezika. Kot pri vsakem jeziku bi bilo tudi pri kitajščini potrebno sprotno učenje, če se želi doseči napredek. Začetna skupina, ki se je vpisala v septembru, je za učenje kitajščine izredno talentirana. Pesmice se učijo na pamet in tako so še hitreje osvojili osnove.«

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Udeleženci so redno prihajali in z veseljem sodelovali. Redno so se učili snov. Več poudarka je bilo na govornem jeziku, manj na pismenkah, saj je potrebno veliko časa, da se osvoji samo eno pismenko. Večkrat so prihajali tudi z idejami kaj bi sami radi vedeli in znali, kaj bi želeli izpopolniti in poglobiti. Pedagoginja meni, da je program uspešno izpeljala, bolj kot je predvidevala na začetku.

Prav tako učenje na daljavo ni vplivalo negativno na učenje kitajščine ampak so morda še hitreje osvojili snov, ker so bili sami in osredotočeni zgolj na snov in niso imeli možnosti druženja. Če je bila vsebina (slovnica oz. težje pismenke) prezahtevna, je pedagoginja naredila nekaj minut pavze in nadaljevala. Otroci so nove besede in novo znanje hitro sprejemali in se hitro učili. Vidno so uživali pri učenju pesmic. Večinoma so bili zelo motivirani in so redko manjkali. V obdobju učenja na daljavo je potrebno več priprav in čim bolj zabavne in poučne vsebine, da otroci ostanejo motivirani za učenje.

b) Učinkovitost

Program je bil učinkovit. Otroci so se zabavali in se učili hkrati. Učenje je spremljala tudi igra, še posebej pri najmlajših (med 5. in 10. letom). Redna prisotnost na tečajih, kljub temu, da so bili otroci mnogokrat utrujeni zaradi rednih šolskih obveznosti, je dober pokazatelj zadovoljstva. Prav tako so bili zadovoljni tudi starši. Z dobrim učbenikom, domišljijo in dobro voljo se lahko doseže dobre rezultate. Na spletu je dostopnega veliko dobrega, brezplačnega gradiva (YouTube, PPT) ki je zelo popestril ure in zanimanje otrok za kitajščino. Še posebej v času učenja na daljavo.

c) Dostopnost

Kitajščino je obiskovalo 10 tečajnikov (podatek na dan 22. 1. 2020). V maju se je vrnila polovica udeležencev. Septembra se je vpisalo nekoliko manj tečajnikov, in sicer, 6 otrok (31. 12. 2020). Prav vsi, torej 100 % pa obiskujejo pouk na daljavo.

3. Smernice za vnaprej

Glede na povpraševanje, naj bo več poudarka na popotniški kitajščini, na pravilni izgovorjavi, saj je zaradi tonov govor dokaj zahteven. Pismenke so prav tako zelo pomembne, vsaj števila in napisi na javnih mestih. Nato sledijo pogoste fraze, bonton, poznavanje kulture in kulturnih razlik. Za najmlajše je potrebnih več iger, ki so namenjene učenju kitajščine. V začetni skupini se hitreje učijo s pesmicami, tako da bo v prihodnosti poudarek na pesmicah in igri. Več poudarka bo na izgovorjavi, tonih ki so ključni za komunikacijo. Nato sledijo pismenke za vajo katerih bomo potrebovali več časa. Branje brez pinyinja bo tudi nov izziv za učence. Do sedaj je bil pod pismenkami vedno pinyin kar je velika pomoč pri branju. Pinyin je latiniziran zapis pismenke, ki nam je v pomoč pri učenju dokler pismenke ne poznamo. Krepili bomo besedni zakladi in vadili dialoge ter samostojno izražanje.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Anje Ahčin:

Program se lahko prilagodi željam posameznika. Nekateri si želijo več poudarka na kulturnih posebnostih, drugi več na slovnici. Posameznik, odvisno od želja, se je sposoben »potopiti« v kitajsko kulturo in jo razumeti na pristen, kitajski način, ki v zahodni družbi večinoma ni predstavljen avtentično. Kulturni vidik se mnogokrat zapostavlja, zato namenimo več časa tudi temu. Jezik je ključ do razumevanja kitajske kulture. Ustvarjalni pristop PD je zelo pomemben saj otroci tako spoznavajo Kitajsko ne samo skozi jezik ampak tudi skozi običaje, kulturo. Z ustvarjalnimi delavnicami smo prikazali raznolikost kultur in pomembnost običajev, ki so tako zelo drugačni od naših.

Napredovali so vsi otroci in so večinoma znali, ko smo ponavljali staro snov. Klima v razredu je bila prijetna, otroci so se dobro razumeli. Da se otroci veselijo kitajščine, so potrdili tudi starši in kar dokazuje tudi, da redko manjkajo, tudi sedaj med pandemijo. Pouk na daljavo od otrok zahteva več zbranosti. Kljub šolskim obremenitvam, so otroci redno prisotni na tečaju kitajščine.

8.9 LATINSKI JEZIK IN KULTURA

PEDAGOGINJA: Živa Kham

1. Vsebina

Kljub zdravstveni krizi, ki je vplivala na potek in način dela, se program latinskih tečajev ni bistveno spremenil. V dogovoru s starši smo takoj 19. marca 2020 prešli na učenje na daljavo, in sicer smo delali vzporedno preko Zooma in Skypea. Potem ko smo preizkusili tudi nekatere druge možnosti, kjer pa so se žal pokazale tehnične težave, smo se ustalili pri teh dveh platformah. Jeseni se učenka ni odločila nadaljevati, tako da v tem šolskem letu tečaj poteka individualno preko Zooma. Vsebina se ni bistveno zožila ali skrajšala, saj sta učenca zelo zavzeto sodelovala, občasno sta pokazala boljše znanje, boljše zbranost in zavzetost kot v učilnici. Predelali smo predvideno snov skoraj v celoti: v normalnih okoliščinah bi lekcijo v zaokrožili z nekaj dodatnimi vajami in na koncu dodali več besedil. Zapisano velja tako za zadnje tri mesece šol. I. 2019/20 kot za tekoče šolsko leto 2020/21, ne glede na število slušateljev.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Cilji so dobro postavljeni in v letu 2020 odlično realizirani (glede na bistveno spremenjene okoliščine in način dela). Program je bil v prvi polovici leta 2020 uspešen, saj je potekal od marca dalje na daljavo za dvojico in pedagoginja se je prilagodila znanju, zanimanjem in stopnji razumevanja slušateljev. Poznavanje učenčevih potreb in interesov omogoča izbiro ustreznih besedil, tako da občasno učenci vzporedno samostojno berejo različna berila. Med učenjem na daljavo sta bila učenca bolj zbrana in sta bolje sledila pouku; delala sta večinoma individualno in samostojno, pri čemer ju je pedagoginja usmerjala in vodila. Program je bil izveden do konca. Pedagoginja ocenjuje, da so v danih okoliščinah odlično delali in da je snov kvalitetno osvojena in utrjena. Zlasti v tem šol. I. učenec zavzeto sodeluje, doma se na uro pripravi; njegovo znanje se kaže skozi različne vaje in naloge; zelo dobro povezuje znanje z različnih področij.

b) Učinkovitost

V manjši skupini je učinkovitost v tem, da se v krajšem času predela več snovi in da je delo bolj individualno.

c) Dostopnost

Latinščino sta obiskovala le 2 tečajnika (podatek na dan 22. 1. 2020), ki sta tudi v času karantene in po njej uspešno zaključila program. Septembra je nadaljeval le en učenec individualno ter ima tudi pouk na daljavo.

Glede na to, da je latinščina na prvi pogled manj uporaben jezik, da skozi družbeni pogled ne prinaša bistvenih znanj, je struktura uporabnikov zelo spodbudna, saj se za učenje odločajo osnovnošolci. Število je sicer manjše, so pa zato tečaji intenzivnejši, individualnejši in tako učinkovitejši.

Mnenje pedagoginje Žive Kham: »Seveda bi si v okviru tečajev latinščine želeli večji obisk, vendar se je treba zavedati, da gre za svojstven jezik, ki se marsikomu ne zdi neposredno uporaben v vsakdanjem življenju. Sama temu stališču oporekam, ker učenje latinščine (in tudi stare grščine) razvija logično mišljenje, spodbuja interdisciplinarnost in omogoča širše razumevanje sodobnih živih jezikov. Struktura udeležencev (slušateljev) je odvisna od potreb posameznika in njegovih želja. Seveda pa je leto 2020 tudi tukaj nujno upoštevati kot faktor pri vpisu.«

3. Smernice za vnaprej

Ocena pedagoginje Žive Kham: »Ocenjujem, da je zastavljeni program tečajev latinščine ustrezen, manjka pa interes potencialnih učencev/slušateljev in morda nekaj promocije.«

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Žive Kham:

Udeleženec pridobi: natančnost, zbranost, logično mišljenje, urjenje spomina, sintetično in analitično mišljenje, povezovanje področij, razbiranje informacij, tvorba novih, etimološke osnove,

epigrafske osnove, jezikoslovne vsebine, spoznavanje sorodstvenih vezi med jeziki, koncentracija, razumevanje jezikovnih prvin, hitrejše usvajanje besedišča sodobnih jezikov; kulturno-civilizacijsko ozadje evropskega prostora. širjenje besednega zaklada ter boljše poznavanje materinščine.

8.10 TUJI JEZIKI V OŠ GROSUPLJE, OŠ ŠKOFLJICA IN OŠ RIHARD JAKOPIČ

PEDAGOGI: Tina Marjanovič, Lara Lipnik, Anja Štefanič, Katarina Novak, Tea Korenčan, Lana Jurman, Srđan Milovanović, Nuša Stamejčič

1. Vsebina

Pouk angleščine, nemščine, francoščine in španščine je potekal tudi na drugih lokacijah, in sicer, angleščina, nemščina, francoščina in španščina na OŠ Grosuplje (Osnovna šola Louisa Adamiča), angleščina na OŠ Škofljica ter nemščina na OŠ Riharda Jakopiča. Pouk 7-ih skupin ter nekaj individualnih ur je potekal nemoteno na vseh treh lokacijah do 13. 3. 2020, ko je bila uvedena karantena. Nato se je poučevanje prekinilo. Razen francoščine dvojice, ki je potekala še naprej ves čas na daljavo, so ostali programi ostali nedokončani. Glede na nastale okoliščine in ob spoštovanju strokovnih preventivnih ukrepov smo se v dogovoru z vodstvom šole OŠ Grosuplje, OŠ Škofljica ter OŠ Rihard Jakopič dogovorili, da s poučevanjem tujih jezikov angleščine, nemščine, francoščine in španščine v mesecu maju ne nadaljujemo ter se dogovorili za sodelovanje v septembru.

V septembru 2020 so se nadaljevali le tečaji nemščine, francoščine in angleščine v OŠ Grosuplje ter angleščine v OŠ Škofljica. S ponovnim izbruhom epidemije, so se naši tečaji prestavili na splet le v OŠ Grosuplje, v OŠ Škofljica se za tako obliko starši niso odločili. V OŠ Grosuplje so tako vpisani otroci dvojice na francoščino, dvojice ter individualne ure na nemščino ter 4 skupine, dve individualni uri ter trojica na angleščino. V OŠ Grosuplje obiskuje kar 29 otrok od 34 vpisanih na angleščino, kar je 85 %, ter dvojica in individualno na nemščini in dvojica na francoščini, oboje 100 %. Na OŠ Škofljica se žal tečaja nista prestavila online, devetim otrokom smo tako zamrznili šolnino in čakamo na povratek v učilnice. Online udeležba na OŠ Škofljica je torej 0 %. Skupaj je tako vpisanih na zunanjih lokacijah 48 otrok. Od tega jih le 29 obiskuje online program, to je 60 %.

Pedagoginja Nuša Stamejčič, ki je nadomestila učiteljico Tino Marjanovič v OŠ Grosuplje, vsebinsko povzame svojo delo: »Otroci so menjavo pedagoga sprejeli dobro in se hitro navadili na spremembe v načinu dela. Čas smo od začetka namenili temu, da smo nadoknadili manjkajočo snov iz prejšnjega šolskega leta, zdaj pa smo z vsemi skupinami že na tekočem z njihovim programom. Ure smo bogatili tudi s pravljicami v ciljnem jeziku in pa dodatnimi aktivnostmi. Po prehodu na platformo Zoom, smo nadaljevali z rednim delom, ki je potekalo karseda enako kot v živo. Pri otrocih sem opazila od začetka večjo zbranost in angažiranost, manj pa je bilo tudi disciplinskih problemov. Ko so se platforme navadili in ko se je tudi njihova dejanska šola prestavila na splet, je malo padla tudi ta začetna vnema, ampak menim, da so otroci še vedno zelo zagreti za delo in se ur angleščine veselijo. Vidi se, da jim manjka družbe in komunikacije z vrstniki, kar pripomore k boljšemu sodelovanju med urami.«

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program na vseh treh lokacijah ni bil izveden do konca šolskega leta 2019/20 zaradi situacije s Covid-19. Ocenjujemo, da smo izpeljali 2/3 programa. Z novim šolskim letom, septembra 2020 se določeni programi niso nadaljevali, vendar se je vseeno vrnila velika večina otrok, zlasti v OŠ Grosuplje, kjer že leta sodelujemo. Vsi programi so prešli na splet (z izjemo OŠ Škofljica ter igralnih uric v OŠ Grosuplje) že v oktobru 2020. Pedagoginja Nuša Stamejčič ocenjuje uspešnost programov takole: »Glede na dane razmere smo predelali veliko več kot sem mislila od začetka. To je še posebej opazno pri skupini A5G (10 otrok), ki so posebej živahni in s katerimi je v živo delo precej zahtevno - po prehodu na ZOOM smo z njimi predelali veliko več snovi, ki so jo otroci

lažje tudi usvojili, saj je bilo več dela po skupinah v tišjem okolju (delo v skupinah v učilnici po navadi poteka v zelo glasnem okolju, ki je za bolj sramežjive in tihe otroke manj primerno).«

b) Učinkovitost

V vseh učilnicah v Grosuplju ter v OŠRJ sta bila ves čas na razpolago računalnik ter projektor, pedagoginje so bile zadovoljne z dodatnimi pripomočki, posledično je delo potekalo nemoteno. Medtem ko za pouk na Škofljici ni bilo ustreznih pogojev, saj je v učilnici manjkal delujoč CD predvajalnik in možnost povezave s projektorjem. Situacijo smo reševali s predvajanjem zvočnih posnetkov prek lastnega računalnika pedagoginje.

Ko je pouk prešel na splet, je pedagoginja francoščine Katarina Novak prepoznala določene prednosti spletnega učenja: »V pouk v razredu bi lahko v prihodnje vnesli tudi več prvin, ki so bile uspešno uporabljene in preizkušene v virtualnem razredu in pri delu na daljavo, ter ga na ta način posodobili (na primer z uporabo interaktivne table) in tako naredili še zanimivejšega in privlačnejšega za učence. Klasični pouk bi lahko na ta način občasno kombinirali z modernejšimi metodami v obliki kvalitetnih aplikacij in interaktivnih iger na spletu, učenci, ki bi bili odsotni, pa bi si lahko predelano snov ogledali doma v obliki shranjenih posnetkov z interaktivne table in tako na naslednjo uro prišli že povsem pripravljeni.« Pedagoginja nemščine Tea Korenčan meni o učinkovitosti programa: »Glede na to, da imam sama doma kar nekaj didaktičnega materiala ali da ga poiščem tudi po internetu, lahko si ga natisnem in da imam dostop do računalnika na OŠ, lahko ure dobro izvedem. Tudi v Pionirskem domu sem imela možnost dostopa do didaktičnega materiala in zvočnega predvajalnika, kar sem dobro izkoristila. Poleg tega sem dobila potrebno literaturo za poučevanje, kot tudi material za ustvarjanje. Žal pa smo mogli kar hitro preiti na delo preko Zooma, zato sem začela material pošiljati učencem po mailu. Na Zoomu sem se dobro znašla, veliko sem uporabljala zgoščenke, videe preko YouTube-a in tablo za razlago. Nekaj malega tudi chat za sporazumevanje, če sem imela težave z zvokom.«

c) Dostopnost

V OŠ Grosuplje je bilo januarja vpisanih kar 41 otrok, v OŠ Škofljica 13, v OŠRJ pa so bili vpisani le trije udeleženci. Septembra se je v OŠ Grosuplje vpisalo 39 otrok in v OŠ Škofljica 9. Trenutno v OŠ Grosuplje obiskuje pouk na daljavo kar 87 % udeležencev, v OŠ Škofljica pa je udeležba vpisanih pri pouku na daljavo 0 %.

3. Smernice za vnaprej

Pedagoginji Nuši Stamejčič se zdi poučevanje na daljavo na zunanjih lokacijah realno še nekaj časa: »Mislim da se zna zgoditi da bomo z Grosupeljskimi skupinami še nekaj časa ostali na platformi Zoom, saj dvomim da nas bo šola hitro po potencialnem odprtju sprejela nazaj. Mislim da to tudi ni tako problematično, saj otrokom takšno delo ni tuje in jim dejansko kar ustreza.«

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Katarine Novak (na lokaciji OŠ Grosuplje):

Posebnost programa v Pionirskem domu je vsekakor v prilagajanju starostni skupini, potrebam in interesom posameznih učencev, majhnih skupinah in poudarku na komunikaciji ter seveda v ponudbi raznovrstnih aktivnosti in dogodkov, ki se izvajajo poleg rednega programa. Predvsem pa program odstopa od klasičnega pouka v tem, da se lahko učenci učijo skozi igro in usvajajo novo znanje na sproščen in zabaven način.

Mnenje pedagoginje Lane Jurman (na lokaciji OŠ Škofljica):

Jezikovni tečaji v Pionirskem domu so zastavljeni izvrstno, sploh pa je prednost to, da se pedagog zaradi majhnega števila učencev v skupini res lahko prilagaja posebnim željam in potrebam posameznih učencev. Gre za popolnoma drugačen pristop od pouka na osnovni šoli, saj lahko udeleženci tečaja v Pionirskem domu mnogo večkrat "pridejo do besede," s tem pa pedagog veliko bolj pridobi vpogled v posamezne prednosti in šibkosti udeleženca tečaja. Prednost tečajev v Pionirskem domu je seveda tudi to, da so organizirani sistematično, in cilj je, da učenec, ko se enkrat vključi v program, v njem ostane vsaj do zaključka osnovne šole, ima pa možnost nadaljevati in poglobiti znanje tudi v srednji šoli. Ker so tečaji usklajeni tudi z mednarodnimi izpiti Cambridge, ima udeleženec po zaključku vsake stopnje programa možnost, da se preizkusi, in

pridobi certifikat, ustrezen njegovi ravni znanja. Program tako omogoča konsistenten napredek, ki pa kljub "standardizaciji" programa pedagogu ravno zaradi majhnosti skupin omogoča to, da vsakega udeleženca obravnava individualno, in se posveča njegovim potrebam.

Mnenje pedagoginje Tee Korenčan (na lokaciji OŠ Grosuplje):

Po mojem mnenju udeleženec tečaja nenehno in z majhnimi koraki pridobiva na svojem znanju. Od prvih besed in enostavnih stavkov začne tvoriti enostavna vsakdanja vprašanja. To mu je lahko v pomoč ob obisku države, kjer govorijo nemško in ko se znajde v enostavni situaciji (nakup, naročanje pijače, orientacija v mestu...). V kolikor vztraja in nadgrajuje svoje znanje se lahko odloči tudi za opravljanje izpita, šolanje v tujini, jezik pa je lahko tudi velika prednost in odskočna deska za zaposlitev.

Foto: arhiv Pionirskega doma

8.11 MEDNARODNI IZPITI

IZVAJANJE MEDNARODNIH IZPITOV TER IZPITNA CENTRA CAMBRIDGE ASSESSMENT ENGLISH IN DELE (INSTITUTO CERVANTES)

Vodja mednarodnih izpitov in izpitnih centrov CAE in DELE: Karmen Feher Malačič

1. Vsebina

PIONIRSKI DOM IZPITNI CENTER:

2019 - Uradni izpitni center Cambridge Assessment English (Authorised Exam Centre) – ANGLEŠKI JEZIK

2014 - Uradni izpitni center DELE z licenco Instituta Cervantes – ŠPANSKI JEZIK

Pionirski dom se ukvarja s pripravo svojih tečajnikov na mednarodne izpite iz angleškega jezika že približno 25 let, skoraj enako na mednarodne izpite iz nemškega jezika Goethe Zertifikat, francoske mednarodne izpite DELF/DALF, italijanske mednarodne izpite CILS/CELI ter že kakšnih 15 let na mednarodne izpite iz španskega jezika DELE. Naši učenci so v šol. l. 2018/19 opravljali tudi mednarodne izpite JLPT iz japonskega jezika. V sklopu priprav na mednarodne izpite iz angleškega jezika smo do sedaj imeli že več kot 2500 kandidatov, ki so uspešno opravili izpite različnih stopenj. Na španščini, ki je primerjalno z angleščino manj številčna, smo imeli že 50 kandidatov. Vsega skupaj na vseh jezikih ocenjujemo približno število kandidatov okoli 3000. Naši tečaji in programi kot dodatno vrednost že vključujejo pripravo na mednarodne izpite na različnih stopnjah od A1-C2. S tem se dokazuje tudi kakovost naših tečajev in našega dela.

ZAKAJ SE JE PIONIRSKI DOM LAHKO KVALIFICIRAL ZA PRIDOBITEV LICENCE ZA IZPITNI CENTER:

- ker je že priznan pripravljalni center s strani Univerze Cambridge

- ker je bil zlati partner sheme Advantage, ki jo je imel British Council v Sloveniji
- ker že ima izkušenega izpitnega izpraševalca (YL, Main Suite A2-C2, Business Exams, Goethe izpiti, DELE izpiti) in vodjo izpitnih izpraševalcev in ocenjevalcev
- ima že dolgo tradicijo in dejanske izkušnje pri pripravi tečajnikov na izpite
- Pionirski dom je imel že približno 2500 kandidatov na angleških izpitih ter približno 3000 vseh skupaj
- ima ustrezno prostorsko kapaciteto za izvajanje mednarodnih izpitov
- želi nadaljevati priprave tečajnikov na mednarodne izpite

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Zaradi situacije Covid-19 so odpadli spomladanski izpitni roki iz angleščine in španščine v letu 2020. Po dvigu ukrepov smo razpisali dva izredna poletna izpitna roka, in sicer, v mesecu avgustu 2020 ter za španščino v juliju. Prav tako so odpadli izpitni roki mednarodnih izpitov iz nemščine in francoščine. V mesecu novembru 2020 smo uspešno izvedli mednarodne izpite DELE na različnih stopnjah tako za odrasle kot za mladostnike – izpit Escolar. V mesecu novembru 2020 smo prav tako izvedli angleške mednarodne izpite Young Learners Tests. V mesecu decembru smo izvedli mednarodne angleške mednarodne izpite za starejše in odrasle od stopnje A2 – C2. Izpitna centra sta v skladu s preventivnimi ukrepi, zagotavljanjem ustrezne distance, ki je v našem zavodu prostorsko možna, ustrezno izvedel izpite ter ohranil nemoteno delovanje izpitnih centrov. Kandidati, ki so opravljali mednarodne izpite iz angleškega in španskega jezika so bili tako notranji kot zunanji kandidati. Delež zunanjih kandidatov so posledično s prijavo na izpit vpisali in pri nas izvedli še krajše pripravljalne tečaje, ki so pretežni del potekali na daljavo. Na področju nemščine in francoščine se v letu 2020 naši tečajniki niso prijavili na izpite

b) Učinkovitost

V primeru izpitnega centra Cambridge so bili investicijski vložki za vzpostavitev centra ter izdelavo nove spletne strani. Pri španskih izpitih je bilo skladno. Pri ostalih izpitih ni bilo dodatnih stroškov. Stroški so skladni s cenami izpitov. Priprave na mednarodne izpite so vključene v ceno tečaja.

c) Dostopnost

Mednarodni izpiti iz angleškega in španskega jezika so dostopni tako notranjim uporabnikom (tečajnikom Pionirskega doma) kot zunanjim uporabnikom – posameznikom, podjetjem, inštitucijam, organizacijam, rezidentom, nerezidentom in tujcem ipd.

3. Smernice za vnaprej

Načrt promocije za pridobivanje kandidatov izpitnih centrov:

CILJNA JAVNOST/PUBLIKA:

- obstoječa notranja javnost
- strokovna javnost
- splošna javnost

Z ohranjanjem ponudbe mednarodnih izpitov ter s promocijo izpitnih centrov pričakujemo tudi ohranitev tečajnikov ter porast prijav na redne dejavnosti kot tudi na izključno tečaje priprave na mednarodne izpite v veliki meri med odraslo in profesionalno publiko. Logična posledica pridobitve licence in s tem priznanja kakovosti bi dolgoročno morala imeti pozitiven učinek, najmanj pa za ohranitev števila že vpisanih tečajnikov. Hkrati pa izpitni center pridobiva kandidate iz vse Slovenije, možna je prijava tudi iz drugih držav, predvsem regionalno. Vsekakor se bo ime Pionirskega doma razširilo po vsej Sloveniji in tako odpiralo možnosti ne zgolj za Oddelek za tuje jezike in izpitna centra, ampak tudi za kulturno umetniške dejavnosti ter druge dejavnosti Pionirskega doma, vključno z najemom Festivalne dvorane.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Univerza Cambridge je ustanoviteljica Cambridge Assessment English, ki preko svojih izpitnih centrov po vsem svetu izvaja mednarodne izpite iz angleškega jezika je svetovno znana in priznana. Prestižne certifikate izdajajo že desetletja. Prav tako so priznani španski mednarodni

izpiti, ki jih ponuja Instituto Cervantes v imenu španskega Ministrstva za izobraževanje sam ali preko svojih izpitnih centrov, med katere spada tudi Pionirski dom.

Poleg prestižnega certifikata, ki potrjuje kakovostno pridobljeno in uporabno znanje udeleženci pridobijo:

- uraden dokument mednarodnega značaja, ki dokazuje jezikovno usposobljenost ter odpira vrata na študijski in poslovni poti, doma in v tujini.
- opravljen mednarodni izpit ustreza določilom Skupnega evropskega referenčnega okvira (CEFR) in lahko olajša zemljepisno mobilnost v akademskih in strokovnih krogih ter pridobivanje štipendij.
- mednarodno prepoznan dokument s strani javnih in zasebnih podjetij, gospodarskih zbornic ter javnega in zasebnega izobraževalnega sistema.
- z opravljenim izpitom si pridobijo kvalifikacijo za vse življenje.

PODELITEV CERTIFIKATOV 2020

Vodja mednarodnih izpitov in izpitni centrov CAE in DELE: Karmen Feher Malačič

1. Vsebina

Podelitev certifikatov je letna in tradicionalna slovesna prireditev na kateri podelimo certifikate vsem notranjim tečajnikom, ki so opravljali mednarodne izpite iz tujega jezika. V letošnjem letu je podelitev potekala 26. februarja 2020. Tradicionalno prireditev smo iz meseca oktobra prestavili na mesec februar. Glavni razlog je bil, ker smo v l. 2019 ravno pridobili licenco za izvajanje mednarodnih izpitov iz angleškega jezika Cambridge Assessment English in smo sled tega prestavili izpitne roke na jesensko zimski termin od sicer običajnega spomladanskega termina.

Na tej prireditvi smo podelili certifikate kandidatom, ki so opravljali mednarodne izpite JLPT iz japonskega jezika, certifikate Goethe iz nemškega jezika, certifikate DELE iz španskega jezika ter certifikate Cambridge Assessment English iz angleškega jezika.

Na podelitvi so skupaj s predstavniki Oddelka za tuje jezike in kulture certifikate podeljevali tudi predstavniki mednarodnih inštitucij: Dragan Barbutovski, direktor British Councila v Sloveniji, Maja Šket predstavnica Goethe Instituta, Nagisa Moritoki, predsednica DDJaS v Sloveniji. Imeli smo slavnostni glasbeni program, ki ga je pripravil Oddelek za kulturo v sodelovanju z Oddelkom za tuje jezike. Nastopili so tečajniki petja pod taktirko Eve Moškon – samostojne pevske točke so bile izvedene v angleškem, nemškem in španskem jeziku. Glasbena točka pri japonščini je bila izvedena s strani gostje prof. Nagise Moritoki, ki je predstavila tradicionalni japonski inštrument.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Dogodek je bil uspešno izveden in je dosegel željeni učinek.

b) Učinkovitost

Dogodek je bil medijsko pokrit. Novi termin je bil ustrezen.

c) Dostopnost

Dogodek je bil odprt. Glavna publika so bili dobitniki certifikatov ter njihovi straši, družinski člani ter prijatelji. Zaradi medijske pokritosti je bil dogodek dostopen tudi širši javnosti.

3. Smernice za vnaprej

S podelitvijo bomo nadaljevali v prihodnje, saj je to promocijski dogodek, hkrati pa je podelitev tudi zahvala za sodelovanje tako na tečajih kot izpitih za vse naše učence. Prav je, da tudi njim izkažemo podporo za svojo požrtvovalno učenje ter »soustvarjanje« naših programov skupaj s svojimi učitelji. Datum bomo prilagajali glede na ustreznost v skladu z izvedbami izpitov ter v skladu s situacijo s Covid-19.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Pomembno priznanje za svoje delo in učenje, vztrajanje na tečajih Pionirskega doma ter zaupanje Pionirskemu domu ter našim programom in učiteljem/pedagogom.

DRUGO

Priprava materiala za revijo PIL (Vesela šola), založba Mladinska knjiga

Ureja: Karmen Feher Malačič

1. Vsebina

Na Oddelku za tuje jezike in kulture opravljamo celoletno pripravo strani v nemškem in angleškem jeziku, ki je zajemala prevod in/ali lektoriranje ter vsebinske prilagoditve. PIL izhaja od septembra do vključno junija, t.j. na šolsko leto. Zdaj že nekaj letni program se uspešno izvaja v določenih mesečnih rokih. Revija je namenjena širši javnosti predvsem pa šolskim otrokom in mladini. S pripravo strani se hkrati izvaja promocija Pionirskega doma. Delo nadaljujemo v skladu s pogodbo. Vsebino pripravljajo: Karmen Feher Malačič (angleščina), Vera Forsthuber in Katharina Andraschke (nemščina).

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Projekt je bil uspešno izveden in poteka že nekaj let.

b) Učinkovitost

Pionirski dom je promoviran v reviji in preko dogodkov.

c) Dostopnost

Širša javnost.

3. Smernice za vnaprej

V skladu s pogodbo bomo delo nadaljevali še naprej.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Bralci revije se izobražujejo v tujem jeziku – revija je tematska.

KULTURNI DAN – 8. FEBRUAR

VODJA PROJEKTA: Vera Forsthuber

1. Vsebina

Na Oddelku za tuje jezike in kulture že tradicionalno vsako leto ustvarjamo na temo kulturnega dne. Tokrat je bila tema Pika Nogavička. Učenci so s svojimi pedagogi med poukom ustvarili izdelke na temo literarne junakinje Pike Nogavičke, ki je letos stara 75 let.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Projekt je bil uspešno izveden in poteka že nekaj let.

b) Učinkovitost

Projekt je bil učinkovit, saj je vključen v obstoječi pouk, kjer se ustvarja na temo kulturnega dne. Sledi razstava na hodnikih pred učilnicami.

c) Dostopnost

Sodelujejo različne skupine pri vseh jezikih in razstavo si ogledajo starši ter tudi širša publika. Sledi objava na FB in na našem novičniku.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnosti se bomo še bolj povezovali s kulturnim oddelkom, saj bo tako razstava dobila širši pomen.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Otroci se zavedo pomena kulturnega dne in svoje ustvarjalnosti v sklopu jezika.

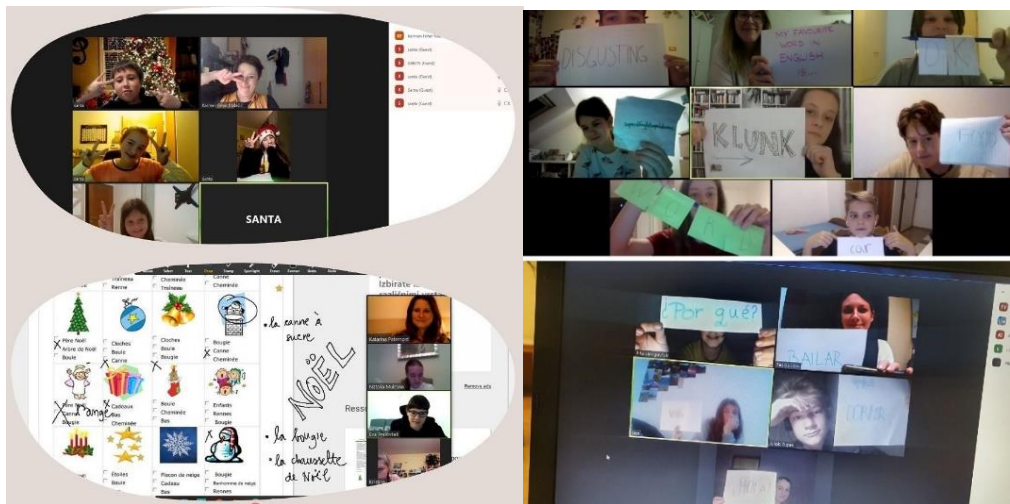
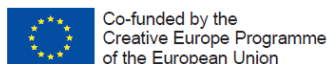

Foto: arhiv Pionirskega doma

9 MEDNARODNI PROJEKTI

MLADO GLEDALIŠČE V GIBANJU

V okviru projekta Mlado gledališče v gibanju smo v Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih v letu 2020 izvedli sledeče aktivnosti:

1. 10-urne delavnice ustvarjalnega giba ter strokovni pogovor s strokovnjaki in profesionalci na področju improvizacijskega gledališča in sodobnega plesa. Delavnice so potekale v prostorih Pionirskega doma, 18. januarja 2020. Delavnic strokovnega modula so se udeležili posamezniki, ki aktivno sooblikujejo pedagoški in kulturno-umetniški uprizoritveni program za mlada občinstva.
2. 20-urne delavnice ustvarjalnega giba za učitelje in učiteljice ter mladinske delavce. Delavnice so potekale v prostorih Pionirskega doma, 8. in 9. februarja 2020. Cilj delavnic je bil, da najdemo in preizkusimo najbolj uporabna orodja za aktivno udeležbo in motivacijo učencev, ki bodo v pomoč pri boljši koncentraciji, lažjemu in hitrejšemu pomnjenju ter nenazadnje zabavnejšemu podajanju in usvajanju novega znanja ter preprosto zabavi in ustvarjanju skupinske dinamike.
3. Izvedba delavnice Mlado gledališče v gibanju v sklopu Festivala sodobnega plesa Fronta v Murski Soboti, 27. avgusta 2020. Delavnica je prva v vrsti aktivnosti, ki smo jo poimenovali Going Local in ki je namenjena širjenju metodologije in orodja ustvarjalnega giba v različne slovenske regije.
4. Vmesno srečanje partnerjev (projektnih vodij ter vseh trenerjev umetnikov) je potekalo 4. in 5. septembra 2020 preko spleta. Zaradi covid ukrepov in nemožnosti potovanj smo partnersko srečanje izvedli preko Zoom aplikacije. Kljub odsotnosti fizične bližine je srečanje potekalo brez zapletov, izvedli smo tako vse predvidene delavnice vodenja projekta kot tudi vse delavnice praktične izvedbe projekta – delavnice ustvarjalnega giba vseh vključenih ustvarjalcev.
5. Izvedba 10-urnih delavnic za pedagoge, mladinske delavce ter strokovnjake s področja improvizacijskega gledališča in sodobnega plesa: 11. – 13. september 2020, Elk, Pojska. Ena izmed štirih umetniških trenerjev, Ana Romih je odpotovala na Pojsko, kjer je skupaj s poljskimi projektnimi trenerji izvedla delavnice ustvarjalnega giba.
6. Izvedba 10-urnih delavnic za pedagoge, mladinske delavce ter strokovnjake s področja improvizacijskega gledališča in sodobnega plesa: 26. september 2020 v Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih.
7. Izvedba 10-urnih delavnic za pedagoge, mladinske delavce ter strokovnjake s področja improvizacijskega gledališča in sodobnega plesa: 9. – 11. oktober 2020, Beograd, Srbija. Slovenska vodja umetniških trenerjev, Urša Strehar Benčina je odpotovala v Beograd, kjer je skupaj s srbskimi projektnimi trenerji izvedla delavnice ustvarjalnega giba.
8. Marec – december 2020: Ustvarjanje priročnika metodologije in vaj Ustvarjalnega giba

9. Marec – december 2020: Snemanje video posnetkov – praktičnih vaj, ki podkrepijo in približajo uporabnikom opis vaj iz priročnika

SVOBODA

Projekt Liberty se je v letu 2020 s prvim javnim dogodkom predstavil in realiziral v Ljubljani. Pionirski dom – Center za kulturo mladih že peto leto organizira likovni festival LIKfest, ki spodbuja avtentičnost otroškega in mladinskega ustvarjanja. Rezultate, oziroma likovna dela otrok na razpisano tematico predstavljamo v galerijskih prostorih na Komenskega 9, ki je eno redkih razstavišč, namenjeno izključno otroški in mladinski likovni produkciji. Razstavni program se je začel v letu 2019, sovpadajoč s projektom LIBERTY. V Galeriji Pionirskega doma smo predstavili več kot 900 likovnih del na devetih skupinskih razstavah. V mesecu maju pa smo pripravili še zaključno razstavo, ki jo je pospremil tudi barvno ilustriran razstavni katalog.

V mesecu oktobru smo projekt nadgradili z mednarodnim sodelovanjem dveh tujih umetnikov in dveh domačih likovnih ustvarjalcev. Razstavni projekt, ki je bil na prostem na ogled od 8. 10. do 1. 11. 2020, se je v nadaljevanju preselil v garažno hišo pod Kongresnim trgom, kjer sedaj ob drugih likovnih predlogah Pionirskega doma mladi umetniki razstavljajo do nadaljnjega.

Projekt LIBERTY je v mesecu oktobru gostil naslednje umetnike: lo_milo_ (SLO), Maruša Meglič (SLO), Lidija Zeneripa (LA) in Eske Touborg (DA). Pionirski dom je poskrbel in zgradil mobilno konstrukcijo v obliki galerije na prostem. Umetnikom pa je bila na voljo slikovna površina dimenzije 2 x 3 metre na katere sta domača itervenirala s klasičnimi umetniškimi postopki. Tuja ustvarjalca pa sta za voljo kriznih razmer posredovala digitalne predloge, ki smo jih v Ljubljani natisnili in vključili v instalacijo.

Z intervencijami v javnem prostoru želimo poudariti pomen današnje Evrope in pomen njenih meja. S projekti želimo ustvarjati nove miselne koncepte svobode, vključevati z njim lokalno skupnost in ponujati preko razstavljenih del tudi umetnost v javnem prostoru. Nastala likovna dela odgovarjajo na svet v katerem živimo, nas spodbujajo k ustvarjalnemu napredku in izzivajo meje v nas samih in posledično tudi drugih. Ustvarjalci in izvajalci projekta verjamemo, da skozi ustvarjalno integracijo mladi postajajo še bolj kritični in angažirani pri raziskovanju svobode.

10 VSEBINSKE OPREDELITVE VEČ LOKACIJ ZAVODA in opredelitev programa v letu 2020

Aktivnosti zavoda so vse več kot le način preživljanja prostega časa, so stičišče generacij, stičišče programskih vsebin, interdisciplinarnosti in spodbujevalci avtorskega dela otrok in mladostnikov. Program Pionirskega doma je na večih lokacijah zavoda doživljal konstantno rast: številni dogodki in vsebine so postali tradicionalni, znani smo postali kot zanesljiv in ugleden partner pri organizaciji dogodkov.

Tok našega delovanja pa je prekinila korona: zamrznitev javnega življenja, omejevanje družabnih prireditev in previdnost so močno zaznamovali leto 2020. Nič več ni bilo tako kot je bilo. Še vedno pa smo se trudili, da je bilo v naših dvoranah življenje in smeh. S tržno dejavnostjo smo nadaljevali takoj, ko so se sprostile omejitve, pripravili smo posebne ponudbe za podjetja in planirali nove aktivnosti. Dvorane pa so zaradi svoje prostornosti postale tudi nove učilnice naših tečajnikov in tečajnic.

a) PLEČNIKOVA FESTIVALNA DVORANA

Festivalna dvorana je že desetletja sinonim za družabno življenje v Ljubljani in je dvorana, ki v svoji večnamenskosti združuje tradicijo, arhitekturno odličnost s prostorom namenjenim izvedbi široke palete različnih prireditev. Je tehnično opremljena za izvedbo tako zahtevnih kot manj zahtevnih dogodkov. Postavitev miz, odra, stolov ter ostalih scenskih in vizualnih elementov lahko prilagodimo glede na število obiskovalcev in vrsto prireditve. Razpolagamo s kakovostno tehnično opremo in osebjem, ki potencial dvorane in njeno vsestranskost še podkrepi s svojim znanjem in izkušnjami. Festivalna dvorana je primerna za manjše število obiskovalcev in za večje število. V primeru manjšega števila obiskovalcev, ali želje stranke, lahko prostor razdelimo na dva dela, z ločitvijo odrskega programa in pogostitve.

V Festivalni dvorani, dvorani z bogato tradicijo in sodobno tehnično opremo, skozi celo leto potekajo številne prireditve. Od poslovnih dogodkov, domačih in mednarodnih plesnih prireditev, do gala slovesnosti, koncertov, kongresov, modnih revij, valet, maturantskih plesov, porok, gledaliških predstav in prireditev za mladostnike.

V letu 2021 želimo nadaljevati prakso preteklega leta in prispevati k bogatenju kulturno – umetniškega in gledališkega prostora v Sloveniji. Naše dejavnosti bodo tudi v letu 2021 temeljile na izvajanju programov Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih, zaključnih produkcij oddelkov, gledaliških predstav, festivalov in glasbenih večerov, ki jih, v sodelovanju s tečajniki in pedagogi zavoda, podkrepimo tudi s priznanimi sodelujočimi izvajalci. Ob enem pa se je izkazalo, da je ob novih omejitvah združevanja na 50 oseb Festivalna dvorana zaradi svoje prostornosti postala zanimiva za dodatne naročnike. Smo ponudniki, ki lahko svojim naročnikom ponudimo najvišjo stopnjo spoštovanja varnostnih ukrepov.

V Festivalni dvorani skozi celo leto potekajo številne prireditve, ki jih nameravamo gostiti in soustvarjati tudi v prihodnje.

- gala prireditve,
- kongresni turizem,
- enodnevne in večdnevne poslovne dogodke
- poslovne dogodke, ki se obogatijo tudi s kulturno-umetniškim programom,
- izobraževanja in predstavitve ter okrogle mize,
- humanitarne prireditve,
- modne revije,
- valete in maturantske plesne, ki se lahko v dvorani nadaljujejo tudi z neformalnim delom,
- slovesnosti ob jubilejih šol in zavodov ter slovesnosti ob osebnih praznikih,
- poroke,

- koncerte,
- plesne večere,
- gledališke predstave.

V letu 2021 pa se bomo potrudili, da bomo v Festivalni dvorani gostili tudi svete podjetij in jo vzpostavili kot prostor za sestanke in skupščine.

Pri organizaciji dogodkov v Festivalni dvorani se srečujemo z izzivi:

- ni dostopa za osebe s težavami pri gibanju,
- ni dvigala za dostavo težjih predmetov v dvorano,
- slaba dostopnost do vhoda, ki ga zastira hala GR-ja,
- neurejena parkirišča,
- slaba izolacija objekta,
- dotrajanost objekta.

b) Prostori Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih na KOMENSKEGA 9

Prostori na Komenskega 9 so se v letu 2020 izkazali za odlično lokacijo za izvedbo različnih dogodkov. Podstreha Komenskega 9 omogoča držanje razdalje med posamezniki in posameznicami, ki dogodek izvajajo, tehnična oprema pa oddajanje preko platforme Zoom. V prostorih pa bomo organizirali tudi številna izobraževanja.

V primeru sproščanja ukrepov bomo sledili začrtanim smernicam preteklih let:

- Prostori zavoda na Komenskega 9 so primerni za izvajanje številnih aktivnosti od strokovnih srečanj, razstav in tudi možnosti organiziranja drugih dogodkov bolj tržne narave.
- V porastu je kongresni turizem, za kar sta primerni dve lokaciji Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih, Festivalna dvorana in prostori zavoda na Komenskega 9.
- V povezovanju s partnerji si bomo prizadevali organizirati tematske kulturno-umetniške dogodke.
- Prostor lahko tržimo kot podporo Festivalni dvorani, saj lahko uporabniki Festivalne dvorane prostor na Komenskega 9 uporabijo kot zbirališče izbranih gostov pred ali po dogodku v Festivalni dvorani in v namen izvajanja tiskovnih konferenc, oziroma srečanj pred dogodkom v Festivalni dvorani.
- Podstreha je tudi odličen razstavni prostor.
- Prostore na Komenskega 9 bomo predstavljali širši javnosti z vodenimi ogledi in na ta način izobraževali ter si pridobivali potencialne uporabnike prostora.
- Skozi festivalsko dejavnost zavoda se bomo približali šolam in na ta način razširili možnost gostujočih kulturnih dni.

Posebno pozornost pa bomo namenili dejstvu, da bomo prostore na Komenskega 9 tudi medijsko izpostavili kot galerijske prostore in utrdili vidnost prostorov kot prve otroške galerije v Ljubljani.

c) PLESNI CENTER JENKO

Po sprostitvi ukrepov želimo v Plesnem centru Jenko nadaljevati prakso preteklega leta in razširiti programe in dogodke na plesne programe različnih plesnih zvrsti. Aktivno bomo izvajali plesne tečaje sodobnega izraznega plesa, ki je del rednih programov Pionirskega doma. V sodelovanju z izkušenimi plesnimi učitelji pripravljamo krajše ali daljše, redne ali izredne plesne tečaje družabnih plesov, tanga in salse. Na željo izbranih šol pa v Plesnem centru Jenko v sodelovanju s plesnimi šolami izvajamo tudi priprave na valete in mature.

Eden od naših glavnih ciljev je povečati zanimanje za ples in plesne aktivnosti v Festivalni dvorani.

Plesni center Jenko je predvsem namenjen:

- Izvajanju plesnih dejavnosti Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih – program sodobnega plesa.
- Kot nadomestni prostor za pripravo in vadbo lastnih produkcij.
- Prostor za vadbo osnovnošolcev in dijakov, ki se pripravljajo na izvedbo vavete ali mature v Festivalni dvorani.
- V prostih terminih bomo prostor ponudili tudi drugim profitnim in neprofitnim zavodom ter organizacijam za izvajanje skupnih dejavnosti, ki so povezane predvsem s plesom, gledališčem in športno rekreacijo.

11 KOMUNIKACIJSKI NAČRT Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih

V letu 2020 je zaradi socialne izolacije postala komunikacija eden od temeljev Pionirskega doma. Povečali smo število objav v medijih, začeli aktivno izpostavljati naše pedagoge in pedagoginje in jih predstavljati kot mnenjske voditelje, povečali smo našo vidnost na družabnih omrežjih, vzpostavili redno tedensko komunikacijo preko naših novičnikov in začeli intenzivno sodelovanje s Tam-tamov in pripravili razstave naših projektov.

S ponosom ugotavljamo, da se nam večja število sledilcev na družabnih omrežjih (Facebook in Instagram), ljudi naše vsebine zanimajo, na njih se odzivajo. Aktivno pa smo začeli tudi sodelovati s pr ekipo Mestne občine Ljubljana in redno objavljamo na spletni strani. Še več sodelovanja si želimo z Glasilom Ljubljana.

I. Ciljne skupine

Ciljna skupina komunikacijskih aktivnosti zavoda so bili v letu 2020 obstoječi in potencialni uporabniki, iniciatorji, odločevalci, strokovna javnost, posamezniki, skupine, splošna publika, pomemben potencialen uporabnik vsebin pa je tudi bodoči tečajnik sam.

Druga ciljna skupina se nanaša na uporabnike naših tržnih dejavnosti, uporabnike Festivalne dvorane, drugih prostorov znotraj zavoda na Vilharjevi cesti 11, Plesnega centra Jenko in prostora na Komenskega 9.

Za vsako ciljno skupino smo vzpostavili svoj način komunikacije, ob enem pa se trudili, da smo veseli, pozitivni in da ljudem dneve lepšamo s kvalitetnimi vsebinami.

II. Opredelitev vsebinskih segmentov zavoda

V sklopu celovitega tržno-komunikacijskega programa za zavod smo usmerili v:

- znamčenje Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih,
- oglaševanje posameznih projektov,
- izpostavitve evropskih projektov, katerih nosilec smo,
- poudarek na individualnem pristopu, ki ga gojimo v zavodu,
- predstavitev naših pedagogov in pedagoginj,
- vzpostavitev naših tečajnikov kot ambasadorjev znanja,
- poudarek na avtorskem delu mladostnikov, v sklopu tečajev in festivalov zavoda,
- izpostavitve interdisciplinarnih povezovanj med programi zavoda,
- poudarek na novih izobraževalnih vsebinah zavoda, kot so izobraževanje pedagogov in mentorjev ter sodelovanje z društvi in zavodi, kjer lahko njihov program nadgradimo s programom zavoda,
- izpostavitve nosilcev projektov in posameznikov s katerimi se javnost lahko poistoveti,
- oglaševanje vpisov v novo šolsko leto,
- oglaševanje dejavnosti, ki jih izvajamo v Festivalni dvorani,
- oglaševanje dejavnosti PD na Komenskega 9.

III. Strategija in akcijski načrt

CILJ	STRATEGIJA	GLAVNE AKTIVNOSTI
<p>Raziskava trga, določitev ciljnih javnosti in orodij za komunikacijo primerno za posamično ciljno javnost.</p>	<p>Uporaba brezplačnih komunikacijskih orodij, povezovanje s skupnostjo kot so posamezne organizacije znotraj šolskega sistema, združenja, ki se lahko poistovetijo z našimi aktivnostmi in z ustvarjalci javnega mnenja.</p>	<p>Priprava vprašalnikov za ciljnega uporabnika o stanju prepoznavnosti Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih in o kvaliteti vsebin, ki jih v zavodu izvajamo.</p> <p>Znamčenje prek družbenih omreži in spremljanje odziva uporabnikov.</p> <p>Spremljanje zadovoljstva soudeležencev pri projektih zavoda.</p>
<p>Dvig prepoznavnosti zavoda, vsebin in lokacij, kje se aktivnosti izvajajo.</p>	<p>Povezovanje aktivnosti zavoda z mnenjskimi voditelji in z ustvarjalci javnega mnenja; komunikacija emocij in zgodb; promocija CGP in vizualnih podob aktivnosti, s poudarkom na uporabi družbenih omrežij, ki jih zavod izvaja.</p> <p>Sodelovanje s partnerskimi institucijami v Mesni občini Ljubljana.</p>	<p>Oblikovanje promocijskih materialov za komunikacijske aktivnosti. Poudarek na lastni vizualni identiteti in kontinuiteti v komunikaciji.</p> <p>Priprava komunikacije in kampanji v skladu s pozicijo znamke v medijih in družbenih omrežjih.</p> <p>Interaktivnost pri znamčenju zavoda na družbenih omrežjih (priprava anket, nasvetov, nagradnih iger, rubrika Ste vedeli? .</p> <p>Povezovanje s partnerji, blogerji, mediji, on line skupnostmi, kjer izpostavljam dogodka v prostorih zavoda in povezovanje vsebin.</p> <p>Gostovanje blogerjev, opinion makerjev na naši spletni strani in socialnih medijih. POP UP raziskave o zadovoljstvu uporabnikov.</p> <p>Promocijski merchandising// nagradne igre na spletni strani in na družbenih omrežjih.</p> <p>Atraktivno oglaševanje// razstave in končne produkcije, nastopi posameznikov ter povezovanje zavoda z dosežki tečajnikov in pedagogov.</p>

IV. Oglaševanje vsebinskih segmentov zavoda in oblika promocije

Aktivnosti in orodja za oglaševanje:

- vprašalniki za ciljnega uporabnika, tečajnika,
- spletno oglaševanje z bannerji za tematske vsebine aktivnosti zavoda,
- promocijski filmi, predstavitev dejavnosti zavoda,
- priprava vsebinskih delavnic za otroke, ki dvigujejo zavest o dejavnostih Pionirskega doma,
- znamčenje, prepoznavanje znamke zavoda in njegovih vsebin,
- ciljna promocija vsakega izmed festivalov Pionirskega doma,
- vzpostavitev enotne CGP podobe Pionirskega doma,
- elektronsko gradivo, obvestila za interno javnost,
- oglasi in prispevki v medijih, obvestila za eksterno javnost,
- spletna stran kot način obveščanja ter implementacija sodelovanja z drugimi spletnimi mediji pri direktnem prenosu naših vsebin na njihove portale,
- promocijske aktivnosti tržnih dejavnosti zavoda s ciljem doseči ciljne javnosti za tematske dogodke,
- promocijske aktivnosti zavoda na Komenskega 9 s ciljem prepoznavanja lokacije kot prostora, ki je del zavoda in ki lahko omogoča ekskluzivna srečanja kot tudi vrhunske kulturno-umetniške dogodke
- uporaba družbenih omrežij, Facebook, Instagram, kot podstat za informiranje in povezovanje,
- ciljna promocija publikacij Pionirskega doma,
- uporaba promocijskih materialov za komunikacijske aktivnosti vsebin zavoda,
- povezovanje s partnerji, blogerji, mediji, on line skupnostmi in dogodki,
- gostovanje blogerjev, opinion makerjev na naši spletni strani in socialnih medijih,
- promocijski merchandising// nagradne igre na spletni strani in na družbenih omrežjih
- prisotnost na drugih dogodkih in promocija Pionirskega doma.
- atraktivno oglaševanje// razstave in končne produkcije, nastopi posameznikov ter povezovanje zavoda z dosežki tečajnikov in pedagogov.

d) TRŽNE DEJAVNOSTI ZA PROMOCIJO LOKACIJ ZAVODA

V Festivalni dvorani zaradi epidemije koronavirusa beležimo upad prihodkov in manj prireditev. Lokacija na Komenskega 9 se je zaradi svojih arhitekturnih značilnosti, skrbne obnove in ob tržnem razmisleku, izkazala za možnost izobraževalnega središča.

V letu 2020 smo delno uporabili modele:

ciljna skupina	aktivnost in orodja za oglaševanje	
	splošna javnost	interna javnost
	♦	♦
priprava tiskovin za promocijo lokacij	♦	♦
promocijski film, predstavitev dejavnosti zavoda in lokacij zavoda	♦	♦
elektronsko gradivo- obvestila o aktivnostih zavoda		♦
oglasilni prispevki v medijih o napovedih in o izvedbi dogodka	♦	♦
spletna stran in družbena omrežja: 3D izris lokacij zavoda in fotografije dogodkov ter povezovanje z uporabniki	♦	♦
Uporaba promocijskih materialov za komunikacijske aktivnosti vsebin in tematik, ki so primerne za specifično lokacijo zavoda	♦	
povezovanje s partnerji, blogerji, mediji, on line skupnostmi in predstavitev lokacij na dogodkih izven zavoda.	♦	
priprava ponudb za določeno tržno skupino potencialnih uporabnikov	♦	
promocijske aktivnosti, ki bodo omogočale večjo prepoznavnost sledilcem na družbenih omrežjih	♦	♦

V. Oblikovanje cen najema lokacij zavoda

Storitve tržimo po ceniku in cenovni postavki, ki jo oblikujemo glede na vrsto najema, čas trajanja prireditve, obliko prireditve, zahtevnost scenarija prireditve in tehnično zahtevnost prireditve.

Cenovno postavko najema lokacij zavoda letno potrjuje Svet zavoda.

C – RAČUNOVODSKO POROČILO

UVOD

Računovodsko poročilo je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02 in spremembe).

Pri vodenju poslovnih knjig, vrednotenju računovodskih postavk in kontroliranju se uporabljajo:

- Zakon o javnih financah,
- Zakon o računovodstvu,
- Navodilo o pripravi zaključnega računa in metodologiji za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih,
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava,
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava,
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu,
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev,
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.
- Navodilo o predložitvi letnih in zaključnih poročil ter drugih podatkov poslovnih subjektov

Naloge računovodsko finančnega sistema zavoda so opredeljene v:

- Pravilniku o računovodstvu z dne 28. 11. 2007 in spremembe in dopolnitve 2010
- Sodilu za obračun amortizacije osnovnih sredstev za tržno dejavnost
- Sodilu za razporejanje odhodkov na dejavnosti
- Sodilu za pasivne časovne razmejitve – kratkoročno odloženi prihodki iz naslova tečajnin.

Podatki vseh izkazov temeljijo na knjigovodskih listinah in poslovnih knjigah skladno s citiranimi predpisi.

Računovodski izkazi so sestavni del tega poročila in so dosegljivi na spletni strani <http://www.ajpes.si>.

Računovodsko poročilo obsega računovodske izkaze in pojasnila ter razkritja v zvezi z računovodskimi izkazi.

Računovodsko poročilo, skladno s 6. členom Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02 in spremembe), v nadaljevanju: pravilnik), obsega:

- bilanco stanja,
- izkaz prihodkov in odhodkov ter
- pojasnila k obema računovodskima izkazoma.

Bilanca stanja in izkaz prihodkov in odhodkov sta pripravljena na predpisanih in s pravilnikom določenih obrazcih, ki so dosegljivi na spletni strani <http://www.ajpes.si>.

Pojasnila k izkazom določa 15. člen pravilnika, ki določa:

obvezni prilogi k bilanci stanja:

- pregled stanja in gibanja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev in
- pregled stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in posojil.

obvezne priloge k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov:

- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti,
- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka,
- izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov in
- izkaz računa financiranja določenih uporabnikov.

Naštete priloge so prav tako pripravljene na predpisanih obrazcih, ki so dosegljivi na spletni strani AJ PES.

Računovodska pojasnila, ki jih opredeljuje 15. člen pravilnika, vsebinsko odgovarjajo in povzemajo določbe 26. člena pravilnika.

1 POJASNILA

1.1 POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31. 12. 2020 IN PRILOGAMI

Bilanca stanja prikazuje resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov po stanju na dan 31. 12. 2020. Podrobnejša vsebina, členitev in oblika bilance stanja je predpisana s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Podlaga za prikaz so poslovne knjige, ki so usklajene s popisom.

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Prikazana so dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju po sedanji vrednosti:

DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	LETO 2019	LETO 2020	INDEKS 2020/2019
Dolgoročne premoženjske pravice	59,51	30,95	52,00
Zemljišča	267.065,06	277.922,06	104,07
Zgradbe	2.007.028,45	1.942.950,24	96,81
Oprema	209.537,60	164.114,07	78,32
SKUPAJ	2.483.690,62	2.385.017,32	96,03

Amortizacija se obračunava posamično z uporabo enakomernega časovnega amortiziranja. Stopnja je določena v Navodilu o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Zemljišče se ne amortizira. Prav tako se ne amortizira stavba na Vilharjevi cesti 11, ker je bila razglašena za kulturni spomenik.

Stroški amortizacije se pokrivajo v breme obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, v breme pasivnih časovnih razmejitev, če gre za donacije in tekočih stroškov glede na sprejeto sodilo, ki je opredeljeno v Pravilniku o računovodstvu.

Pri redni letni inventuri ni bilo ugotovljenih viškov ali primanjkljajev. Odpisana osnovna sredstva se bodo v skladu s sklepom sveta zavoda komisijsko uničila in odstranila.

Pionirski dom ne izkazuje dolgoročnih finančnih naložb in terjatev iz poslovanja.

Med dolgoročnimi sredstvi izkazujemo dolgoročne premoženjske pravice – računalniški programi za delo v računovodstvu in ostalo. Za neopredmetena dolgoročna sredstva v poslovnih knjigah izkazujemo posebej nabavno vrednost in posebej popravek vrednosti. Popravek vrednosti se je povečal zaradi obračuna amortizacije za leto 2020 po predpisanih stopnjah in odpisov po inventuri.

Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva:

NABAVE IN VLAGANJA V OSNOVNA SREDSTVA V LETU 2020	NABAVNA VREDNOST		
DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	10.857,00		
STAVBE	0,00		
OPREMA	6.865,66		
SKUPAJ	17.722,66		
VIRI FINANCIRANJA NABAV OSNOVNIH SREDSTEV V LETU 2019 PREJŠNIH LET	PRESEŽEK PRIH.	DONACIJE	MOL
DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	0,00	0,00	10.857,00
STAVBE	0,00	0,00	0,00
OPREMA	3.880,15	0,00	2.985,51
SKUPAJ	3.880,15	0,00	13.842,51

Kratkoročna sredstva, razen zalog in aktivne časovne razmejitve

- Denarna sredstva v blagajni – izkazujemo gotovino v višini blagajniškega maksimuma za tekoče poslovanje.
- **Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah** izkazujemo stanje sredstev na podračunu pri UJP št. 01261-6030358081.
- **Kratkoročne terjatve do kupcev** se v začetku izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih knjigovodskih listin. Terjatve se lahko kasneje zmanjšajo s popravki vrednosti, če obstaja dvom, da ne bodo poravnane. Popravki vrednosti se oblikujejo na podlagi posamične presoje izterljivosti določene terjatve. Terjatve se izkazujejo v bilanci stanja v znesku, zmanjšanem za njihove popravke vrednosti po sklepu sveta zavoda.
- **Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta** so terjatve do ustanovitelja in ostalih uporabnikov enotnega kontnega načrta, za katere se sestavlja premoženjska bilanca države oziroma občine.
- **Druge kratkoročne terjatve** - izkazujemo terjatev do državnih in drugih institucij (refundacije nadomestila za bolniško odsotnost nad 30 dni in nego pri ZZS, terjatve do države za odbitni davek na dodano vrednost ipd.).
- **Aktivne časovne razmejitve** – Med aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo vnaprej plačane odhodke.
- **Zalog nimamo.**
- **Podatki o stanju neporavnanih terjatev in ukrepih za njihovo poravnavo:**
Neporavnane terjatve imamo iz naslova tečajnine ter oddaje poslovnih prostorov in Festivalne dvorane v uporabo. Terjatve, ki jih nismo uspeli izterjati z izvršbami smo odpisali po sklepu Sveta zavoda. Za terjatve za katere obstaja dvom o izterljivosti smo naredili popravek vrednosti. Terjatve, ki jih nismo mogli izterjati s pomočjo opominov smo za večje dolžnike vložili izvršbe oziroma so še v fazi izterjave.
- **Podatki o obveznostih** – na dan 31. 12. 2020 ne izkazujemo spornih in dvomljivih obveznosti. Obveznosti se plačujejo ažurno in se upošteva plačilni rok.
- **Viri sredstev, uporabljen za vlaganja** v opredmetena in neopredmetena sredstva predstavlja presežek prihodkov iz prejšnjega leta, ki je bil po sklepu sveta zavoda razporejen za investicije in namenska sredstva za investicije od Mestne občine Ljubljana.

- **V bilančni postavki kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev** imamo evidentirane kratkoročno odložene prihodke iz tečajnine za pokrivanje odhodkov leta 2021.
- **Dolgoročne pasivne časovne razmejitve** imamo evidentirane odložene prihodke iz naslova EU projektov, ki bodo pokrivali odhodke v letih 2021 in 2022.
- **Naložbe prostih denarnih sredstev** nimamo.
- **Zunaj bilančna evidenca:** Zunaj bilance ne vodimo nobenih evidenc.

1.2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2020

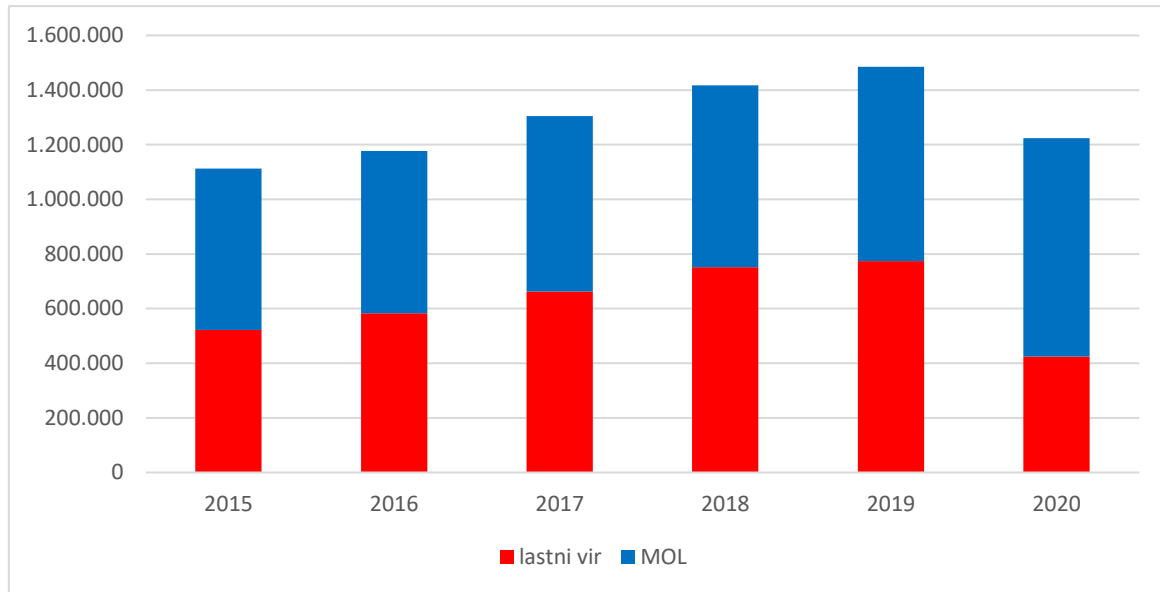
Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja je upoštevano načelo nastanka poslovnega dogodka.

1.2.1 Prihodki

Delež prihodkov iz proračuna Mestne občine Ljubljana v celotnem prihodku Pionirskega doma je v letu 2020 znašal **65,33 %**, medtem ko je bil v letu 2019 ta delež nižji in je znašal **47,85 %**. Mestna občina Ljubljana financira plače za osemnajst zaposlenih ter del sredstev za materialne in programske stroške. Sredstva za programske in materialne stroške iz proračuna MOL so v primerjavi z letom 2019 višja za **9,26 %**. Plače preostalih trinajst zaposlenih in večino materialnih stroškov je Pionirski dom pokril s prihodki od prodaje storitev na trgu.

leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Skupaj	1.112.563	1.177.176	1.304.431	1.417.642	1.485.068	1.223.854
lastni vir	521.784	583.138	663.115	752.135	774.420	424.354
MOL	590.779	594.038	641.316	665.507	710.648	799.500

Pregled razmerja med **lastnimi** viri in sofinanciranjem **MOL** 2015 – 2020:

Prikaz prihodkov po kontih glede na javno službo in trg:

KONTO	SKUPAJ	JAVNA SLUŽBA	NA TRGU
760	1.220.849,00	1.150.330,78	70.518,22
761	897,33	897,33	0,00
762	93,45	93,45	0,00
763	2.014,14	2.014,14	0,00
764	0,00	0,00	0,00
SKUPAJ PRIHODKI	1.223.853,92	1.153.335,70	70.518,22
%	100,00	94,24	5,76

PRIHODKI	Realizacija 2019	Realizacija 2020	FINANČNI NAČRT 2020	INDEKS R/FN
	1	2	3	2/3
A. PRIHODKI OD POSLOVANJA	1.482.733,48	1.221.746,33	1.226.816,48	99,59
1. Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	588.743,82	308.517,84	332.000,00	92,93
1.01. Prihodki od prodaje storitev na trgu – lastne prireditve	127.650,78	41.786,85	37.000,00	112,94
1.02. Prihodki od uporabe Festivalne dvorane	137.349,09	44.696,86	55.000,00	81,27
1.03. Prihodki od prodaje storitev - tečajnina	323.743,95	222.034,13	240.000,00	92,51
2. Prihodki iz proračuna	710.647,93	824.733,65	799.500,00	103,16
2.01. Sredstva za projekte (javni razpisi)	0,00	25.233,65	0,00	0,00
Ministrstvo za kulturo	0,00	24.593,65	0,00	0,00
UL AGRFT	0,00	640,00	0,00	0,00
2.02. MOL Oddelek za kulturo	710.647,93	799.500,00	799.500,00	100,00
stroški dela	470.647,93	535.000,00	535.000,00	100,00
splošni stroški delovanja	125.000,00	144.500,00	144.500,00	100,00
investicijsko vzdrževanje	0,00	0,00	0,00	0,00
programski materialni stroški	115.000,00	120.000,00	120.000,00	100,00
3. Prihodki za projekte (javni razpisi) - EU PROJEKTI *	109.180,28	42.767,05	54.625,59	78,29
4. Prihodki od uporabe in najemnin poslovnih prostorov ter opreme	67.806,54	24.124,93	25.000,00	96,50
5. Prihodki od donacij, sponzorjev	3.940,00	440,00	440,00	100,00
6. Drugi prihodki od prodaje (obratovalni stroški SMG,..)	1.862,30	4.106,57	4.200,00	97,78
7. Prihodki od prodaje blaga in storitev	552,61	897,33	910,00	98,61
8. Prihodki iz javnih financ zaradi COVID-19 (čakanje na delo)	0,00	16.158,96	10.140,89	159,34
B. FINANČNI PRIHODKI	41,33	93,45	100,00	93,45
1. Prihodki od obresti in drugi finančni prihodki	41,33	93,45	100,00	93,45
C. DRUGI PRIHODKI	0,00	2.014,14	1.800,00	111,90
Č. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	2.292,76	0,00	0,00	0,00
1.01. Izterjane popravljene terjatve iz prejšnjih let	0,00	0,00	0,00	0,00
1.02. Drugi prevrednot. prihodki (odškodnina zavarovalnice, ...)	2.292,76	0,00	0,00	0,00
E. PRIHODKI SKUPAJ	1.485.067,57	1.223.853,92	1.228.716,48	99,60

Iz izkaza prihodkov in odhodkov za leto 2020 je razvidno, da so bili ustvarjeni celotni prihodki v višini **1.223.853,92 EUR**. Celotni prihodki v letu 2020 so v primerjavi s planiranimi nižji za 0,40 %, v primerjavi s prihodki preteklega leta pa so nižji za 17,59 %.

Primerjava realizacije prihodkov v letu 2020 v primerjavi s planom je 99,60 %, kar pomeni, da smo plan zastavili dokaj realno in smo ga kljub stanju na trgu realizirali.

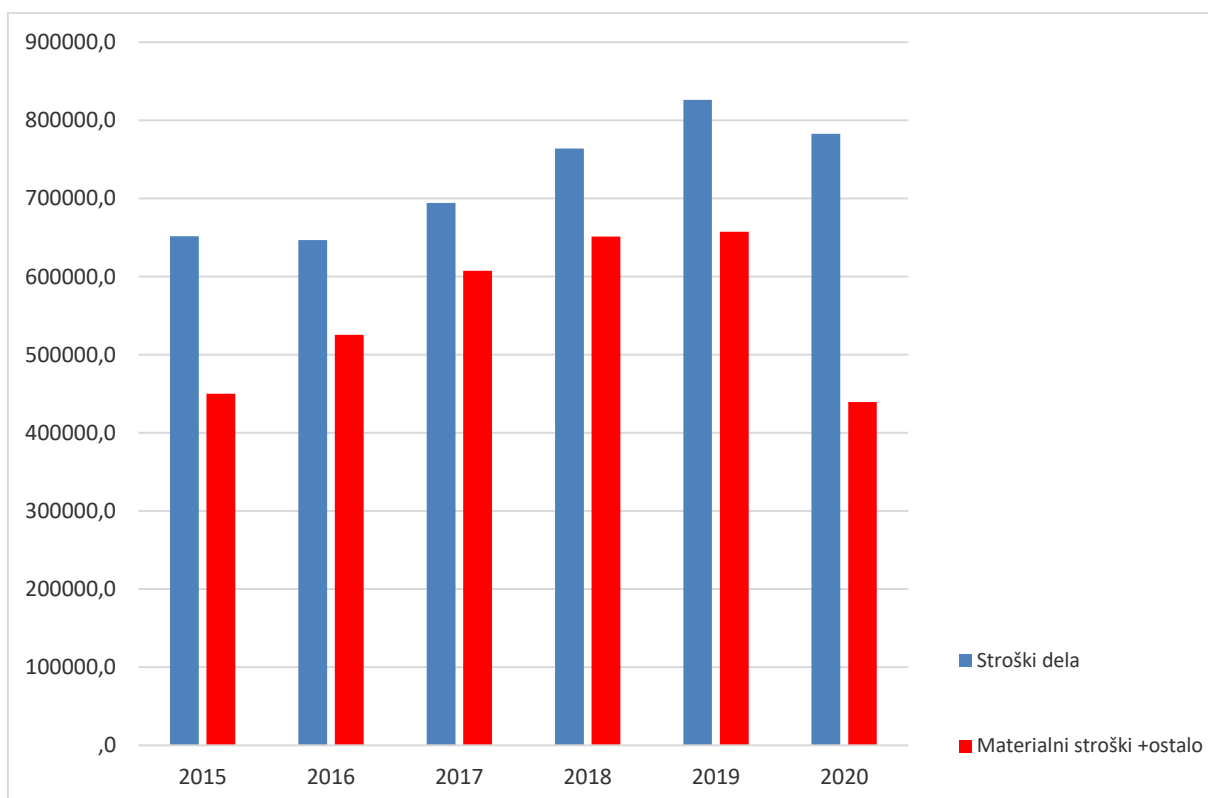
1.2.2 Odhodki

Celotni odhodki realizirani v letu 2020 so znašali **1.222.211,91 EUR** in so bili nižji za 2,94 % v primerjavi s planom 2020.

V strukturi odhodkov predstavljajo stroški materiala in storitev 34,84 % celotnih odhodkov, stroški dela 64,03 %, ostali stroški in odhodki pa predstavljajo 1,13 % celotnih odhodkov.

Leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ODHODKI (skupaj)	1.101.586	1.172.397	1.301.434	1.415.006	1.483.748	1.222.212
Stroški dela	651.583	646.848	694.219	763.960	826.342	782.637
Materialni stroški + ostalo	450.003	525.549	607.215	651.046	657.406	439.575

Prikaz razmerja med stroški dela in materialnimi stroški 2015 – 2020

ODHODKI	Realizacija	Realizacija	FINANČNI	INDEKS
	2019	2020	NAČRT 2020	R/FN
	1	2	3	2/3
A. STROŠKI MATERIALA IN STORITEV	649.094,64	425.824,29	431.885,04	98,60
stroški materiala	34.238,86	29.432,43	30.000,00	98,11
električna energija	12.531,77	8.861,75	9.000,00	98,46
ogrevanje	36.853,54	36.916,22	35.000,00	105,47
prevozne storitve (vzdrževanje, popravila,...)	866,34	1.251,63	900,00	139,07
tekoče vzdrževanje	16.519,60	14.932,50	14.000,00	106,66
investicijsko vzdrževanje	0,00	0,00	0,00	0,00
uporaba prostorov in opreme	0,00	0,00	0,00	0,00
reklama in propaganda	26.636,84	13.553,96	17.000,00	79,73
komunalne storitve (odvoz odpadkov in poraba vode)	6.471,27	6.190,92	6.300,00	98,27
storitve varstvo pri delu	3.109,61	3.116,35	3.000,00	103,88
dnevnice za službena potovanja, nočnine, druga povračila	3.214,27	221,26	1.000,00	22,13
kilometrina	594,06	230,06	400,00	57,52
stroški storitev	305.388,82	216.632,87	210.000,00	103,16
delo preko študentskega servisa	54.390,55	25.671,23	27.000,00	95,08
stroški strokovnega izobraževanja	1.588,84	798,19	1.000,00	79,82
reprezentanca	383,75	307,74	390,00	78,91
stroški zavarovanja	0,00	0,00	0,00	0,00
stroški bančnega in plačilnega prometa (provizije)	693,83	634,66	700,00	90,67
telefon, poštnina	10.794,09	9.624,57	8.500,00	113,23
podjemne pogodbe, občasno delo upokojencev	7.383,70	5.701,60	5.500,00	103,67
avtorski honorarji	31.678,75	16.927,38	15.000,00	112,85
sejnine	790,83	1.223,98	800,00	153,00
Stroški materiala in storitev EU projekta	94.965,32	33.594,99	46.395,04	72,41
B. STROŠKI DELA	826.341,61	782.637,40	823.018,66	95,09
plače	588.462,56	514.084,09	599.964,11	85,69
nadomestila plač	10.522,16	68.107,26	0,00	0,00
prispevki in druge dajatve od plač	99.176,93	94.543,59	101.426,00	93,21
povračila stroškov prevoza na delo in z dela	23.570,89	15.938,42	19.000,00	83,89
stroški prehrane med delom	26.482,46	21.886,43	25.000,00	87,55
regres za dopust	30.266,24	30.428,06	30.400,00	100,09
sredstva za delovno uspešnost	0,00	5.542,27	13.000,00	42,63
sredstva za nadurno delo	4.709,25	1.058,58	3.000,00	35,29
jubilejne nagrade	0,00	1.155,02	1.155,00	0,00
solidarnostna pomoč	0,00	0,00	0,00	0,00
odpravnina ob upokojitvi	12.211,65	5.433,21	5.800,00	93,68
kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje	13.551,33	12.969,45	13.293,00	97,57

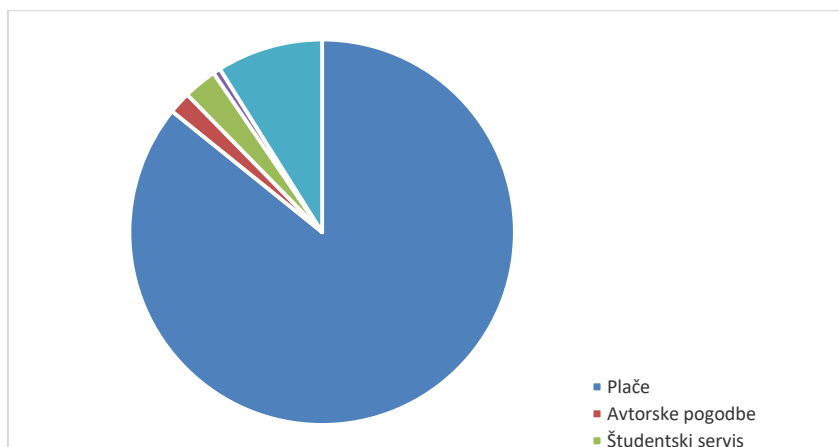
plačilo za delo sindikalnega zaupnika	1.735,20	1.735,20	1.750,00	99,15
drugi stroški dela (druženje zaposlenih)	1.437,98	583,76	1.000,00	58,38
Stroški dela EU projekta	14.214,96	9.172,06	8.230,55	111,44
C. AMORTIZACIJA	2.627,00	2.660,88	2.000,00	133,04
Č. DRUGI STROŠKI	841,60	527,00	940,00	56,06
drugi stroški (članarine, str. iz prejšnjih obrač. obdobj, sodne takse)	841,60	527,00	940,00	56,06
D. FINANČNI ODHODKI	17,59	15,40	13,00	118,46
odhodki za obresti	10,01	7,91	8,00	0,00
stotinske in tečajne izravnave	7,58	7,49	5,00	0,00
E. DRUGI ODHODKI (odškodnine,....)	1.237,87	1.330,68	1.400,00	0,00
F. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	3.587,50	8.793,87	0,00	0,00
odhodki zaradi oslabitve terjatev; poračun deleža DDV	3.587,50	8.793,87	0,00	0,00
CELOTNI ODHODKI	1.483.747,81	1.221.789,52	1.259.256,70	97,02
DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB (DDPO)	0,00	422,39	0,00	0,00
CELOTNI ODHODKI Z UPOŠTEVANJEM DDPO	1.483.747,81	1.222.211,91	1.259.256,70	97,06

Finančni načrt za leto 2020 je bil spremenjen, oziroma dopolnjen z rebalansom z dne 4. 11. 2020.

Stroški dela zaposlenih in dela zunanjih sodelavcev po pogodbah v letu 2020:

1	Plače	782.637,40
2	Avtorske pogodbe	16.927,38
3	Študentski servis	25.671,23
4	Podjemne pogodbe	5.701,60
5	Drugo – s.p., d.o.o.	81.252,40
	Skupaj	912.190,01

Struktura plačil za delo v zavodu:

Stroški amortizacije so v letu 2020 znašali 2.660,88 EUR in se nanašajo na tržno dejavnost.

Drugi stroški so nižji od planiranih. Med druge stroške spadajo razne članarine in sodne takse.

Drugi odhodki se nanašajo predvsem na kritje stroškov rekreacije zaposlenih v okviru varstva pri delu.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se nanašajo na dokončni odpis terjatev do kupcev, ki ga je potrdil svet zavoda.

1.2.3. Presežek prihodkov nad odhodki

V letu 2020 smo z upoštevanjem davka od dohodka pravnih oseb (DDPO) ugotovili presežek prihodkov nad odhodki v višini **1.642,01 EUR**, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal svet zavoda.

1.3 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz vsebuje podatke v obračunskem obdobju in predhodnem obračunskem obdobju.

Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov je upoštevano načelo denarnega toka

- da je poslovni dogodek nastal in
- da je prišlo do prejema ali izplačila denarja.

Prihodki in odhodki po načelu denarnega toka so razčlenjeni na:

- prihodke za izvajanje javne službe
- prihodke od prodaje storitev na trgu
- odhodke izvajanja javne službe
- odhodke prodaje storitev na trgu.

Ta obrazec je evidenčni izkaz, ki vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih za izvajanje javne službe ter tržne dejavnosti. Za razmejevanje odhodkov na javno službo in tržno dejavnost smo uporabili sodilo, ki je bilo sprejeto na Svetu zavoda.

Prihodki po načelu denarnega toka za leto 2020 znašajo **1.212.037,54 EUR**, odhodki pa **1.241.402,68 EUR**.

Presežek odhodkov nad prihodki po načelu denarnega toka za leto 2020 znaša **29.365,14 EUR**.

POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Naziv	ZNESEK javna služba	ZNESEK trg
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	1.150.330,78	70.518,22
Prihodki od prodaje blaga in materiala	897,33	0,00
Finančni prihodki	93,45	0,00
Drugi prihodki	2.014,14	0,00
Prevrednotovalni poslovni prihodki	0,00	0,00
CELOTNI PRIHODKI	1.153.335,70	70.518,22
Stroški materiala	58.796,66	17.638,51
Stroški storitev	340.802,26	8.586,86
Stroški materiala in storitev	399.598,92	26.225,37
Plače in nadomestila plač	466.133,16	55.212,45
Prispevki za socialno varnost delodajalcev	84.139,54	11.626,88
Drugi stroški dela	129.311,93	36.213,44
Stroški dela	679.584,63	103.052,77
Amortizacija	0	2.660,88
Drugi stroški	508,57	18,43
Finančni odhodki	15,40	0,00
Drugi odhodki	1.326,99	3,69
Prevrednotovalni poslovni odhodki	2.022,87	6.771,00
CELOTNI ODHODKI	1.083.057,38	138.732,14
DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB (DDPO)	422,39	0,00
CELOTNI ODHODKI Z UPOŠTEVANJEM DDPO	1.083.479,77	138.732,14
Presežek prihodkov	69.855,93	-68.213,92

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti so posebej izkazani prihodki in odhodki od izvajanja javne službe in posebej prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu. V letu 2020 smo z javno službo pokrivali izpad prihodkov od tržne dejavnosti. Prihodki od uporabe Festivalne dvorane so se v primerjavi z realizacijo v letu 2019 zmanjšali za 67 %. Festivalna dvorana je bila zaradi epidemije COVID-19 zaprta za dejavnosti od uvedbe epidemije (marec – december 2020).

Prihodki po vrstah dejavnosti

Javna služba se financira iz proračunskih in ne proračunskih sredstev.

Iz proračunskih sredstev so sredstva namenjena za plače osemnajstih zaposlenih ter za program in delno povračilo materialnih stroškov.

Večji del ne proračunskih sredstev predstavljajo plačila za tečaje.

Višina ustvarjenih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe znaša **1.153.335,70 EUR**, kar predstavlja **94,24 %** vseh prihodkov, ustvarjeni prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu v višini **70.518,22 EUR** pa predstavljajo **5,76 %** vseh ustvarjenih prihodkov. Relativno majhen del v

strukturi celotnih prihodkov za izvajanje javne službe in od prodaje storitev na trgu predstavljajo finančni prihodki in drugi prihodki, skupaj znašajo **0,26 %** celotnih prihodkov.

Tržno dejavnost predstavljajo prihodki od oddaje poslovnih prostorov in Festivalne dvorane v uporabo.

Odhodki po vrstah dejavnosti

Celotni odhodki za izvajanje javne službe v letu 2020 znašajo **1.083.479,77 EUR** in predstavljajo **88,65 %** celotnih odhodkov, celotni odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu pa znašajo **138.732,14 EUR** in predstavljajo **11,35 %** celotnih odhodkov.

1.4 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

V tem izkazu ne izkazujemo finančnih terjatev in naložb.

1.5 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA

V izkazu računa financiranja na dan 31. 12. 2020 izkazujemo zmanjšanje sredstev na računu v višini **29.365,14 EUR**, in sicer razliko med prihodki in odhodki iz denarnih tokov. Na zmanjšanje sredstev na računu je imela velik vpliv poraba sredstev EU projektov. Priliv za projekte je bil v letu 2019, medtem ko bo poraba sredstev v letih 2019, 2020, 2021 in 2022.

DODATNA RAČUNOVODSKA POJASNILA, ki jih opredeljuje 15. člen pravilnika, vsebinsko odgovarjajo in povzemajo določbe 26. člena pravilnika

1. Sodila, uporabljena za razmejevanje prihodkov in odhodkov na dejavnost javne službe ter dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu

Javni zavod Pionirski dom evidentira prihodke in odhodke, povezane z javno službo, ločeno od prihodkov in odhodkov doseženih z delovanjem na trgu.

Prihodki, povezani z izvajanjem javne službe, se izkazujejo vsi prihodki, prejeti iz sredstev javnih financ, prihodki iz naslova prodaje vstopnic, donacije, tečajnine, finančni prihodki, drugi prihodki ter prevrednotovalni poslovni prihodki.

Prihodki doseženi na trgu so prihodki iz naslova oddaje Festivalne dvorane in drugih prostorov v uporabo.

Zavod je v letu 2020 razporejal odhodke na dejavnosti:

- na podlagi neposrednih stroškov dejavnosti (po stroškovnih mestih) in
- ugotavljanje spremenljivega dela splošnih stroškov (določanje na podlagi ključa).

2. Dolgoročne rezervacije

Zavod ne oblikuje dolgoročnih rezervacij.

3. Presežek prihodkov nad odhodki v bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov

V letu 2020 zavod ob upoštevanju davka od dohodka pravnih oseb (DDPO) izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini **1.642,01 EUR**, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal svet zavoda.

	Realizacija 2019	Realizacija 2020
Prihodki skupaj	1.485.067,57	1.223.853,92
Odhodki skupaj	1.483.747,81	1.222.211,91
Presežek prihodkov	1.319,76	1.642,01

4. Metoda vrednotenja zalog gotovih proizvodov in zalog nedokončane proizvodnje

Zavod nima proizvodne dejavnosti.

5. Podatki o stanju neporavnanih terjatev in ukrepih za njihovo poravnavo oziroma razlogih za neplačila

Zavod ima na dan 31. 12. 2020 v bilanci stanja izkazane naslednje kratkoročne terjatve in sicer do kupcev 52.899,80 EUR, do uporabnikov enotnega kontnega načrta 38.227,45 EUR in druge terjatve 6.563,95 EUR. Terjatve do kupcev se nanašajo na oddajanje dvorane in ostalih prostorov v uporabo ter tečajnino. Zavod ugotavlja, da se je uspešnost izterjave dolga izboljšala tudi na račun ažurnega vlaganja izvršb za dolžnike tečajnin. Večina terjatev se poravna v rokih.

Terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta predstavljajo terjatve do ustanovitelja za plače za mesec december 2020, ki bodo nakazana v januarju 2021 in terjatve do drugih uporabnikov EKN za storitve opravljene v decembru in rokom plačila v januarju 2021.

Druge kratkoročne terjatve so:

- terjatve za vstopni davek na dodano vrednost v višini 1.455,30 EUR,
- ostale terjatve v višini 5.108,65 EUR.

Aktivne časovne razmejitve predstavljajo kratkoročno odložene odhodke v višini 946,25 EUR.

Med aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo vnaprej plačane naročnine na revije ter priročnike in plačane licence za protivirusne programe.

6. Podatki o obveznostih, ki so do konca poslovnega leta zapadle v plačilo in vzroki za neplačila

Zavod na dan 31. 12. 2020 izkazuje naslednje kratkoročne obveznosti v višini **203.525,82 EUR**:

- za prejete predujme 795,40
- do zaposlenih 58.524,02
- do dobaviteljev 44.234,45
- druge obveznosti 15.918,45
- do uporabnikov enotnega kontnega načrta 718,66
- pasivne časovne razmejitve 83.334,84

Obveznosti do zaposlenih predstavljajo plače za mesec december, ki bodo izplačane v januarju 2021. Obveznosti do dobaviteljev ter do uporabnikov EKN predstavljajo neplačane obveznosti, ki imajo rok plačila v januarju 2021. Obveznosti se poravnava tekoče.

Na pasivnih časovnih razmejitev imamo evidentirane kratkoročno odložene prihodke v višini **83.334,84 EUR** iz naslova tečajnin za pokrivanje odhodkov ter vnaprej vračunane odhodke v letu 2021.

7. Viri sredstev, uporabljenih za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena dolgoročna sredstva in dolgoročne finančne naložbe (kapitalske naložbe in posojila)

Za vlaganja v opredmetena in neopredmetena dolgoročna sredstva so bila uporabljena sredstva iz naslova presežka prihodkov nad odhodki iz prejšnjih let.

8. Naložbe prostih denarnih sredstev

Prosta denarna sredstva zavoda, ki so na računu, se dnevno vežejo preko nočnega depozita v skladu s predpisi.

9. Razlogi za pomembnejše spremembe sredstev

Do sprememb stalnih sredstev je prišlo zaradi pridobitev in odtujitev sredstev in obračunane amortizacije v letu 2020. Zavod je v letu 2020 obračunal amortizacijo v višini 116.395,96 EUR in jo v višini 113.735,08 EUR pokrival v breme obveznosti za prejeta sredstva v upravljanje in v višini 2.660,88 v breme odhodkov.

Spremembe stalnih sredstev so v pojasnilih k bilanci uspeha.

10. Vrste postavk, ki so zajete v znesku, izkazanem na kontih izven bilančne evidence.

Zavod nima izven bilančnih evidenc.

11. Podatki o pomembnejših opredmetenih osnovnih sredstvih, ki so že v celoti odpisana, pa se še vedno uporabljajo za opravljanje dejavnosti.

Zavod takih osnovnih sredstev nima.

12. Drugo pomembno za predstavitev poslovanja zavoda

Zakon o fiskalnem pravilu (ZFisP), ki je pričel veljati konec leta 2015, v 5. členu določa, da se morajo presežki, ki jih posamezna institucionalna enota sektorja država ustvari v posameznem letu, zbirati na ločenem računu in se smejo uporabiti samo za namene, ki jih določa ZFisP.

Presežek se izračuna tako, da se presežek prihodkov nad odhodki po denarnem toku zmanjša za neplačane obveznosti, namenska sredstva na časovnih razmejitvah ter neporabljena sredstva za investicije. Tako izračunan presežek se evidentira ločeno znotraj podskupine kontov 985-presežek prihodkov nad odhodki.

Pionirski dom ni ugotovil presežka prihodkov za leto 2020 v skladu z ZFisP.

Ljubljana, februar 2021

Pripravil: David Perović